

Filippenzen

1.	Filippenzen 1	2
2.	Filippenzen 2	32
3.	Filippenzen 3	62
4.	Filippenzen 4	86

1. Filippenzen 1

Filippenzen 1:1,2

- 1 Paulus en Timotheus, dienstknechten van Jezus Christus, al den heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met de opzieners en diakenen:
- 2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

De inleidende woorden van deze brief, die zoals gebruikelijk begint met het noemen van de afzender, in dit geval afzenders, geadresseerden en vervolgens de groet. Daarna is het, zoals in alle brieven, op een enkele uitzondering na, dat meteen in de eerste verzen van de brief **zijlij 1** de inhoud ervan gegeven wordt; dat wil zeggen het doel van het schrijven. Het doel is het goede werk dat God in de gelovige zou doen. Heel de brief is daarop gericht en is gevuld met voorbeelden. De gedachte is weliswaar dat God het werk in de gelovige zou doen, maar dat neemt niet weg dat de gelovigen zelf verantwoordelijk zijn om zich voor dat werk ter beschikking te stellen. Men moet zich openstellen voor dat werk Gods, in de eerste plaats in hun harten, maar via hun harten uiteraard ook in hun levens zelf.

De inhoud van deze boeken (in de vorm van brieven) is niet bestemd voor de mens in het algemeen, maar slechts voor een bepaalde categorie. De brieven zijn in de meeste gevallen heel duidelijk geadresseerd aan gelovigen in een bepaalde plaats. Sommige brieven spreken wel over ongelovigen of richten zich in bepaalde verzen op ongelovigen, maar dat neemt niet weg dat de boeken als zodanig bestemd zijn voor gelovigen. Voor hen namelijk die sinds de dood en opstanding van Christus tot geloof zijn gekomen en daardoor deel hebben gekregen aan het leven van Christus en daarmee ook aan een Nieuwe Schepping, aan een Nieuw Verbond waarvan Christus de Middelaar is, de Hogepriester. Wij als gelovigen zijn getrokken uit de tegenwoordige boze wereld. Wij maken in de ogen van God geen deel meer uit van deze oude wereld. Wij staan tot God in een relatie die gebaseerd is op het feit dat wij der wereld, der wet en der zonde gestorven zijn en dus van de wereld geen deel uitmaken. Wij maken deel uit van de Gemeente, van Christus en daarmee van Zijn werk, Zijn plan en van Zijn Koninkrijk, al is dat nu niet openbaar.

Die vorm van de brieven dragen bij aan de strekking van de inhoud van deze Bijbelboeken. De prediking van het evangelie wordt gericht tot de natuurlijke mens, de onwetenden, de dwalenden, kortom tot de zondaar en daarmee kun je zeggen tot de wereld in het algemeen. Het wordt niet

gericht tot de wereld, maar tot de natuurlijke mens die deel uitmaakt van die wereld en dus feitelijk tot allen die in die wereld zijn. Dat is de prediking van het evangelie. De prediking vinden we dan ook niet zozeer in de brieven, maar wel in Matthéüs t/m Handelingen. In ieder geval met grote nadruk in Handelingen. Sinds de eerste pinksterdag was het geoorloofd om het evangelie vrijuit te prediken, zoals Petrus dat zegt. De gedachte is dan vervolgens dat prediking van het evangelie niet hetzelfde is als een verklaring of uiteenzetting van het evangelie. Er wordt een groot onderscheid gemaakt tussen deze beide dingen. Prediking is gericht op de natuurlijke mens. De verklaring wordt daarentegen niet aan de natuurlijke mens gegeven, maar aan degenen die eerst het evangelie gehoorzaam geworden zijn; aan degenen die tot geloof gekomen zijn. Verklaring van de dingen is bestemd voor kinderen Gods. Prediking, ofwel verkondiging, is in de eerste plaats gericht tot de onwetenden.

Eigenaardig genoeg als dan ergens in de Bijbel het evangelie nogal op systematisch wijze uiteengezet wordt, dan is dat inderdaad niet in Matthéüs tot en met Handelingen, maar in de Romeinenbrief, de eerste brief die we in het Nieuwe Testament vinden. Dat is niet toevallig. Men heeft hem vooraan gezet, omdat men hem elementair vindt en daar heeft men groot gelijk in. De verklaring van het Evangelie is niet bestemd voor de natuurlijke mens, maar voor de gelovigen, degenen die dat Evangelie eerst aanvaard hebben. Prediking van het Evangelie, zoals we die in Handelingen vinden, is nauwelijks meer dan een uiteenzetting van de historische feiten, maar een verklaring is het niet. Die vinden we daarna in de brieven en dat is niet bestemd voor de mens in het algemeen, maar voor de gelovigen in het bijzonder, opdat hun geloof gebouwd zou worden. Niet opdat wij zouden komen tot wedergeboorte, maar opdat wij, die wedergeboren zijn, zouden komen tot kennis en daarmee tot gemeenschap met de Here Jezus Christus en vervolgens deel zouden hebben aan het werk dat God aan ons doet door Zijn Woord. Als we hier nog dieper op ingaan, dan zien we hoe de Here Jezus, de beloofde Messias kwam in de wereld die Hem niet wilde kennen, hoe Hij kwam tot het Zijne - Israël in het bijzonder - en hoe de zijnen Hem niet hebben willen aannemen. Het vervolg op het verhaal is dat de hemel Hem moet ontvangen tot de tijden der wederoprichting aller dingen waarvan de profeten gesproken hebben. (Handelingen 3)

De Here Jezus Christus is uit de wereld verdwenen, Hij heeft Zich teruggetrokken, Hij verbergt Zich voor de wereld en waar de wereld en de volkeren in het algemeen deze Zoon des mensen niet bleefden, heeft God de wereld losgelaten met de gedachte dat ze het maar een poosje zelf moesten uitzoeken. God zei in feite: willen jullie Mij niet, dan wil Ik jul-

* Tenzij anders vermeld, komen de aangehaalde Bijbelteksten uit de Statenvertaling.

Zijlij 1	1
Het gaat hier om een brief. Wij zijn weliswaar gewend aan die term, maar het is toch echt niet gebruikelijk dat Bijbelboeken de vorm hebben van een brief. Niettemin is het merendeel van de nieuwtestamentische Bijbelboeken geschreven in de vorm van een brief. Eigenlijk zijn er maar vijf uitzonderingen, want slechts de eerste vijf boeken van het Nieuwe Testament, (Matthéüs t/m Handelingen), hebben niet de vorm van een brief. Al valt het nog te verdedigen dat het boek Handelingen de vorm van een brief heeft. Waar het op neer komt, is dat heel de rest van het Nieuwe Testament, beginnend bij de brief aan de Romeinen tot en met Openbaring, geschreven is in de vorm van een brief. Soms is dat minder duidelijk, zoals de brief aan de Hebreëen. Die begint niet als brief, maar eindigt wel zo en is dus duidelijk toch een brief. En Openbaring is zo'n uitgebreid boek, dat wij ook haast zouden vergeten dat het een brief is. Het begint echter wel degelijk met het noemen van de afzender, van geadresseerden en eindigt ook op de gebruikelijk wijze met de groeten. Alleen de inhoud heeft niet de aard van een brief, maar dat neemt niet weg dat het boek geschreven is in de vorm van een brief.	

lie niet. Het wachten is officieel op de bekering van Israël. Dan pas gaat het verhaal verder. Wij leven in de "bedeling der verborgenheid". (Efeze 3) De Heer verbergt Zich voor de wereld en voor zover er een boodschap voor de wereld is, is het de oude boodschap die in ieder geval 2000 jaar geleden reeds gepredikt werd door Petrus en Paulus (Handelingen). Die boodschap is niet veranderd en er wordt ook niets aan toegevoegd. Men zou komen tot geloof in, tot onderwerping aan, de Here Jezus Christus, men zou vergeving van zonden ontvangen en deel hebben aan het werk Gods. Vervolgens is er een boodschap bestemd, niet voor de wereld, maar slechts voor "zovelen hem aangenomen hebben". (Johannes 1) Wij zijn inmiddels kinderen Gods en aan die kinderen doet God een werk.

Dat werk wordt bekend gemaakt in de brieven, beginnend bij Romeinen en eindigend in Openbaring. Openbaring hoort daar wel degelijk bij, omdat daarin aan ons bekend gemaakt wordt hoe het in de toekomst verder zal gaan, hoe de Heer in de toekomst alsnog in de wereld zal verschijnen. Het heet niet voor niets Openbaring van Jezus Christus in Openbaring 1 : 1. Openbaring is in de Bijbel het tegenovergestelde van verberging. In onze dagen verbergt Hij Zich, maar in de toekomst zal Hij Zich alsnog openbaren, in de eerst plaats aan ons, in de tweede plaats aan Israël en in de derde plaats aan de wereld. Dat wordt in Openbaring uiteengezet. In grote lijnen overigens op basis van oudtestamentische profetieën, die kennelijk niet in onze tegenwoordige tijd vervuld zijn geworden aan de Gemeente, maar alsnog en definitief vervuld zullen worden aan Israël en de volkeren. De hemel moet Hem ontvangen, zei Petrus in Handelingen 3, tot de tijden der wederoprichting aller dingen waarvan de profeten gesproken hebben. Dat zouden wij ook ten volle beseffen en dat wordt ook uiteengezet in Openbaring.

De paulinische brieven vallen ruwweg in drie categorieën uiteen. Eerst de brieven aan Romeinen, Korinthe en Galaten, in die volgorde. Daarin zet de apostel in de eerste plaats het evangelie als zodanig uiteen, met alle praktische consequenties van dien. Daarna volgen Efeze, Filippiëzen en Kolossenzen waarbij de apostel meer in het bijzonder ingaat op wat er verder volgt. Romeinen, Korinthe en Galaten zetten ons uiteen dat wij kinderen Gods geworden zijn, hoe wij kinderen Gods geworden zijn en vooral wordt de blik gericht naar hoe het was en hoe het nu niet meer is. Wij waren van de wereld, maar dat is niet meer zo. Wij zijn der wet en der wereld gestorven. (Romeinen, Galaten) Wij zijn gestorven naar het vlees. (Korinthe) Hoe het dan wel is en waar we dan wel aan toe zijn als kinderen Gods, wordt uiteengezet in Efeze, Filippiëzen en Kolossenzen. Die spreken over het tegenwoordige werk van God aan ons die kinderen Gods zijn, die dood zijn voor de wereld, maar levend zijn voor God. Daarna volgt

Thessalonicenzen. Die twee brieven spreken in het bijzonder hoe het afloopt met de Gemeente en dus over de "opname van de Gemeente".

Filippiëzen gaat over de tegenwoordige positie van de gelovige en het tegenwoordige werk van God, dan wel van Christus aan en in de gelovige. Niet dat dit in andere brieven niet te vinden is, maar in andere brieven wordt het af en toe genoemd. Het maakt een klein onderdeel uit van de brieven, maar hier is het dé boodschap. Romeinen, Korinthe en Galaten gaan over het Nieuwe Verbond, met het evangelie als zodanig. Deze evangelische waarheden met betrekking tot het Nieuwe Verbond zullen ook van toepassing zijn in volgende bedelingen, in de dagen van de wederkomst van Christus en in het duizendjarig rijk. Efeze, Filippiëzen, Kolossenzen en Thessalonicenzen houden zich bezig met de gelovige in deze tegenwoordige bedeling. Het gaat daarbij om dat specifieke werk dat God doet waardoor Hij gelovigen voorbereidt, voedt en doet opgroeien voor de hemelse toekomst. Dat kan niet gezegd worden van gelovigen die op aarde nog zullen leven in de ruim duizend jaar na de opname van de Gemeente en voorafgaand aan de Jongste Dag. Van hen wordt nergens geleerd dat zij een hemelse toekomst hebben. De hemelse positie van de gelovigen is slechts voorbehouden voor gelovigen uit onze dagen sinds de eerste komst van Christus tot en met de opname van de Gemeente. Alles wat daarvoor leefde en geloofde, zal uiteindelijk op de nieuwe aarde leven. Er is maar één volk dat beschouwd wordt als hemels volk en dat is de Gemeente uit onze tegenwoordige tijd. In verband daarmee zijn in het bijzonder Efeze, Filippiëzen en Kolossenzen geschreven.

Paulus spreekt specifiek over gemeentelijke waarheden, die slechts van toepassing zijn op onze bedeling, vanuit de gevangenis in Rome. Efeze, Filippiëzen en Kolossenzen zijn gevangenisbrieven, omdat de positie van Paulus in de gevangenis tegelijkertijd de uitbeelding is van de positie van de Gemeente in onze dagen. Degene die in de gevangenis zit, maakt namelijk geen deel uit van de wereld, van de maatschappij. Tot voor kort werd diegene ook geacht zijn staatsburgerschap verloren te hebben. Wij denken dat iemand in de gevangenis opgesloten zit, maar de oorspronkelijke gedachte, en ook de Bijbelse gedachte, is andersom. Iemand die in de gevangenis zit, is buiten gesloten, die is zijn rechten kwijt en hoort er niet meer bij. Vandaar dat gevangenschap en ballingschap in de Bijbel volstrekt identiek zijn. Wij maken onderscheid dat je bij ballingschap buiten zit en bij gevangenschap binnen. Dat is in de Bijbel dus niet zo. Gevangenschap wil zeggen dat men zijn burgerrecht kwijt is, dat men geen deel uitmaakt van de wereld en samenleving. Je maakt alleen deel uit van de wereld binnen die muren. Dat is de positie van de gelovige. Die maakt geen deel uit van de wereld, is der wereld gestorven, is zijn oude

burgerrecht kwijt en maakt deel uit van een andere wereld, een subcultuur. Een ander wereldje, want het gaat maar om een kleine categorie, namelijk de Gemeente. De gevangenschap van Paulus is een krachtige illustratie van het geheel. De gevangenschap van Jozef is dat ook.

Paulus zat tijdens zijn gevangenschap niet opgesloten tussen muren. Hij had zich op de keizer beroepen en was op vrijwillige grond een gevangene. Dat betekende dat hij kon gaan en staan waar hij wilde, alleen als hij naar buiten ging was hij geketend aan een Romeins soldaat. Hij was dus beperkt. Het is een aardige uitbeelding van wie wij zijn als gelovigen, als leden van het Lichaam van Christus, van de Gemeente in onze dagen. Wij zijn het eigendom van Christus. Wij kunnen tot op zekere hoogte gaan en staan waar wij willen en dat is ook onze eigen verantwoordelijkheid. Niettemin bestaat er altijd een kans dat er van hogerhand wordt ingegrepen, dat wij in onze vrijheid beperkt worden. Dat is de consequentie ervan. Wij hebben een beroep gedaan op de Allerhoogste en we zijn Zijn gevangenen. Zo zegt Paulus het ook, want iedereen weet dat hij spreekt over zijn gevangenschap in Rome. Hij zegt: "Ik de gevangene van Christus Jezus." Dat komt omdat het ene een beeld is van het andere. Het is een snelle manier om dit te zeggen, maar zo is het. Vanuit die positie schrijft hij deze brief aan al de heiligen in Christus Jezus die te Filippi zijn. Hij doet dat niet alleen, maar samen met Timótheüs, die kennelijk voor die gelegenheid bij hem was. Deze woorden zijn dus niet alleen op gezag van Paulus, maar ook van Timótheüs geschreven. Dat merk je daarna niet meer in de brief, maar het gebeurt meer dat de apostel zijn brief schrijft en metgezellen mede als schrijver van de brief beschouwt.

Paulus en Timótheüs schrijven deze brief als dienstknechten van Jezus Christus. "Slaven" is het woord en in het Nederlands zou het moeten zijn "onderhorigen" of "lijfeigenen", zoals de apostel Paulus zichzelf beschouwt. Dienstknechten van Jezus Christus, niet alleen in de zin dat hij een dienend werk verrichtte, want dan had het moeten zijn dienaren van Jezus Christus, dat is een ander woord, ook in het Grieks. Het woord knecht spreekt over de positie die men ook juridisch inneemt. Hij was het eigendom van Degene die hij diende. Je kunt iemand dienen zonder diens eigendom te zijn. Ik denk dat wij geen van allen van iemand zijn, maar daarom kunnen wij elkaar wel dienen. Paulus beschouwt zich als het eigendom van Jezus Christus en tegelijkertijd in Zijn dienst geplaatst. In die positie en op die autoriteit schrijft hij de brief.

Dienstknechten van Jezus Christus. Deze Jezus immers, zei Petrus, is door God gesteld tot Heer en tot Christus en gezeten in de hemel en aan Hem zijn alle dingen onderworpen. (Handelingen 2) Voor zover het werk Gods

voortgang zou vinden, zou dat gebeuren van dienstknechten die niet alleen dienstknechten zijn van God, maar ook van Jezus Christus. Zij zijn niet plaatsvervanger van Christus, zij bevinden zich niet in de positie van Christus vanwege Zijn afwezigheid, noch in Rome of waar ook ter wereld. Integendeel. Dat blijkt ook uit de adressering, want er staat: "al den heiligen". Aan al de heiligen in Christus Jezus. Heiligen is het gebruikelijke woord en is heel dikwijls de aanhef van vele brieven. Het is nu eenmaal zo dat alle gelovigen beschouwd worden als heiligen, maar niet omdat ze zich als zodanig gedragen. Het mooiste voorbeeld van heiligen zijn de heilige voorwerpen uit het Oude Testament. Het waren voorwerpen die niet heilig waren, omdat ze zich anders gedroegen dan andere voorwerpen, want voorwerpen gedragen zich sowieso niet. Denkt u maar aan de tempel, de tabernakel en alles wat daarbij behoorde. Heilige voorwerpen waren heilig, omdat ze gesteld waren in de dienst aan God. Of de voorwerpen gebruikt werden of niet, was zeer de vraag, maar ze waren geheiligd. Op dezelfde wijze als dat de voorwerpen geheiligd werden tot de dienst aan de Heer (de "vaten" in de Statenvertaling; in de betekenis van huisraad) werden Aäron en zijn zonen - de priesters - tot de dienst aan de Heer gewijd. Zoals er aan de vaten niets veranderde, veranderde er niets aan het wezen van Aäron en zijn zonen. Ze werden gewoon door God in dienst genomen. De bedoeling was dat ze zich op grond daarvan ook voor de dienst zouden melden. Het was verplicht, maar ze werden er ook tot opgeroepen. Er waren er kennelijk ook die het niet deden. Als je uit de familie van Aäron was, was je op grond van geboorte priester. Die functie kun je nog niet vervullen, maar je bent dan al priester en dus geheiligd tot het priesterambt. Als die jongens twintig jaar waren, moesten ze zich melden bij de hogepriester, het hoofd van de familie dus, de oudste, de eerstgeborene uit de familie, uit de stam. Precies die situatie is van toepassing op ons als gelovigen. De gedachte is dat wij die kinderen Gods zijn, daardoor geheiligd zijn. En dan zouden we meteen moeten vragen: tot wat? Wie is er heilig?

In de Rooms-katholieke kerk wordt iemand pas heilig verklaard als hij al overleden is, postuum. In andere kringen bestaat er een groot verschil van mening over. Men beschouwt sommige gelovigen als heiligen en anderen kennelijk als onheilig. Vaak wordt dat ook nog meegedeeld. Op het moment dat wij uitleggen dat alle gelovigen heilig zijn, vindt men in de Bijbel toch hier en daar een voorbeeld van iemand die helemaal niet gelovig is en toch heilig is. Zo wordt in 1 Korinthe 7 bijvoorbeeld over ongelovigen gezegd dat ze geheiligd zijn op grond van hun huwelijk met een gelovige. Heiligen wil in de praktijk zeggen, "gereedmaken tot de dienst". Als iemand heilig is, wil dat zeggen dat hij beschikbaar is tot de dienst. Waar de gelovige heilig is en gehuwd is met een ongelovige, is de

Bijbelse gedachte dat de ongelovige daarmee ook geheiligd is. Vanwege de eenheid die er is, wordt de ongelovige toch op één of andere wijze toch beschikbaar geacht te zijn voor de dienst aan God. Op een nogal vreemde manier en het is ook hoogst uitzonderlijk. Je hebt daar dus inderdaad een voorbeeld van mensen die ongelovig zijn, maar toch als heilig beschouwd worden. Daarmee wordt geïllustreerd dat heiliging niet op zichzelf staat, het is altijd een heiligen tót iets. Heiligen tót de dienst aan God. Heilig in de hoogste betekenis betekent dat iets of iemand beschikbaar is voor God om Hem te dienen. Op die grond worden alle gelovigen als heiligen beschouwd. Dat ze in de praktijk God dikwijls niet dienen, en dus bepaald niet heilig leven, komt voor. Dat doet echter niets af dat in beginsel alle gelovigen als heilig beschouwd worden op grond van hun wedergeboorte, hun geboorte uit de Heilige Geest. Wat uit de Heilige Geest geboren is, is heilig. Vandaar deze adressering. Wij zijn heilig. Het vervolg daarop is dat we opgeroepen worden om heilig te wandelen. Dat wij heilig zouden worden in heel onze handel, zoals Petrus het formuleert. In Efeze schrijft Paulus aan de heiligen en gelovigen. Daar worden twee termen gebruikt, niet vanwege de verschillende betekenis, maar omdat het beide aanduidingen zijn van dezelfde categorie: heiligen, namelijk gelovigen. Dat kan ook moeilijk anders, want stel dat de term heiligen hier in Filippenzen 1 niet van toepassing was op alle gelovigen, aan welke gelovigen is de brief dan geschreven? Alleen aan degenen die heilig zijn? Dan heeft de bezorger een probleem, want aan wie geeft hij dan de brief. Dan is het een vage adressering. Het gaat om alle heiligen en dus alle gelovigen.

Er staat ook meteen achter op grond waarvan men heilig is, namelijk op grond van de eenheid met Christus. Op grond van dat men in Christus is en deel heeft aan het opstandingsleven van Christus Jezus. Waar wij één plant met Hem zijn geworden (Romeinen 6) in de gelijkmaking Zijns doods, Zijner begrafenis en Zijner opstanding, kortom, waar wij in Christus zijn en waar Hij Zelf geheiligd is tot de dienst aan God, zijn wij in Hem eveneens heiligen. Daar zit vermoedelijk het grootste probleem. Velen zijn er niet op bedacht dat de Schrift van Christus leert dat Hij geheiligd is tot de dienst aan God. Wat de Schrift over Hem leert, is dat God Hem uit de dood heeft opgewekt en heeft aangesteld als het Hoofd van heel den godsdienst. Dat is een omslachtige manier om te zeggen dat God Hem gesteld heeft tot Hogepriester van het Nieuwe Verbond. We kunnen ook zeggen dat God Hem gesteld heeft tot Hoofd van de Gemeente en waar de Gemeente geacht wordt God te dienen en Christus daarvan het Hoofd is, betekent dat ook dat Christus Zelf geacht wordt God te dienen en voor dat doel geheiligd is. In elk geval spreekt de Bijbel daarover als gezegd wordt dat Hij uit de mensen genomen en gesteld bij God werd in de zaken die daar voor de mens te doen zijn, niettemin,

Hij doet dat in dienst van God. Van Hem staat dan vervolgens ook in Hebreëen 3 dat Hij getrouwd is aan Degene Die Hem aangesteld heeft. Het is zo'n essentiële waarheid, omdat wij gezegend zijn met elke geestelijke zegening in de hemel in Christus. (Efeze 1 : 3) Wij zouden die positie van Christus moeten kennen, want dat is de onze.

Hebreëen 2 : 10, 11

- 10 Want het betaamde Hem, om Welken alle dingen zijn, en door Welken alle dingen zijn, dat Hij, vele kinderen tot de heerlijkheid leidende, den oversten Leidsman hunner zaligheid door lijden zou heiligen.
- 11 Want en Hij, Die heiligt, en zij, die geheiligd worden, zijn allen uit een; om welke oorzaak Hij Zich niet schaamt hen broeders te noemen.

De gedachte is dat God vele zonen tot heerlijkheid zou brengen en daarvoor was het nodig dat de Eerste van die zonen, de overste Leidsman van al die zonen, door lijden zou geheiligd worden. Daar staat dus in ieder geval dat de Here Jezus Zelf door lijden geheiligd geworden is. Dat is een belangrijke waarheid, omdat wij geneigd zijn dat niet te zien. Wij denken dat Hij heilig was bij Zijn geboorte en dat bestrijd ik ook niet, maar dat staat hier niet. Hij was wellicht heilig bij Zijn geboorte, maar dat neemt niet weg dat Hij ook daarna door lijden geheiligd werd. Zijn heiligheid bij Zijn geboorte had als consequentie dat Hij ook daarna geheiligd werd. Het was een voortschrijdend proces. Pas toen dat lijden voltooid en vervuld was, werd Hij dus volledig als heilig beschouwd. Hij moest door lijden geheiligd worden en was pas volkomen geheiligd bij Zijn opstanding uit de dood, nádat dat lijden vervuld was. Daar gaat dit Schriftgedeelte over. Deze zelfde Overste Leidsman is Leidsman van velen die tot heerlijkheid zouden geleid worden en daar heb je de Gemeente waarvan Christus het hoofd is. Zo heet het in de andere brieven, Christus het Hoofd en Eersteling, Eerstgeborene van de Gemeente. Hier in Hebreëen wordt andere terminologie gebezigd, maar de gedachte blijft dezelfde. Hij is de eerste Leidsman van die vele zonen die God zou aanstellen. Als in Efeze dan ook gezegd wordt dat wij gezegend zijn met elke geestelijke zegening in de hemel in Christus, wordt als tweede van die zegeningen genoemd dat ook wij in Christus tevoren verordineerd zijn om in de toekomst tot zonen gesteld te worden.

Dit is nog inleiding tot de brief, want uiteindelijk komt de apostel pas tot zijn onderwerp aan het eind van hoofdstuk 2. In deze inleiding wordt gesproken over de overste Leidsman, Die vele zonen, dan wel kinderen, tot heerlijkheid zou leiden. Als ze heerlijkheid ontvangen zijn zij uiteindelijk

zonen, dus het maakt niet uit of er zonen of kinderen staat. Dat is aan het begin van het verhaal met verwijzing naar Zijn dood en opstanding. De dood van de Here Jezus en Zijn opstanding vonden uitdrukkelijk buiten de muren van Jeruzalem plaats. Vanuit Jeruzalem gezien in ballingschap, dan wel in de gevangenis, buitengeworpen namelijk. Het is dan ook helemaal niet toevallig dat de Hebreeënbrief in hoofdstuk 13 daarmee eindigt en zegt dat waar Hij ons zou leiden, waar Hij onze overste Leidsman is, onze Hogepriester is en dus het Hoofd van de dienst aan God, en waar Hij nog steeds buiten de legerplaats is (Hij is nooit in Jeruzalem terug geweest) ook wij tot Hem zouden uitgaan buiten de legerplaats. Waar wij op grond van onze wedergeboorte geheiligd zijn en als priesters geboren zijn, zouden wij ons melden bij onze Hogepriester met de vraag: wat wilt Gij dat ik doen zal? Daar hoeft u geen 20 jaar voor te zijn. Het is wel buiten de legerplaats en dat is het probleem. Je kunt God dienen via de Here Jezus Christus, dan wel de Here Jezus Christus dienen en daarmee God, maar het is altijd buiten de legerplaats, nooit erin. Dat is het eind van de wellicht wat minder prettige bijverschijnselen van de dienst aan God. Al zijn we het ons niet bewust als we tot Hem gaan, het zal blijken dat als we Hem gevonden hebben en Hem dienen, wij buiten de legerplaats staan. Mocht dat niet het geval zijn, dan zouden wij ons af moeten vragen of wij wel de Heer dienen. Die legerplaats is niet Jeruzalem letterlijk, maar de samenleving als zodanig, de wereld.

Filippenzen en Hebreeën lopen hierin volkomen parallel. Het zijn brieven met eigenlijk gelijke inhoud, het enige verschil is de formulering. Het wordt anders gezegd en uitgebreider in de Hebreeënbrief. Filippenzen opent met te zeggen:

Filippenzen 1:6

6 Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, *dat* voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus;

God blijft dat werk voltooien. Welk werk? Dat Hij vele zonen tot heerlijkheid zou leiden. Romeinen 8 zegt hetzelfde en zelfs nog uitgebreider.

Vers 1 spreekt dus over heiligen en zij zijn heilig, omdat ze in Christus Jezus zijn. Ze hebben deel aan Hem en daarmee aan het werk dat Hij doet en zijn dus tevoren verordeneerd tot heerlijkheid, dan wel tot zoonschap. Aan hen wordt de brief geschreven, in dit geval degenen die te Filippi zijn. Die gemeente was ontstaan door de bediening van de apostel Paulus zelf, blijkt uit Handelingen 16. Kenmerkend voor deze gemeente is dat er weinig gelovigen zijn uit de Joden. Paulus bracht op zijn zendingsreizen

altijd eerst het evangelie aan de Joden. Zo zat zijn bediening nu eenmaal in elkaar. In Filippi lukte dat niet, want er was niet eens een synagoge, wat betekent dat er geen of te weinig Joden zijn. Minder dan tien in elk geval. Als er nu in een bepaalde plaats minder dan tien mannelijke meerderjarige Joden zijn, dan kan er geen synagoge zijn. In plaats daarvan vergaderen ze wel, maar niet in een synagoge. Wel aan de oever van bij voorkeur stromend water. Dat is wat we in Handelingen 16 ook vinden in Filippi. Paulus predikt daar bij het water, omdat daar zo weinig Joden zijn. Dat verklaart wellicht ook waarom er in de brief aan de Filippenzen geen sprake is van de wet waaronder men leeft. Het is misschien ook wel de reden waarom de apostel zich in Filippenzen zich nogal scherp en negatief uitlaat over zijn Joodse achtergrond. Je kunt zeggen dat hij dat doet om de Joden in die gemeente een voorbeeld te geven, maar ik denk dat hij het zich hier kan permitteren om zulke scherpe uitspraken te doen, omdat hij niet het risico loopt dat hij hier mensen tegen de schenen schopt. Joden kon je niet rechtstreeks benaderen, nu nog steeds niet overigens. Hier doet hij een rechtstreekse uitspraak over zijn Joodse achtergrond en zegt herhaaldelijk dat hij het schade en drek heeft geacht. Dat had hij bij andere gemeenten niet zo kunnen schrijven, want dan zou er meteen een scheuring ontstaan zijn voor zover die er al niet zou zijn. Het speelt verder geen rol behalve dan dat in Filippi de apostel ook in een gevangenis terecht kwam. Die ging prompt open. Liberia custodia, vrije gevangenschap, had Paulus in Rome. Dat is onze positie. Toen Paulus in Filippi in de gevangenis kwam, stortte deze niet in, maar iedereen kon er wel uit.

Filippenzen 1:1

1 Paulus en Timotheus, dienstknechten van Jezus Christus, al den heiligen in Christus Jezus, die te Filippi zijn, met de opziensers en diakenen:

Dat zou bij ons een belletje moeten doen laten rinkelen. Dat vinden we niet in de aanhef van andere brieven. De rest wel, maar dit niet. Dit staat alleen hier. Dat betekent dat de brief met grote nadruk niet alleen gericht is op de verzamelde gelovigen, maar ook aan degenen die verantwoordelijkheid droegen in de gemeente, de opziensers en de diakenen. De reden daarvoor is dat de brief één grote oproep is tot dienstbaarheid, tot nederigheid. En dus worden de opziensers en diakenen daarin betrokken. Men zou anders eens op het idee kunnen komen dat het alleen geldt voor het voetvolk. Dat de opziensers en diakenen degenen zijn die over het voetvolk heersen. U weet wel, de beroemde kerkvorsten, het bisschoppelijk paleis. Een bisschop is een opziener, dat is een verbastering van hetzelfde woord, maar zodra iemand bisschop heet, schijnt hij een paleis te hebben. Dat

is dus helemaal niet de bedoeling. Zij nemen dezelfde positie in als alle andere gelovigen. Zij dragen wellicht grotere verantwoordelijkheid, maar de positie is dezelfde, namelijk die van dienstbaarheid aan de Heer en daarom aan Zijn Lichaam, aan de Gemeente. Dat is precies wat de apostel Petrus in 1 Petrus 5 schrijft. Hij richt zich daar specifiek tot wat hij voor de gelegenheid "oudsten" noemt, maar hij noemt ook de term opziener. Hij zegt eveneens dat zij verantwoordelijkheid zouden dragen, de Heer zouden dienen en geen heerschappij zouden voeren over het erfdeel des Heeren. Voor de gelegenheid worden ze hier bij ingesloten. Voor zover er zoiets bestaat als een ambt, dat bestaat namelijk wel in een gemeente, wordt men niet in het ambt gezet door een gemeente, men komt daarin terecht door de wil van God. Er zijn twee soorten, de ene categorie heet opzieners, de andere diakenen. Voor opzieners zijn nog veel meer andere termen zoals oudsten, voorgangers, herders, leraars, voorstanders. Het is allemaal precies hetzelfde. Opziener is het geestelijke ambt en heeft te maken met de bediening van het Woord in de gemeente. Daarnaast is er nog een ander. Daar wordt het woord ambt niet bij gebruikt, maar het wordt direct gesteld naast de opziener, en is dat van de "diaken". Het woord diaken betekent dienaar. Als u het woord dienaar leest in het Nieuwe Testament, in het Grieks, dan is het dit woord diaken. Daarbij gaat het om dienst met betrekking tot huishoudelijke zaken, organisatorische zaken. Dat is een dienst, los van het Woord. Zodra het Woord ook deel uitmaakt van de bediening, heet het opziener. Een opziener is wel degelijk een diaken, maar een diaken niet noodzakelijk een opziener. De Bijbelse gedachte is dat men in de dienst van de Heer per definitie begint als diaken. Hoe klein de verantwoordelijkheid ook is. Naar Bijbelse maatstaven is de koster een diaken. Een opziener is iemand die voorgaat met het Woord. Dat is de officiële terminologie. Hier worden opzieners en diakenen dus uitdrukkelijk genoemd. Dat zijn al degenen die op één of andere wijze verantwoordelijkheid dragen in de gemeente. Ook tot hen wordt gezegd dat zij de gezindheid zouden hebben van Christus, waarbij zij een dienende positie zouden innemen en niet zouden heersen.

Filippenzen 1:2

2 Genade zij u en vrede van God, onzen Vader, en den Heere Jezus Christus.

Genade of vrede zijn woorden die gebruikt worden om elkaar te groeten. De Joden groeten elkaar met shalom, vrede. De Grieken wensen elkaar genade toe. Ze wensen elkaar dus al het goede, daar komt het op neer. Het is de gebruikelijke wijze waarop de apostelen hun brieven beginnen. Het heeft echter een heel andere reden. Beide begrippen, genade en vrede, fungeren als aanduiding van het Nieuwe Verbond. Het Nieuwe

Verbond is nu eenmaal het verbond van genade, in tegenstelling tot het Oude Verbond der wet. In plaats van de term Nieuwe Verbond kun je ook de term genade gebruiken op precies dezelfde wijze als dat de Bijbel de term wet gebruikt in plaats van het Oude Verbond. Bovendien zegt de uitdrukking "het oude verbond" ook weinig. Wat is oud en wat is nieuw? En dus wordt gesproken over wet of genade. Dat gaat dan over de tegenstelling tussen het Oude en Nieuwe Verbond. Dat komt op vele plaatsen uitgebreid zo voor. In deze groeten is dat precies hetzelfde geval. Genade als aanduiding van dat Nieuwe Verbond der Genade en hetzelfde geldt voor de term vrede. Niet alleen genade, maar ook vrede is kenmerkend voor het Nieuwe Verbond. Zo kenmerkend dat we zelfs de volledige uitdrukking in de Bijbel tegenkomen: het "Verbond des Vredes". Voor het eerst in Numeri 25 en ik meen ook een paar keer in Ezechiël en Jesaja. Daar vinden we ook de term "eeuwig verbond". Genade is kenmerkend voor het Nieuwe Verbond, in tegenstelling tot de wet van het oude. Vrede is net zo kenmerkend voor het Nieuwe Verbond, in tegenstelling tot de strijd die er per definitie is onder het Oude Verbond. Wie onder de wet leeft, leeft altijd in strijd met zichzelf. Je legt jezelf een wet op waar je je niet aan kunt houden. Vervolgens is het zo dat iemand die leeft in strijd met zichzelf, in de praktijk ook zal leven in strijd met alles en iedereen. Men zou van die wet ook verlost worden, om te leven onder de genade Gods. Dan heeft men vrede, want dan heeft men vrede met God. Als men vrede met God heeft, kan men ook vrede met zichzelf hebben en vanuit die vrede ook vrede hebben met anderen. En dus heet het "het Verbond des Vredes" en daarom groeten de Joden elkaar al sinds oudtestamentische tijd met dit woord vrede. Zij wensen elkaar wel degelijk het Nieuwe Verbond toe, al zijn ze dat vergeten.

Alle gelovigen zijn onder dat Nieuwe Verbond geplaatst, maar niettemin wordt het ons toegewenst. Als het gaat om een wens, wil dat niet zeggen dat men nog niet ontvangen heeft. Het wil zeggen dat men er ook uit zou leven. Net als met heilig zijn. Wij zijn heiligen, maar wij zouden niettemin geheiligd worden in al onze wandel. We hebben genade van God ontvangen, maar in genade leven in onze wandel is nog een heel ander ding. Daarom wordt het gewenst. De bedoeling is dat alle gelovigen leven uit die genade Gods en komen tot aanvaarding van Hem Die op de troon der genade gezeten is omdat Hij Hoofd is van het Nieuwe Verbond. De Troon der Genade is de troon van het Nieuwe Verbond. (Hebreeën 4) "Genade zij u en vrede van God", want van Hem komt dat Nieuwe Verbond. Genade van God onze Vader en daarmee ook vanzelfsprekend van de Here Jezus Christus, want Hij is de Middelaar van dat Nieuwe Verbond. Alle zegeningen die God geeft, aan wie dan ook en wanneer dan ook, komen altijd via de Here Jezus Christus. Vandaar dat we vele malen die uitdrukkingen

gecombineerd vinden: God onze Vader en de Here Jezus Christus. Via Hem komt het tot ons, want Hij is de Middelaar.

Nu komen we bij de inleiding tot de brief.

Filippenzen 1:3-5

- 3 Ik dank mijn God, zo dikwijls als ik uwer gedenk.
- 4 (Te allen tijd in al mijn gebed voor u allen met blijdschap het gebed doende)

Het is reden tot dankbaarheid voor deze heiligen in Filippi, die tot geloof gekomen zijn en daarmee deel hebben aan het Evangelie. De term evangelie betekent letterlijk weliswaar "blijde boodschap", maar geeft ook de inhoud van de boodschap weer. De uitdrukking zegt dus veel meer. Het gaat om heel de aard van die boodschap, namelijk het Nieuwe Verbond, het feit dat het is aangebroken. Door het Evangelie wordt de mens verlost van het oude verbond, van de wet.

Romeinen 1:1, 2

- 1 Paulus, een dienstknecht van Jezus Christus, een geroepen apostel, afgezonderd tot het Evangelie van God,
- 2 (Hetwelk Hij te voren beloofd had door Zijn profeten, in de heilige Schriften)

Paulus is afgezonderd tot, dat wil zeggen gewijd aan of geheiligd tot, het evangelie van God, hetwelk tevoren beloofd was. Het Nieuwe Verbond is aangebroken. Christus is daar de Middelaar van. Hij is al aangesteld sinds Zijn opstanding uit de dood en nadat Hij de reinigmaking onzer zonden in Zichzelf teweeg gebracht had. (Hebreeën 1 : 3) Dat had God beloofd: het Evangelie. De term evangelie staat ook in het Oude Testament, alleen niet met dat woord, want het is een Grieks woord. Het heet daar "goede boodschap", maar in het Hebreeuws is dat ook maar één woord. Daarnaast hebben we altijd ook nog Galaten 3 : 8, waar de apostel Paulus schrijft dat God tevoren aan Abraham het Evangelie verkondigd heeft. Hij verkondigde het Nieuwe Verbond, het Zaad waarin al de volken gezegend worden en dat Zaad is Christus.

We kunnen wel zeggen dat dood en opstanding van Christus de prediking van het Evangelie is, maar dat impliceert de beëindiging van de wet, van het Oude Verbond en door Zijn opstanding het aanbreken van het Nieuwe Verbond. Verlossing dus van het oude en totstandkoming van het nieuwe. Gemeenschap aan het Evangelie - in vers 5 van Filippenzen 1 - betekent dat men deel heeft aan dat Nieuwe Verbond. Als u onder

evangelie slechts verstaat de prediking van de dood en opstanding van Christus en we lezen dan gemeenschap aan het Evangelie, is de kans groot dat wij dan alleen maar lezen dat zij bijdragen aan de prediking van het Evangelie. "Uw gemeenschap aan het Evangelie" wordt dan gelezen als "uw gemeenschap aan evangelisatie". Maar dat is niet waar het over gaat. Zeker niet in de samenhang van dit Schriftgedeelte. Waar het om gaat is dat zij deel hebben gekregen aan deze blijde boodschap en dus deel hebben gekregen aan Christus en daarmee aan het Nieuwe Verbond. Dat is reden tot dankzegging; over het feit dat deze mensen tot geloof zijn gekomen dus. Dat kan ook moeilijk anders, want er staat: "van de eerste dag af tot nu toe". Vanaf de dag dat zij gemeenschap aan dat Evangelie kregen, door zich daaraan te onderwerpen. Daardoor kregen ze deel aan de rechtvaardigheid Gods.

Het Evangelie is kracht Gods tot zaligheid, omdat de rechtvaardigheid Gods in hetzelfde geopenbaard wordt. (Romeinen 1) In de tussenzin in vers 4 geeft de apostel even commentaar op de uitdrukking "zo dikwijls als ik uwer gedenk". Hij had ook een goede reden om voor hen te bidden. Niet dat het hen slecht ging. Dat is een matige motivatie voor gebed. Als het iemand slecht gaat, is iemand in lijden, dat hij bidde. (Jakobus 5 : 13) Natuurlijk is dat zo. Als je problemen hebt, men zou het in gebed bij de Heer brengen. Als wij echter voor alle problemen die er zijn zouden moeten bidden, dan hebben wij daar dagwerk aan en dat is niet de bedoeling. Wanneer er gesproken wordt over bidden zonder ophouden (1 Thessalonicenzen 5 : 17) heeft dat te maken met de levenswandel van de gelovige als zodanig, waarbij men zou leven in afhankelijkheid van de Heer. Dat betekent niet dat hij altijd bezig is met bidden. Wanneer zou men bidden? Als men zorgen heeft, als men zich ergens bezorgd over maakt. Die zorg zou niet noodzakelijk moeten voorkomen uit dat er ergens iets slecht gaat. Die zorg kan ook voortkomen uit dat men ergens verantwoordelijk voor is. Dat laatste lijkt hier de meest voor de hand liggende gedachte. Men draagt verantwoordelijkheid en men zou dat doen in de kracht Gods. Dan bidt men tot God en Hij antwoordt: "Mijn genade is u genoeg want Mijn kracht wordt in uw zwakheid volbracht". Dat is het antwoord op het gebed van Paulus zelf in 2 Korinthe 12. Filippenzen 4 zegt in dit verband:

Filippenzen 4:6, 7

- 6 Weest in geen ding bezorgd; maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God;
- 7 En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus.

Dat Paulus die zorg had voor al die gemeenten die door zijn bediening gesticht waren, is wat hij uitdrukt in het einde van de tweede Korinthebrief. Daar vinden we dat hij specifiek voor de Korinthiërs bidt en dat de Heer zegt: "Mijn genade is u genoeg." Wij allen als kinderen Gods zouden in de praktijk ondervinden hoe zwak wij zijn, ook in de dienst aan de Heer. Het zou Zijn kracht zijn die zou werken, bij voorkeur door ons als wij ons daarvoor beschikbaar stellen. Daarmee nemen wij verantwoordelijkheid op ons.

Uit de genade Gods ontvangt men kracht Gods en hier staat: men ontvangt vrede Gods. De reden waarom wij specifiek ergens voor zouden bidden is dat we ons ergens verantwoordelijk voor voelen of weten. Dat is de situatie van de apostel. Hij is degene, en hij drukt dat in deze verzen ook uit, die indertijd het Evangelie voor het eerst bracht in Filippi (voor zover wij weten). Daar kwamen mensen tot geloof en bij gelegenheid zegt hij daarover dat hij hen bij wijze van spreken gebaad heeft, in geestelijke zin althans. Hij acht zichzelf dus minstens medeverantwoordelijk voor deze gelovigen in Filippi. Die gemeente is daar ontstaan als resultaat van zijn bediening. Dat geeft logischerwijze een gevoel van verantwoordelijkheid. Of Paulus werkelijk verantwoordelijk is voor de Filippenzen waag ik te betwijfelen, maar door zijn bediening waren zij daar en hij voelde zich ermee verbonden. Vanzelfsprekend is hij bezorgd om hen, **zie zijlijn 2** hij weet maar al te goed wat er allemaal mis kan gaan. Zeker als hij er zelf niet meer bij is, geen maatregelen kan nemen, bij kan sturen of kan vertroosten. (2 Korinthe 1) Dan kan hij nog maar één ding doen en dat is er voor bidden. Daarmee kan hij zijn zorgen bij de Heer bekend maken met het idee dat hij er onder zijn omstandigheden niets aan doen kan en het dus overdraagt aan de Heer. Wat wij niet kunnen controleren, waar we ons zorgen over maken, kunnen we bij de Heer brengen en daarover vrede hebben. Gaat het mis, dan gaat het mis, het is buiten ons bereik.

Bij dezelfde gelegenheid dat hij voor hen bidt, dankt hij God over deze Filippenzen. Over hun gemeenschap aan het evangelie vanaf de eerste dag dat ze tot geloof kwamen en misschien zelfs vanaf de eerste dag dat hij daar in Filippi het evangelie predikte. Evangelieprediking is weliswaar gericht tot onwetenden, met als doel dat zij tot aanvaarding komen van Degene Die door het evangelie tot hen gepredikt wordt, Christus dus, maar daarmee is het nog niet af. Het gaat er niet om dat zondaren zalig zouden worden, dat ongelovigen gelovigen zouden worden. Dat is niet het doel, maar slechts een onderdeel van het geheel. Het is pas een eerste stap er naartoe. Het is de eerste fase van het middel om het doel te bereiken. God maakt de mens tot kind van God, omdat Hij zonen Gods wil aanstellen. Eerst moet een mens kind van God worden en dan begint het pas. Ik citeer een titel van een brochure van mijn vader: "Behouden, wat nu?" Dan begint het pas.

Filippenzen 1:5

5 Over uw gemeenschap aan het Evangelie, van den eersten dag af tot nu toe;

De apostel zegt dat hij zich bewust is van de gemeenschap van de Filippenzen aan het Evangelie van de eerste dag af tot nu toe.

Gemeenschap aan het Evangelie betekent dat men het Evangelie gelooft, maar dat is wel het minste wat ervan gezegd kan worden. De term "het evangelie" is de aanduiding van heel de blijde boodschap, de inhoud daarvan en daarmee van het Nieuwe Verbond. Het idee is dat deze Filippenzen daar deel aan hebben. De boodschap is niet slechts dat het Nieuwe Verbond is aangebroken. Het begint daar uiteraard wel mee, maar de blijde boodschap is dat wij zouden en kunnen leven onder dat Nieuwe Verbond. Met als gevolg dat ons leven er ineens heel anders begint uit te zien. Waar het om gaat is dat men er daadwerkelijk deel vanuit zou maken, dat men gemeenschap zou hebben aan het Evangelie.

We zouden niet alleen geloven dat de Here Jezus Christus op de troon zit aan de rechterhand Gods, maar vervolgens tot die troon naderen om ons aan Degene Die op de troon zit te onderwerpen en te leven onder Zijn gezag, onder Zijn heerschappij. Wij zouden leven in dienst aan Hem. Wij zouden Hem dienen en in plaats van dat we de zonde zouden dienen of de wet zouden dienen, zouden wij Christus en daarmee God dienen. In plaats van dienaren van het Oude Verbond te zijn, zouden wij dienaren van het Nieuwe Verbond zijn. Dat heeft een doel. Het Evangelie is dat er een Nieuwe Schepping is aangebroken in Christus. Wij zouden dat niet slechts geloven, maar wij zouden daar gemeenschap aan hebben. Wij zouden deel hebben aan die Nieuwe Schepping. Laat vooral duidelijk zijn dat het Nieuwe Verbond een verbond is dat gemaakt wordt op basis van die Nieuwe Schepping, net zo goed als dat het Oude Verbond gelegd is op de oude schepping als zodanig, op het vlees namelijk. Wij zouden leven in de Nieuwe Schepping. Leven in het bewustzijn dat wie in Christus is, een Nieuw Schepsel is. Het oude is voorbij gegaan. Zou zouden wij leven. Waar wij ons afvragen waarom we hier in het leven zijn, wat het doel is van dit oude leven, zo zouden wij net zo goed de vraag stellen wat het doel is van het leven in een Nieuwe Schepping, dat wij ontvangen hebben van Christus. Waartoe zijn wij wedergeboren? Wat is de bedoeling van dat leven dat wij hier ontvangen hebben? Net zo goed als men zich aan de gang van zaken in het oude leven kan onttrekken, kan men zich ook onttrekken aan de gang van zaken in dat Nieuwe Leven in die Nieuwe Schepping. Daar maakt Paulus zich in alle brieven bezorgd over. Dat gelovigen er genoeg mee nemen dat zij wedergeboren zijn, en dus naar de hemel gaan, en het daarbij laten.

Filippenzen 1:6

6 Vertrouwende ditzelve, dat Hij, Die in u een goed werk begonnen heeft, *dat* voleindigen zal tot op den dag van Jezus Christus;

Wanneer is God in hen een goed werk begonnen? Op die eerste dag dus. Feitelijk is het zo dat het goede werk Gods in de gelovigen begint op het moment dat men tot geloof komt. Daar is wel eens discussie over: wanneer begint God aan een mens te werken? Is dat op het moment dat hij het Evangelie hoort of pas later als hij het aanvaard heeft? Of zelfs al voordat hij het Evangelie gehoord heeft? Dat heeft alles te maken met de leer van de uitverkiezing. Hier binnen het kader van dit vers is het echter geen enkel probleem. Het goede werk is begonnen op die eerste dag toen men deel kreeg aan het Evangelie, toen men tot geloof kwam en kind van God werd. Het is heel eenvoudig: het goede werk aan iemand begint pas bij zijn geboorte. Eerder kan uiteraard niet. Zo is het met ons ook. Toen wij kinderen Gods werden, begon God en werk aan ons te doen. Het werk dat God doet, doet Hij aan Zijn kinderen. Daaraan voorafgaand wordt het Evangelie gepredikt, opdat mensen kinderen Gods zouden worden en tot overgave aan het werk Gods zouden komen. Tot overgave aan de Here Jezus Christus, opdat het werk Gods door Hem gestalte zou krijgen in die mens. Dat werk begint op het moment dat men wedergeboren wordt. Dat is de eerste fase. Men komt tot geloof en ontvangt nieuw leven. Daarna begint het werk aan het kind. In onze vertaling staat "jonge kinderen in Christus", (1 Korinthe 3 : 1) die met melk gevoed worden en de rest van hun leven met vaste spijs. Ze zouden leren in de praktijk, ervaring opdoen om zo bekwaam te worden tot zoonschap en zo tot heerlijkheid.

Romeinen 8 zegt wat het werk van God (van de Geest) aan ons is, namelijk ons brengen tot onze aanstelling tot zonen. In hetzelfde verband staat dat wij weten dat alle dingen medewerken ten goede voor degenen die God liefhebben, die naar Zijn voornemen geroepen zijn tot zoonschap. Voor zover alle dingen medewerken ten goede, betreft dat ook onze aanstelling tot zonen. Het goede is niet wat wij bepalen, maar dat wij zonen Gods zouden worden. Dat werk begint aan het kind. Paulus vertrouwd erop dat de Heer het voleindigen zou, want het blijft het werk Gods. Niet alleen onze wedergeboorte op grond van ons geloof, maar ook alles wat erna volgt. God doet Zijn werk aan ons. Dat is waarom wij misschien weinig begrijpen van ons eigen leven. Het gaat allemaal anders dan wij gedacht hadden of wenselijk hadden geacht. God doet het werk aan ieder van ons en ook al gaat dat bij ieder verschillend, het gaat altijd om hetzelfde doen, namelijk de aanstelling tot zonen. Er staat niet dat Hij dat voleindigen zou tot de dag van hun overlijden. Dat denken wij wel eens, maar dat is niet zo. Er staat tot op de dag van Jezus Christus. Dat is niet de dag van ons sterven, maar dat is de dag van de opname van de Gemeente. Ik noem dat in dit verband liever onze openbaring voor de rechterstoel van Christus. Het komt erop neer, dat voor zover wij tot zonen gesteld zullen worden, dan wel voor zover wij kronen zouden ont-

vangen, heerlijkheid zouden ontvangen, een erfenis zouden ontvangen, wij dat niet doen als wij hier sterven en onze ogen opslaan in de hemel. Wij ontvangen dat allemaal tegelijk op die ene dag, de dag van Christus. Dat is de dag van de opname van de Gemeente. **zie zijlijn 3**

"Voleindigen" is hetzelfde als volmaken en dat in verband met "het lopen van een loopbaan". (1 Korinthe, Hebreeën) Het doel daarvan is niet de eindstreep, maar de prijs. Die eindstreep behaalt iedereen op één of andere wijze. Het lopen van de loopbaan houdt een keer op. Van de oudtestamentische gelovigen wordt gezegd dat zij de loopbaan gelopen hebben. Zij worden ons tot voorbeeld gesteld, (Hebreeën 11) maar in Hebreeën 12 staat dat de Here Jezus de eerste is Die niet alleen de loopbaan gelopen heeft hier op aarde, maar ook daadwerkelijk het einddoel behaald heeft. Dat staat er in het Nederlands ingewikkeld, maar in het Grieks niet. Er staat "overste Leidsman" en "Voleinder des geloofs", wat betrekking heeft op de loopbaan des geloofs die in het vers ervoor genoemd wordt. Overste Leidsman betekent in het Grieks "eerste", degene die voorop gaat en Voleinder betekent dat Hij het doel bereikt heeft. Daar staat dan ook Degene Die volmaakt is. Die twee woorden samen hebben één betekenis, namelijk dat Hij de Eerste is Die het doel bereikt heeft, namelijk dat Hij gezeten is aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemel. Het doel was de vergelding des loons, de belofte der erfenis, een betere opstanding. Er worden een stuk of zes verschillende termen voor gebruikt. De Here Jezus Christus is de Eerste Die dat doel bereikt heeft. Dat lag niet helemaal alleen aan Hem, maar aan Degene die het loon - de prijs - uitreikt. De Here Jezus is de Eerste Die de prijs heeft ontvangen en Die loon ontving. Wij zouden vervolgens Zijn navolgers zijn, opdat ook wij een prijs, de beloning zouden ontvangen. Wij lopen de loopbaan om een onverderfelijke kroon te ontvangen. Daarvoor zou God, Die dat goede werk begonnen heeft, dit voleindigen tot op de dag van Jezus Christus. **zie zijlijn 4 pag. 11** Die zou namelijk oordelen, aan de dag brengen, hoe het gegaan is met dat goede werk Gods in ons, wat ervan terecht gekomen is. Als er weinig van terecht gekomen is, is dat niet Gods schuld, het ligt aan ons. Onze openbaring voor de rechterstoel van Christus is dus de dag van Jezus Christus, Die de dingen aan de dag zal brengen en zal openbaren, ook de dingen die in het verborgene geschied zijn. In de Bijbel, wordt "de dag van Jezus Christus", ook "de dag van de Here Jezus Christus" of "van de Here Jezus" genoemd. Ook vinden we nog "de dag van Christus" en zelfs enkel die dag.

2 Thessalonicenzen 1 : 10

10 Wanneer Hij zal gekomen zijn, om verheerlijkt te worden in Zijn heiligen, en wonderbaar te worden in allen,

Zoals wij daar op wachten, wachten ook al degenen die ons zijn voor-gegaan; die in Christus ontslapen zijn. Hun uiteindelijke verheerlijking heeft nog niet plaats gehad. De verheerlijking van de gelovige uit onze bedeling is niks anders dan de aanstelling van de Gemeente tot Zoon en dat gebeurt pas in de dagen van de wederkomst van Christus. Daarom vinden wij in de Bijbel nauwelijks iets over het sterven van gelovigen. Wel dat gelovigen uitzien naar de wederkomst van Christus. De verwachting op de wederkomst van Christus is er mede omdat dat loon met zich mee zal brengen. Heerlijkheid die beloofd was. Daar leven wij voor, daartoe doet God een werk in ons. Daarom zien wij als gelovige allemaal uit, niet naar ons lichamelijk overlijden, maar naar de wederkomst van Christus of onze openbaring voor zijn rechterstoel. Dat velen daar juist bang voor zijn, komt omdat zij die genade en vrede in de praktijk niet accepteren en de Heer niet toelaten Zijn werk in hen te doen. Onze verwachting is de verschijning van heerlijkheid, die wij zullen ontvangen van onze grote God en Zaligmaker Christus Jezus, Die nu Zich een eigen volk reinigt, ijverig in goede werken. (Titus 2 : 13, 14)

"Tot" wordt gevolgd met dag en dat is een tijdsaanduiding. Dat werk aan ons kan nooit langer gedaan worden dan dat wij hier op aarde nog in het vlees zijn. Het is gericht op, want dat is hier de betekenis van "tot", de dag van Jezus Christus. Dat is lang niet altijd een tijdsaanduiding, zeker in de Bijbel niet. Dag is namelijk oordeel. Van oorsprong is het de aanduiding van het licht. Het aanbreeken van een dag wil zeggen het verschijnen van het licht, wat impliceert dat de dingen die in duisternis waren aan het licht gebracht worden. Vandaar dat het woord dag de betekenis heeft van een periode van licht, van zonsopgang tot zonsondergang en aan de andere kant de aanduiding is van de rechtbank, dan wel de rechtszaak. Ons woord "raad" kan ook de aanduiding zijn van de rechtbank, maar ook van de uitspraak van de rechtbank. Zo is het met het woord dag ook. Het moet dikwijls vertaald worden met oordeel. Dag staat voor licht en dag is het tegenovergestelde van nacht. Daarom begint de dag ook bij zonsopgang en eindigt bij zonsondergang en de kalenderdag wordt daarna opgerekend totdat de zon weer opgaat, want dan begint de volgende dag. De dag zal het verklaren, is een uitspraak. Het "aanbreeken van de dag des Heeren" wil zeggen dat er licht komt in de duisternis.

vervolg...

die geloven (overmits onze getuigenis onder u is geloofd geworden) in dien dag.

Wanneer Hij verheerlijkt zal worden in Zijn heiligen, zullen wij heerlijkheid ontvangen, een kroon, een erfenis. Dat vindt plaats in die dag, namelijk de dag dat Hij gekomen zal zijn. Die dag is de dag van Christus. Dezelfde term vinden wij in:

2 Timótheüs 1 : 12

12 Om welke oorzaak ik ook deze dingen lijde, maar word niet beschaamd; want ik weet, Wien ik geloofd heb, en ik ben verzekerd, dat Hij machtig is, mijn pand, bij Hem weggelegd, te bewaren tot dien dag.

Hier staat helemaal niet welke dag het is. De termen zoals die er zijn, dag des Heeren, dag van Christus, dag des mensen, zijn niet in de eerste plaats tijdsaanduidingen. Het gaat om gebeurtenissen en de terminologie is verschillend, omdat het gaat om verschillende verhoudingen. Daarna is het zo dat de Vader al het oordeel aan de Zoon gegeven heeft. Of het dus gaat om de "dag van Christus" of de "dag des Heeren" of "dag Gods", het is altijd de Here Jezus Christus - onze grote God en Zaligmaker - aan Wie het oordeel gegeven is. Het gaat bovendien om een reeks van oordelen, het is één geheel, dat wel verschillende fasen kent. De eerste is het oordeel met betrekking tot de Gemeente. De tweede het oordeel over de levende mensheid in de situatie op aarde, opdat Zijn koninkrijk op aarde gestalte kan krijgen. Dan heet Hij weer Jehovah, met de oudtestamentische term. Wellicht krijg je dan de term dag Gods en die passen we dan toe op de Jongste Dag, waarbij het gaat om het oordeel voor de grote witte troon van God over heel de schepping en over allen die ooit geleefd hebben. Dat is het uiteindelijke jongste gericht, het laatste oordeel.

De term "dag des Heeren" is de oudtestamentische term die aanduidt dat Jehovah Zelf oordeel zal brengen over de gehele levende mensheid, niet op de Jongste Dag, maar ver daarvoor, om Zijn koninkrijk over heel de aarde te vestigen, beginnend bij Israël. Vandaar dag des Heeren. Maar daaraan voorafgaand vindt de "dag van Christus" plaats, aan het begin van de zeventigste week van Daniël. Dat is niet alleen oordeel over de Gemeente, over u en ik, die zullen "wegdragen hetgeen door het lichaam geschied is". (2 Korinthe 5 : 10) Het is ook voor degenen die achter blijven op de aarde. Zij mogen niet mee, alleen dat al kun je als een oordeel zien. In elk geval betekent het dat degenen die niet tot de Gemeente behoren en dus op aarde achterblijven, hier op aarde in het oordeel terecht komen. Dan kun je het grote verschil al niet meer maken tussen de dag

van Christus en de dag des Heeren. We moeten het dus niet te absoluut nemen. Die terminologie waarin de naam van de Here Jezus Christus genoemd wordt, staat in de eerste plaats in relatie tot de Gemeente en daar waar de Heere (dag des Heeren) genoemd wordt, staat het in relatie tot het oordeel over de wereld als zodanig. Daar komt bij dat voor zover het gaat over de dag des Heeren en dus een oordeel door de Heer, zullen wij in dat oordeel betrokken zijn. Niet in de beklagdenbank, maar in de rechtbank. Wij maken deel uit van die raad. Wij zouden met Christus de wereld en de engelen oordelen. Als dus gesproken wordt over de dag des Heeren, gaat het zeker niet over het oordeel van Godswege over ons, integendeel, het gaat over het oordeel van Godswege over de wereld en wij staan in dat geval aan de kant van God.

Paulus verwacht van de Heer loon te ontvangen, dat voor hem bewaard wordt in de hemel. Het loon kun je niet verwerven maar je kunt het wel kwijtraken. Het ligt namelijk op voorhand klaar voor eenieder. De bedoeling is dat wij het volle loon zouden ontvangen, dan wel onze kroon niet zouden verliezen. (2 Johannes en Openbaring) De Bijbelse gedachte is dat voor elke gelovige een vast loon klaar ligt. Daar kan een mens niets aan toevoegen. Elke gelovige is een loopbaan voorgesteld en voor het lopen van die loopbaan, krijgt hij zijn volle loon. De loopbaan is niet voor een ieder verschillend, dus de mate van loon ook niet. Men zou dat loon ook niet met elkaar moeten vergelijken, het is evenredig met de loopbaan die men voorgesteld krijgt en die is voor sommige gelovigen eenvoudig en voor anderen moeilijk. Waarom dat verschil? Omdat wij ook naar het vlees verschillend zijn en beperkt draagvermogen hebben. In ieder geval krijgt men een loopbaan en daar hoort een bepaald loon bij. Als men de loopbaan loopt zoals het moet, ontvangt men dat loon. Loopt men hem niet of gedeeltelijk, verliest men loon. Dat kan namelijk wel.

2 Johannes 1 : 8

8 Ziet toe voor uzelf, dat wij niet verliezen, hetgeen wij gearbeid hebben, maar een vol loon mogen ontvangen.

Openbaring 3 : 11

11 Zie, Ik kom haastelijk; houd dat gij hebt, opdat niemand uw kroon neme.

Dat gaat over het goede werk. Paulus is er heel expliciet over in:

2 Timótheüs 4 : 7,8

7 Ik heb den goeden strijd gestreden, ik heb den loop geëindigd, ik heb het geloof behouden;

- 8 Voorts is mij weggelegd de kroon der rechtvaardigheid, welke mij de Heere, de rechtvaardige Rechter, in dien dag geven zal; en niet alleen mij, maar ook allen, die Zijn verschijning liefgehad hebben.

Vers 7: dat was de strijd ofwel de loopbaan des geloofs. Op grond van de rechtvaardigheid Gods, zou Paulus die kroon ontvangen. Let op dat hij niet spreekt over het resultaat van zijn arbeid, niet telt hoeveel mensen door zijn prediking tot geloof gekomen zijn, hetgeen helaas tamelijk gebruikelijk is om te doen. Hij heeft de loopbaan gelopen en wat daar het resultaat ook van was. In Jesaja 49 spreekt de Here Jezus via de mond van de profeet Jesaja dezelfde woorden. Hij heeft Zijn werk gedaan en verwacht loon te ontvangen, de kroon der rechtvaardigheid. Alleen stelde Hij tegelijkertijd vast dat van het werk niet veel terecht is gekomen. Hij heeft Zijn werk gedaan, maar het had niet zoveel zin. Het ging Hem om het verzamelen van Israël, maar helaas liet Israël zich niet verzamelen. Hij heeft er echter wel aan gedaan wat er aan gedaan moest worden. Hij heeft Zijn loopbaan gelopen, maar Israël liet zich niet verzamelen. Nochtans zegt Hij dat Zijn loon bij de Heer is, dat God Zijn kracht, sterkte en recht zou zijn. Zijn loon zou voor Zijn aangezicht wezen. Hij heeft Zijn werk gedaan en wat het opgeleverd heeft, is niet aan de dienstknecht om dat te beoordelen. De dienstknecht die zijn opgedragen werk gedaan heeft, zou zijn loon ontvangen, ook al zou het allemaal voor niks geweest zijn. Als men een opdracht heeft uitgevoerd, ontvangt men daarvoor loon. Of die opdracht de uitwerking heeft gehad die de opdrachtgever zich gesteld heeft, is maar zeer de vraag.

2 Timótheüs 1:18

- 18 De Heere geve hem, dat hij barmhartigheid vinde bij den Heere, in dien dag; en hoeveel hij *mij* te Efeze gediend heeft, weet gij zeer wel.

Opnieuw gaat het over dezelfde dag, hetzelfde oordeel, de openbaring voor de rechterstoel van Christus. We zullen gedagvaard worden en onze werken, hetzij goed hetzij kwaad, zullen aan het licht gebracht worden. (2 Korinthe 5 : 10) Strikt genomen heet het werk dat beoordeeld zou worden niet in de eerste plaats ons werk, maar het werk Gods, het werk van de Geest, het werk van Christus of goed werk. Dat staat in Filippenzen: "goed werk dat Hij begonnen is in ons".

Efeze 2: 8-10

- 8 Want uit genade zijt gij zalig geworden door het geloof; en dat niet uit u, het is Gods gave;

- 9 Niet uit de werken, opdat niemand roeme.
10 Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.

We dienen op te merken dat de term "tot goede werken" in vers 10 het tegenovergestelde is van "uit goede werken" in vers 9. Wij zijn niet zalig geworden uit goede werken, maar denk niet dat goede werken niets van doen hebben met onze zaligheid. Het is alleen niet uit goede werken. We zijn Zijn maaksel, wedergeboren dus, in Christus en niet in Adam, tot goede werken. Waartoe, met welk doel zijn wij Zijn maaksel? Waarom heeft God ons wedergeboren, ons nieuw leven gegeven? Opdat wij zouden kunnen wandelen in die goede werken. Dat betekent dat we ze zouden doen. Maar opdat niemand het idee zou krijgen dat we ineens hard aan het werk gezet worden, staat het er zo. Niettemin is het wel degelijk de bedoeling dat wij die werken zouden doen. Ze worden hier goede werken genoemd. Elders, met name in Jakobus, worden ze "werken des geloofs" genoemd. Het zijn werken die wij doen, niet vanuit onze oude mens, maar vanuit onze nieuwe mens. Dat wil zeggen, vanuit het leven van Christus in ons. Het zijn werken die wij doen, omdat de liefde van Christus ons dringt. Werken die God door ons doet, maar dan echt alleen doordat wij ons aan Hem ter beschikking hebben gesteld. Als wij daar loon voor ontvangen, is het terecht. **zie zijlijn 5 pag. 13** Als niettemin gezegd wordt dat wij leven uit genade, is het ook terecht. Door de genade Gods heeft Hij ons bekwaam gemaakt om Zijn dienaren van het Nieuwe Verbond te zijn. Van nature kunnen wij dat niet, maar Hij heeft ons daartoe bekwaam gemaakt. Daartoe zijn wij Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus. Daartoe heeft Hij ons wedergeboren. De wil en de bereidheid om die werken te doen, zijn het resultaat van het Woord Gods, dan wel van de Geest Gods in ons.

Waar het dus over gaat is niet of wij het doel bereiken dat wij óns gesteld hebben, maar of God Zijn doel bereikt dat Hij met ons gesteld heeft. Wedergeboorte is dan niet anders dan de eerste stap op die weg. Het is de eerste noodzakelijke gebeurtenis. Eerst zou men leven ontvangen en daarna zou dat leven gevoed worden, dan wel opgevoed worden. Dat werk doet God aan ons. Dát is het tegenwoordige werk van Christus als Hoofd van de Gemeente, als overste Herder. Dat is het tegenwoordige werk voor Zijn volk van de Hogepriester naar de ordening van Melchizédek. (Hebreeën) Dat is heel wat meer en heel wat anders dan het werk dat Hij in het verleden tot stand gebracht heeft. Het gaat erom wat Hij nu voor ons tot stand wil brengen. Het gaat over het doel dat Hij Zich met ons leven gesteld heeft. Daar zijn al deze brieven op gericht. Het

De blinkende Morgenster bij de wederkomst van Christus, kortom dag des oordeels. De Rijksdag waar Luther voor verscheen, dat is de Hoge Raad, de wetgevende vergadering die zou rechtspreken. Hij werd voor de Rijksdag gedaagd, gedagvaard. Dat woord dag in het Nederlands heeft nog steeds die betekenis. Als de Bijbel spreekt over de "dag des Heeren" is dat ook niet in de eerste plaats een periode, al zal die dag des Heeren bij een gelegenheid, een tijd dus, aanbreken. De dag des Heeren staat voor oordeel van Jehovah Zelf. Daarom is het ook niet de zondag of de eerste dag van de week. De dag des Heeren gaat over de wederkomst van Christus om oordeel te vellen over de levende mensheid. Dan zal het door Hem aan het licht gebracht worden (1 Korinthe 3) want de dag zal het verklaren. De uitdrukking "dag des mensen" is in Nederland populair geworden via de Engelse literatuur, als vertaling van een boek met die titel van Philip Mauro. In onze hele Bijbel komt die term niet voor: Hij is ontleend aan 1 Korinthe 4, waar de apostel spreekt over een menselijk oordeel. In het Engels staat daar "day of men", "dag des mensen" en dat is het ook. In de dag des mensen laat de mens zijn licht schijnen over de dingen, maar de mens heeft helemaal geen licht. Er komt niets van terecht.

De dag des Heeren wil zeggen dat Hij Zijn licht zal laten schijnen en zo staat de dag des Heeren tegenover de dag des mensen en de toekomstige eeuw tegenover de onze.

Dag is een oordeel en de dag Gods (dag des Heeren) heeft van doen met de wederkomst van Christus, waarmee Hij oordeel brengt over de levende mensheid, over heel de schepping op de Jongste Dag. Niet dat er zoveel verschil tussen is, het gaat juist om de overeenkomst.

Zijlijn 5

Werken zijn werken, niet omdat het bezigheid is, maar omdat men er loon voor zou ontvangen. Dat ontleen ik aan Romeinen 11 waar staat dat als men geen loon ontvangt, de werken ook geen werken meer zijn. Daarmee wordt gedefinieerd dat werken alleen werken zijn wanneer men er loon voor ontvangt. Werk is beloond werk. Zo wordt de term hier ook gebruikt.

grootste deel van het Nieuwe Testament is niet gericht aan ongelovigen, opdat zij het Evangelie zouden horen en geloven en behouden worden. Het grootste gedeelte is gericht aan hen die het Evangelie gehoord hebben en behouden zijn, opdat zij er vervolgens uit zouden leven. Opdat dat goede werk dat de Heer begonnen is aan ons door Hem voleindigd zou kunnen worden. Dat werkt alleen wanneer wij ons daaraan onderwerpen. Niet wanneer wij ons er meester van maken. Niet wij zouden ons nieuwe leven onder controle krijgen, dat is wat Hij doet. Wij zouden ons aan Hem onderwerpen en Hij zou zijn werk in ons doen, niet dankzij ons, maar ondanks ons. Van ons wordt slechts beschikbaarheid, dienstbaarheid en nederigheid verwacht. Dat is de inhoud van deze brief.

Filippenzen 1:7

7 Gelijk het bij mij recht is, dat ik van u allen dit gevoel, omdat ik in *mijn* hart houde, dat gij, beide in *mijn* banden, en in mijn verantwoording en bevestiging van het Evangelie, gij allen, *zeg ik*, mijner genade mede deelachtig zijt.

De Filippenzen en Paulus hebben dezelfde genade van God ontvangen. Diezelfde God zal in hen allen die genade ook uitwerken. Hij zou Zijn werk in hen beiden volbrengen. Uit de tussenliggende zin blijkt dat Paulus weet hoe die Filippenzen zich tegenover hem hebben gedragen, vooral ook in zijn banden, sinds hij gevangen genomen is en sinds hij zich moet verantwoorden in Rome. Verantwoording en bevestiging van het Evangelie betekent dat Paulus ook in zijn gevangenschap in Rome contact heeft gehad met de Filippenzen, dat er briefwisseling is geweest en dat er boodschappers over en weer gezonden zijn. De Filippenzen hebben Paulus niet aan zijn lot overgelaten, maar leven met hem mee. Ze vormen één geheel. Mede door dat contact stelt de apostel Paulus vast dat het goed met hen gaat en dat God bezig is het goede werk in hen voort te zetten. Dat dit de juiste lezing is, moge ook blijken uit vers 8:

Filippenzen 1:8

8 Want God is mijn Getuige, hoezeer ik begerig ben naar u allen, met innerlijke bewegingen van Jezus Christus.

Zoals de Filippenzen kennelijk verlangen naar Paulus en zich van zijn omstandigheden op de hoogte gesteld hebben, zo heeft Paulus verlangen naar de Filippenzen. Hij zegt er bovendien ook bij "met innerlijke bewegingen van Christus". Dat wil zeggen met de innerlijke gemoedsgesteldheid van Jezus Christus. Als wij als gelovigen ons openstellen voor de Heer en voor Zijn werk en dus ook voor Zijn Woord, wordt Zijn gezindheid in ons bewerkstelligd. Dat betekent dat wij liefde zullen krijgen voor al

onze broeders en zusters. De Heer heeft ons lief en als Zijn leven in ons is, is die liefde ook in ons. Dan hebben wij betrokkenheid bij elkaar. Niet omdat we verantwoordelijk zijn voor elkaar of zoveel met elkaar hebben, maar omdat we deel uitmaken van dat ene lichaam. We zouden elkaar dienen. Het ontstaat nu eenmaal. Dat is het leven van Christus in ons. Daar gaat de brief over. Nederigheid, dienstbaarheid als uitdrukking van het leven van Christus in ons. In de praktijk betekent dat de gezindheid van Christus in ons. Wat hier heet "de innerlijke bewegingen van Christus", heet in Filippenzen 2 : 5 "het gevoelen hetwelk ook in Christus Jezus was". Het gaat dus om de gezindheid van Christus. In Galaten 6 zegt de apostel dat wij eventueel elkander terecht zouden wijzen, dat wil zeggen de rechte weg wijzen. We zijn er niet voor verantwoordelijk dat een ander die rechte weg ook loopt, maar we zouden het eventueel wel wijzen.

Galaten 6:2

2 Draagt elkanders lasten, en vervult alzo de wet van Christus.

Daar vinden we ook de gezindheid en dienstbaarheid. En niet alleen de gezindheid, maar ook de uitwerking ervan, dat zijn die goede werken.

Galaten 6:3

3 Want zo iemand meent iets te zijn, daar hij niets is, die bedriegt zichzelf in *zijn* gemoed.

"In zijn gemoed" wil zeggen in zijn gezindheid, in zijn gevoelens.

Galaten 6:4,5

4 Maar een ieder beproeve zijn eigen werk; en alsdan zal hij aan zichzelf alleen roem hebben, en niet aan een anderen.

5 Want een ieder zal zijn eigen pak dragen.

Het woord "eigen" staat hier extra bij.

Galaten 6:7

7 Dwaalt niet; God laat Zich niet bespotten; want zo wat de mens zaait, dat zal hij ook maaien.

Daar gaat het over "die dag", over het uiteindelijke resultaat.

Galaten 6:9,10

- 9 Doch laat ons, goed doende, niet vertragen; want te zijner tijd zullen wij maaien, zo wij niet verslappen.
- 10 Zo dan, terwijl wij tijd hebben, laat ons goed doen aan allen, maar meest aan de huisgenoten des geloofs.

Die werken, die goede werken, zijn in zichzelf niet het doel. Nu is doel een betrekkelijk begrip. Wat is het doel van onze wedergeboorte? Dat we als Nieuw Schepsel door het leven zouden gaan en zouden wandelen in de werken welke Hij voorbereid heeft. Dat staat in Efeze 2 : 10. Als we de genoemde goede werken in praktijk brengen, zullen we echter merken dat dit in zichzelf weinig zin heeft. Er komt doorgaans weinig positiefs uit te voorschijn. Toch zouden we niet verslappen. Waarom? Omdat het werk zelf weliswaar gericht is op anderen, maar dat is zo omdat wij moeten leren dienen. Wij zouden deze dingen doen, niet opdat het dan met die ander beter zou gaan, maar met onszelf. Wij zouden dat doen opdat het een verandering teweeg zou brengen, niet eens in onze omstandigheden, maar in ons gemoed, in onze gezindheid. Ik zeg met opzet niet het woord denken, want dat is een hele concrete term. Dat ligt meteen naast overleggingen, overwegingen. Dit soort dingen zouden we eigenlijk moeten doen zonder enige overweging, als automatisme. Als er een motief is, is het omdat de liefde van Christus ons dringt of omdat Hij ons ervoor zal belonen. Het directe resultaat van dergelijke arbeid is de verandering van ons gemoed. Dat is het werk Gods in ons. Al die arbeid die wij wellicht verrichten in de dienst van de Heer heeft in de praktijk nauwelijks enig nut. Neem bijvoorbeeld evangelisatiecampagnes. Er wordt heel veel geld en energie in gestoken, maar hoeveel mensen komen er daadwerkelijk door tot geloof? Ik zeg niet dat ze er niet zouden moeten zijn, ik haal het alleen aan omdat wij allen kunnen weten dat daar veel aan gedaan wordt, maar tegelijkertijd ook kunnen vaststellen dat het eigenlijk geen rendement oplevert. Extern, naar buiten toe, uitwendig. Maar daar gaat het ook niet om. Ik val het dus ook niet aan, ik zeg alleen dat het daar niet om gaat. Onze dienstbaarheid aan de Heer heeft niet een uitwendig, maar een inwendig resultaat tot doel, namelijk de verandering van onszelf. Er is één Bijbeltekst die dat perfect kort samenvat. In de Statenvertaling is die helaas zoekgeraakt en daarom kan ik hem eigenlijk niet aanhalen, maar het gaat om 2 Korinthe 3 : 18.

2 Korinthe 3:18

- 8 En wij allen, met ongedekten aangezichte de heerlijkheid des Heeren *als* in een spiegel aanschouwende, worden *naar* hetzelfde beeld in gedaante veranderd, van heerlijkheid tot heerlijkheid, als van des Heeren Geest.

Daar staat dat wij de heerlijkheid des Heren **weerspiegelende**, helaas vertaald met "in een spiegel aanschouwende, naar hetzelfde beeld des Heren veranderd worden in gedaante". Wij ontvangen die heerlijkheid, dat licht, niet alleen, wij leven niet alleen in dat licht, maar wanneer wij onze aangezichten niet bedekken, weerspiegelen wij die heerlijkheid des Heren. Wij kijken niet in een spiegel, wij zijn de spiegel. De clou van de tekst is, dat als wij die bedekselen hebben weggedaan, eigen ideeën, eigen filosofieën en leven in de uitnemende heerlijkheid van deze bediening des Geestes, dan weerspiegelen wij de heerlijkheid des Heeren. Wij horen het Woord Gods en wij spreken het weer verder. Dat is de meest eenvoudige vorm. Zo gaat het ook verder in de volgende verzen van 2 Korinthe. Het is het ontvangen en doorgeven. Als wij een bedekking hebben, kan het betekenen dat we die heerlijkheid niet ontvangen. Daarom begrijpen velen van de Bijbel niets. Dat komt omdat ze het niet in willen passen in hun eigen filosofieën of theologieën. Dan bereikt die heerlijkheid hen nooit. Ook als we dit licht wel hebben ontvangen, zeggen dat we uit genade zalig zijn, leven onder het Nieuwe Verbond, maar er dan volgt: "maar we moeten toch de wet...", dan komt er weer een bedekking over. Dan is het wellicht zo dat wat wij ontvangen hebben niet wordt doorgegeven. **zie zijlijn 6** Dat doet zich voor bij velen die het Woord van God kennen en geacht worden te prediken. Ze zijn bang voor de consequenties. Dit standpunt dat men het zo moet doen kan goed verdedigd worden. Dat men vooral niet alles vertelt wat men weet, want onder bepaalde omstandigheden zou dat absoluut verkeerd uitwerken. Met dat laatste ben ik het eens, als men tenminste ziet op uitwendig resultaat. Het gaat echter niet om uitwendig resultaat, maar om een inwendig resultaat, dat de Heer zou bewerkstellingen.

Filippenzen 1:9

- 9 En dit bid ik *God*, dat uw liefde nog meer en meer overvloedig worde in erkentenis en alle gevoelens;

Hoe kan liefde toenemen? Dat kan alleen door kennis en gevoelens. Dat zijn de woorden die hier gebruikt worden. Het gaat om liefde en daarmee om gemeenschap, maar men kan geen liefde hebben voor of gemeenschap hebben met iets of iemand die men niet kent. Wij moeten de Here Jezus Christus dus leren kennen en naarmate wij meer over Hem weten, zullen wij Hem meer liefhebben. Wat vertaald wordt met liefde, heeft de betekenis van dienen, dienstbaarheid, praktische liefde. Hoewel het wel degelijk gaat om de hoogste vorm van liefde, gaat het niet om iets mystieks, maar gaat het om een volstrekt praktische liefde, het dienen van elkaar namelijk. Dat is wat de Heer voor de Gemeente doet en wat de Gemeente aan Christus doet. Hem dienen, Hem praktisch liefhebben.

Zijlijn

6

Dat doorgeven is daarna niet alleen het brengen van het evangelie, maar wil zeggen dat de waarheden van het Evangelie ook in onze praktische levens gestalte krijgen. Dat we eruit leven, dat onze daden daardoor bepaald worden. Wij ontvangen het Woord, wij leven uit het Woord, worden daders des Woords en het resultaat zal zijn dat wij inwendig qua gezindheid veranderd worden. Wij krijgen kennis van het woord van God, we horen het, we geloven het, we begrijpen het en misschien verandert dat ons denken, onze overleggingen. We kijken anders tegen de dingen aan. Wanneer wij dat Woord Gods ontvangen, kennen en daar ook uit gaan leven, worden wij door dit proces van weerspiegelen in onze gezindheid veranderd. Het wordt onze tweede natuur. We ontwikkelen reflexen, doen bepaalde dingen automatisch. We zijn immers dienstbaar en dat is pas een gezindheid wanneer dit vanzelfsprekend gebeurt, vanuit het hart. Het gaat om de verandering van het gemoed. Meestal zeggen we naar aanleiding van Romeinen 12 dat wij veranderd zouden worden door de vernieuwing van ons denken, maar er staat "gemoed" en dat grijpt dieper. Het is niet de wijze van redeneren, een kwestie van andere logica hanteren, het heeft te maken met de gezindheid en dus gevoelens.

Wij als gelovigen zouden overvloedig worden daarin, in kennis en alle gevoelens. Dat zijn twee woorden.

In vers 9 sluit de apostel aan bij zijn woorden in vers 3, 4 en 5 waarbij hij zijn verbondenheid uitdrukte met de Filippenzen en in het bijzonder dat hij hen gedenkt in zijn gebeden en dat hij te allen tijde gebed doet voor allen met blijdschap. Hier komt hij op dat gebed terug. Het gebed van de apostel is gericht op de toename van de liefde onder of in de Filippenzen. Daarna licht hij het ook toe en zegt dat het gaat om liefde die meer overvloedig wordt in erkenning en alle gevoelens. Dat is waar het in de eerste plaats om gaat. Het bevestigt wat ik dikwijls zeg over liefde wanneer dit in de Bijbel genoemd wordt, zeker waar het gaat om het Griekse woord "agapè", wat trouwens rechtstreeks afgeleid is van het Hebreeuws. Er is vaak nogal wat te doen over dat woord, dat begrip liefde, agapè. Sommigen menen dat het een woord is dat je niet naar het Nederlands kunt vertalen, omdat wij er geen woord voor zouden hebben. Dat is een misverstand. Het is liefde. Het bijzondere van het begrip liefde is, en dat geldt niet alleen voor het Grieks of voor de Bijbel, maar ook voor het Nederlands, dat het niet zozeer gaat om een gemoedsgesteldheid die het makkelijkst te vergelijken is met verliefdheid, een gevoelens slechts. Het gaat niet slechts om gevoelens, maar om zeer concrete en praktische zaken. Liefde in de Bijbel, en ook het werkwoord liefhebben, heeft een zeer praktische toepassing. Het gaat om het praktiseren van de liefde, van gemeenschap. Het gaat om dienst. Wanneer men iemand liefheeft, zal men die iemand dienen. God liefhebben, zal men immers niet alleen met het hart doen, maar met het hele verstand en zelfs "met geheel uw ziel". (o.a. Lukas 10 : 27) Ziel is gewoon het praktische leven. Men zou liefhebben door praktische dienst. Daar komt het op neer. Dat is ook de achtergrond van het begrip gemeenschap, wat in hoge mate synoniem is met liefde. Gemeenschap oefenen is ook een kwestie van dienen. Elkaar dienen in elk opzicht. Daarom is het ook helemaal niet zo vreemd dat het begrip liefde hier aan het begin van deze Filippenzenbrief zo'n belangrijke rol speelt. Het is een sleutelwoord in deze inleiding.

De brief spreekt over dat wij als kinderen Gods een hemelse roeping deelachtig zijn geworden. (Hebreeën 3) Hier gaat het om een roeping Gods die van boven is. (Filippenzen 3 : 14) Ons wacht namelijk een erfenis in de hemel, loon of kroon; alleen te ontvangen of te bereiken via praktische dienst. Dat is de strekking van Filippenzen. Wij zijn kinderen Gods, wij verschillen als kinderen in niks van een dienstknecht en wij zouden God dienen, maar daarmee ook elkaar. Wij hebben een dienende functie, want onze heersende functie ligt pas in de toekomst. Deze zijn bovendien omgekeerd met elkaar evenredig. Wij zouden hier dienen en

naar de mate waarmee we hier hebben leren dienen, zullen wij ook delen in de heerschappij van Christus. Voor de Here Jezus Christus gold precies hetzelfde. Hij deed hier op aarde een dienstwerk, Hij was de Knecht des Heeren en als resultaat daarvan is Hij gezet op de allerhoogste troon. Hij is uitermate vernederd geworden en daarom ook heeft Hem God uitermate verhoogd. Het wordt als voorbeeld gesteld aan een ieder van ons, aan de Gemeente in het algemeen. De apostel noemt het geen dienen; hij noemt het liefde. Liefde, namelijk praktische dienst. Een liefde die heel het leven beheerst, niet alleen de gevoelens, het hart, maar heel het praktische leven van alledag. Hij bidt dat die liefde meer en meer overvloedig zou worden. Aan de uitdrukking weten we meteen dat het Paulus is die het schrijft. Hij is een meester in de "vergroten overtreffendste trap". Overvloedig is al veel, meer overvloedig is erg veel en meer en meer overvloedig is super. Net als de uitnemende rijkdom Zijner genade. Rijkdom is al veel, uitnemende rijkdom is verbazend veel. Meer kan dus niet.

De vrucht van de liefde doet de liefde toenemen. Er zit een wisselwerking tussen en daarom heet zoets ook dikwijls oefenen. Dat wil zeggen dat wanneer men het praktiseert, men erin getraind raakt. Naarmate men harder traint, is men ook tot steeds meer in staat. Liefde kan toenemen, maar dat gebeurt alleen wanneer men die praktiseert. Praktiseert men die niet, dan neemt het af. Wat men niet gebruikt, verliest zijn kracht. Dat is met spieren ook zo. Wordt de liefde niet uitgewerkt in praktische dienst, blijft er van liefde niets over. Liefde houdt stand en neemt toe door praktisch dienen. Wanneer dat niet werkt door omstandigheden, in menselijke relaties, dan kunnen we het gerust opgeven. Naar de Heer leven wij in een andere relatie, aan Hem zal het niet liggen. God bevestigde Zijn liefde jegens ons dat Christus voor ons gestorven is toen wij nog zondaren waren. Tegenwoordig bewijst Hij Zijn liefde jegens ons doordat Hij getrouw is en Zich voor de Gemeente heeft overgegeven. (Efeze 5) Als het met onze liefde voor de Heer slecht gesteld is, komt dat omdat we in de praktijk de Heer niet dienen. Dat betekent niet dat we de straat op moeten om deur aan deur het Evangelie te gaan vertellen. De Heer dienen zouden wij doen in alles wat wij doen. Heel ons leven zouden wij ons bewust zijn van onze relatie met de Heer en van daaruit de dingen doen als voor Hem, opdat we ook door Hem zouden worden beloond in de toekomst. Als het er voor ons zo niet uit ziet, als wij zo niet wandelen, dan is het niet best gesteld met onze liefde voor de Heer en daarmee ook voor onze broeders en zusters. Het één gaat niet zonder het andere. Hoe weten wij dat wij de Heer liefhebben? Als we de broeders liefhebben. (1 Johannes) Wanneer de liefde toeneemt, wil dat niet zeggen dat de emotie toeneemt. Het gaat om de praktische uitwerking.

Het gaat om werk dat gedaan wordt, omdat de liefde van Christus ons dringt, lezen we in 2 Korinthe 5. In het eerste deel van dat hoofdstuk wordt gesproken over onze "openbaring voor de rechterstoel van Christus". Dit sluit aan bij de Filippenzenbrief. Het gaat om het loon, de vergelding des loons of de erfenis die we van de Heer zouden ontvangen op grond van praktische dienst, dus als resultaat van die liefde die in ons werkt. Paulus heeft het nog over precies hetzelfde, namelijk over zijn eigen bediening, die hij tot voorbeeld stelt voor de Korinthiërs. Hij geeft twee redenen waarom wij de Heer zouden dienen: enerzijds omdat wij "de schrik des Heeren weten" en weten dat wij "voor de rechterstoel van Christus geopenbaard" zullen worden. Er valt wat te verdienen, we zouden er loon voor ontvangen. Voor de Here Jezus gold hetzelfde. Hij liep Zijn loopbaan om de vreugde die Hem voorgesteld was. Een gedachte die we op vele plaatsen in de Bijbel herhaald vinden. Bijvoorbeeld in Hebreëën 12 : 2 waar we worden opgeroepen om dat voorbeeld te volgen. Of zoals in het Johannesevangelie uiteengezet wordt, dat Hij Zijn loopbaan liep vanwege de heerlijkheid die Hem voorgesteld was. Daar zag Hij naar uit en daar sprak Hij ook regelmatig over. Wij zouden dat ook doen op dezelfde wijze. Zien op "de vergelding des loons". Bovendien hebben wij het voorbeeld van al die geloofshelden. (Hebreëën 11) Daar staat bij herhaling bij waarom zij hun loopbaan liepen. Zij zagen op de vergelding des loons, zagen op de heerlijkheid van Christus, verwachtten een betere opstanding. Dat is een goed motief. Dan strekken wij ons uit naar de toekomst. Niet ons verleden, maar onze toekomst zou bepalend zijn voor ons leven van vandaag. Bij ons als kinderen Gods kan dat, omdat wij die toekomst kennen, althans, in essentie.

De apostel spreekt in 2 Korinthe 5 in de eerste plaats over "de schrik des Heeren". Dat is vanaf de negatieve kant benaderd, als voorbeeld voor de Korinthiërs. Aan het eind van het stuk zegt hij echter dat "de liefde van Christus ons dringt". Dat is een motivering van binnenuit. Motivering zet dingen in beweging. Motief is beweging. Het zet iets in gang, ons denken en handelen bijvoorbeeld. Een "drangrede" is het Nederlandse woord voor motief, maar dat is sinds de eerste wereldoorlog niet meer in gebruik. Die liefde zou in ons zijn en dat uitwerken. Sommigen vinden iets doen uit liefde voor de Heer een wat hoogstaander motief. Natuurlijk is het de liefde voor Christus die ons dringt, maar niettemin is het ook een Bijbelse gedachte dat we daarbij onze hoop zouden stellen op wat de Heer ons in de toekomst geven zal aan heerlijkheid. Liefde van Christus zet dingen in beweging en die beweging is uiteindelijk gericht op de heerlijkheid die ons in voorgesteld. Dat is ook precies wat in de Filippenzenbrief naar voren wordt gebracht. De gedachte is dat heel het leven en daarmee de dienst, de praktische wandel van de gelovige, gekenmerkt wordt door

liefde. Liefde in de praktische zin van het woord en dus door dienst aan degene die wij liefhebben. Dat is in de eerste plaats de Heer Zelf en in de tweede plaats degenen die net als wij kinderen Gods zijn. Degenen die ook het leven van Christus in zich hebben. De broeders, zegt Johannes.

Paulus noemt verschillende aspecten van liefde. In de eerste plaats dat die liefde zou toenemen, meer en meer overvloedig zou worden in erkenning en alle gevoelens. Erkenning is de vertaling van het woord *gnosis* en dat betekent kennis. De liefde zou dus meer en meer overvloedig worden in kennis. Er staat echter nog een voorzetsel **zie zijlijn 7** voor dat woord kennis en dus hebben de vertalers gekozen voor het woord *erkenning*. Dat is gewoon kennis in het algemeen. Daarnaast hebben wij dat woord *gevoelen*. *Gevoelen* heeft net zo goed de betekenis van kennis en wordt soms ook zo vertaald. Ik zou hier het verschil moeten noemen, omdat de woorden hier naast elkaar staan. Het gaat in de eerste plaats echter niet om het verschil, maar om de overeenkomst. Kennis en *gevoelen*. Dat is in hoge mate synoniem. Net als *vreugde* en *blijdschap*. Heel dikwijls komen wij met Grieks aanzetten en geven aan de verschillende woorden een andere betekenis. Er kunnen echter twee verschillende woorden bestaan die volkomen synoniem zijn, ook in het Nederlands. Je kunt ze naast elkaar gebruiken, alleen niet bij elkaar optellen. Ze versterken elkaar. Net als *leed* en *droefenis*. Dat is hier ook zo. In wezen betekenen beide woorden gewoon kennis. Toch is hier ook wel een verschil. De gedachte bij *gnosis* is dat het gaat om meer theoretische kennis dan bij *gevoelen*. Dat staat evengoed voor kennis, maar nu meer in de praktische zin. Kennis namelijk die men uit ervaring opdoet. *Gnosis* is kennis die men kan leren uit boeken, uit redeneren, uit luisteren, uit woord in elk geval. Woord is niet alleen woord - *logos* - het is net zo goed redeneren, formuleren, formules samenstellen, filosoferen. Dat is *gnosis*. Kennis die men heeft, inzicht, vooral met dat woord *epi* ervoor. Het blijft echter theoretisch.

Het woord *gevoelen* heeft ook de betekenis van kennis, maar dan in de praktische zin. Wij hebben in het Nederlands ook twee woorden die bijna gelijk klinken en die dikwijls ook volkomen door elkaar gehaald worden, maar die precies hetzelfde verschil uitdrukken. *Gnosis* ligt het dichtst bij ons woord *kennen* en *gevoelen* dicht bij *kunnen*. Als je ze naast elkaar legt zoals hier, is *kennen* een meer theoretisch weten en *kunnen* een praktisch weten, iets kunnen doen, iets tot stand kunnen brengen. Daarvoor moet men de ervaring hebben. Het één is *kennen*, omdat men het bestudeerd heeft. Het andere is *kennen* omdat men ervaring heeft opgedaan. Samen betekent het kennis. Het ene *kennen* - *gnosis* - heeft meer van doen met de geest en het andere - *gevoelen* - heeft meer van doen met wat men de ziel zou noemen. Er zijn vakmensen die een

Zijlijn

7

De voorzetsels in de Bijbel en dan meestal de Griekse voorzetsels, kunnen wij met Nederlandse woordenboeken niet controleren. Voorzetsels hebben echter over het algemeen heel weinig betekenis. In het Grieks al helemaal niet. Voorzetsels in het Grieks worden dikwijls gebruikt om een bepaald woord te versterken. Dat is hier ook het geval. Het woord is *gnosis*, kennis, en er staat "epi" voor, tezamen "epignosis". Dat betekent diepere kennis, kennis van een hoger gehalte. Hetzelfde verschijnsel komen we later in deze brief ook tegen. Je hebt opstanding, uitopstanding en uitopstanding uit. Dat woord "uit" beklemtoont de gedachte dat het gaat om een opstanding van tussenuit. Eén keer uit is dan voldoende, twee keer legt er grote nadruk op. Zo ook hier.

ambacht kennen, die heel goed kun vak kennen, maar geen flauw idee hebben waarom het moet zoals ze het doen. Ze weten uit ervaring dat het werkt, maar de theoretische achtergrond ervan weten ze niet.

Die liefde uit vers 9 kan ontwikkeld worden, kan groeien. Die toename gaat gepaard met toename van kennis. Liefde is een praktische zaak en dus gaat het samen met kennis, beter te vertalen met inzicht. Diepere theoretische kennis en praktische ervaring. Theoretische kennis is heel leuk, maar als je er niets mee kunt in de praktijk, is het volkomen waardeloos. Het kan niet verder ontwikkeld worden als het niet gepaard gaat met praktijk. Die twee horen bij elkaar. Aan theorie heb je niets als er geen praktijk is. Praktijk zonder theoretische kennis maakt de mens tot een soort machine. Het hoort samen te gaan. Deze beginselen gelden in de oude schepping ook, maar in het bijzonder worden ze hier genoemd in verband met het leven van een Nieuwe Schepping, van kinderen Gods. Liefde voor de Heer en voor de broeders. We kunnen niet ontkennen dat die er zou moeten zijn omdat het zo vaak in de Schrift staat. Die wordt echter alleen ontwikkeld wanneer er sprake is van ontwikkeling van theoretische kennis, inzicht in het werk Gods. Die kennis en dat inzicht is in de praktijk kennis van de Bijbel. Dat is theoretische kennis. Niet waar welke tekst staat, daar hebben we een concordantie voor. Het gaat erom dat we inzicht zouden hebben, diepere kennis, epignosis, kennis van de samenhang van de Schrift. Weten dat het niet gaat om losse Bijbelboeken of losse woorden, maar dat het gaat om heel de Schrift. Daar zouden we inzicht in krijgen.

Wij zouden ook uit dat wat wij uit de Schrift leren, in de praktijk leven. We zouden daar ervaring in opdoen. Het is de bedoeling dat wij Christus leren kennen. Dat staat in hoofdstuk 3, maar natuurlijk ook in vele andere Bijbelboeken. Dat gaat veel verder dan dat wij uit de Bijbel leren Wie Hij was, hoe Hij heette, wat Hij gedaan heeft en in welke volgorde. Dat heeft niet zo veel zin. Het is wel noodzakelijk om Hem te leren kennen uit de Schriften. We moeten weten Wie Hij is. Iemand waar we helemaal niets over weten, kunnen wij onmogelijk liefhebben. Het is één ding om Hem uit de Schrift te leren kennen, het andere is dat wij in de praktijk van ons leven Hem zouden leren kennen op een hele eenvoudige manier: wij zouden dezelfde ervaringen opdoen als Hij. Zo leer je de Heer kennen. Je kunt Hem leren kennen, zelfs met betrekkelijk weinig bijbelkennis. Dat is maar goed ook, want er zijn er die weinig of geen bijbelkennis hebben, zonder dat ze er wat aan kunnen doen. Al was het maar omdat ze geen Bijbel hebben of anderszins gebrekkig zijn, gehandicapt. Ook dan kan men de Heer leren kennen, simpelweg doordat met dezelfde ervaringen opdoet als Hij. Bijvoorbeeld doordat ook ons blijkt dat men niet geïnteresseerd

is in de Schriften, dat de mens in het algemeen meer geïnteresseerd is in eigen traditie dan wat het Woord van God zegt. Of bijvoorbeeld doordat wanneer wij de Waarheid kennen vanuit de Schrift en die ook anderen meedelen, men die niet blijft, men ons zal haten. De wereld kent ons niet, omdat ze Hem niet kent. Men wilde naar Hem niet horen en zullen ook naar ons niet horen. Wij zouden dezelfde ervaring opdoen en merken dat ook voor ons geen plaats is in de herberg, in de samenleving dan wel in de legerplaats. Onbegrip van de kant van de ongelovige in het algemeen en de strijd die daar het gevolg van is. Dat wordt uitgebreid verteld in de Schrift. Waar het ons overkomt, zouden wij ons realiseren dat dit is opdat wij de Heer zouden leren kennen. Opdat wij bij wijze van spreken straks in de toekomst met de Heer kunnen spreken en onze ervaringen uit kunnen wisselen. Wij hebben dan dezelfde ervaringen gehad als Hij. Misschien op een ander niveau, maar fundamenteel is het hetzelfde. Dat is praktijk. Ook daardoor leren we Hem kennen.

Mijn vader is een jaar of negen geleden overleden (*Jb Klein Haneveld, † 1988*) en ik leer hem nog steeds beter kennen, omdat ik hetzelfde werk doe als hij. Achteraf begrijp ik veel meer van hem en dat neemt nog steeds toe. Ik doe dezelfde ervaringen op. Op precies dezelfde wijze zouden wij de Heer leren kennen. We ontmoeten Hem nooit, we weten niet hoe Hij eruit zag, we kennen Hem alleen uit de Schriften en toch leren we Hem op dynamische wijze kennen. Niet door studie, maar in de praktijk van ons leven. Dat gebeurt alleen wanneer wij Zijn navolgers zijn. We zouden dus diezelfde loopbaan lopen als Hij, de loopbaan des geloofs. Wij zouden ons kruis op ons nemen, tegensprekers verdragen en daarbij trouw zijn aan het Woord Gods en zien op de vreugde die ook ons is voorgesteld. Naarmate we verder op die weg zijn, zullen we de Heer beter leren kennen. Dat gebeurt dus op actieve wijze. Zo neemt onze verbondenheid met de Heer toe en wordt onze liefde meer en meer overvloedig. Ook onze gemeenschap met elkaar en dus liefde voor elkaar. We zitten allen in hetzelfde schuitje en elkaar beter leren begrijpen en aanvaarden.

Als wij elkaar dienen, en dus de Gemeente dienen, treden wij ook in de voetsporen van de Here Jezus, Die de Gemeente dient. Dat is Zijn tegenwoordige dienst. De gedachte is weliswaar dat wij nu dienen en straks met Hem heersen, maar die heersende functie is wel degelijk ook een dienende functie. Wij leren over de Here Jezus dat Hij op aarde diende en vernederd werd en op grond daarvan verhoogd werd tot aan de rechterhand Gods. (o.a. Hebrëëën 12 : 2) Dat is al gebeurd, Hij zit op de troon. Niettemin leert de Schrift dat de Here Jezus nog steeds een dienende functie heeft. God heeft Hem gesteld tot Hogepriester van het Nieuwe

Verbond. Hij heeft Hem aangesteld in een bepaald ambt, Hij heeft Hem verantwoordelijkheid opgelegd en vervolgens wordt over Hem gezegd dat Hij getrouw is aan Hem Die Hem aangesteld heeft. In die functie dient Hij in de praktijk de Gemeente, want dat is de verantwoordelijkheid die Hij opgelegd heeft gekregen en Hij doet dat vrijwillig. Als in Hebreëën over de Here Jezus staat dat Hij sprak: "Zie Ik kom om Uw wil te doen", is dat mijns inziens geen uitspraak die gedaan werd bij Zijn menswording, maar bij Zijn opstanding uit de dood. Het wordt daar in verband gebracht met Zijn aanstelling tot Hogepriester. Dat gebeurde niet bij Zijn menswording, maar bij Zijn opstanding uit de dood. De Heer draagt tot vandaag verantwoordelijkheid ten opzichte van God, Die Hem die verantwoordelijkheid gegeven heeft. Hij vervult dus nog steeds een dienende functie, terwijl Hij op de troon zit en heerlijkheid heeft ontvangen. Dat zal voor ons in de toekomst precies hetzelfde zijn. De tragiek is dat men deze functie van Christus dikwijls niet kent. Men is er nooit aan toegekomen of men weet het wel, maar heeft het weer weggeredeneerd. Niettemin gaat het om het tegenwoordige werk van Christus. Waar Christus uit de dood werd opgewekt en heerlijkheid heeft ontvangen en een werk doet in dienst van God en verantwoordelijkheid draagt. Zo zal het met ons ook zijn. Na de opname van de Gemeente zullen ook wij met heerlijkheid gekroond worden en tot zonen gesteld worden. Dat betekent niet dat er een eind komt aan onze priesterlijke functie, die we nu al hebben. Integendeel, het betekent dat we dan meer dan ooit en intensiever dan ooit een dienende functie zullen vervullen. Daarom zijn we nu nog hier, om dat hier te oefenen, te leren. Kinderen zouden volwassen, volmaakt, worden en leren verantwoordelijkheid te dragen. Dat doen ze door in de praktijk in niets te verschillen van een dienstknecht, hoewel zij erfgenaam zijn van alles. Als men het hier niet leert, zal men het boven ook niet leren. Die gelegenheid krijgt men niet eens.

Ik denk dat in Filippenzen 1 : 9 het woord liefde geplaatst wordt boven die twee andere, namelijk kennis en ervaring. Dat neemt niet weg dat bij een andere gelegenheid ik geneigd ben te zeggen dat liefde gelijk is aan kennis. Dat is ook goed aan te tonen. We moeten daarbij bedenken dat begrippen niet altijd strak omljnd zijn en elkaar dikwijls overlappen. Liefde is immers gemeenschap en het werkwoord "kennen" wil ook zeggen gemeenschap oefenen. Wij vertalen het dan met "bekennen", maar van oorsprong is het hetzelfde woord. Bekennen wordt beschouwd als synoniem voor het bedrijven van de liefde. Dat is het ook, alleen niet slechts op seksueel niveau. Wat in seksualiteit wordt uitgedrukt, is namelijk de uitdrukking van de essentie van het leven als zodanig. Bekennen is het praktiseren van de liefde. Kennen is dus "gemeenschap hebben met", "deel hebben aan", "één zijn met". Dat heet ook allemaal gewoon liefde.

Liefhebben is kennen. Heel wat mensen kunnen iets en doen iets in de praktijk uit liefhebberij. Men vindt het leuk om te doen. Het is deel hebben aan, ergens in betrokken zijn, zich ergens aan overgeven. Het gaat om één en hetzelfde ding: de praktische uitoefening van de gemeenschap. Daar gaat het met grote nadruk om in vers 9 van Filippenzen 1.

Filippenzen 1 : 10

10 Opdat gij beproeft de dingen, die *daarvan* verschillen, opdat gij oprecht zijt, en zonder aanstoot te geven, **zie zijlijn 8** tot den dag van Christus;

Het woord "daarvan" kunnen we rustig weglaten. Als er verschil is, gaat het altijd om verschil tussen het één en het ander. "Tot den dag van Christus" sluit aan bij vers 6, waarin stond dat God in ons een goed werk begonnen is en dat het de bedoeling is dat Hij dat zal voleindigen tot op de dag van Jezus Christus. We hebben gezien dat dit tot "onze openbaring voor de rechterstoel van Christus" betekent. "Opdat eenieder wegdrage hetgeen door het lichaam geschied is". Als hier in vers 10 ook gezegd wordt tot de dag van Christus, betekent het dat de zaken die hiervoor genoemd zijn, inderdaad zouden bijdragen aan ons loon. Ze zijn bepalend voor de uitspraak van de dag, van het oordeel, van de rechtbank. Waar die liefde meer en meer overvloedig wordt en toeneemt, samen met kennis en ervaring, zal men daar in de dag van Christus loon voor ontvangen, een kroon. Hetzelfde geldt voor wat in de eerste helft van vers 10 staat, namelijk "opdat wij beproeven de dingen die verschillen". Het is kennelijk van belang voor onze zaligheid. Wij zouden daarvoor loon ontvangen.

Eerst de betekenis van "opdat gij beproeft de dingen, die verschillen". Sommigen hebben het vers helemaal buiten de Bijbel geplaatst en apart beschouwd. Men vindt overal in de Bijbel verschillen. Heiligmaking zou wat anders zijn dan reiniging. De Gemeente als Lichaam van Christus in 1 Korinthe is een andere als de Gemeente als Lichaam van Christus in Efeze. In 1 Korinthe is sprake van een hoofd, maar het is niet Christus. Dat is natuurlijk onzin, maar men heeft dat verward. Paulus haalt beelden aan uit het menselijk lichaam en noemt in dat verband het hoofd. Zij passen dat meteen toe op het Lichaam van Christus en komen dan tot de conclusie dat het niet gaat om Christus. Er zijn dus twee lichamen van Christus en van één daarvan is Christus niet het hoofd. Er zijn twee verschillende lichamen en daarmee twee verschillende gemeentes. Er zijn er ook die de evangeliën hebben bestudeerd, ze naast elkaar leggen en zoeken naar verschillen. Men vindt drie intochten in Jeruzalem, drie reinigingen van de tempel, vijf redes over de laatste dingen en nog het één en ander. Waarom? Omdat er ander woorden in staan en men het idee heeft dat

Wij denken dat het in de eerste plaats gaat om het geen aanstoot geven aan andere mensen. Dat is een misverstand, denk ik. Het hoort er wel bij, maar het is niet de eerste gedachte. Die uitdrukking vinden we drie keer terug in de Bijbel. De eerste keer in Handelingen 24 : 16: "En hierin oefen ik mijzelf, om altijd een onergerlijk geweten te hebben bij God en de mensen". Ergernis is een aanstoot, dat is hetzelfde woord. Hier wordt eerst God genoemd. Men zou God geen aanstoot geven, maar omdat men dat zo'n rare gedachte vindt, is het kennelijk vertaald met "onergerlijk". Dan valt het niet meer zo op in het Nederlands, maar het staat er echt. Om altijd zonder aanstoot te zijn, een geweten te hebben dat geen aanstoot geeft bij God en bij de mensen, maar in die volgorde uiteraard. Dat hangt ook rechtstreeks samen met dat men God meer zou gehoorzamen dan mensen. Het gaat om precies dezelfde volgorde. 1 Korinthe 10 : 32: "Weest zonder aanstoot te geven, en den Joden, en den Grieken, en der Gemeente Gods". Hier gaat het over mensen, maar dan nog moet duidelijk zijn dat wanneer men wel aanstoot geeft, men in de eerste plaats aanstoot geeft aan God, dan wel aan Christus. Of gewoon Hem ergeren. Zo lezen we het hier ook in Filippenzen.

het om een heel andere geschiedenis gaat. Dat is een nogal vreemd idee, maar men verdedigt zich door te zeggen dat we de verschillen zouden beproeven. Er zijn dus dingen die kennelijk op elkaar lijken, maar waarvan wij worden geacht het verschil tussen beide te kennen.

U begrijpt dat dit tot niks leidt en dat het valt in de categorie theorieën, maar dat het in de praktijk geen enkele positieve uitwerking kan hebben. Negatieve uitwerking wel. Er staat gewoon achter waar het om gaat. Wat zou toenemen, is die liefde, opdat... en dan volgt vers 10. Als u zoiets tegenkomt, betekent het dat u beide zinnnetjes die in dit geval beginnen met "opdat", naast elkaar of over elkaar heen moet leggen, omdat ze allebei hetzelfde zeggen. "Opdat" duidt het (voorlopige) doel aan, de richting die men op zou gaan. De ene zin zegt dat de liefde overvloedig zou worden in kennis en gevoelen, opdat gij beproeft de dingen die verschillen of dat gij oprecht zij en zonder aanstoot te geven. Dat is allebei hetzelfde. Oprecht is ongeveer hetzelfde als eenvoudig, of enkelvoudig. Er zijn geen bijbedoelingen of bijvoegmerken. Simpel betekent ook eenvoudig, enkelvoudig. Het gaat maar om één ding. Oprecht zijn, wil zeggen, dat men maar één doel op het oog heeft en niet meerdere doelen tegelijk. Het probleem bij meerdere doelen tegelijk is dat men bij gelegenheid het ene doel zal nastreven ten koste van het andere. Hier gaat het maar om één ding, zoals Paulus zegt in Filippenzen 3 : 14. Er is maar één doelwit.

Oprecht of eenvoudig zijn komt in de Bijbel veel voor. Het wordt als een ideaal beschouwd van de gelovige. Men zou eenvoudig en oprecht zijn, één doel nastreven en daarnaast niets. Daarmee is het verklaard. "Beproeven de dingen die verschillen, betekent dat er minstens twee zijn". Omdat wij echter maar één doel zouden nastreven, oprecht of recht zouden zijn, betekent het dat één van de twee niet deugt. Als we twee doelstellingen hebben, is er één verkeerd. Wij zouden geen bijvoegmerk hebben. Dat dat de betekenis is, moge blijken uit wat de apostel daarna zegt in vers 15 en 16. Er is sprake van bijbedoelingen. De apostel is blij dat het Evangelie gepredikt wordt, maar die bijbedoelingen hadden er niet moeten zijn. We zouden maar één ding op het oog hebben en dus oprecht zijn. We zouden de dingen beproeven die verschillen of afwijken. Een verschil is immers een afwijking. Proeven heeft de betekenis van ervaren. Het beproeven van de dingen wil ook zeggen in de praktijk, door ervaring dus, testen. Het heeft met theorie niets van doen hier. Het gaat om het praktische leven waarin men oprecht zou zijn, geen bijbedoelingen zou hebben en daardoor zou zijn "zonder aanstoot te geven". Daarvoor zullen wij beloond worden. Het is precies hetzelfde verhaal als het lopen van de loopbaan. Men zou de loopbaan lopen en zich onthouden in alles. (1 Korinthe 9 : 24, 25) Men zou van alles afleggen wat er niet bij hoort, wat

er geen rol in zou moeten spelen. Men zou slechts één ding doen en dat is de loopbaan lopen (Hebreeën 12) met zicht op de kroon aan het eind, of zoals hier staat, tot "de dag van Christus". Als iets kenmerkend was voor het leven van de Here Jezus Zelf, was het dit: Hij had maar één doel op het oog, namelijk de uitvoering van Zijn opdracht, de verheerlijking van Zijn Vader. In de praktijk trok Hij Zich kennelijk nergens wat van aan, hoeveel moeite dat Hem dan ook gekost zal hebben.

In 2 Petrus 3 : 1 wordt gesproken over een "oprecht gemoed". Het denken zou maar op één ding gericht zijn. En in 1 Korinthe 5 : 8 vinden we de term "ongezuurde broden der oprechtheid en der waarheid". Oprechtheid en waarheid worden als synoniem beschouwd. De waarheid is namelijk maar één. Er kan maar één waarheid zijn, per definitie. Oprechtheid is dus daar min of meer synoniem mee, want dat betekent ook dat er maar één ding is. In 2 Korinthe 1 : 12: "in eenvoudigheid en oprechtheid". Twee woorden met volkomen dezelfde betekenis. Beide willen zeggen dat er sprake is van enkelvoudigheid; er is maar één ding waar het om gaat. "Tot de dag van Christus" staat er als vervolg op "geen aanstoot geven". Dat gaat in de eerste plaats om Christus. Hem dienen wij en van Hem zouden wij loon ontvangen. Dat is waar het in de eerste plaats om gaat. Het gaat hier om precies hetzelfde als het goede werk dat God in ons begonnen heeft tot op de dag van Jezus Christus (vers 6) waarvoor wij loon zouden ontvangen. Dat betekent dus dat wat hier staat in vers 9, 10 en 11 beschouwd wordt als het werk Gods in ons. Dit is het werk dat God in ons doet en wat Hij wil voleindigen tot op de dag van Jezus Christus. Hij wil namelijk dat werk in ons doen dat onze liefde meer en meer overvloedig worde in kennis, in erkentenis en gevoelen. Anders gezegd: het is de bedoeling dat we door de Heilige Geest geleid zouden worden in heel de waarheid. Dat komt op hetzelfde neer. Wij zouden namelijk tot kennis komen, ook door ervaring. Door erkentenis en gevoelen, zoals de woorden hier luiden.

Dat "oprecht zijn en zonder aanstoot te geven", kunnen wij zelf niet, maar de gedachte is ook dat God dat werk in ons zou doen. Het zou gebeuren door de liefde Gods die in onze harten is uitgestort. (Romeinen 8) Dit is de beschrijving van het werk Gods en later wordt er nog veel uitgebreider op ingegaan. Het is namelijk God die in u werkt, beide het willen en het werken. (Filippenzen 2 : 13) Het is Gods werk in ons. Wat daarvoor nodig is, is niet zozeer dat wij streven naar toename van die liefde, kennis of gevoelen. Wij zouden ons aan de Heer overgeven en Hij zou Zijn werk in ons doen, op deze wijze, tot de dag van Christus, omdat daar de voltooiing van dat werk bereikt is. Daar zal men loon voor ontvangen. Die ontwikkeling waarover gesproken wordt, gaat niet door na de opname van de Gemeente. Het gaat hier over een werk dat daar zijn voltooiing vindt,

doordat het daar beloond wordt. Het is een werk dat gebeurt terwijl wij op aarde leven, terwijl wij nog in het vlees zijn.

Filippenzen 1:11

11 Vervuld met vruchten der gerechtigheid, die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God.

Wij geven geen aanstoot, althans aan Christus, als wij vervuld zijn met vruchten der gerechtigheid die door Jezus Christus zijn tot heerlijkheid en prijs van God. Vandaar dat ik nogal benadruk dat het erom gaat dat wij God, dan wel Christus, geen aanstoot zouden geven. Onze levens zouden vruchten der gerechtigheid dragen. Er staat nadrukkelijk bij dat zij door Jezus Christus zijn. Het is God, dan wel Christus, Die dat in ons doet. Dat sluit ook aan bij wat we eerder gezien hebben. Het werk van de Here Jezus Christus, tijdens Zijn omwandeling op aarde, had in hoogste instantie de verheerlijking van God tot doel. Zo zegt Hij het Zelf tenminste in Johannes 17. Wat hier staat in Filippenzen, is dat het tegenwoordige werk van Christus precies hetzelfde doel heeft. Hij zou ons vullen met vruchten der gerechtigheid, waarvan staat dat zij zijn door Jezus Christus. Het is Jezus Christus in ons Die dat bewerkstelligt. Het zou zijn tot heerlijkheid en prijs van God. Ook het tegenwoordige werk van Christus heeft de heerlijkheid Gods als doel.

Er zijn nog een paar andere termen, zoals "vrucht van de Geest". Hier heet het "vruchten der gerechtigheid", omdat er van een andere kant wordt binnengekomen. In Galaten 5 wordt gesproken over de vrucht van de Geest, omdat het daar gaat over de werken des vlezes tegenover de vrucht van de Geest, zoals liefde, blijdschap, vrede en lankmoedigheid. Dat zijn allemaal bijproducten van liefde. Liefde brengt blijdschap, vrede, lankmoedigheid. Het is in Galaten een dubbele tegenstelling: vlees en geest, en werken en vrucht. Werken wil zeggen activiteit als zodanig, maar vrucht wil zeggen een activiteit die van nature tot stand komt. Aan vruchten aan een boom hoeft niemand wat te doen. Het gebeurt vanzelf. Men kan het tegenhouden, maar als men dat niet doet, ontstaat vrucht vanzelf. Zo is het ook met de vruchten van de Geest in ons. Ze ontstaan vanzelf. Het komt uit het wezen voort. Waar die Geest in ons woont en waar die Geest leven is, zal die Geest vrucht dragen. Dat komt naar buiten via ons lichaam en dus via ons doen en laten. Liefde, blijdschap, vrede, lankmoedigheid, goedertierenheid mogen dan abstracte begrippen zijn, in werkelijkheid zijn ze dat niet. Ze duiden op een bepaalde gezindheid, of beter nog, ter aanduiding van een bepaalde levenswijze. Hoe abstract de begrippen ook zijn, ze betekenen niets, als ze niet in de praktijk tot uitdrukking komen. Hier is het precies hetzelfde. Hier heet het "vruchten der

gerechtigheid". **zie zijlijn 9** Het gaat om rechtvaardigheid als zodanig. Wij zijn namelijk gerechtvaardigd in Christus. Bovendien is het ook rechtvaardig dat wij nu leven uit genade. Dat is namelijk in overeenstemming met de wet. (Romeinen 3) De gedachte is namelijk dat de wet vervuld is en dat op wettige wijze onze zonden rechtvaardige vergelding hebben ontvangen. De wet heerst over de mens zo lang als hij leeft, maar wij worden geacht met Christus gestorven te zijn en dus is het in overeenstemming met de wet dat wij niet onder de wet leven, maar uit genade (Galaten). Die genade bewerkstelligt deze dingen in ons. Wij leven daaruit en het zal daardoor ook onze levens gaan beheersen. Dat heet dus vrucht.

Vruchten der gerechtigheid wil niet zeggen dat het een levenswandel is. Het is geen levenswandel die men opbrengt of praktiseert tegen de eigen natuur als zodanig in. Omdat het moet, omdat het de bedoeling is. Velen denken dat het dat is. Dat is werken der wet doen. Waar het om gaat is dat die levenswandel, waarover de Filippenzenbrief spreekt, als vanzelf voortkomt uit ons hart, uit onze natuur. Dat is weliswaar onze nieuwe natuur, maar dat is ook slechts theorie. U kunt bij uzelf toch echt niet het verschil aanwijzen tussen uw oude en nieuwe natuur. De oude natuur kunt u dikwijls met zekerheid aanwijzen, maar de nieuwe natuur niet. Als we slechte dingen doen, zeggen we: dat is onze oude natuur, of: dat doe ik niet, maar de zonde die in mij woont. (Romeinen 7 : 17) Maar als we iets goeds gedaan hebben, denken wij dat dit de nieuwe natuur is, maar dat valt niet te bewijzen. Ik wil daarmee zeggen dat wij in de praktijk dat verschil niet kunnen maken. Bovendien is de Bijbelse gedachte dat die nieuwe natuur gewoon onze natuur wordt. Zoals Johannes de Doper het zei: "Hij moet wassen, ik moet minder worden". (Johannes 3 : 30) Die nieuwe mens in ons moet tot ontwikkeling komen en de oude zou verdwijnen. Hoe het ook zij, het is één geheel. Wij zijn wie wij zijn. De bedoeling is dat wij veranderd worden naar het beeld van Gods Zoon, in gedaante veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid. Dat is de verandering van ons gemoed, niet zozeer de verwisseling, maar de verandering van ons gemoed als zodanig. Wij kunnen zeggen: ik ben die oude mens en Christus woont in mij. Dat is een Bijbelse gedachte, maar dat neemt niet weg dat wij hier in Filippenzen vinden dat ons leven Christus is. "Het leven is mij Christus". Het gaat om één wezen, één mens. Het onderscheid zou niet gemaakt moeten worden. De bedoeling is dat wij zelf veranderen door de groei, onze toename in liefde, kennis en gevoelen. Dan zullen wij vruchten voortbrengen die voortkomen uit wat wij geworden zijn. Wij doen bepaalde dingen, wij dienen de Heer, niet omdat het moet, maar omdat wij niet anders kunnen. Het is wel een vrije keuze, maar zelfs die keuze is er omdat het alternatief ons niet aanstaat.

Zijlijn

9

In Hebreëen 12 : 11 wordt ook gesproken over de vrucht der gerechtigheid. Hebreëen en Filippenzen brengen precies dezelfde gedachte naar voren. Het is daarom ook merkwaardig dat sommigen de Filippenzenbrief beschouwen als specifiek gemeentelijke waarheid en de Hebreëenbrief als specifiek niet-gemeentelijke waarheid. Ze leren namelijk precies hetzelfde. Met andere termen, maar andere termen hoeven niet een andere betekenis te hebben.

Wij zeggen dat Paulus gevangen "zat", omdat dat de uitdrukking is. Het betekende voor hem echter dat hij binnen Rome vrij was om te gaan waar hij wilde, in afwachting van zijn rechtszaak. Vermoedelijk was hij buitenshuis echter geketend aan een Romeins soldaat, zodat hij niet kon weglopen. Vrije gevangenschap heet dat. Het is een officiële Romeinse aangelegenheid. Hij woonde in zijn eigen gehuurde woning. Hij was niet in een kerker geworpen. Persoonlijk acht ik het goed mogelijk dat Paulus een woning had in één van de vleugels van het Britse paleis in Rome. Hij heeft in ieder geval de Britse vorst ontmoet, die mede door zijn bediening tot geloof gekomen is. Dat is een conclusie die ik uit de Schrift trek. "Jozef" en "Benjamin" zij hier bij elkaar. De Britse vorst wordt geacht de koning van de tien stammen te zijn, de directe erfgenaam van Jozef, via Efraïm. In Paulus hebben we het hoofd van de stam Benjamin. Voor zover hij dat niet wettig was, was hij het in de praktijk. Hij vervulde de functie van de stam van Benjamin als lamp des Heeren bij Juda. Hij vertegenwoordigde Jozef, de tien stammen, en de beloften en de heerlijkheid van Jozef en het eerstgeboorterecht bij Juda. Dat zou Benjamin doen. In ieder geval gebeurde dat door de apostel Paulus en dus denk ik dat hij op één of andere wijze de officiële representant is van de stam van Benjamin.

Luther is hiervan ook een mooi voorbeeld. Al ware het alleen maar zijn woorden. Hij zei: "Hier sta ik, ik kan niet anders." Hij kon wel anders, historisch geredeneerd. Hij had daar niet hoeven te verschijnen voor de Rijksdag in Worms. Hij was al lang ondergedoken. Hij kwam vrijwillig. Men had het hem wel gevraagd, maar hij hoefde niet, want hij was vrij man op dat moment. Hij zei: "Hier sta ik, ik kan niet anders." Ik denk dat dit een volstrekt eerlijk antwoord was. Men heeft weliswaar een andere keus, maar men wil die niet. Men doet gewoon wat in het hart is en dient die Heer. Zo hoort het. Het probleem is alleen dat men dit dikwijls niet herkent. Men leest in de Bijbel dat men als kind van God op bepaalde wijze zou moeten leven en doet dat dus dan ook maar. Dat geeft echter geen bevrediging en men begrijpt daarna niet het verschil tussen werken der wet en werken des geloofs. Ze zien het verschil niet tussen de goede werken en de werken der wet, omdat ze van allebei het idee hebben dat het moet. Het móet niet. De clou is juist dat als wij toenemen in kennis en overvloedig worden in liefde, dat vrucht met zich meebrengt. Liefde is trouwens sowieso de grootste kracht in de schepping, al was het maar omdat God liefde is. Zijn leven zou in ons tot ontwikkeling komen, wij zouden dat niet remmen en dus uit deze dingen leven.

Vruchten der gerechtigheid zijn vruchten van de Geest, of gewoon de resultaten van het leven dat wij hebben ontvangen, van onze rechtvaardigmaking, van de rechtvaardigheid. Dat alles is door Jezus Christus. Degene die het bewerkstelligt in ons. Het doel ervan is de heerlijkheid en de prijs van God. Beide woorden, heerlijkheid en prijs, worden ook gebruikt voor wat wij zelf zullen ontvangen. Dat is ook logisch, want de dienstknecht werkt weliswaar voor zijn heer, maar de eerste vruchten van zijn arbeid zijn voor hem zelf. Daar krijgt hij zijn loon van namelijk. Waar het gaat om de heerlijkheid en prijs van God, zullen wij heerlijkheid ontvangen en "de prijs der roeping Gods die van boven is". (Filippenzen 3 : 14) Wij zijn geroepen tot zoonschap, tot heerlijkheid. De prijs is de aanstelling tot zoon of het ontvangen van een kroon.

Filippenzen 1:12

12 En ik wil, dat gij weet, broeders, dat hetgeen aan mij is geschied, meer tot bevordering van het Evangelie gekomen is;

Wat aan hem geschied is, weten wij. De man zat gevangen in Rome en vanuit zijn gevangenschap schreef hij deze brief. En hoewel wij geneigd zouden zijn te denken dat het nadelig is voor de bevordering, dan wel de verspreiding van het evangelie, voor het werk Gods, wat juist door de apostel Paulus uitgevoerd zou worden, zegt de apostel dat het juist ter bevordering van het evangelie was. Dat is een heel belangrijke waar-

heid, omdat dit zich compleet onttrekt aan onze normale menselijke gedachtegang. Wij zouden denken, hij zit gevangen en nu kan hij zijn werk niet doen. Paulus zegt het tegenovergestelde, namelijk, dat het heel goed gaat met de verspreiding van het evangelie. Het is waar dat de apostel er zelf niet op uit kan trekken om de boodschap te verkondigen, maar er staat wel dat juist mede door zijn positie daar in Rome, anderen dat doen. Dat zijn er meer dan één, zodat het zich goed vermenigvuldigt. Paulus' positie in Rome had in de eerste plaats tot doel dat hij het Evangelie bekend zou maken aan koningen en allen die in hoogheid zijn. In Handelingen verschijnt immers tijdens zijn gevangenschap een engel, de Heer zelf, aan Paulus en zegt dat hij niet bang moet zijn, maar moet verschijnen voor koningen. Dat was namelijk de bedoeling. Aan de heidenen, aan Israël en vooral aan de hooggeplaatsten. De oversten dezer wereld om het zo te zeggen en dit was daarvoor een prachtige manier. Wij zouden ons altijd bewust zijn in welke positie de apostel Paulus daar verkeerde. De gedachte is dat Paulus helemaal geen gevangene geweest zou zijn, althans al lang niet meer, als hij zich niet beroepen had op de keizer. Hij was in hoger beroep gegaan immers. Toen hij in Caesarea voor de rechter stond, vond men geen schuld in hem, maar hij was op voorhand al in hoger beroep gegaan. Hij had zich beroepen op de keizer en dus moest hij als gevangene naar Rome. Dat was zijn eigen keuze. Hij zat dus vrijwillig gevangen. **zie zijlijn 10** Het is een keuze die hij gemaakt had en slechts kon maken op basis van zijn Romeinse staatsburgerschap. Paulus de Jood had dat nooit kunnen doen, Paulus de Romein wel. Zijn positie in Rome is dus per definitie een positie van een Romein. Een zelf gekozen positie en daarin zou de Heer hem gebruiken.

De Heer gebruikt Paulus, de apostel der heidenen, om aan het keizerlijke hof het Evangelie te brengen. Als hij namelijk verantwoording moet doen, zal hij toch het evangelie uiteen moeten zetten, moeten spreken over Jezus Christus. Hij is de gevangene van de keizer en hij zou dus het woord moeten voeren aan het keizerlijke hof. Als Romeins staatsburger kan iemand die gevangen zit een beroep op de keizer doen. Het is een vreemde manier om binnen te komen. Voor de apostel Paulus maakt het niets uit, want die beschouwde zichzelf altijd al als gevangene van Christus Jezus. Niet omdat hij gevangen was naar menselijke maatstaven, maar omdat elke gelovige nu eenmaal gevangene is van Christus Jezus. Zelf in de Efezebrief, die hij min of meer gelijktijdig schreef, heeft hij er een heel verhaal over. Hij ontleent zelfs oudtestamentische uitspraken uit Psalm 68 over gevangenis, gevangen nemen, en past dit toe op de Gemeente. Wij zijn namelijk gevangenen, slaven van Christus Jezus. Geplaatst buiten de samenleving, onttrokken aan de tegenwoordige boze wereld en de macht der duisternis en geplaatst in de dienst van de Heer.

Filippenzen 1:13

13 Alzo dat mijn banden in Christus openbaar geworden zijn in het ganse rechthuis, en aan alle anderen;

"Mijn banden" slaat weliswaar op gevangenschap, maar niet op zijn Romeinse gevangenschap, maar op zijn gevangenschap in Christus. Dit werd zichtbaar aan allen, niet alleen aan hen die een officiële functie hadden, maar aan allen die daarbij betrokken waren.

Filippenzen 1:14

14 En dat het meerder deel der broederen in den Heere, door mijn banden vertrouwen gekregen hebbende, overvloediger het Woord onbevreesd durven spreken.

Hij heeft het hier niet over broederen naar het vlees, niet over Joden. Hij is daar tenslotte de Romein. Persoonlijk ben ik geneigd de interpunctie van de zin anders te plaatsen, namelijk: "En dat het meerder deel der broederen door mijne banden vertrouwen gekregen hebbende in den Heere, overvloediger het Woord onbevreesd durven spreken". Zoals het er nu staat, blijf ik met de vraag zitten, waarin zij dan vertrouwen hebben. In Paulus? In het rechthuis? In de keizer? Men zou vertrouwen, dan wel geloven in de Here. Doordat ze meer vertrouwen hebben gekregen in de Heer, durven ze overvloediger het Woord onbevreesd te spreken. Daar blijkt dus uit dat men algemeen van oordeel is dat Paulus' rechtszaak goed vordert, dat het positief voor hem uitpakt en dat aan het eind van het hele verhaal de rechter ook nu zal zeggen dat hij vrijgesproken dient te worden. Wat voor de Romeinen alleen maar interessant is, is de vraag of Paulus iets gedaan heeft wat tegen het Romeins recht is. Waar het gaat om religieuze zaken, is het dus de vraag of Paulus de Romeinse religieuze wetten heeft overtreden. **zie zijlijn 12** Naar Romeins recht doet Paulus helemaal niets verkeerd, want voor zover God Zich zou uitdrukken in een "beeld", zou Hij Zich uitdrukken in de mens zelf. In de eerste plaats in de Here Jezus Christus en daarna eventueel in de gelovigen. We zouden naar Zijn beeld veranderd worden en dat is niet in strijd met het Romeins recht. Het zag er voor Paulus dus inderdaad goed uit. De broederen kregen vertrouwen en durfden overvloediger en onbevreesd te spreken. Dat was dus ter bevordering van het evangelie, zegt de apostel. Hij zit weliswaar gevangen en is verhinderd om zijn reizen te ondernemen, maar er blijken vele anderen te zijn die in de behoefte voorzien.

Filippenzen 1:15

15 Sommigen prediken ook wel Christus door nijd en twist, maar sommigen ook door goedwilligheid.

Er worden tegenovergestelde motieven gebruikt om het Evangelie te prediken. Die laatste lijkt mij duidelijk, namelijk door goedwilligheid. Men doet het van harte. Maar anderen doen het door nijd en twist. Nijd, twist en jaloezie zijn uitgevonden door de duivel. Het is merkwaardig dat dit als motief gebruikt wordt om het Evangelie te prediken. Dat moet de apostel dus ook prompt verklaren.

Filippenzen 1:16

16 Genen verkondigen wel Christus uit twisting, niet zuiver, menende aan mijn banden verdrukking toe te brengen;

Ze verkondigen Christus met bijbedoelingen, namelijk om het Paulus moeilijker te maken. Hij is beperkt in zijn bewegingsvrijheid, hij vindt het niet prettig, maar terwijl hij niet weg kan zijn er anderen die het Evangelie prediken om hem dwars te zitten. Al van oudsher is men erop uit geweest macht uit te oefenen over de gelovigen, omdat deze zich maar aan Eén onderwerpen en dat is de Here Jezus Christus. Naar aardse maatstaven is er minstens één vacature en zijn er vermoedelijk vele, want al die christenen moeten toch een leider hebben. Je kunt ze toch niet allemaal laten dwalen als schapen zonder herder? Dat gewone volk, dat de wet niet kent (een uitdrukking van de Farizeeën) moet toch door iemand geleid worden? Waar Paulus er kennelijk niet op uit is en zelfs niet in de gelegenheid is om zijn macht, dan wel zijn invloed, aan te wenden, vallen er dus wat vacatures open in de wijde omgeving van Rome, in de praktijk de hele wereld dus. Men springt in het gat in de markt dat ontstaan is doordat de apostel van die markt is teruggetrokken. Dat gebeurt vandaag de dag nog steeds. Zelfs met nog lelijkere motieven, namelijk om Paulus dwars te zitten.

Filippenzen 1:17

17 Doch dezen uit liefde, dewijl zij weten, dat ik tot verantwoording van het Evangelie gezet ben.

Paulus zegt dat hij tot verantwoording van het Evangelie gezet is. Dat is breder bedoeld. De apostel Paulus is verantwoordelijk voor de prediking van het Evangelie in heel de wereld. Hij is daartoe gesteld. Daar schrikken wij misschien van, maar aan de andere kant zijn wij ook gewend aan het idee dat hij het grote voorbeeld is voor heel de Gemeente. De apostel van onze bedeling neemt bij uitstek, als apostel der heidenen, een positie in onafhankelijk van en in de praktijk zelf boven alle andere apostelen. Vervolgens stellen wij vast dat de apostel ook degene is die weer anderen aanstelt of er op uitstuurt. Paulus is ter verantwoording van het evangelie gezet. Niet alleen in Rome, maar in de wereld als zodanig. Hij zal

Zijlijn

12

In het Romeinse rijk was alleen de specifieke Romeinse religie toegestaan. Dat wil zeggen de verering van de hele reeks goden, met oppergod Jupiter. De Romeinen hadden eerst al deze goden gestolen van de Grieken. Men heeft ze wel allemaal andere namen gegeven. Al die goden hebben een Griekse en een Latijnse naam. Heel het pantheon mocht aanbeden worden. Dat was eigenlijk ook verplicht. Daarnaast was geen enkele andere godsdienst toegestaan. Het jodendom werd toegestaan, omdat dit van van Romeinse zijde namelijk niet als religie werd beschouwd. Een god is alleen een god als er een beeld van is. Als er geen beelden gemaakt worden, zijn er ook geen goden. De Joodse god bestond alleen in gedachten en dat was niet verboden. De god van de christenen uit die tijd bestond ook alleen in hun gedachten en in hun hart, vanuit Romeinse positie gezien. Er waren geen beelden van. Dat werd later wel anders, in de tijd dat de Romeinse keizer zelf officieel christen werd. Toen waren er ook ineens beelden en niet alleen van de Here Jezus Christus, maar ook van de hele rest van de familie. Toen heeft men al die Romeinse goden weer omgelabeld en kregen ze ineens allerlei christelijke namen. Ze werden vanaf dat moment niet meer goden maar heiligen genoemd. Ze voorzien echter in precies dezelfde behoefte.

zich tegenover de Heer moeten verantwoorden. Het evangelie was hem toevertrouwd. (1 Timótheüs 1 : 11) Hij was rentmeester der verborgenheid. Hij beschouwde zich als verantwoordelijk daarvoor, wat in ieder geval blijkt uit de betrokkenheid bij de gemeenten. Dat betekent dat hij verantwoordelijk was voor wat anderen deden en de wijze waarop anderen het Evangelie predikten. Kennelijk wist men dat ook en juist omdat Paulus in zijn bewegingsvrijheid belemmerd was begon men te prediken.

Filippenzen 1 : 18

18 Wat dan? Nochtans wordt Christus op allerlei wijze, hetzij onder een deksel, hetzij in der waarheid, verkondigd; en daarin verblijd ik mij, ja, ik zal mij ook verblijden.

Wat ook de motieven zijn, hij verblijdt zich. Hij zegt dat hij doorheeft wat er aan de hand is, wat het einde van zijn blijdschap zou kunnen betekenen. Maar dat is niet het geval. In vers 16 staat: "Genen verkondigen wel Christus". Dat wil zeggen dat ze toch het evangelie prediken. (vers 18) Waar hij het niet over heeft, in ieder geval niet in de eerste plaats, is over een verbastering van de boodschap, een verdraaiing. Hij gaat er vanuit dat het evangelie, kortom Christus, gepredikt wordt. Hij heeft het niet over de inhoud van de boodschap, maar over de motieven waarmee de boodschap gepredikt wordt. Bij dat woord "deksel" zijn velen van mening dat dit de bedekking is uit bijvoorbeeld 2 Korinthe 3, al heet dat niet altijd een bedekking. Men denkt dat de bedekking in het bijzonder spreekt over de wet. Dat is ook makkelijk voor te stellen, omdat dat er in bijna alle brieven sprake is van afwijking van het evangelie en de introductie van wet in de boodschap. Wet komt automatisch over de waarheid, over het Nieuwe Verbond, heen te liggen. Wet heet nu eenmaal een bedekking, over het hart, over de ogen, over de Bijbel. Sommigen lezen in vers 18 dat men de boodschap verbastert en tot prediking van de wet overgaat. Maar dat is geen reden voor de apostel Paulus om zich te verblijden. Niettemin zegt hij met nadruk dat hij zich verblijdt. Als we Schriftplaatsen opzoeken waarin de apostel Paulus spreekt over de introductie van wet in de boodschap, zal blijken dat hij zich daarover in de meeste scherpe bewoordingen uitlaat. Hij zegt: "Werden zij maar afgesneden die dat doen". (Galaten 5 : 12) In plat Nederlands: waren zij maar dood. Op andere plaatsen (1 Timótheüs 1) zegt hij over degenen die van het ongeveinsd geloof afwijken en overgaan tot ijdel spreking: zij willen leraren der wet zijn en ze verstaan niet wat zij zeggen of wat zij bevestigen. Ze weten zelf niet eens waar ze het over hebben. Ze zijn dom, omdat men het verstand niet gebruikt. Hij is zeer sterk in dat soort uitspraken. Hier zegt hij echter: "Ik verblijd mij en zal mij verblijden." Het deksel dat we hier onder kunnen verstaan, vinden we terug in:

1 Petrus 2 : 16

16 Als vrijen, en niet de vrijheid hebbende als een deksel der boosheid, maar als dienstknechten van God.

Of dat deksel uit Filippenzen 1 hetzelfde Griekse woord is als van de bedekselen uit 2 Korinthe 3 maakt niet veel uit. Hier staat dat wij vrij zijn, doch tegelijkertijd niet de vrijheid hebbende. Dat wil zeggen in "liberia custodia", in vrije gevangenschap. Aan de ene kant een vrije keuze, aan de andere kant niettemin gevangene van Christus Jezus. Sommigen hebben vrijheid en maken daar misbruik van om zich met boze dingen bezig te houden. Men gebruikt de vrijheid als een excuus voor, als aanleiding tot of als vrijbrief tot, dat wil zeggen toestemming. Dat begrip wordt hier vertaald met deksel. In dezelfde betekenis komen we dit deksel ook tegen in Filippenzen 1. Dat deksel heeft iets van doen met de excuses die men heeft om iets te doen. Onder valse voorwendzelen. Men acht die vrijheid voldoende legitieme wettige basis om zich te kunnen misdragen. Het is de aanleiding om dat te doen. Men heeft er toestemming voor, het zet ze aan tot. Precies zo vinden we in Filippenzen 1 omstandigheden die sommigen aanzetten tot, in dit geval, prediking van het evangelie. Alleen die omstandigheden die hen daartoe aanzetten, zijn niet positief. Het zijn valse voorwendzelen. Het is een excuus. Niet omdat een deksel hetzelfde is als een excuus, maar het is te verdedigen. Als je excuus vraagt, vraag je immers ook om een bedekking. In Galaten staat een gelijksoortige term maar zonder de term deksel. Daar staat namelijk:

Galaten 5 : 13

13 Want gij zijt tot vrijheid geroepen, broeders, alleenlijk gebruikt de vrijheid niet tot een oorzaak voor het vlees; maar dient elkander door de liefde.

Gebruik de vrijheid niet als excuus voor het vlees. Als een deksel der boosheid dus. Hier staat het woord oorzaak, maar de gedachte is hetzelfde. Het woord "deksel" wordt mijns inziens in Filippenzen niet gebruikt ter aanduiding van de wet, maar van de valse motieven twist en nijd, waaruit men dan toch het Evangelie predikt.

De term "waarheid" in Filippenzen 1 : 18 kan de beschrijving zijn van de motieven waaruit men het doet. Immers, waarheid is rechtstreeks verwant met trouw, oprechtheid. Hier predikt men het Evangelie niet uit trouw aan de Heer, niet naar waarheid, maar integendeel, men is trouw aan zichzelf en niet aan Hem en dus is het geen waarheid meer. Truth is in het Engels waarheid, maar in het Nederlands gewoon trouw. Het is hetzelfde woord. Het begrip is oorspronkelijk ook hetzelfde. Het

Hebreeuwse woord is thora. Trouw, true, de thora, dat wil zeggen de wet, het woord Gods. Dat is waarheid. In vers 18 staat dat het in de waarheid wordt gepredikt of niet. Het gaat daarbij niet over de inhoud van de boodschap, maar om de motieven waarmee het gepredikt wordt. Paulus zegt dit hem niets uitmaakt, zolang het maar gepredikt wordt.

Filippenzen 1:19

19 Want ik weet, dat dit mij ter zaligheid gedijen zal, door uw gebed en toebrenging des Geestes van Jezus Christus.

Het gaat namelijk om de Geest en daarmee de gezindheid van Jezus Christus. Die zou men ontwikkelen en dan is men dus verblijd in de prediking van het Evangelie. Op al het andere er omheen let de apostel niet. Hij meldt alleen dat hij zich ervan bewust is, maar het maakt hem niet uit. Als wij de Heer dienen, weten wij met welke motieven wij dat doen? Het is makkelijk een paar goede motieven te bedenken waaruit men bepaalde dingen zou doen. Het is minstens zo makkelijk om een paar negatieve motieven te bedenken waarom men bepaalde dingen zou doen. Het maakt niet uit, we zouden ons er niet eens in verdiepen.

Zijn blijdschap over de verkondiging van het evangelie, ondanks dat men dit dikwijls doet om hem dwars te zitten, groeit hem ter zaligheid. Dat wil zeggen dat hij daar loon voor ontvangt. Er is hier sprake van een gezindheid, dan wel gevoelen, van Christus. Dat wordt hier "de toebrenging des Geestes van Jezus Christus" genoemd. In de praktijk gaat het om het leven van Christus, de gezindheid van Christus, die hij heeft. Volgens die gezindheid verblijdt hij zich om de prediking van het Evangelie.

Filippenzen 1:20

20 Volgens mijn ernstige verwachting en hoop, dat ik in geen zaak zal beschaamd worden; maar *dat* in alle vrijmoedigheid, gelijk te allen tijd, alzo ook nu, Christus zal groot gemaakt worden in mijn lichaam, hetzij door het leven, hetzij door den dood.

Verwachting en hoop is tweemaal hetzelfde, al is hoop iets positiever dan alleen maar verwachting. Dit vers grijpt ook weer terug op vers 12 en 13. Het was altijd al zo en het is nu in gevangenschap ook zo dat Christus groot gemaakt wordt in zijn lichaam. Hoe het met anderen is, is de verantwoordelijkheid van anderen. Terwijl hij leeft zal Christus groot gemaakt worden in zijn lichaam. Daartoe was de man ook geroepen op zijn weg naar Damascus. Direct daarna wordt ook gezegd dat Christus in hem verheerlijkt zou worden. In zijn lichaam en dwars door zijn lijden.

Daar gaat het om: Christus zou verheerlijkt worden in onze lichamen.

Het vers wordt vervolgd met: "hetzij door den dood". Eigenlijk staat er "door den dood heen". De gedachte is namelijk aan opstanding, aan leven. Dat zit hem in het woord "door". Dat is het Griekse woord "dia" en dat betekent door. De betekenis van voorzetsels wordt in hoge mate bepaald door de naamval die daarop volgt. Hier wordt dia gevolgd door een genitivus, een tweede naamval. In dat geval gaat het om een doorsnijden. Wij vertalen dan met door, maar de betekenis is die van in en uit. Erin en eruit, dat is door. Het betekent niet door middel van de dood of het sterven, maar door de dood heen. Dat wil zeggen de dood in, maar ook de dood weer uit, opstaan namelijk. De gedachte is dus niet aan de dood zelf, maar aan dat wat aan de andere kant van de dood is. Zoals we de uitdrukking in het Nederlands ook tegenkomen in Psalm 23: "Al ging ik ook door een dal van schaduw des doods, ik vrees geen kwaad want Gij zijt bij mij". Daarbij gaat het om wat er na het sterven is. Als je één keer in dat dal bent, als je eenmaal dood bent, dan is er nog maar één kwaad wat je eventueel zou kunnen treffen en dat is dat je er nooit meer uitkomt. De gedachte is dus aan opstanding, alleen de weg daar naartoe is niet zo'n fraaie. Dat is hier ook het geval. De uitdrukking dia gevolgd door een genitivus staat ook in:

Romeinen 5:10

10 Want indien wij, vijanden zijnde, met God verzoend zijn door den dood Zijns Zoons, veel meer zullen wij, verzoend zijnde, behouden worden door Zijn leven.

Men zou kunnen lezen: "door Zijn sterven", maar er staat: "door den dood". Hoewel wij vanwege de context niet al teveel moeite hoeven te hebben met de term door het sterven of door te sterven, is dat niet wat hier staat. In vers 6-8 wordt gesproken over Zijn sterven. In vers 9 wordt gesproken over de Opgewekte en in vers 10 eerst met dood en daarna met leven. Het lijkt dus een parallel, maar dat is niet de betekenis van wat er in vers 10 staat. Hier gaat het om Zijn sterven én opstanding. Dat was een proces en daardoor zijn wij met God verzoend. Als Christus namelijk niet is opgewekt, zijn wij ook niet met God verzoend. Met God verzoend worden betekent dat men in een nieuwe relatie gebracht wordt, met Hem verbonden wordt. Als Eén voor allen gestorven is en allen dus gestorven zijn, is men niet in een nieuwe relatie gebracht met God en is zelfs het tegenovergestelde gebeurd. Voor zover die relatie er was, is die dan definitief beëindigd. Wij worden niet met God verzoend door de dood van de Here Jezus. Wel door Zijn opstanding daarna. Door de dood heen dus. Dat staat er ook, "dia" gevolgd door een genitivus.

Voor zover verzoenen gebruikt wordt voor vergeving van zonden, als bedekking van de zonden, gebeurt dat slechts door het overlijden van de Heer, zónder Zijn opstanding. Daarmee worden de zonden verzoend, dan wel bedekt. Maar dat is een ander woord, al vertalen wij dat dikwijls ook met verzoenen. Dat is het oudtestamentische woord voor het bedekken van de zonden, zoals dat ook uitgedrukt wordt in het verzoendeksel. Verzoenen in de zin van met God verzoend worden, is een heel ander ding. Dat gebeurt niet door de dood, maar door dood én opstanding. Dat wij er dikwijls maar één woord voor gebruiken, is vervelend. Wij zijn met God verzoend door Zijn dood en Zijn opstanding daaruit, dat was een proces. Welnu, als dat zo is, veel meer zullen wij behouden worden door Zijn praktische leven. Het werk van Christus nu. Dat is net zo goed een proces. Dezelfde uitdrukking vinden we ook in Kolossenzen 1.

Kolossenzen 1 : 21, 22

- 21 En Hij heeft u, die eertijds vervreemd waart, en vijanden door het verstand in de boze werken, nu ook verzoend,
- 22 In het lichaam Zijns vleses, door den dood, opdat Hij u zou heilig en onberispelijk en onbeschuldiglijk voor Zich stellen;

Dit "lichaam des vleses" is niet het lichaam van de Here Jezus, zoals Hij stierf aan het kruis van Golgotha. Dan waren wij namelijk niet verzoend. Onze zonden zouden dan verzoend zijn, in de zin van bedekt, maar wij zouden niet verzoend zijn in de zin van met God in verbinding gebracht. Het staat er ook niet, want ook hier staat door de dood heen. Wij die nu deel hebben aan het Lichaam van Christus, zijn in dat Lichaam, in die Nieuwe Schepping, met God verzoend. Zo staat het er ook, want ook hier staat het woord dia in combinatie met een genitivus. In die positie, als leden van het Lichaam van Christus, zijn wij heilig en onberispelijk voor God. Hier gaat het dus niet om Zijn sterven als zodanig, maar om wat er daarna verder volgde, Zijn opstanding namelijk. Diezelfde uitdrukking vinden we voor de vierde keer terug in:

Hebreeën 2 : 14

- 14 Overmits dan de kinderen des vleses en bloeds deelachtig zijn, zo is Hij ook desgelijks derzelve deelachtig geworden, opdat Hij door den dood te niet doen zou dengene, die het geweld des doods had, dat is, den duivel;

Als we nu alle taalkundige commentaren weglaten, alle grammatica weglaten en alleen vaststellen dat we in deze vier Schriftplaatsen dezelfde uitdrukking vinden, dan zal duidelijk moeten zijn dat volgens dit vers

de uitdrukking toch echt maar één ding kan betekenen. Op deze wijze hebben wij ook onze moerstaal geleerd. Niet door boeken te bestuderen, maar door naar het gebruik van de taal te luisteren. Als hier staat dat "Hij door den dood teniet doen zou dengene die het geweld des doods had", kan het onmogelijk betekenen dat Hij door te sterven degene teniet deed die het geweld des doods had. Dat is onzin. Dat is een contradictie in terminis. Dat heeft namelijk degene die het geweld des doods had, Degene Die stierf, teniet gedaan. Sterker nog, dan heeft degene die het geweld des doods had door de dood teniet gedaan Degene Die die dood inging. Hier staat echter dat Christus degene teniet gedaan heeft die het geweld des doods had. Dat betekent dat Hij dus weliswaar de dood in ging, maar er ook weer uit kwam. Door uit de dood op te staan, is er een eind gekomen aan de macht van de dood, aan het geweld des doods. De dood mag dan een vijand zijn, hij kan overwonnen worden. De Heer heeft de dood overwonnen door er uit op te staan. Als je "door de dood" vertaalt met "door de dood heen", dan is duidelijk wat er staat. Dit waren de vier keren dat deze uitdrukking voorkomt in het Grieks. De uitdrukking komt twee keer voor in het Nederlands, maar dat is dan de vertaling van andere termen in het Grieks. De ene is in:

Hebreeën 7 : 23

- 23 En genen zijn wel vele priesters geworden, omdat zij door den dood verhinderd werden altijd te blijven;

Hier staat "dia" in combinatie met een accusativus en dat duidt op oorzaak. "Door de dood" duidt hier op oorzaak. Dat was in die andere Schriftplaatsen niet zo. De dood veroorzaakte om te blijven. Het is in de grondtekst dus een andere term. De vertaling is niet verkeerd, maar we zouden ons realiseren dat ook in het Nederlands dezelfde termen in verschillende contexten verschillende betekenissen hebben.

Openbaring 2 : 23

- 23 En haar kinderen zal Ik door den dood ombrengen; en al de Gemeenten zullen weten, dat Ik het ben, Die nieren en harten onderzoek. En Ik zal ulieden geven een ieder naar uw werken.

Dit "door" kunnen we ook vertalen met "door middel van". Die eerste vier keer konden we ook vertalen met door middel van, maar toch is het anders. In de grondtekst staat hier niet eens "door" maar "in". Hier gaat het uiteraard niet om door de dood heen, de opstanding, maar om de dood in en niet meer eruit.

Terug naar Filippiëzen. De gedachte van Paulus is, dat of hij nu hier in dit leven of aan de andere kant van de dood niet meer hier is, maar bij de Heer, Christus groot gemaakt zal worden. Precies deze verklaring staat ook in het volgende vers.

Filippiëzen 1 : 21

21 Want het leven is mij Christus, en het sterven is mij gewin.

Het sterven brengt hem namelijk niet in de dood, maar door de dood heen, omdat de dood al is overwonnen. Sterven is normaal gesproken nooit gewin, maar voor Paulus wel. Waar het sterven van oorsprong de mens de dood in brengt, worden wij als nieuwtestamentische gelovigen door het sterven voorbij de dood gebracht. Er doorheen dus. Precies zo staat het ook in vers 23:

Filippiëzen 1 : 23, 24

23 Want ik word van deze twee gedrongen, hebbende begeerte, om ontbonden te worden en met Christus te zijn; want *dat* is zeer verre het beste.

24 Maar in het vlees te blijven, is nodiger om uwentwil.

Aan de ene kant heeft hij begeerte om ontbonden te worden om door de dood heen met Christus te zijn. Sterven is dan gewin. Aan de andere kant wil hij in het vlees blijven. Dan is het leven hem Christus, dan wordt Christus groot gemaakt in zijn lichaam door het leven. Dat geldt niet alleen voor de apostel Paulus, maar voor alle gelovigen. De bedoeling is dat God verheerlijkt zou worden in ons lichaam. "Gij zijt duur gekocht", schreef de apostel aan de Korinthiërs, "verheerlijkt dan God in uw lichaam". Petrus zei dat het de bedoeling is dat wij in de tijd die wij over hebben in het vlees, Gods wil zouden doen, in plaats van der heidenen wil.

Helaas wordt de uitdrukking uit vers 23 vaak volstrekt buiten het verband van het Schriftgedeelte gebruikt, omdat het ongeveer de enige tekst is waarop men de leer van het naar de hemel gaan kan baseren. Er is nauwelijks een bijbelvers te vinden waar dat staat. Dat komt omdat men de hemel beschouwt als het hiernamaals voor de goeden en wij zijn immers goeden. Als het hiervoormaals eindigt, komen we vanzelf in het hiernamaals en dat heet dan de hemel, is het idee. Men stelt er zich verder niets bij voor en daarom kan men het ook zo makkelijk zeggen. Er staat hier echter niet wat men er graag in legt, namelijk, ontbonden te worden en naar Christus toe te gaan, of ontbonden te worden en naar de hemel te gaan. Dat staat er niet. Ontbonden te worden en met of bij Christus te zijn, is zeer verre het beste, maar hij zij ook al "het leven is mij Christus",

in vers 21. Op vele andere plaatsen spreekt Paulus ook over het leven van Christus in ons. Hoezo zegt hij dan hier ontbonden te worden en naar Christus toe te gaan? De Here Jezus Christus woont in onze harten. Hoe zouden wij dan naar Hem toe gaan? Ik geloof niet dat hij zegt ontbonden te worden en naar Christus toe te gaan, maar "ontbonden te worden en zo met Christus te zijn". Hij was namelijk altijd al met Christus. Hij was nu gebonden mét Christus en straks zal hij ontbonden en mét Christus zijn. Ontbonden slaat niet op de ontbinding van ons lichaam. Hij beschouwt het leven in het vlees, in het lichaam, als een gevangenis. Dat is de negatieve manier om het te benaderen. Het lichaam belemmert hem in zijn vrijheid en om de Here Jezus Christus te zien in heerlijkheid.

Wij zijn in Christus en Hij is in ons. In ons leven hier in het lichaam wandelen wij als het goed is met Hem en is Hij met ons. Dat wacht niet op de ontbinding van het lichaam. Wat de apostel in de uitdrukking dus zegt, is dat hij het liefst dan toch met Christus is zonder dit lichaam. Niet meer gehinderd door de beperkingen die dit vleeselijke, stoffelijke en zelfs zondige lichaam ons nu eenmaal oplegt. Paulus beschouwt het als een beperking. Wij zijn nieuwe schepselen geworden in Christus en horen in een ander lichaam thuis. Soms dringt dat wellicht tot ons door, vooral als lichamelijke gebreken of zwakheden ons parten beginnen te spelen. Dan dringt het makkelijker tot ons door dat ons lichaam een beperking is. Sterven is ook in die zin gewin, dat wanneer wij ontbonden worden van dit lichaam, wij die beperkingen kwijt zijn.

Filippiëzen 1 : 25

25 En dit vertrouw en weet ik, dat ik zal blijven, en met u allen zal verblijven tot uw bevordering en blijdschap des geloofs;

De apostel zal blijven, in het vlees en blijft dus niet in Rome, want hij zou verblijven bij de Filippiëzen. Ik heb er niet de minste twijfel over dat de apostel uit die gevangenschap bevrijd werd na twee jaar, zoals aan het eind van Handelingen ook staat. Daarna is hij weer op zendingsreis gegaan en bezocht hij ook vele plaatsen in het oosten, in klein-Azië. Hij vertrouwt en weet dat hij de Filippiëzen zou bezoeken en hen zou dienen. Hij is immers dienaar van de Gemeente.

Filippiëzen 1 : 26

26 Opdat uw roem in Christus Jezus overvloedig zij aan mij, door mijn tegenwoordigheid wederom bij u.

De Filippiëzen zouden roemen in Christus Jezus. Dat betekent dat ze op

Christus zouden vertrouwen en Hem de bijbehorende eer zouden geven. Wij zouden niet roemen in het vlees, maar in Christus, Die onze roem is. Eventueel zouden wij ook kunnen roemen in hetgeen God door ons heen volbracht heeft. Dat kan ook en vandaar dat de apostel bij gelegenheid ook roemt in de Filippenzen, die hij beschouwt als zijn roem. Ze strekken tot eer van het werk van Christus, zoals dat door hem gedaan is. In de praktijk betekent het dat men zich gemeenschappelijk zou verblijden in het werk Gods, dat door hen, Paulus aan de ene kant en de Filippenzen aan de ander kant, verricht wordt. Daarmee zijn we feitelijk terug in hoofdstuk 1 : 6, namelijk bij het goede werk dat God in ons begonnen heeft en ook zou voleinden. Dat gebeurt in de Filippenzen, dat gebeurt in Paulus, gemeenschappelijk, maar uiteraard ook bij ons. Daarna komt de apostel eigenlijk pas terecht bij de Filippenzen zelf en spreekt hij hen rechtstreeks toe. Hij beleert hen.

Filippenzen 1:27

27 Alleenlijk wandelt waardiglijk het Evangelie van Christus, opdat, hetzij ik kom en u zie, hetzij ik afwezig ben, ik van uw zaken moge horen, dat gij staat in een geest, met een gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies;

Deze woorden herinneren ons in ieder geval aan Efeze 4 : 1. Daarna spreekt hij daar ook over de eenheid van geest en de eenheid van gemoed, zelfs nog uitgebreider dan hier in Filippenzen. Hij spreekt daar in de eerste plaats over de eenheid in de Gemeente, hetgeen een tamelijk dwaze uitdrukking is, omdat het woord Gemeente in het Nederlands al eenheid betekent. Gemeenschap immers. Het is een soort pleonasme, eenheid van de Gemeente. Dat is een woordspeling die alleen in het Nederlands opgaat. Eenheid is een kenmerk van de Gemeente. Als dus God een goed werk in ons doet, dan wel begonnen is, is dat noodzakelijkerwijze in de eerste plaats ter bevordering van deze eenheid. Het gaat daarbij niet om de theorie, maar om de praktische uitwerking. Wij zouden die theorie wel kennen, dat we één zijn in Christus, maar het heeft weinig zin om dat aan elkaar voor te houden als we op geen enkele wijze in de praktijk van ons leven daar onze consequenties uit trekken. Ons leven zou zijn ter bevordering van die gemeenschap, van die eenheid. In elk geval is het zo dat het tegenwoordige werk van Christus bestaat uit het brengen, dat wil zeggen bevorderen, van die eenheid; ook in de praktijk. Christus wordt niet voor niets beschreven als Hoofd van dat Lichaam, waarvan al die leden met elkaar verbonden zijn. Niet rechtstreeks, maar omdat ze stuk voor stuk met het Hoofd verbonden zijn. Als dat niet zo was, waren ze geen leden van dat Lichaam namelijk. De eenheid van de Gemeente

berust in Christus in Wie wij één zijn. Dat wordt uitgebreid beschreven in zowel Efeze als Kolossenzen, waar gezegd wordt dat Christus die allen één gemaakt heeft. Dat slaat niet alleen op jood en heiden, die één zijn in Christus. Ook in de eerste Korinthebrief wordt ook heel uitgebreid over de eenheid van de Gemeente gesproken. De praktische eenheid en de bevordering daarvan is ook de wil van God en dus ook het werk van Christus. Het is het doel van het werk van Christus. Voor zover wij zeggen dat Hij onze Hogepriester is en verzoening doet voor onze zonden, is dat ook opdat die eenheid bevorderd zou worden. Dat vinden we ook terug in:

1Johannes 1:7

7 Maar indien wij in het licht wandelen, gelijk Hij in het licht is, zo hebben wij gemeenschap met elkander, en het bloed van Jezus Christus, Zijn Zoon, reinigt ons van alle zonde.

Pas wanneer wij in het licht wandelen, hebben wij ook in de praktijk gemeenschap met elkander. De eenheid van de gelovigen is mogelijk omdat de zonde niet heerst, maar de genade. Daarom hebben wij elkaar ook niets te verwijten. Wij zouden het niet gebruiken als excuus voor het vlees of als een deksel der boosheid, maar niettemin is het toch zo dat daar waar genade heerst, wij gemeenschap met elkander hebben. Het leven uit de genade is ter bevordering van de praktische eenheid van de Gemeente. Zonder genade is er geen eenheid in de Gemeente.

Uit vers 27 blijkt dat de praktische wandel van de gelovige bepaalde doelstellingen kent en aan bepaalde normen onderworpen is. Die normen worden niet gevormd door de wet, zoals de meerderheid van de gelovigen denkt en soms zelfs expliciet leert. Wij zouden wandelen waardig het Evangelie van Christus. Of, zoals in Efeze 4 : 1 beschreven wordt, waardig de roeping waarmee wij geroepen zijn, "Gode waardig". Als we geen parallelteksten leggen naast dit vers in Filippenzen, denken wij misschien dat wij door het Evangelie van Christus kinderen Gods zijn geworden. Het Evangelie is immers kracht Gods tot zaligheid voor een ieder die gelooft. (Romeinen 1 : 16, 17) Dat is ook zo, maar het Evangelie is veel meer dan alleen de kracht tot wedergeboorte. Dat is het wel, wij waren zondaren en nu zijn wij kinderen Gods, maar dat is niet het volle Evangelie. De zaligheid bestaat uit al wat God geeft en geven wil. Onze wedergeboorte is het eerste begin van de zaligheid. Het is ongetwijfeld de belangrijkste gebeurtenis uit heel ons leven, dat wij tot geloof komen en wedergeboren worden. Te denken dat het daarmee afgelopen is en dat daarmee het werk Gods voltooid is aan ons, op de verlossing van ons lichaam in de toekomst na, is een misverstand. Na de geboorte zal er

opgevoed moeten worden met de redelijke onvervalste melk (Petrus) en daarna zou het vaste spijs moeten hebben, de rest van het leven (Paulus). Het goede werk is God begonnen toen wij wedergeboren werden. Van die eerste dag af is God het werk begonnen. (Filippenzen 1 : 6) Daarmee zijn wij bezig de zaligheid te verkrijgen. Wij zouden als kinderen Gods opgroeien tot zoonschap. Dat lezen we misschien niet hier meteen in Filippenzen 1 : 27, maar we wel in deze paralleltekst:

Efeze 4 : 1

- 1 Zo bid ik u dan, ik, de gevangene in den Heere, dat gij wandelt waardiglijk der roeping, met welke gij geroepen zijt;

Voor zover wij geroepen zijn, zijn wij dat omdat wij kinderen Gods zijn. Men moet geroepen zijn om zalig te worden, maar daarmee is niet gezegd dat men geroepen moet zijn om kind van God te worden. Wij zijn namelijk geroepen op een moment dat wij tot geloof gekomen zijn. We zijn erfgenamen van God en we zijn geroepen om te lijden en om tot zonen gesteld te worden. Roeping is roeping tot zoonschap, niet tot kindschap. Het is de roeping van het kind van God om zoon te worden. Geroepen tot zoonschap of tot heerlijkheid. Dat is in de praktijk hetzelfde, maar theoretisch niet. De heerlijkheid die wij zouden ontvangen, waartoe wij geroepen zijn, is die van aanstelling tot zonen.

In Romeinen 8 vinden wij deze termen allemaal bij elkaar en ze verklaren elkaar. We zijn geroepen om het beeld van Gods Zoon gelijkvormig te worden. We zijn geroepen opdat wij nu met Hem zouden lijden, maar ook om in de toekomst de heerlijkheid aan ons te laten openbaren, bij de verlossing - ontbinding - van ons lichaam. Die heerlijkheid is de aanstelling tot zonen. Helaas in Romeinen 8 vertaald met "aanneming tot kinderen", maar het gaat in de Griekse grondtekst om de aanstelling tot zonen. Dat maakt allemaal deel uit van het voor ons als kinderen Gods actuele evangelie. De prediking dat de mens tot geloof komt, is voor gelovigen niet meer actueel. Die stap hebben we al gezet. Actueel is het tegenwoordige werk Gods aan ons, aan zijn kinderen, opdat die zouden opgroeien tot zoonschap. Overall in de Bijbel vinden we dit terug waar over de Gemeente gesproken wordt, over de opbouw van dat Lichaam, de samenvoeging en wasdom van dat Lichaam. Kortom, het werk dat Christus doet aan de Gemeente in het algemeen en aan de leden van die Gemeente in het bijzonder. Dat is onze roeping. We zijn geroepen tot heerlijkheid, tot zoonschap, maar ook tot koningschap en tot heerschappij met Christus. Wij zouden in overeenstemming daarmee wandelen. Waardiglijk wandelen het evangelie, met het zicht op wat aan ons

beloofd is voor de toekomst. Er is oorzakelijk verband tussen onze wandel en wat wij op grond van die roeping zouden ontvangen. Waar wij ook toe geroepen zijn, wij zullen het slechts ontvangen wanneer wij wandelen in overeenstemming met die roeping.

Allen zijn tot heerlijkheid en tot zoonschap geroepen, maar of allen die heerlijkheid ontvangen, is de vraag. Die heerlijkheid is voor een ieder van ons verschillend. Al kan het onder dezelfde termen geformuleerd worden, het is niet allemaal gelijk. Voor zover wij bouwen, zouden wij bouwen op het fundament (1 Korinthe 3) en dan niet met hout, hooi en stro. Ook al bouwen wij op het fundament en bouwen wij met hout, hooi en stro, de brand gaat daarin. Wijzelf zullen behouden worden, maar als door vuur. Dat betekent in de praktijk, dat zo iemand wel geroepen was tot heerlijkheid, net als andere gelovigen, maar dat er van die heerlijkheid weinig terecht komt. Wij krijgen allen hoe dan ook, op grond van dat wij kinderen Gods zijn, een verheerlijkt lichaam. Volgens de Schrift, het staat er meteen bij, zal het ene verheerlijkte lichaam niet zo heerlijk zijn als het andere. Er is sprake van mate van heerlijkheid. Wij zouden toezien dat wij niet verliezen hetgeen wij gearbeid hebben (2 Johannes 1 : 8) en realiseren dat het de bedoeling is dat wij een vol loon zouden ontvangen. Wandelen waardiglijk de roeping waarmee wij geroepen zijn, is gericht op wat wij op grond daarvan in de toekomst als loon zullen ontvangen. Het is een wandel op basis van wat in het verleden gebeurd is, namelijk dat wij kinderen Gods zijn geworden, maar met een doel in de toekomst. Dat is ook de betekenis van Filippenzen 1 : 27. Het Evangelie is kracht Gods tot zaligheid in het algemeen of zoals elders staat, het Evangelie ter verkrijging van zaligheid met eeuwige heerlijkheid. (2 Timótheüs 2 : 10) Dat is ook de boodschap in Filippenzen 2, waar staat dat wij onze zaligheid zouden bewerken met vrezende en beven. Dat kan nooit over wedergeboorte gaan, want dat kan men niet zelf bewerken.

Kolossenzen 1 : 9, 10

- 9 Waarom ook wij, van dien dag af dat wij het gehoord hebben, niet ophouden voor u te bidden en te begeren, dat gij moogt vervuld worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand;
- 10 Opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God;

Dit loopt helemaal parallel met Filippenzen 1 waar gesproken werd over "vervuld worden met erkentenis en alle gevoelens". We hebben nu "waardiglijk het Evangelie", "waardiglijk de roeping" en hier "waardiglijk den

Heere". Allemaal met dezelfde strekking, namelijk tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende. De gedachte is dat die kennis waarover hier gesproken wordt, net als die erkenning en het gevoel uit Filippiëzen, nodig zijn om vrucht te kunnen dragen en om waardig de roeping waarmee wij geroepen zijn te kunnen wandelen. Filippiëzen gaat over de dienstbaarheid, het dienen van de gelovigen en het kennen van Hem. Hem te kennen en de kracht van Zijn opstanding. (Filippiëzen 3 : 10) Hem kennen gaat niet zonder dienstbaarheid en daartoe zullen we nooit zijn zonder Hem te kennen. Het vult elkaar aan en gaat gelijk op. Het is één geheel. Dat leidt tot vrucht van de Geest, vrucht van het Licht, in onze levens. Dat is een wandel waardig onze roeping, ofwel waardiglijk de Heer. (Kolossenzen 1 : 10)

1 Thessalonicenzen 2 : 12

12 En betuigden, dat gij zoudt wandelen, waardiglijk Gode,
Die u roept tot Zijn Koninkrijk en heerlijkheid.

Het gaat om de heerlijkheid in Zijn Koninkrijk, de heerlijkheid van Zijn Koninkrijk. Wij zouden deel hebben aan de Koning en daarmee met Christus heersen in Zijn Koninkrijk. In Thessalonicenzen is dat helemaal het onderwerp. Wij zouden ons bepaalde dingen bewust zijn. Dat is kennen. Het gaat niet om de hoeveelheid daarvan en of het ingewikkelde kennis is of niet. Het gaat er in de eerste plaats om dat wij ons bewust zouden zijn van bepaalde waarheden. Anders is het niet mogelijk om daar vanuit te leven. Wij zouden ons bewust zijn van onze positie. Als wij ons namelijk niet bewust zijn dat wij kinderen Gods zijn en deel hebben aan hemelse dingen is het in de praktijk ook onmogelijk om hier in het lichaam de Heer te dienen. Wij zouden niet weten wat we zouden moeten doen. Bovendien zou het ongetwijfeld ontaarden in leven onder de wet. Daardoor juist is die wet zo sterk. Men heeft geen idee van hoe men het leven moet inrichten, dus wat doet men, men slaat het wetboek open, want daar staat in hoe het moet. Maar dat is het nu juist niet! Waar het God om gaat is niet of wij in staat zijn te leven volgens bepaalde opgelegde regels, of Hij ons onder controle kan houden, of wij discipline genoeg hebben, maar dat wij, levend vanuit wat in ons hart woont, vanuit wat wij ons bewust zijn, Hem kunnen dienen en wandelen in overeenstemming met Zijn wil. Niet omdat Hij ons dat oplegt, maar omdat Zijn Woord in ons hart woont. Omdat wij ons bewust geworden zijn, wie wij zijn.

Als wij ons bewust zijn wie wij zijn, dan zullen we dienovereenkomstig wandelen. Tenzij we dit niet willen. In Filippiëzen 1 : 27 staat een woord voor wandelen, maar dit keer is het niet het woord voor lopen, zoals op de

meeste andere plaatsen. Hier, en ook het zelfstandig naamwoord ervan in Filippiëzen 3 : 20, is een uitdrukking die begint met poli, van polis, namelijk een stad dan wel een koninkrijk, gevolgd door een woord dat van doen heeft met politiek. Politiek heeft alles van doen met de wetten en regels, die nu eenmaal gelden voor het leven in de polis, de stad. Daar moet men zich aan houden, anders gaat het niet goed. Vandaar dat sommigen Filippiëzen 3 : 20 ook vertalen met "ons burgerschap". In de Statenvertaling staat onze "wandel is in de hemel". In de NBG-vertaling staat "ons burgerschap is in de hemel". Het is allebei een goede vertaling, maar burgerschap houdt in een bepaalde wandel in overeenstemming met de regels binnen het rijk, dan wel binnen de stad. Onze wandel is in de hemel en wij wandelen in overeenstemming met de beginselen die in de hemel gelden. Wij maken daar onderdeel van uit en de hoofdregel die hier in Filippiëzen gegeven wordt, is dat wij in die hemelse dingen bereid zouden zijn tot dienen, tot dienstbaarheid aan de Heer en in de praktijk aan elkaar. Op grond daarvan zullen wij verheerlijkt worden in de toekomst. Door te dienen bereiken wij onze heerlijkheid. Door te dienen, of door lijdzaamheid, bewerken wij onze uiteindelijke zaligheid.

De term "bewerken" staat hier, maar ik zou hem zelf liever niet kiezen, omdat die de indruk wekt dat wij het allemaal zelf tot stand moeten brengen. Dat is niet de bedoeling, ook niet van de apostel Paulus. Het is wel zo dat die zaligheid of die heerlijkheid zonder die wandel niet bereikt wordt. Die wandel houdt wel degelijk verband met de goede werken welke God voorbereid heeft, opdat wij daarin zouden wandelen (Efeze 2). Het heeft dus met burgerschap te maken. Als wij geen idee hebben van dat burgerschap of van onze hemelse positie, dan komt hier ook niets van terecht. Waar wij dat bewustzijn van die hemelse dingen niet kunnen ontwikkelen op basis van onze waarneming, door ons leven hier, zit er niets anders op dan dat we onze Bijbel open doen en ons daardoor laten voorlichten en ons eigen maken van wat daarin staat. Daarmee wordt wel degelijk dat bewustzijn gewekt. Dat leert ons dingen te zien die we normaal nooit zouden zien. En andersom ook, het leert ons ook dingen niet te zien die we anders wel zouden zien. Elkaar de zonden vergeven impliceert dat we dingen niet zien of zien willen, die we anders als natuurlijke mensen wel zouden zien. Dat is leven uit genade. Wij zien elkaar in Christus en zien dus alleen zondige mensen die uit genade zijn zalig geworden en nu uit genade zouden leven, met alle lek en gebrek vanwege de gebondenheid aan het aardse lichaam. God heeft beloofd Zijn werk in ons te zullen doen. Die dingen zouden we ons bewust zijn en zo zouden wij elkaar zien. Als in Christus, als nieuwe schepselen, die naar de buitenkant nog niet volmaakt zijn, maar waar de Heer Zijn werk aan doet. Wij moeten dat dus wel degelijk eerst weten.

Eén van de problemen van de Korinthiërs was dat ze dat niet beseften en zichzelf niet zagen als burgers van een rijk in de hemel, maar als betere burgers van een aards koninkrijk. Betere burgers, omdat ze christenen zijn, maar nog steeds burgers van hier beneden. Maar dat is niet zo, integendeel. De Galatenbrief opent met te zeggen dat Christus Zich voor ons, voor de Gemeente namelijk, heeft overgegeven. Dat wil zeggen dat Hij Zich nu wijdt aan een speciaal werk met betrekking tot de Gemeente. Hij heeft Zich overgegeven opdat Hij Zich trekken zou uit deze tegenwoordige boze wereld (eeuw). Een theoreticus zegt dan dat God ons al overgezet heeft uit de dood in het leven en uit de duisternis in het licht. Dat is echter geen praktische waarheid. Wandelen wij in het licht of leven wij nog steeds volgens de beginselen van deze tegenwoordige boze eeuw, volgens de beginselen van de god dezer eeuw? Het ene zouden we loslaten en we zouden leven uit andere beginselen. Dat heeft niet in de eerste plaats van doen met waar wij ons mee bezighouden en onze tijd vullen. Wel met onze gezindheid, onze gerichtheid, onze verwachting, onze prioriteiten, wat wij belangrijk vinden in het leven. Hoe het in de praktijk uitpakt, is voor eenieder van ons verschillend, mede doordat wij allen verschillend zijn en bovendien in verschillende omstandigheden leven. Het gaat om de hoop die wij hebben, de levensverwachting. Die is bepalend voor de keuzen die wij in het leven maken. Dat is wat wij zouden leren en voor de rest blijft de invulling daarvan in de praktijk onze eigen hoogst persoonlijke verantwoordelijkheid. Voor zover wij denken dat de Heer elke stap in ons leven van tevoren bestuurt, bepaalt en leidt, onttrekken wij ons aan de verantwoordelijkheid die wij hebben om zelf onze keuzen te bepalen vanuit dat wat in ons hart is. Vanuit dat wat wij geloven en de verwachting die wij hebben. We zouden verantwoordelijkheid dragen en dus weten waar wij mee bezig zijn; in vertrouwen op de Heer uiteraard.

Filippenzen 1 : 27 zegt ook: "... dat gij staat in een geest, met een gemoed gezamenlijk strijdende door het geloof des Evangelies". Als men gelooft en daaruit leeft, ontstaat vanzelf de strijd. Daarin zou men moeten staan en zelfs samen staan. Gezamenlijk stand houden. Men komt in die strijd terecht als men zich onderwerpt (vertrouwen stelt in) aan het Woord Gods en aan het Evangelie. Men zal tegen degenen oplopen die daar niets van willen weten en die dat ook bestrijden. Die het als gevaarlijk beschouwen, al was het maar voor henzelf. Men loopt aan tegen degenen die tegenstaan, zo wordt het genoemd in:

Filippenzen 1 : 28

28 En dat gij in geen ding verschrikt wordt van degenen, die tegenstaan; hetwelk hun wel een bewijs is des verderfs, maar u der zaligheid, en dat van God.

Dat woord tegenstaan is gekozen omdat in vers 27 al gesproken wordt over dat wij als gelovigen zouden staan, in de betekenis van staan blijven. Het zijn de woorden die de apostel ook gebruikt in Efeze 4, waar hij spreekt over de eenheid van de Gemeente als zodanig. Waar het gaat over het staan, komen wij terecht in Efeze 6, in het bekende gedeelte over de zogeheten geestelijke wapenrusting, die men zou aandoen.

Efeze 6 : 11

11 Doet aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt staan tegen de listige omleidingen des duivels.

Wat in Filippenzen 1 nog heet "degenen die tegenstaan", heet hier gewoon de duivel, dan wel de listige omleidingen des duivels, want de duivel werkt gewoonlijk via andere mensen op ons in. Velen hebben al problemen genoeg met de inwendige strijd die ze met zichzelf hebben, maar dat speelt in de Bijbel niet zo'n belangrijke rol. De strijd komt van buiten, wordt van buitenaf tot je gebracht door de duivel zelf, die de overste dezer wereld is. Daar krijgen wij mee te maken. Wij lopen dus op tegen degenen die tegenstaan en dus de duivel dienen.

Efeze 6 : 12, 13

12 Want wij hebben den strijd niet tegen vlees en bloed, maar tegen de overheden, tegen de machten, tegen de geweldhebbers der wereld, der duisternis dezer eeuw, tegen de geestelijke boosheden in de lucht.

13 Daarom neemt aan de gehele wapenrusting Gods, opdat gij kunt wederstaan in den bozen dag, en alles verricht hebbende, staande blijven.

Hoewel het er wel zo uitziet, is de strijd niet tegen vlees en bloed. Degenen die tegenstaan, zijn namelijk van vlees en bloed. Maar in werkelijkheid hebben wij achter dat vlees en bloed van doen met de machten der wereld. En daarom gaat het er niet om dat wij vorderingen zouden maken in de strijd tegen de macht van de duivel in de wereld, laat staan tegen de wereld in het algemeen. Wij als christenen worden niet geacht de wereld te veroveren. Daarin zijn wij juist anders. Wij krijgen hem straks cadeau. Wij zouden slechts standhouden, onze eigen positie bewaren en dat is die van staan in de genade, (Romeinen 5) in de vrijheid. (Galaten 5) Wij roemen in de hoop der heerlijkheid Gods. Wij staan in de genade en verwachten heerlijkheid. Daar zouden we blijven staan en alles wat ons daaruit probeert te verwijderen heeft van doen met de eerste beginselen der wereld. In het algemeen met wet en het wordt gebruikt door de duivel, de overste van deze wereld. Het woord tegenstand valt etymologisch

niet te verklaren. Men staat ergens op en niet tegen. Maar tegenstand heet zo niet omdat het in zichzelf staat, maar omdat het zich richt tegen dat wat staat. Dat is zoals de Bijbel de positie beschrijft van de wereld in het algemeen tegenover de gelovigen. De gelovigen worden geacht te staan, ze zijn opgericht. Wij zijn per slot van rekening opgestaan met Christus en alle vijandschap daartegen heet tegenstand en degenen die het doen heten tegenstanders. Wat zij doen is tegenstaan. Zo staat het in Filippenzen 1 : 28. Hiervan vinden we ook een andere parallel in Hebreëen 12, waar gesproken wordt over gelovigen die te maken krijgen met lijdzaamheid waarmee men de loopbaan zou lopen. Daarbij zou men zijn hoop vestigen op Christus.

Hebreëen 12 : 3, 4

- 3 Want aanmerkt Dezen, Die zodanig een tegenspreken van de zondaren tegen Zich heeft verdragen, opdat gij niet verflauwt en bezwijkt in uw zielen.
- 4 Gij hebt nog tot den bloede toe niet tegengestaan, strijdende tegen de zonde;

De zonde, van de zondaren uit vers 3, namelijk tegenspraak. Die tegenstaan, zijn degenen die tegenspreken. Op een andere plaats heten zij ook tegensprekers. (Titus 1 : 9) Kinderen Gods zijn geroepen tot zoonchap en worden opgevoed tot zonen. Dat kun je echter wel verliezen. Zo ontstaat de leer van de afval der heiligen. Men vindt in de Bijbel Schriftplaatsen waar staat dat gelovigen zaligheid kunnen verliezen. Die vindt men terecht, alleen die zaligheid is niet het kindschap Gods, maar het zoonchap. Die werken kunnen verbranden, maar zelf zullen wij dan toch behouden worden, hoe dan ook. Als je die twee verschillende dingen niet uit elkaar houdt, dan ontstaat er meteen grote verwarring en blijft de twijfel bestaan of wij überhaupt wel kinderen Gods zijn en in de hemel komen, want dan kun je er nooit zeker van zijn. Daarom moeten we die dingen uit elkaar houden. Het werk dat Christus in het verleden gedaan heeft voor de wereld in het algemeen en het werk dat Hij nu doet voor de gelovigen in het bijzonder.

Als die tegenstand er is, als daar die strijd is, dan vragen wij altijd wat wij verkeerd hebben gedaan, dat wij het zo moeilijk hebben als kinderen Gods. Hier staat dat als er zijn die tegenstaan, dan is dat het bewijs van hun verderf en van uw zaligheid. Er is niet noodzakelijk fundamenteel wat mis als wij tegenstand ondervinden. Dat betekent niet dat als wij tegenstand ondervinden, wij per definitie op de goede plaats staan, want dat staat nog te bezien. Andersom is het wel zo. Als wij op de goede plaats staan als gelovigen, dan komen wij in de strijd terecht en dat is voor ons

persoonlijk dan een bevestiging. Dat is maar een deel van het verhaal, maar niettemin is het terecht. Als wij staan en er is geen strijd, dan is het vrij zeker dat we op de verkeerde plaats staan. Per definitie lopen wij op tegen de wereld, tegen de duivel, tegen degenen die tegenstaan. Het grote voorbeeld daarvan volgt in hoofdstuk 2. Het voorbeeld van de Here Jezus Zelf, zoals Hij ook als voorbeeld in Hebreëen 12 dient. Als ons leven zomaar verloopt, dan is het zo goed als zeker dat er wat mankeert aan ons geestelijk leven op één of andere wijze. Per definitie moet er tegenstand komen. Overal waar het Woord Gods verschijnt en waar het werk van Christus gedaan wordt, loopt men op tegen de tegenstander. Het kan natuurlijk ook zijn dat we die strijd al zo gewoon vinden, dat het voor ons niets meer betekent. Dat het zo'n vanzelfsprekende zaak vinden, dat we het nauwelijks meer als strijd ondervinden. Dat is heel persoonlijk, dat is moeilijk te objectiveren. Het Woord Gods zal altijd tegengesproken worden. En dus, zegt Jakobus, houdt het voor grote vreugde indien gij in velerlei verzoeking valt. Of Romeinen 5:

Romeinen 5 : 2-5

- 2 Door Welken wij ook de toeleiding hebben door het geloof tot deze genade, in welke wij staan, en roemen in de hoop der heerlijkheid Gods.
- 3 En niet alleenlijk *dit*, maar wij roemen ook in de verdrukkingen, wetende, dat de verdrukking lijdzaamheid werkt;
- 4 En de lijdzaamheid bevinding, en de bevinding hoop;
- 5 En de hoop beschaamt niet, omdat de liefde Gods in onze harten uitgestort is door den Heiligen Geest, Die ons is gegeven.

De hoop der heerlijkheid Gods wordt bereikt via die lijdzaamheid en verdrukkingen van vers 3. Het gaat om de toekomstverwachting, maar die hangt samen met die verdrukkingen. Dat leidt namelijk tot die hoop der heerlijkheid. Daar gaat het in Filippenzen 1 ook over. Als die tegenstand er is, dan is dat voor ons der zaligheid.

Filippenzen 1 : 29, 30

- 29 Want u is uit genade gegeven in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden;
- 30 Denzelfden strijd hebbende, hoedanigen gij in mij gezien hebt, en nu in mij hoort.

Paulus stelt hier zichzelf als voorbeeld, waarna in hoofdstuk 2 de Here Jezus Zelf als voorbeeld wordt gesteld, gevolgd door de strijd en lijdzaamheid van Timótheüs en Epafroditus. Daarna komt hij in hoofdstuk

3 bij het onderwerp terug, waar boven staat "waarschuwing tegen valse leraars", maar feitelijk kwam die dus al in hoofdstuk 1 : 27. Tussenin vinden we die strijd die wij aan zouden gaan, niet om het lijden maar om de heerlijkheid die daar het gevolg van is. Bovendien, om hetgeen in ons hart is. Wij kunnen niet anders. De liefde van Christus dringt ons. Wij kiezen daarvoor.

Dat woord "lijden" wordt door ons in het Nederlands gewoonlijk nogal zwaar geïnterpreteerd. Lijden is een soort marteling. Dat is niet echt de betekenis van het woord. Dat kan er nog net in zitten, maar het is niet echt de betekenis van de term. Dat geldt voor het woord lijden, maar ook voor lijdzaamheid. Lijden in het Nederlands is passie. Daarom spreken wij ook over de passie van de Here Jezus. Zijn lijden namelijk. Passie heeft nog een veel bredere betekenis. Het woord heeft ook van doen met passief zijn, als bijvoeglijk naamwoord. Het heeft dan dezelfde betekenis als lijdzaam, als bijvoeglijk naamwoord. Wij gebruiken het in de uitdrukking "lijdzaam toezien". Het betekent dan passief toezien. Daar wordt men niet bij gemarteld, dat heeft er niets mee te maken. Men doet alleen niets. Iemand die passief is, daarvan zegt men dat hij niets doet. Maar iemand die gepassioneerd is, en dat is heus hetzelfde woord, doet gewoonlijk wel wat. Zelfs met volle overgave. Daar zit de clou van het verhaal. Lijdzaamheid of passie, lijden, wil niet zeggen dat men gemarteld wordt, het betekent dat men iets ondergaat. Dat is het goede woord, ondergaan. Dat kan een negatieve ervaring zijn, maar ook een positieve, zoals dat ook met het leven zelf het geval is. Het leven kan een heel ellendige zaak zijn, maar ook een heel blijde. De gedachte bij het woord is dat men, in beide gevallen, zowel bij passief als gepassioneerd, tot op zekere hoogte de controle en in elk geval het initiatief verliest. Men doet het automatisch. Muziek en kunst in het algemeen kunnen zo'n passie zijn. Als gezegd wordt dat een artiest moet lijden, dan bedoelt men te zeggen dat iemand in de problemen moet zitten om de mooiste dingen voort te brengen. Dat is ongetwijfeld waar, maar dat is omdat er geen verschil tussen zit. Lijdzaam zijn, gepassioneerd zijn, het komt over iemand. Dat verschijnsel komt in zijn extremiteiten voor en daar vinden wij vaak ook de duivel in terug. Wat occulte media doen is ook lijdzaamheid, dikwijls passiviteit, maar daarna worden ze gepassioneerd en gaan ze meest vreemde dingen doen en zeggen, terwijl ze geen flauw idee hebben waar ze mee bezig zijn. Wanneer het gaat om een karakterbeschrijving, dan gaat het om lijdzaamheid. Dat hebben wij nodig. Dat is de bereidheid, om het roer uit handen te geven.

2. Filippenzen 2

Ook in hoofdstuk 2 gaat het over waardig het Evangelie van Christus wandelen en wat daarbij hoort. Als gelovigen hebben wij persoonlijke verantwoordelijkheid ten aanzien van de praktijk van ons leven. Het bijzondere is dat de Here Jezus Zelf tot voorbeeld gesteld wordt, met terugverwijzing naar de dagen Zijns vleses.

Filippenzen 2:1,2

- 1 Indien er dan enige vertroosting is in Christus, indien er enige troost is der liefde, indien er enige gemeenschap is des Geestes, indien er enige innerlijke bewegingen en ontfermingen zijn;
- 2 Zo vervult mijn blijdschap, dat gij moogt eensgezind zijn, dezelfde liefde hebbende, van een gemoed *en* van een gevoelen zijnde.

Daar ging het in Efeze ook om, namelijk om de eensgezindheid van de gelovigen. Niet alleen fundamenteel, dat wil zeggen dat wij als leden van het lichaam van Christus nu eenmaal met elkaar verbonden zijn, maar in het bijzonder ook in de praktijk. In de eerste plaats in onze levensinstelling en daarna ook in onze praktische wandel, waarover de rest van deze Filippenzenbrief spreekt.

Het woord " vertroosting " hier, " paraklesis ", drukt eenheid uit. In de Bijbel is vertroosting of troost altijd de aanduiding van het Nieuwe Verbond, waarbij eenheid is. " Parakaleo " betekent zoveel als " bij roepen ", " erbij geroepen zijn ". Het is de uitdrukking van de eenheid van de gelovigen in het algemeen en in het bijzonder van onze verbondenheid met Christus, Die trouwens de " Parakletos ", de Trooster genoemd wordt. Die term hebben wij gereserveerd voor de Heilige Geest. Om toch het onderscheid te kunnen maken, wordt het vaak vertaald met " voerspraak ". (1 Johannes 2) Hij is onze Trooster, de Trooster Israëls. Dat is een Messiaanse term, ook onder het jodendom, en de gedachte is dat Hij onze zaken behartigt, voor ons zorgt, op ons toeziet. In het algemeen hebben wij als gelovigen de verantwoordelijkheid om ook op elkander toe te zien, zodat vertroosting één van de kenmerkende begrippen is van het leven onder het Nieuwe Verbond. Dat dat zo is, en dat wij op elkander zouden zien en voor elkaar zouden zorgen, staat letterlijk in vers 4.

De vertroosting in Christus is een variant op de gemeenschap met Christus. Daarna komt er nog één: " enige troost der liefde ". Liefde is ook de uitdrukking van eenheid en gemeenschap. Dit woord troost echter is

"Ontfermen" kennen wij via Hosea, en ook via Jesaja, eveneens als aanduiding van het Nieuwe Verbond. De Heer kondigt daar aan dat Hij Zich over de zijnen zou ontfermen. Lo-ruchama zou ruchama worden. Wat niet ontfermd was, zou ontfermd worden. Dat wil zeggen dat de Heer Zich er over zou ontfermen en wat lo-ammi was, zou ammi worden. Niet Gods volk, zou Gods volk worden. Een volstrekte Bijbelse aanduiding van datzelfde Nieuwe Verbond.

een ander woord. De vertalers hebben dat ook aangegeven door het eerste te vertalen met vertroosting en het tweede met troost. In het Nederlands blijft dat gelijk, maar dit tweede woord staat eigenlijk voor samenspraak. Het onderling contact. Dikwijls passen wij het woord troost ook in die betekenis toe. Als wij iemand troosten, betekent het gewoonlijk dat wij met, dan wel tot zo iemand spreken. Dat zijn begrippen die wat door elkaar lopen, maar de gedachte die er achter steekt, is dat we anderen tot hulp zouden zijn. Soms kan dat zelfs al met woorden. Er worden hier dus wat synoniemen gebruikt, maar de betekenis blijft gelijk. Dat blijkt ook uit de volgende zin: "indien er enige gemeenschap is des Geestes". Gemeenschap is eigenlijk hetzelfde als die vertroosting en troost uit de voorgaande twee zinnen. In dit geval heet het "gemeenschap des Geestes", omdat onze eenheid er één is, niet zozeer naar de buitenkant of naar de oude mens, maar die ontstaan is doordat wij allen door één Geest tot één Lichaam gedoopt zijn. (1 Korinthe 12) Onze verbondenheid met elkaar is gelegen in het feit dat we allen als gelovigen dezelfde Geest hebben ontvangen, namelijk de geest van Christus. Wij zijn leden van één Lichaam. Niet omdat we aan elkaar vastzitten, maar omdat we hetzelfde Leven, dezelfde Geest, hebben ontvangen. Het is die ene Geest die in en door ons heen werkt en het is bij gelegenheid die Geest Die als de andere Trooster wordt beschreven. De Trooster is in de eerste plaats Christus Zelf. Die ene Geest is het leven van Christus in ons. Het gaat om een geestelijke eenheid dus en dat is ook wat Efeze 4 daarvan zegt.

Efeze 4 : 3

3 U benaastigende te behouden de enigheid des Geestes door den band des vredes.

"Eenheid des Geestes" en "gemeenschap des Geestes" betekenen volstrekt hetzelfde. Verder is het zo dat in Efeze 4 uitdrukkelijk niet staat dat men zich zou benaastigen om deze eenheid des Geestes tot stand te brengen. Dat is namelijk onmogelijk. Geestelijke eenheid in deze zin kunnen wij niet tot stand brengen, die is tot stand gebracht. Van ons wordt verwacht dat wij ons benaastigen om die eenheid te bewaren. Om daar in de praktijk ook uit te leven, vanuit het besef en met alle consequenties van dien. In dit vers staat er bij dat het een geestelijke eenheid is door de band des vredes. Die band des vredes is het verbond des vredes, het Nieuwe Verbond. Die geestelijke eenheid is tot stand gekomen door een verbond, want alles wat één maakt, heet een verbond, een band, dat wat verbinding brengt. Het is uiteraard dat Nieuwe Verbond in Christus, dat aangeduid wordt als het Verbond der Genade, Verbond des Vredes, Eeuwig Verbond en Nieuw Verbond. Wij zijn één in Christus, de Middelaar van het Nieuwe Verbond. Hij is Degene Die ons met God verbindt en

daardoor ook met elkaar. Dat Nieuwe Verbond hebben wij niet tot stand gebracht, maar de Middelaar van het Nieuwe Verbond. Het is door Christus tot stand gebracht en wij worden geacht daaruit te leven. Dat brengt consequenties met zich mee, het is niet vrijblijvend.

Ontfermingen - uit vers 1 - duidt erop dat wij ons over elkander ontfermen, **zie zijlijn 13** zoals de Heer Zich over ons ontfermd heeft. Innerlijke bewegingen en ontfermingen doet ons denken aan de uitspraak over de Here Jezus dat Hij met innerlijke ontferming bewogen werd. Dat wil zeggen dat het een ontferming is die niet opgelegd is, die niet verplicht is, maar die voortkomt uit de gemoedsgesteldheid, uit het hart, uit het leven dat men heeft en in het bijzonder uit de aard van het leven dat men heeft. We vinden hier dus enige malen volstrekt hetzelfde gezegd ter aanduiding van de werking van het leven van Christus in ons. Als dat dan in enige mate aanwezig is, leef er dan ook uit, zegt de apostel Paulus.

"Eensgezind" - uit vers 2 - wil zeggen dat men dezelfde gezindheid heeft. Het gaat om het bedenken van dezelfde dingen. Een gezindheid heeft van doen met wat men bedenkt, met wat men nastreeft en waarop men gericht is. Het woord "gemoed" is wat lastig in dit geval. Het staat er niet namelijk niet echt. Het woord komen we vaker tegen op andere plaatsen, maar hier heeft men het er maar zo ingezet, want wat er eigenlijk staat is niet gemoed, maar "ziel". Het gaat om het van één ziel zijn. Dat is echter een uitdrukking die wij in het Nederlands niet kennen. De vertalers hebben er één gemoed van gemaakt. Dat is wat jammer, want eigenlijk is het zo dat van één gemoed zijnde de indruk wekt alsof het gaat om het denken. Er staat echter het woord ziel en dat is veel praktischer dan alleen het denken. Het woord ziel is namelijk niet de aanduiding van slechts het denken van de mens, maar van zijn doen. Het gaat over de praktische levenswandel, zoals we ook al eerder vele malen gezien hebben. Men zou op dezelfde wijze leven, is de gedachte. Uiteraard voortkomend uit de gezindheid, dat staat er ook bij, maar het reikt echt veel verder dan alleen de gezindheid.

Daarna staat er van één gevoelen zijnde. Het woord gevoelen hier aan het eind van vers 2 is niet hetzelfde als die aan het eind van hoofdstuk 1 : 9. Daar hebben we gezien dat het gaat om het praktisch kunnen dan wel kennen. Hier staat het woord gevoelen wel degelijk voor denken. De uitdrukking betekent letterlijk dat men één ding zou bedenken. Van één denken zijn of één ding bedenkende. Hoewel de uitdrukkingen ieder voor zich lastig te vertalen zijn, is de algemene gedachte duidelijk genoeg. Het gaat om eensgezindheid, dezelfde wijze van denken, dezelfde gericht-

heid, maar ook om dezelfde praktische uitwerking daarvan. Het gaat om eenheid, niet alleen inwendig, maar ook voor zover mogelijk uitwendig. Dat komt dan vervolgens terug in vers 4. Dit gevoel uit vers 2 in de zin van bedenken, is ook hetzelfde als in vers 5. Dat is niet een vaag voelen en heeft ook niets met intuïtie te maken. Het heeft van doen met overleggingen en daarmee met keuzes die men maakt. Daarom staat er in:

Filippenzen 2:3

3 *Doet geen ding door twisting of ijdele eer, maar door ootmoedigheid achte de een den ander uitnemender dan zichzelf.*

De uitdrukking grijpt terug naar hoofdstuk 1 : 15. Men doet dingen, op zich goede dingen, namelijk Christus prediken, maar als men het doet, zou men het niet doen door twisting of ijdele eer. Dat gebeurde kennelijk in die dagen, maar het zou niet moeten. Twisting en ijdele eer is eigenlijk ook twee keer hetzelfde, want het gaat altijd om het doen van dingen ten koste van anderen, om anderen dwars te zitten of om zich boven anderen te verheffen. Uit competitie-oogpunt. De apostel zegt dat men dat niet zou doen, maar het zou doen door ootmoedigheid, dat wil zeggen uit nederigheid. Men zou de dingen niet doen om zichzelf hoger te kunnen achten en te kunnen laten beoordelen dan anderen, een motief waaruit vele dingen gedaan worden in de wereld. De apostel zegt dat het juist andersom zou moeten. De dingen die men doet, zou men moeten doen om anderen te dienen. Door ootmoedigheid. Dat zou ook in het denken moeten zitten waardoor men de ander uitnemender acht dan zichzelf. De ander is vermoedelijk niet uitnemender dan zichzelf, maar daar gaat het niet om. In ons denken zou het echter geen rol moeten spelen wie er uitnemender is dan de ander. Elk ander van onze broeders en zusters is een kind van God, eigendom des Heren en lid van datzelfde Lichaam als waartoe wij behoren en dus zouden wij dienen. Niet eens om elkaar te dienen, maar om onze Heer te dienen, want dat is wat er achter steekt. Vervolgens zou de Heer ons daar ook voor belonen. Dat staat er ook uitdrukkelijk achter zodat het niet misverstaan kan worden.

Filippenzen 2:4

4 Een ieder zie niet op het zijne, maar een ieder *zie* ook op hetgeen der anderen is.

Opzien heeft de betekenis van toezien. Wij zouden wel degelijk op het onze zien, maar men zou ook zien op **zie zijlijn 14** hetgeen van anderen is. Wij zijn in de eerste plaats verantwoordelijk voor onszelf. Dat lijkt vanzelfsprekend, maar het gebeurt toch nogal veel dat velen zien op dat

van anderen en zich daar verantwoordelijk voor maken juist omdat ze de verantwoordelijkheid voor het eigen leven niet aankunnen. Ze bemoeien zich met wat er bij een ander verkeerd gaat, omdat zij met wat bij henzelf verkeer gaat niets kunnen aanvangen. Het moet duidelijk zijn, dat waar dat gebeurt, zo iemand ook nooit verantwoordelijkheid kan dragen voor een ander en ook niet voor een ander kan zorgen. Iemand die niet voor zichzelf kan zorgen, kan ook niet voor een ander zorgen. Bovendien zouden wij bedenken dat in belangrijke mate verantwoordelijkheid dragen hetzelfde is als voorbeeld zijn. Binnen Bijbels verband of binnen Gemeentelijk verband is dat zeker zo. Verantwoordelijkheid wil zeggen voorbeeld zijn. Dat is wat de apostel Petrus tot de oudsten zegt in de gemeente. Hij zegt tot hen dat ze voorbeelden der kudde zouden zijn en niet over de kudde zouden heersen. Een voorbeeld kan men alleen zijn, naarmate men het eigen leven op orde heeft. Daarom zou eenieder wel degelijk eerst zien op het zijne. Er zijn ook nogal wat Schriftplaatsen die dat uitdrukkelijk zeggen. Als wij straks voor de Heer zullen staan en verantwoordelijkheid af zouden leggen voor ons eigen leven, dan doen we dat ieder voor ons eigen leven, niet over en weer. Eenieder zou voor zichzelf rekenschap geven. (Romeinen 14 : 12) In Korinthe en Galaten staat precies hetzelfde. Wij zouden eventueel zorg dragen voor anderen, alleen worden wij er niet verantwoordelijk voor. Ieder zou zijn eigen last dragen, dat in de eerste plaats, en als men dat doet, kan men daarbij vermoedelijk ook wel wat van de ander dragen. Wij zouden werken met onze handen, zodat we mede te delen zouden hebben aan degenen die behoeftig zijn. (Efeze 4 : 28) In de eerste plaats zouden we voor onszelf verantwoordelijk zijn en zorg dragen, anders zijn we niet in staat hulp te bieden.

Filippenzen 2:5

5 *Want dat gevoelen zij in u, hetwelk ook in Christus Jezus was;*

Wij zouden net zo denken of redeneren als Christus Jezus en dus ook dienovereenkomstig wandelen. **zie zijlijn 15** Christus Jezus is wat Hij nu is: Messias Jezus. Zijn Messiaschap kreeg Hij bij Zijn opstanding. Daarom begint het Nieuwe Verbond bij wedergeboorte van de Here Jezus. "Hetwelk ook in Christus Jezus wás" blijkt ook wat er verder volgt. Er zijn andere Schriftplaatsen waarbij de tegenwoordige gezindheid van Christus ons tot voorbeeld gesteld wordt en waarin dus gezegd wordt dat Hij Zich nu, in de tegenwoordige tijd, voor de Gemeente heeft overgegeven en nu onze zwakheden draagt of verdraagt. (o.a. Romeinen 14, Romeinen 15, Efeze 5) Deze gedachte is niet algemeen bekend en wordt makkelijk weggeredeneerd. Er staat echt dat Hij Zich voor ons heeft overgegeven. Dat spreekt over de tegenwoordige positie (werk) van Christus.

Zijlijn 14

"Zien op" is de uitdrukking die ook voorkomt in de term opziener, wat verbasterd is tot bisschop, episcopus. Het is in de eerste plaats de aanduiding van Christus Zelf, de hoogste Opziener dan wel de opperste Herder, want dat is eigenlijk hetzelfde begrip. Het begrip "opzien" zelf, is van toepassing op alle gelovigen. Zo zouden wij als één gemeenschap door het leven gaan. In het bewustzijn van onze verbondenheid met Christus en daardoor ook met elkaar. Het is die gedachte die in vers 1 ook een paar keer herhaald wordt.

Zijlijn 15

De Here Jezus was in Zijn aardse omwandeling in de eerste plaats verantwoordelijk voor zichzelf. De Heer wist heel goed waar Hij mee bezig was. Hij vroeg dit ook niet aan anderen, maar ging gewoon Zijn weg, zonder dat dit verder ter discussie gesteld werd. Wanneer eventueel aan Hem vragen gesteld werden of opmerkingen gemaakt werden over Zijn doen en laten, was Hij erg rigoureuus in Zijn antwoorden.

Maar hier gaat het over de Here Jezus tijdens Zijn omwandeling op aarde. Zijn daarbij horende gezindheid, het gevoelen, de wijze van denken, de gemoedsgesteldheid wordt ons hier voorgehouden. Aan die gemoedsgesteldheid en dat gevoelen van de Here Jezus is echter niets veranderd. Die zijn nu nog zo. De Heer zei: "Komt allen tot Mij die vermoeid en belast zijt en Ik zal u rust geven." (Matthéüs 11) "Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig van hart. Neem Mijn juk op u want Mijn juk is zacht en Mijn last is licht." Wanneer wij daarin Zijn navolgers zijn, zullen wij een juk dragen, maar dat zou zacht zijn en licht, om de eenvoudige reden dat het niet van buitenaf wordt opgelegd. Het is een verantwoordelijkheid die voortkomt uit ons hart, onze gezindheid, ons wezen. Het komt voort uit de vernieuwing van ons denken. Uit dat wij het beeld van Gods Zoon gelijkvormig worden.

De Here Jezus wordt ons tot voorbeeld gesteld als praktische waarheid voor onze levenswandel. Daar komt de apostel een bladzijde verder op terug als hij zegt dat wij Christus niet slechts zouden kennen (Filippenzen 3 : 10), maar Christus zouden gewinnen. (Filippenzen 3 : 8) Dat is een variant op kennen. Het drukt namelijk uit dat wij niet alleen weten wie Hij is, maar er zelf ook deel aan hebben. Wij zouden per slot Zijn eigendom zijn, maar Hij zou ook de onze zijn. "Ik ben Zijn en Hij is mijn", zingen we.

Filippenzen 2 : 6-11

- 6 Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn;
- 7 Maar heeft Zichzelf vernietigd, de gestaltenis eens dienstknechts aangenomen hebbende, en is den mensen gelijk geworden;
- 8 En in gedaante gevonden als een mens, heeft Hij Zichzelf vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot den dood, ja, den dood des kruises.
- 9 Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is;
- 10 Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn.
- 11 En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders.

Er bestaat heel wat discussie over dit gedeelte van hoofdstuk 2. Ik ben van mening dat wat er staat in zichzelf zo verschrikkelijk duidelijk is, dat daar helemaal geen discussie over mogelijk is. Er worden echter dikke boeken vol over geschreven. Dat leidt ertoe dat de woorden die hier staan,

zelf geledigd oftewel vernietigd worden. Wat er staat wordt namelijk gewoonlijk helemaal weggeredeneerd. Wij zouden lezen wat hier staat en het zal blijken dat in het algemeen wat hier in deze verzen staat volledig duidelijk is. In dit gedeelte staat dat Hij Die God was, mens werd. In vers 8 staat dat Hij Die God was, dan wel de gestaltenis Gods, dan wel het beeld Gods, dan wel Hij Die Gode even gelijk was, dat heeft afgelegd, uitgedaan, Zich daarvan ontledigd heeft en mens werd. Het is een vernedering dat God mens werd. Die vernedering gaat verder tot het einde, want Hij heeft Zich vernederd tot den dood des kruises. Hij werd mens tot de dood erop volgde en de meest smadelijke en schandelijke dood die er volgens de Bijbel bestaat. Hier wordt de uiterste vernedering beschreven van onze Heiland, van Christus Jezus.

Wat valt hier nu eigenlijk aan af te doen? Toch wordt het gedaan. Men zegt: Hij was God, maar ondanks dat Hij een menselijke gedaante aannam, bleef Hij God. Daarna krijgt men een probleem, want men zou dan het liefst zeggen dat toen Hij stierf, Hij ook God bleef. Dat is echter moeilijk, want dan moet je zeggen dat God stierf en dat is per definitie onmogelijk. Dus komt het erop neer dat de Here Jezus al die tijd God bleef, tot aan vlak voor Zijn dood, waarna men van mening verschilt wanneer Hij Zijn Godheid heeft afgelegd. Anders kon Hij immers niet sterven. Aangezien men Hem dat zo lang mogelijk wil laten vasthouden, kiest men een zo laat mogelijke tijdstip waarop Hij dan Zijn Godheid afgelegd zou hebben. Het laatst mogelijke tijdstip zou dan zijn het moment waarop Hij zei: "Mijn God, Mijn God, waarom hebt Gij Mij verlaten?" Dat ligt voor de hand. Als zo'n uitspraak gedaan wordt, zou dat toch in elk geval inhouden dat Hij Zelf op dat tijdstip geen God was. Anderen zeggen dat het eerder geweest moet zijn. Als de Here Jezus zo leed, zoals geschreven wordt in de Hof van Gethsemané, als men tot zich laat doordringen wat de Schrift daarvan zegt, kan men Hem moeilijk op dat tijdstip zien als de Godheid. Wellicht had Hij dus al bij die gelegenheid Zijn godheid afgelegd.

Dan is er nog een hoogst omstreden variant en dat is dat Hij dat deed ter gelegenheid van Zijn doop. Dat is echter een beetje moeilijk, omdat juist bij die gelegenheid gewezen wordt op Zijn godheid eventueel, wanneer er staat: "Deze is Mijn Zoon, Mijn Geliefde in Wie Ik al Mijn welbehagen heb". (o.a. Matthéüs 3 : 17) De Geest daalde bij die gelegenheid op Hem neer en je zou juist verwachten dat Die dan bij die gelegenheid bij Hem wegging. Dat wordt dus wat problematisch. Sommigen realiseren zich dat de Heer in Zijn aardse bediening zozeer in relatie stond met God als zodanig, in de hemel, dat je moeilijk kunt zeggen dat Hij op dat tijdstip God was. Per slot, wij hebben toch maar Eén God; dat wordt wat ingewikkeld.

Het wordt zeer moeizaam, terwijl - lijkt mij - er niets moeilijks aan is. Je hoeft er geen theologie voor gestudeerd te hebben, alleen je Bijbel gelezen te hebben. Dan ligt het voor de hand om vast te stellen dat de Schrift leert dat de Here Jezus mens was en mens werd. Toen God mens werd, legde Hij Zijn godheid af. Eén variant die wij het beste kennen, is deze: de Here Jezus werd mens bij Zijn geboorte in Bethlehem. Hij legde weliswaar Zijn Godheid af, maar had deze toch bij Zich, zodat men Hem daarna toch blijft zeggen dat Jezus van Nazareth, levend op aarde, God was te midden van de mensheid en in de gedaante van een mens. Hij legde Zijn godheid af, maar had niettemin in principe de mogelijkheid om elk moment over Zijn Godheid te beschikken, indien Hij zou willen. Maar dat deed Hij niet. Het was dus een vrijwillige vernedering waarin Hij leefde, maar elk moment zou Hij op grond van de rechten die Hij had over Zijn Godheid kunnen beschikken. Daarna volgt bij de verzoeking in de woestijn, wat na de dood van de Here Jezus het eerste is wat beschreven wordt over de Man, dat de duivel Hem gebruik probeerde te laten maken van Zijn Godheid, hetgeen van Godswege niet de bedoeling was. Hij heeft het dan ook niet gedaan. Stel dat dit zo is, God werd mens, legde Zijn Godheid af maar zou, als mens Jezus van Nazareth, elk moment als Hij zou willen, over Zijn Godheid kunnen beschikken. Degenen die dat leren, of leerden, zeiden dat Hij niettemin God was en altijd bleef. Als ik diezelfde theorie voor waar zou houden, zou ik zeggen dat Hij dus niet God was. Daar kunnen we het dan niet over eens worden. We geloven allebei hetzelfde, namelijk God werd mens in de gedaante van de Here Jezus, legde Zijn Godheid terzijde en beschikte daar tijdelijk niet over. Men zegt dan dat Hij God bleef, omdat Hij er altijd over kon beschikken, maar ik ben van mening dat dit pure theorie is. In de praktijk betekent dat Hij geen God was maar mens.

In de Bijbel vinden we zo'n ingewikkelde theorie niet. Bovendien kan men hem niet handhaven, omdat precies degenen die dit leren, niettemin vasthouden aan het feit dat Hij dus toch God was. Op de vraag op grond van welke argumenten Hij dan God was, zegt men dat Hij toch wonderen deed. Maar dan zeggen ze in principe dat Hij van Zijn Godheid gebruik maakte. Dat is dus in strijd met wat men was overeengekomen, namelijk dat Hij Zijn Godheid had afgelegd. Dan was Hij dus gewoon God en maakte daar gebruik van. Vervolgens: hoeveel mensen uit de Bijbel deden wonderen? De Mens, Jezus van Nazareth, de Zoon des mensen deed wonderen in de kracht Gods, in de kracht van Zijn Vader in de hemel. Dat zegt Hij ook Zelf. Dat is geen bewijs van Zijn Godheid. Toen zei iemand: Hij vergaf zonden en dat werd Hem kwalijk genomen. Niemand kan zonden vergeven dan God alleen. Dat is dus niet zo. Wij hebben er allemaal toch een gewoonte van gemaakt om zonden te vergeven? We hopen dat ande-

ren ook onze zonden vergeven, dat God onze zonden vergeeft gelijk ook wij onze schuldenaren. Het zijn gewone mensen die zonden vergeven. De Mens Jezus van Nazareth kon zonden vergeven. Hij zei: "Is er niemand die u veroordeelt? Dan Ik ook niet." En met goed recht. Maar dat is geen bewijs van Zijn Godheid.

In de Bijbel lezen wij in klare taal dat Hij mens werd en Zijn Godheid aflegde. Dat de mens Jezus van Nazareth inderdaad de mens Jezus van Nazareth was. Ik zie in de Here Jezus, levend op aarde, niet God in een menselijke vormgeving. Dat was Hij namelijk niet. Als we ons rond Kerst afvragen waarom Hij mens werd - dan struikelt niemand over de uitdrukking - lezen wij in Hebrëen 2 twee redenen. De eerste is dat Hij mens werd opdat Hij de dood smaken zou, door de genade Gods voor allen. Hij werd mens om te kunnen sterven. Was de Here Jezus sterfelijk? Het antwoord is ja. Het bewijs is dat Hij stierf. Wanneer werd Hij dan sterfelijk? Toen Hij mens werd. God is per definitie onsterfelijk, anders kan Hij geen God zijn. Legde de Here Jezus ooit Zijn Godheid af? Het antwoord is ja. De volgende vraag is: wanneer? Toen Hij mens werd om te kunnen sterven. Daarna zou de volgende vraag zijn: Waarom moest Hij sterven? Daar zijn twee antwoorden op. Het eerste is omdat Hij als mens, en in het bijzonder als Zoon des Mensen, als officiële rechtmatige directe en eerste erfgenaam van Adam, als hoofd van de hele menselijke familie, volgens Gods wet, dan wel de Mozaïsche wet, het recht had Zichzelf verantwoordelijk te stellen voor heel de mensheid en dus in het bijzonder voor de zondes Schuld van de mensheid. Dat is het recht van lossing.

De Here Jezus was als erfgenaam in de geslachtslijn van Adam (Matthéüs 1) het Hoofd van de hele mensheid. Het zou Hem recht gegeven hebben op de troon, maar die moet Hij Zich eerst verwerven en dat zal Hij ook doen. Als hoofd van de menselijke familie had Hij het recht om de zonde, de last, de schuld te dragen van heel de mensheid. En het resultaat was Zijn dood, voor allen. **zie zijlijn 16** Het idee dat één mens de zonden van heel de mensheid draagt, is absurd, maar niet als het gaat om het hoofd van heel de familie. Dat beginsel kennen wij in onze cultuur niet meer, maar in veel andere culturen wel. De Zoon des Mensen had het recht om als lossing voor heel de mensheid op te treden en dat deed Hij ook. Daarom werd Hij mens. Maar er zat meer aan vast. De tweede reden die in Hebrëen 2 wordt aangedragen, is dat Hij vervolgens niet alleen de dood zou ingaan, maar daar ook uit opstaan door de kracht van de Vader. Het is die kracht van de Vader, die vervolgens Zijn kracht werd en vervolgens is het de kracht die ook in ons werkt. Het is de kracht welke God gewrocht heeft in Christus als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt en gezet aan Zijn rechterhand. Het is die kracht die werkt in ons die geloven. (Efeze 1)

Het komt meer voor dat iemand zich garant stelt voor heel het volk. Mozes is daar het eerste voorbeeld van. Dat kan ook niet anders, want toen was het volk er nog maar net. Mozes was als eerste als hoofd van het volk aangesteld, niet op basis van direct erfrecht, maar wel degelijk uiteindelijk om officiële aanstelling. In die positie zou hij dus het recht gehad hebben om zich garant te stellen voor heel het volk en de straf voor heel het volk te dragen, en hij meldt zich daarvoor aan. Mozes is daarmee een type van de Here Jezus, niet alleen als hoofd van Israël, maar waar Israël weer een beeld is van de hele mensheid, is de Here Jezus dus Hoofd van heel de mensheid en Hij stelt Zich garant voor de mensheid.

Hij was Jehova, (Psalm 8) maar werd voor korte tijd beneden de engelen gesteld, vernederd dus, opdat Hij als mens de dood smaken zou. Hij zou het ondergaan voor allen. Hij zou door de dood heen teniet doen degene die het geweld had des doods en verlossen zou al degenen die door hun leven aan de dienstbaarheid der verderfenis en des doods onderworpen waren, ons dus. Hij zou sterven en daarmee de straf der zonde dragen, maar Hij zou uit de dood opstaan om daarmee een einde te maken aan de heerschappij van de dood. Waar iemand uit de dood opstaat, is dus de dood overwonnen. Sindsdien roepen wij: "Dood waar is uw prikkel, hel waar is uw overwinning." (1 Korinthe 15) en zegt de apostel: "Gode zij dank Die ons altijd de overwinning geeft. In Christus zijn wij meer dan overwinnaars." (Romeinen 8) "Wat is het, dat de wereld overwint?" (1 Johannes 5) "Ons geloof in Hem Die de wereld overwonnen heeft". Daarom hebben wij altijd goede moed. "Hebt goede moed, want Ik heb de wereld overwonnen," zei Hij in de nacht dat Hij verraden werd. En dus ook degene die de macht over de wereld uitoefende, namelijk de macht van de duivel en daarmee van de dood. Dat deed Hij als mens. Hij moest als mens die weg gaan, als mens een menselijke functie vervullen. Ongetwijfeld de belangrijkste menselijke functie die je bedenken kunt, maar niettemin een menselijke functie.

Dit werk, losser van heel veel mensen, van de Zoon des Mensen werd niet gedaan door God in een menselijke vermomming. Hij deed Zich niet voor als mens om zo een menselijke functie te vervullen, het was God Die Zijn godheid aflegde en mens werd en als mens op aarde een functie vervulde, niet in de hoedanigheid van God, ook niet onder de naam van Jehova, want die hoort bij zijn Godheid, en dus onder de naam Jehoshua. Als mens, en met de naam die Hij als mens kreeg, heeft Hij dat werk vervuld. De Heer noemt Zich niet de Zoon van God, Hij noemt Zich de Zoon des Mensen. Het doet er niet toe hoe lang vantevoren Hij al genomineerd was om tot Zoon te worden aangesteld. Het doet er wel toe dat Hij pas tot Zoon van God officieel werd aangesteld, van Godswege uiteraard, toen God Hem opwekte uit de dood en zei: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd." (Psalm 2 : 7; Handelingen 13 : 33; Hebreeën 1 : 5 en 5 : 5) Het is een weg die de Here Jezus gegaan is.

De gedachte is dat de onzienlijke, de onkenbare God, die sowieso geen gedaante heeft, wanneer Hij Zich kenbaar maakt, dat doet in een gedaante, onder de naam Jehova in het Oude Testament. Niet altijd wordt de naam erbij gegeven, maar in vele gevallen wel. Dikwijls wordt ook gevraagd hoe Zijn naam is, en dan draagt Hij deze naam Jehova of Heere, zoals het ook wel vertaald wordt. Dat is de naam van de uitdrukking van het wezen Gods. De naam van God is niet de naam van de

Godheid als zodanig, maar de naam die gegeven wordt aan de openbaring van de Godheid. De Godheid als zodanig heeft geen naam. Als God gestalte aanneemt en Zich kenbaar maakt in een voor ons bevattelijke vorm of gedaante, dan draagt Hij de naam Jehova. Die Naam zou men aanroepen en dat is dus de hoogste Naam die er is. Dat is de Naam die God in oudtestamentische tijd droeg. Wanneer we dan de moeilijkste periode overslaan en terecht komen in onze tegenwoordige tijd, is het nog steeds zo. In welke gedaante God Zich ook uitdrukt, heet die gedaante Jehova. Dat is altijd zo geweest en zal altijd zo zijn.

Wat de Schrift ons leert is, dat hoe Hij er ook uitziet, Hij luistert naar de naam van Jezus. Daarom spreken wij over de Here Jezus. Jesaja zegt dat er onder de hemel geen andere naam gegeven is waardoor wij moeten zalig worden dan de naam van Jehova. Er is maar één naam, één God, en Zijn naam is Jehova en wij zouden Hem aanroepen en behouden worden. "Ik ben Jehova, Ik ben de Heere uw Verlosser. Ik ben de Eerste en de Laatste, behalve Mij is geen God, geen Heiland behalve ik". Dat zijn precies dezelfde woorden uit Jesaja, die later in Openbaring 1 gebruikt worden ter aanduiding van de Here Jezus. "Ik ben de Alpha, de Omega, het begin en het einde, de Eerste en de Laatste". Petrus zei vervolgens dat er onder de hemel geen andere naam gegeven is door wie wij moeten zalig worden. Hij bedoelde de naam Jezus, net zoals dat in Openbaring het geval is. Jesaja zegt: het is Jehova. Als we echter goed zoeken in Jesaja, vinden we daar ook de naam Jezus. Daarom noemen we de Heere "Jezus". Daarom noemen we Jezus "de Heere". Daarom zegt Petrus op de pinksterdag aan het eind van Handelingen 2:

Handelingen 2 : 36

36 Zo wete dan zekerlijk het ganse huis Israëls, dat God Hem tot een Heere en Christus gemaakt heeft, *namelijk* dezen Jezus, Dien *gij* gekruist hebt.

Dit zegt dat God deze Jezus, die gekruist is en stierf, opgewekt heeft uit de dood en gesteld heeft tot Heer. Dat betekent dat als God Zich openbaart in een kenbare gestalte of gedaante er niemand anders verschijnt dan de mens Jezus van Nazareth. Als iemand gesteld wordt tot Heere, wordt hij gesteld tot uitdrukking van het wezen Gods. Zoals in oudtestamentische tijd God bij gelegenheid verschijnt als Jehova, dan wel de engel, namelijk Jehova, zo is het nu zo dat als God nu hier zou verschijnen, de Man met de littekens in Zijn handen, zij en voeten te zien zou zijn. Als je dan zou zeggen: toon ons de Vader, zegt Hij: "Wie Mij gezien heeft, heeft de Vader gezien." (Johannes 14 : 9) De moeilijkheid van de boeken van Johannes is dat daar zoveel gezegd wordt wat op datzelfde tijdstip nog niet waar

was, maar dat wel was op het tijdstip dat het boek geschreven werd. Wie Jezus zag, zag niet de Vader, maar de Mens Jezus van Nazareth. In het gunstigste geval Jezus de Zoon des Mensen, de Zoon van David en meer niet. Wat daar uiteengezet wordt, is profetisch, prematuur en vooruitgrijpend naar de situatie zoals die vandaag bestaat. Waar wij de Here Jezus kennen, kennen wij de Vader. Dat zei Hij ook bij diezelfde gelegenheid. "Niemand komt tot de Vader dan door Mij." Wat is dan de weg? Dat ben Ik ook, zei Hij in Johannes 14 : 6. Op het moment dat Hij dat zei, was Hij die weg echter nog niet, kon men niet tot de Vader komen en leefde men nog in oudtestamentische tijd. Het scheelde maar drie dagen, maar het was nog net niet helemaal zover. In concreto zei de Heer: "Julie geloven in Mij, wel, als je daarbij blijft, zo zijt Gij waarlijk mijn discipelen, gij zult de waarheid verstaan en de waarheid zal u vrij maken." (Johannes 8 : 31, 32) De Heer zegt daar dat het inderdaad nog gebeuren moest. In Matthéüs 19 : 28 staat het iets makkelijker, namelijk: "Wanneer gij Mij gevolgd zult zijn in de wedergeboorte, dan..."

Bijbelse waarheid hangt niet aan één vers of één uitdrukking, maar aan wat de Schrift in het algemeen over bepaalde zaken zegt. Hier in Filippenzen 2 staat gewoon dat Hij de gestaltenis Gods was. Hij wérd de gestalte van een dienstknecht. Hij wás Gode gelijk en Hij wérd mensen gelijk. De argumenten die men gebruikt om er op af te dingen, houden stuk voor stuk geen stand. Hij deed toch wonderen, zegt men. Maar dat is geen argument voor het feit dat iemand wel of niet God is. Dit is geen schijnvertoning; God Die Zich verstopt in een kindje in Bethlehem, of in een 12-jarige jongen in de tempel en Zich er dan later weer van ontdoet. God werd mens en verscheen op aarde als baby. Dat betekent dat als God op datzelfde tijdstip, in diezelfde nacht daar in Bethlehem, Zich had willen manifesteren, Hij verschenen zou zijn in die baby. Dat gebeurde niet, integendeel. Als er iemand in dat tijdstip de naam Jehova zou kunnen dragen, als iemand ooit zou hebben kunnen en mogen reageren op het aanroepen van de naam Jehova, dan zou het dat kindje geweest moeten zijn. Die reageerde daar echter niet op, die droeg een andere naam. Al die tijd dat de Here Jezus op aarde wandelde, hoefde je nergens anders Jehova te zoeken. Maar te zeggen dat Hij Jehova was, is niet zo. Dat was nu juist afgelegd en pas bij Zijn opstanding krijgt Hij de Naam boven alle naam terug. Sindsdien is de mens Jezus van Nazareth bovendien de uitdrukking van het wezen Gods en wordt Hij aangeropen met de naam Jezus of met de naam Jehova. Wij noemen Hem met beide namen, zij het dan dat wij de naam Jehova omgezet in het Nederlands en zeggen: Here Jezus. Jehova Jezus, Jezus Jehova. De uitdrukking drukt uit dat Jehova, Die bekend was als de God van Israël, niettemin de God is der menigten, Jehovah Zebaoth. Als Die nu zou verschijnen, zien we Jezus van Nazareth.

In de tijd dat de Here Jezus op aarde was vanaf Zijn geboorte, was er geen manifestatie van de Godheid. Als God Zich manifesteert bij wijze van demonstratie in kleine besloten kring, was dat op de berg. Daar verschijnt de Here Jezus in een verheerlijkte gedaante. Daar verschijnt Jehova, de openbaring van de Godheid. Even drukt God Zijn Wezen uit in de Here Jezus ter demonstratie, niet in eerst instantie aan ons of aan omstanders, want die waren er nauwelijks, maar aan de mens Jezus Zelf. Zodat de Mens in Zijn zwakheid, niet vergeleken met u en mij, maar met God als zodanig, door dit soort dingen bekrachtigd zou worden. Dat komt nog wel een paar keer vaker voor. Naast de Here Jezus verschijnt nooit de Vader of Jehova. Er zou er maar Eén Jehova zijn en dat is de Here Jezus Zelf. **zie zijlijn 17** Als Hij niet werkelijk Zijn godheid had afgelegd, hoe kan Hij dan vervuld worden met al de volheid Gods? En als Hij altijd al de Naam had boven alle naam, hoe kan Hij dan een Naam gekregen hebben boven alle naam? Als Hij altijd al zo hoog was, hoe kan Hij dan uitermate verhoogd worden? Als Hij altijd al de hoogste Naam had die er bestaat, hoe kan Hij dan uitnemender Naam boven de engelen geërfd hebben? (Hebreeën 1 : 4) Meestal lezen we er snel overheen en vragen we ons er niets bij af en passen het toe op Wie Christus nu is. Dat is terecht, maar we zouden ons ook afvragen hoe het zo gekomen is. Die weg naar die uitermate verhoging of verheerlijking, naar die naam boven alle naam, naar de allerhoogste troon, loopt via de uiterste vernedering, via gehoorzaamheid en via dienstbaarheid.

Eén van de meest belangrijke thema's in verband met de persoon van de Here Jezus, dat eigenlijk nauwelijks genoemd wordt, is het thema van het geloof van Jezus Christus. Men heeft het zelfs uit de Bijbel wegvertaald. Wij vinden het nog net terug in de Statenvertaling, maar in nieuwere vertalingen is de uitdrukking volledig onbekend. Het geloof van Jezus Christus en de parallel daaraan de gehoorzaamheid van Jezus Christus. Waar geloofde Hij dan in? Aan wie was Hij gehoorzaam? Aan God? Wel als Hij dat Zelf was, betekent dat toch niets? De essentie is juist dat Jezus van Nazareth, de mens, op aarde geleefd heeft in volle onderwerping aan God, aan de wil Gods, aan het plan Gods en dus in dienstbaarheid en nederigheid. Deze mens heeft als eerste mens het einddoel bereikt. Dat zijn de woorden uit Hebreeën 2, waarin Hij genoemd wordt onze overste Leidsman en Voleinder des geloofs. Hem zouden wij aanmerken, wij zouden Zijn navolgers zijn. Al wat Hij had, gaf Hij op. Hij was het kwijt toen Hij geboren werd als Jezus van Nazareth. Wat Hij bij Zijn geboorte ontving, raakte Hij ook nog kwijt, want Hij stierf. Dat is wat de Schrift ons leert over de Here Jezus. Over een mens die in volle gehoorzaamheid aan God Zijn weg ging en daardoor de openbaring van het Wezen Gods werd, uitermate verhoogd werd en de Naam bóven alle naam kreeg.

Daarom concludeer ik, dat toen de engelen verschenen in Bethlehem boven de velden van Efrata, bij de herders, dat net vóór de geboorte van het Kind geweest moet zijn. Daarna verdwenen de engelen. Dat wordt merkwaardigerwijze ook vermeld. Dat moet dan het vroegste tijdstip zijn van de geboorte van het Kind. Dat staat er zo niet bij, want de scènes worden door elkaar verteld. Eerst de scene van de geboorte, dan de scene van de herders en dan weer de scene van de geboorte. Dat gaat dus ongeveer gelijk, maar het synchronisatiepunt is de ene keer dat Jehova boven het gebied verschijnt. Dat dit dan verdwijnt, is duidelijk genoeg. Jehova, de engel des Heeren maakt plaats voor, dan wel wordt verwisseld met dat Kind daar in de kribbe op het tijdstip van Zijn geboorte.

Hebreeën 12:2

- Ziende op den oversten Leidsman en Voleinder des geloofs, Jezus, Dewelke, voor de vreugde, die Hem voorgesteld was, het kruis heeft verdragen, en schande veracht, en is gezeten aan de rechter *hand* des troons van God.

De uitdrukking betekent simpelweg dat Hij de Eerste is Die de loopbaan des geloofs voleindigd heeft. Niet in de zin van dat Hij als eerste die loopbaan gelopen heeft, want dat was niet zo, maar Hij is de Eerste die ook het einddoel bereikt heeft. Dat was de kroon, de lauwerkrans.

Waar wij spreken over de mensheid van de Here Jezus, komt de vraag: was Hij ook een zondaar? Het heeft er weinig mee te maken, omdat iemand die mens is niet noodzakelijk een zondaar hoeft te zijn. Als het toch zo is, heeft dat te maken met de opvatting die wij hebben over het begrip zondaar. De Schrift zegt dat de Here Jezus op aarde is gekomen "in gelijkheid des zondigen vleses". (Romeinen 8 : 3) Was Hij dan God? Dat is niet de conclusie die je hieruit trekken kunt. Was Hij dan ook zondaar? Het begrip zondaar kan op twee verschillende niveaus worden toegepast. Het juridische niveau en het biologische - fysieke - niveau, dat is zondaar zijn vanwege de zondige natuur. Het zijn twee verschillende dingen min of meer. Ik heb naar eer en geweten in de Bijbel nog nooit expliciet iets gelezen over een zondige natuur van de Here Jezus. Behalve dan deze uitspraak in Romeinen 8 : 3. Uit die uitdrukking kunnen wij echter niet concluderen dat Hij een zondige natuur had. Ook niet dat Hij geen zondige natuur had. We lezen er simpelweg niets over. Er is een andere uitspraak in de Bijbel, in Psalm 51 : 7, waar David sprak, maar waarvan Petrus later zegt dat Hij over de Here Jezus sprak: "In zonde heeft mij mijne moeder ontvangen." Daar waar men niet ontkent dat het een uitspraak is uit de mond van de Here Jezus, heb ik horen vertellen dat dit betekent dat moeder de zondaar was en niet het kind. Als je van de zonde van de Here Jezus af wilt, moet je dat zo doen. Je komt er echter niet af, want dezelfde persoon spreekt ook uitgebreid over de zonde waar hij verantwoordelijk voor is. Als je het in het ene zinnetje wegedeneert, helpt je dat niet, want in de andere staat het nog vele malen. Dezelfde die daar aan het woord is, zegt tot God in de hemel (vers 6): "Tegen U, U alleen heb ik gezondigd." Woorden van David, gelegd in de mond van de Here Jezus. Hij werd mens met als doel de zondeschuld der mensheid te dragen. Daartoe heeft Hij ook nauwkeurig Zijn moeder Zelf uitgezocht. Daarom werd Hij geboren in de lijn van erfgenamen van Adam, opdat Hij als Hoofd van de menselijke familie, als Zoon des mensen, de schuld van de mensheid als zodanig op Zich zou kunnen nemen. Daartoe werd Hij geboren. Daartoe werd Hij in zonde ontvangen, niet noodzakelijk omdat Hij een zondige

natuur had. Waar Hij geboren werd als Zoon des mensen, werd Hij dat opdat Hij de schuld van heel de mensheid zou dragen. Hij werd dus vanaf Zijn geboorte van Godswege niet gerekend als een zondige natuur, maar wel als een zondaar. Dat andere doet er dan niets meer toe. Hij droeg de zonde der wereld. Is Hij dan een zondaar of niet? Staat Hij dan schuldig voor God of niet? Als iemand de schuld van de hele mensheid of van heel de wereld op zich neemt, heeft hij dan schuld of niet? Hij was ook de enige mens Die kon zeggen: "Tegen U alleen heb ik gezondigd." Wij weten dat de zonde van David niet alleen tegen God was. Hij had ook nog tegen een paar anderen gezondigd. De Here Jezus Die de schuld van de mensheid als zodanig droeg, stond niet schuldig tegenover welk mens ook, maar alleen tegenover God.

De Schrift maakt heel veel werk van Zijn gehoorzaamheid, Zijn trouw, Zijn geloof en Zijn onderwerping. Een loopbaan des geloofs die Hij liep en waaraan wij een voorbeeld zouden nemen. De uitspraak: "Dien, Die geen zonde gekend heeft, heeft God voor ons tot zonde gemaakt," werd gedaan bij de geboorte van de Here Jezus in Bethlehem. Eerlijk gezegd denk ik dat het wat eerder was. Het heeft namelijk te maken met dat de Schrift leert dat de Here Jezus Zelf van opvatting was dat Hij Zijn heerlijkheid was kwijtgeraakt, of begonnen was kwijt te raken, bij de eerste dag van Genesis 1. Hij zei aan het begin van het gebed ter afsluiting van Zijn aardse bediening in de nacht dat Hij verraden werd: "Vader, verheerlijk Mij met de heerlijkheid die Ik bij U had." Toen zei Hij niet: vóór Ik mens werd, maar, "eer de wereld was". De gedachte is dat de oneer die nu eenmaal verbonden is aan een zondige wereld, al door Hem gedragen werd vanaf dat deze zondige wereld ontstond. Daar is een belangrijk deel van Zijn heerlijkheid kwijtgeraakt, in elk geval. Daarmee wil ik niet meteen zeggen dat Hij de schuld van de wereld droeg, maar wel dat vóór die zeven dagen in Genesis 1, Hij van plan was die schuld op Zich te nemen. Daarvoor moest Hij echter wel eerst mens worden. Het was de voorwaarde voor het ontstaan van deze wereld. Dat zit er allemaal aan vast.

Het leidt geen twijfel dat deze waarheid gewoon helder in de Bijbel staat. Als u zegt: ik geloof niet dat Hij een zondige natuur had, zeg ik: ik ook niet. Er staat niets over in de Bijbel en ik zou ook niet weten waarom het zo zou moeten zijn. Als het wel zo is, maakt het mij niets uit. Iemand zei ooit eens: als Hij Zelf zondaar was van nature, zou Hij onze zonden niet kunnen dragen. Maar waarom niet? Waar staat dat in de Bijbel? Waarom zou ik de schuld van een ander niet kunnen betalen terwijl ik ook zelf een schuld heb? Als men zegt dat de Here Jezus een zondige natuur had, of geen zondige natuur, baseert men dat op de uitspraak uit Hebreeën 4 : 15 waarin staat dat "Hij in alle dingen verzocht is gewor-

den, doch zonder zonde". Men neemt dan alleen de uitdrukking "zonder zonde" en interpreteert die dan los van de context, als: Hij had geen zondige natuur. Onze normale vraag zou zijn: Heeft de verzoeking resultaat gehad? Is Hij tot zonde gekomen? Het antwoord is: nee. Hij is in alle dingen gelijk als wij verzocht geworden, doch daardoor niet tot zonde gekomen. Dat is de normale betekenis. Als wij enig ander vers zouden tegenkomen in diezelfde Hebreeënbrief en er staat het woord "zonde", zouden wij zonder aarzeling vaststellen dat dit woord expliciet betekent "ongeloof". Waarom dan in dat ene vers niet? De verzoeking was erop gericht dat de Here Jezus ontrouw zou zijn aan het Woord van God. Wat Hij de verzoeker altijd antwoordt, is: "Het staat geschreven." Dat is een demonstratie van Zijn trouw aan het Woord en dus Zijn geloof. In Hebreeën 4 : 17, 18 en 19 staat al eerder uitgelegd wat hieronder verstaan moet worden. Er staat van Israël dat zij niet hebben kunnen ingaan in Kanaän, door hun zonde, ongehoorzaamheid en ongeloof. Drie woorden achter elkaar. Zonde is ongeloof. Zelfs de zonde van Adam was ongeloof. Dat is wat van de Here Jezus uiteengezet wordt, met name in de context van Hebreeën, namelijk Zijn geloof of Zijn gehoorzaamheid.

Heeft de Here Jezus dan wel zonden gedaan? Dat staat niet in de Schrift. Ik denk ook niet dat het ertoe doet. Waar het over gaat, is de juridische aangelegenheid, waarbij deze mens verscheen in de wereld met het opzettelijke doel om de schuld van heel de mensheid en heel de wereld te dragen. Wat Hij ook gedaan heeft, of niet gedaan heeft, Hij stond schuldig voor God. Dat was uw en mijn schuld. Niettemin was Hij een instrument Gods bij uitstek, als mens, om het werk Gods te volbrengen. Dat heeft niets te maken met of Hij wel of geen zondaar was. Wel met of Hij gelovig was of niet. Al wat niet uit het geloof is, is zonde.

Wat betreft onze persoonlijke situatie: wij zouden navolgers van Hem zijn, van de Here Jezus. Of wij zondaren zijn, grote of kleine, maakt niets uit. Geloof doet dat wel. Voor zover de Heer ons gaven geeft, geeft Hij die niet omdat wij nette mensen zijn of veel of weinig gezondigd hebben, maar naar de mate des geloofs. (Romeinen 12) Of wij zondaren zijn of niet, door de Here Jezus Christus kunnen wij met vrijmoedigheid onze levens en lichamen, zondig of niet, ter beschikking stellen voor God. Waar wij gefrustreerd zijn door de zonde, door onze tekortkomingen, vragen wij ons af of de Here Jezus een zondaar was of niet. Aangezien Hij een voorbeeld voor ons is, moet Hij dat maar niet zijn, is de redenering. Dat lezen we in de Bijbel echter niet. Persoonlijk zou ik het liefst aansluiten bij de meest gangbare opvattingen binnen het evangelisch christendom, want dat is voor mij een stuk gemakkelijker. Maar het moet wel op Bijbelse grond en ik vind het in de Bijbel niet en daar houdt het dus mee

op. Wat ik lees, is dat de Here van Godswege beschouwd werd als mens en in het bijzonder als een zondaar. Maar ook als een gelovige. Als zondaar moest Hij sterven, maar op grond van geloof werd Hij rechtvaardig gerekend en dus weer terstond opgewekt uit de dood, als Eersteling, als mens en als Hoofd van de nieuwe mensheid.

Als God Zich openbaart, Zich uitdrukt en gehoor geeft aan Zijn Naam Die aangeroepen wordt, dan verschijnt het Hoofd van de nieuwe mensheid, Die de uitdrukking is van Gods Wezen, Die de mens is naar Gods beeld en gelijkenis, Die het afschijnsel is van Gods heerlijkheid en dus de naam Jehova draagt. Hij is de enige menselijke vertegenwoordiger van God op aarde. Sterker nog, dé uitdrukking van het wezen Gods. Los van enige theologie, is Hij de persoon van God. Dat zou Hij ook zijn en dat is hij geworden bij Zijn opstanding uit de dood. Ik zeg het in de stellige overtuiging dat u met deze gedachte bij geen enkele Bijbeltekst enig probleem tegenkomt. Op het moment dat Hij op aarde God zou zijn, hoe kan Hij dan God aanroepen in de hemel? Hoe kan Hij zeggen dat Hij niet Zijn wil doet, maar de wil van Zijn Vader, als Hij God is? Wiens wil doet Hij dan? Zijn eigen wil toch? Dat zijn allemaal argumenten waar je zo doorheen prikt, die niet kunnen blijven bestaan. Wij zouden Hem kennen en ook de "kracht Zijner opstanding". (Filippenzen 3 : 10) Die kracht betekent niets als Hij altijd al God was, in welke gedaante ook. De gedachte is juist dat Hij mens was, zoals wij, gekomen in gelijkheid des zondigen vlees, Hij is net als de broeders vlees en bloed deelachtig geworden. God heeft Hem uit de dood opgewekt en dat is onze hoop. Wij vertrouwen erop dat waar de Here Jezus, de Mens, zondaar naar de wet, naar Gods maatstaven, op grond van Zijn geloof eeuwig leven heeft ontvangen en dus de dood overwon, wij, zondaren naar de wet, op grond van ons geloof net als de Here Jezus worden opgewekt uit de dood, overwinning hebbende op de dood, eeuwig leven ontvangen.

Gehoorzaam zijn wordt van ieder mens verwacht. De mens wordt geacht een onderdanige positie in te nemen ten opzichte van God en dat geldt ook voor de Mens Jezus van Nazareth. De mens wordt bovendien geacht om in de eerste plaats God te geloven op Zijn Woord. Dat leert de Schrift ook uitgebreid over de Here Jezus. Zijn geloof, Zijn gehoorzaamheid, Zijn dienstbaarheid, Zijn onderwerping. Het was Gods wil dat deze Mens gebruik zou maken van de positie die Hij had en dus de schuld van de mensheid als zodanig zou betalen. Dat is ook wat er gebeurd is. Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd, dat is het vervolg daarop.

De uitdrukking "roof achten" is altijd aanleiding geweest tot discussie, omdat men de uitdrukking niet begrijpt en het denkt op te lossen door

Er staat: "Hij was de gestaltenis Gods". Hij was namelijk Gode even, dan wel gelijk. "Even gelijk" wil niet zeggen voor korte tijd gelijk, maar gelijk, vlak namelijk. Hij evenaarde God. Hij was van hetzelfde niveau. Hij was God, dan wel Hij was de gestaltenis Gods. Hij was de uitdrukking van Gods Wezen, het afschijnsel van Gods heerlijkheid, het uitgedrukte beeld van Gods zelfstandigheid. In Hebreëen 1 worden deze termen toegepast op Christus nu, sinds Zijn opstanding. Heel nauwkeurig, omdat het erbij staat. Hier wordt gezegd dat de Here Jezus Christus uit de hemel afkomstig was. Daar gaf Hij, als Jehova, uitdrukking aan het Wezen Gods. Hij was het aangezicht Gods. Hij was de oppervlakte, de buitenkant van God. Hij was de belichaming van de Godheid, de persoon van God. Alle termen betekenen precies hetzelfde. In de Bijbel is de persoon de buitenkant, niet de binnenkant. God de Vader is dus geen persoon. Dat is een taalkundige kwestie. Hij was de gestaltenis Gods en als Die verschijnt, draagt Hij de naam Jehova. Hij is Dezelfde als de Here Jezus Christus, Die nu Jehova, heet. Niet toen Hij op aarde was, maar wel sinds Zijn opstanding.

"God geopenbaard in het vlees", wekt de verkeerde indruk. Die staat er niet in Timótheüs. Men heeft het woord God ingevoegd. Daar gaat het niet over God geopenbaard in het vlees, maar over de ver-

een passende uitdrukking in de vertaling op te nemen, waar we dan niet direct over struikelen. Het is echter helemaal geen groot probleem. Zoals het er nu staat, leest men alleen:

Filippenzen 2:6

6 Die in de gestaltenis Gods zijnde, geen roof geacht heeft Gode even gelijk te zijn;

Dit is feitelijk een onbegrijpelijke uitdrukking, want als Hij de gestaltenis Gods was **zie zijlijn 18** en dus uitdrukking gaf aan het wezen Gods, is het een vreemde uitdrukking dat Hij het geen roof achtte Gode gelijk te zijn. De verklaring is dan dat Hij Gode gelijk was, het kwam Hem toe dus het was geen roof. Hij stal het niet. Dat veronderstelt echter dat de Heer als het ware van onderaf tot de Godheid kwam en zo Gode gelijk werd, zonder dat het roof of diefstal was. Maar dat is een rare redenering, omdat wij er in het algemeen vanuit gaan dat de Here God was, altijd al. Jehova, de Heere, is immers van eeuwigheid de uitdrukking van het Wezen Gods. Hoezo heeft Hij het dan geen roof geacht Gode even gelijk te zijn? Ik denk dat de zin te snel wordt afgebroken en dat deze moet luiden:

Die het geen roof geacht heeft Gode gelijk te zijn, maar heeft Zichzelve vernederd of vernietigd.

Het punt is dat dan de uitdrukking "roof achten" niet betrekking heeft op "Gode gelijk zijn", maar op "heeft Zichzelve vernietigd". Hij heeft het geen roof geacht, terwijl Hij Gode gelijk was, niettemin Zichzelve te vernietigen. Terwijl Hij Gode gelijk was, heeft Hij het geen roof geacht Zichzelve te vernietigen. Het punt is namelijk dat Hem wel degelijk iets afgenomen werd. Hij legde iets af, namelijk Zijn Godheid. De term vernietigen is echt duidelijk genoeg. Men heeft ook aan dat woord gesleuteld om er eventueel iets anders van te kunnen maken, maar daar verandert niets mee. De term "vernietigen", betekent namelijk tot niets maken. Men vertaalt hetzelfde woord eventueel met "geledigd", of om aan te geven dat het volledig leeg was, ontledigd, maar in beide gevallen betekent het leeg maken. Het werkwoord dat hier staat voor vernietigen, is hetzelfde woord als "ijdel worden". Hij was God, maar Hij heeft Zich daarvan geledigd. De gedachte aan de Godheid en goddelijke natuur van de Heer (Jehova) is, dat die goddelijke natuur in Hem woont. De buitenkant, de verschijning, wat Jehova, is de buitenkant van de Godheid. Het idee is dat de Godheid als zodanig in Hem is. Hij is gevuld daarmee. Vandaar dat als er sprake is van de menswording van het beeld Gods, van Hem Die het beeld Gods was, de menswording van Jehova, het idee is dat weliswaar het beeld verschijnt, maar dat de Godheid niet meer in Hem woont. Dat is lediging.

Deze kant van het verhaal is niet populair, omdat men het niet weten wil, maar het vervolg op het verhaal lijkt me toch heel bekend. Daarvoor hoeven wij maar twee bladzijden om te slaan en te kijken in:

Kolossenzen 1:19

19 Want het is *des Vaders* welbehagen geweest, dat in Hem al de volheid wonen zou;

De volheid van de Vader gaat het hier om. Het gaat namelijk om de Zoon Die al genoemd werd in vers 13 en waarvan in vers 15 gezegd wordt dat Hij het beeld is van de onzienlijke God. God kan men niet zien, maar Hij drukt Zich uit in een bepaalde vorm, Die heet in het Oude Testament Jehova en wij kennen Hem inmiddels als Jehova Jezus, de Here Jezus. Hij is namelijk de uitdrukking van het Wezen Gods, omdat de volheid van de Godheid in Hem woont. Daarom heeft Jezus de naam Jehova gekregen, of zoals Petrus het zei: "God heeft deze Jezus tot Heere gesteld." Dat daarmee de naam Jehova bedoeld wordt, blijkt onder ander hier uit Filippenzen 2, waar staat dat Hij een naam kreeg boven alle naam, maar ook uit de woorden van Petrus, die zegt dat er onder de hemel "geen andere Naam is door Welken wij zalig moeten worden." (Handelingen 4 : 12) Strikt genomen kan dat alleen maar de naam Jehova zijn, omdat dat nu eenmaal in Jesaja vele malen staat. Dat is de Naam boven alle naam.

Kolossenzen 2:9

9 Want in Hem woont al de volheid der Godheid lichamenlijk;

Deze uitdrukking is niets anders dan de herhaling van Kolossenzen 1 : 19, maar hier wordt er iets aan toegevoegd, wat in die context van belang is.

Kolossenzen 2:10

10 En gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht;

Dat lichaam in vers 9 is niet het lichaam van Jezus, ook niet Zijn opstandingslichaam, maar het Lichaam van Christus, namelijk de Gemeente. Hij is ons Hoofd en wij worden geacht ons te oriënteren op Christus (vers 8) en wat er verder volgt gaat over onze verbinding met Christus, Wiens lichaam wij geacht worden te zijn. In Hem woont al de volheid der Godheid, zelfs dus ook in Zijn lichaam, in de Gemeente namelijk. Jehova, het uitgedrukte beeld van het wezen Gods heeft Zich ontdaan van die Godheid, Die in Hem woonde, en wat overbleef was alleen een buitenkant en dat bleek een menselijke gedaante te zijn, onder de naam Jezus. De Mens. Terwijl Hij op aarde was, was Hij dus niet het uitgedrukte beeld

Gods, gaf Hij geen gestalte aan de heerlijkheid Gods, want "Hij had geen gedaante noch heerlijkheid". (Jesaja 53 : 2)

Hij Die de gestaltenis Gods was, dat is Jehova, heeft Zich geledigd, heeft Zijn Godheid afgelegd. Hoewel dit wellicht moeilijk te begrijpen valt, kunnen wij dit wel geloven. Hij legde Zijn Godheid af en later, toen Hij uitermate verhoogd werd, (Filippenzen 2 : 9) werd Hij gevuld met al de volheid Gods. Hij gaf het belangrijkste deel van Zijn eigen identiteit en persoonlijkheid op. Dat is ook waarom het hier ook gezegd wordt. Wij, die kinderen Gods zijn, zouden ook het belangrijkste deel van onze identiteit opgeven, opdat ook wij gevuld zouden worden met de identiteit van Christus. Wij zouden de Goddelijke natuur deelachtig worden, in hoge mate ten koste van onze eigen oorspronkelijke natuur.

Efeze 4 : 20, 21

20 Doch gij hebt Christus alzo niet geleerd;

21 Indien gij naar Hem gehoord hebt, en door Hem geleerd zijt, gelijk de waarheid in Jezus is;

In vers 17, 18 en 19 van Efeze 4 wordt eerst gesproken over de situatie waarin de natuurlijke mens nu eenmaal verkeert. De bedoeling is dat wij Christus hebben leren kennen. Het is heel opmerkelijk dat Hij in vers 20 Christus genoemd wordt en in vers 21 Jezus. Het is van belang, want het heeft rechtstreeks van doen met wat hier uiteengezet wordt. De waarheid is Christus. Hem zouden we kennen. Er staat niet dat we Jezus zouden leren kennen. We zouden Christus leren kennen en dus de kracht van Zijn opstanding. Vandaar Christus. Als dan gesproken wordt over de waarheid die in Jezus is, zijn we een fase verder terug bij de Here Jezus als mens. De gedachte is dat de Here Jezus Zelf de vorige wandeling, de oude mens, heeft afgelegd. De conclusie moet dus zijn dat de Here Jezus ook de oude mens heeft afgelegd.

Sommigen struikelen over de uitdrukking, omdat men verkeerde associaties heeft met de term oude mens. Je hebt twee soorten mensen: de oude mens en de nieuwe mens. Als je een oude mens bent, ben je verloren, als je een nieuwe mens bent, ben je behouden. De oude mensheid, met Adam als hoofd, hoort bij de oude wereld en die gaat voorbij. De nieuwe mensheid, met Christus als Hoofd, maakt deel uit van een Nieuwe Schepping. De bedoeling is dat de oude mens wordt afgelegd en de nieuwe mens wordt aangedaan. Hier staat dat de Here Jezus dat ook gedaan heeft. Sterker nog, want de Here Jezus is Degene die niet onder de naam Jezus, maar wel onder de naam "Heere" eerst Zijn Godheid heeft afgelegd, mens werd en toen bovendien Zijn mensheid ook nog aflegde.

Het was een langere weg. Hij kwam van ver, uit de hemel, maar op aarde ging het verhaal verder. Hij legde eerst Zijn Godheid af, daarna legde Hij de oude mens af en daarna heeft Hij de nieuwe mens aangedaan, of werd Hem de nieuwe mens aangedaan. In Kolossenzen 3 vinden we ook precies dezelfde dingen. Het afleggen aangaande de vorige wandeling. Dingen opgeven, nederig zijn, willen dienen met alle consequenties van dien, met het uitzicht op de verhoging die God beloofd heeft. Een verhoging die wij dus niet zelf proberen te verwerkelijken in ons leven, maar precies andersom: de Heer dienen, ongeacht de consequenties. De enige echte definitieve consequentie is dat Hij ons zal verhogen. Dat is het voorbeeld dat de Here Jezus ons gegeven heeft.

Wij zouden dus niet lezen dat "Hij het geen roof geacht heeft Gode gelijk te zijn", maar lezen dat "Hij het geen roof geacht heeft, terwijl Hij Gode gelijk was, Zichzelve te vernietigen en de gestalte van een dienstknecht aan te nemen". Die uitdrukking is de meest elementaire uitdrukking in het verhaal, in de uiteenzetting. Hij heeft het geen roof geacht dat juist Hij de mensen gelijk werd en de gestalte van een dienstknecht aannam, al Zijn Godheid moest opgeven en zelf door de mensheid vervolgens verworpen werd. Dat is het verhaal. Hij heeft het geen roof geacht, Hij heeft er ook niet voor gevochten, niets tegen gedaan. Hij zei bij gelegenheid: "Meent gij niet dat Ik Mijn Vader kan bidden en Hij zal Zijn legioenen engelen zenden." (Matthéüs 26 : 53) Hij deed dat niet. Het was namelijk de wil des Vaders, daartoe was Hij gekomen. Hij ging de weg die Hij gaan moest. Hij verrichte het werk dat Hij zou doen. "Vader, Ik heb voleindigd het werk dat Gij mij te doen gegeven hebt," zei Hij in de nacht dat Hij verdraden werd. En nu, Vader, verheerlijk Mij met de heerlijkheid die Ik bij U had, eer de wereld was." (Johannes 17 : 4, 5) Kortom: uiterste vernedering, zonder dat Hij dat beschouwde als wederrechtelijk, als onrechtvaardig of als roof. Wat er over Hem staat is dat Hij gehoorzaam is geworden tot het uiterste. Zelfs in vers 9, waar het gaat over Zijn verhoging, wordt toch nog gesproken over Zijn vernedering.

Filippenzen 2 : 9

9 Daarom heeft Hem ook God uitermate verhoogd, en heeft Hem een Naam gegeven, welke boven allen naam is;

Let op de woorden "ook" en "uitermate". Het gaat niet om "ook God", want er is niemand anders die Hem uitermate verhoogd heeft. Het gaat om "ook uitermate". Daarom heeft God Hem ook uitermate verhoogd, hetgeen impliceert dat Hij eerst uitermate vernederd werd. Dat is ook de enige betekenis van de uitdrukking in Efeze, waar staat dat Hij is nederge-daald tot de nederste delen der aarde. Dat betekent uitermate vernederd.

borgenheid geopenbaard in het vlees. Dat is Christus. "God geopenbaard in het vlees" komt in de Bijbel niet voor. Voor zover het bestaat, vinden wij dat in opstanding van de Here Jezus. God drukt Zich uit in vlees, in de opgewekte Christus. Hij is het beeld des onzienlijken Gods, maar niet toen Hij op aarde leefde. Dezelfde mensen die zeggen dat de Here Jezus op aarde de uitdrukking is van het Wezen Gods, zeggen ook dat toen Hij op aarde was, geen gedaante noch heerlijkheid had. Dat is inconsequent.

Als wij zeggen dat Hij het afschijnsel is van Gods heerlijkheid, moet altijd de vraag zijn: Wanneer? Hij is dat nu en Hij was dat in oudtestamentische tijd, maar toen was Hij niet Jezus. En ook niet de Christus of de Zoon. De naam Jezus heeft Hij niet altijd gedragen. Die kreeg Hij bij Zijn menswording, bij Zijn geboorte. De titel Christus ontving Hij pas toen Hij werkelijk gezalfd werd bij Zijn opstanding uit de dood.

Wat betreft het zoonschap van de Here Jezus Christus kunnen we zeggen dat "Zoon van God" niet de aanduiding is van Zijn wezen. Zoonschap is een functie. 1 Korinthe 15 gaat over het verdwijnen van de Zoon, het ophouden van het zoonschap. Is Hij dan niet de eeuwige Zoon? Niettemin staat er dat Hij als Koning zal heersen totdat de laatste vijand teniet gedaan zal zijn.

vervolg...

Dat is na de Jongste Dag. Dan zal de Zoon het Koninkrijk overgeven aan de Vader opdat God zal zijn alles en in allen. Waar is de Zoon gebleven? Waar de Vader? De relatie van Vader en Zoon is een tijdelijke aangelegenheid. De Zoon heeft Zijn zoonschap vervuld. Zijn functie van zoonschap heeft het bedoelde resultaat bereikt en daarom wordt daar niet meer over Zoon gesproken. Maar omdat er ook geen andere zoon komt, is Hij toch de eeuwige Zoon. Hij is definitief de Zoon. Als we het woord definitief gebruiken, zijn we van het probleem van tijd af. Hetzelfde geldt voor de functie van Hogepriester in de ordening van Melchisédek. Aan dat werk zal ook ooit een keer een eind komen. Desalniettemin blijft Hij altijd de Hogepriester. Daarna komt er geen andere meer. De Schrift leert dat het werk van de Zoon ooit een keer begonnen is. Sterker nog, dat Hij ooit een keer op een dag tot Zoon gesteld is geworden. Hoe lang van tevoren Hij daartoe al genomineerd was, en dus als Zoon dan wel Eerstgeborene kan worden aangeduid, doet daar niks aan af. Hij werd pas als zodanig gesteld bij Zijn opstanding uit de dood. In het Oude Testament wordt de verschijning van de Zoon van God aangekondigd. De Joden, die niet belast zijn met de leer van een drie-enige God, maar integendeel als geloofsbelijdenis hebben dat de Heer Eén is, dát staat tenminste in

vervolg..

En om die reden heeft God Hem ook uitermate verhoogd. Het vernederen in vers 8 heeft daar de betekenis van onderwerpen. Het wil zeggen een lagere, nederige, positie innemen in de zin van zich dienstbaar stellen. Dat is ook de betekenis in het vers: "Vernedert u onder de krachtige hand Gods. God wederstaat de hovaardigen, maar de nederigen geeft Hij genade". Dienstbaarheid en onderwerping, daar gaat het om. Hij heeft Zichzelf vernederd en is gehoorzaam geworden. Gehoorzamen betekent hetzelfde als geloven. Het veronderstelt namelijk dat men gehoor geeft aan het Woord. Dat is in de eerste plaats wat wij noemen geloven, maar er zit meteen aan vast dat men eventueel dus ook doet wat via het Woord wordt opgedragen. Dat is de zwaarste en meest bekende betekenis. Gehoorzamen is doen wat er gezegd wordt. Dat is de laatste en ook de laagste betekenis. De eerste is namelijk dat men gehoor geeft aan het Woord, handelt in overeenstemming met wat gesproken is. Men zou zijn vertrouwen stellen op dat Woord, op beloften die gedaan zijn en daaruit leven. Gehoorzamen en geloven betekenen in de Bijbel zich onderwerpen aan het Woord, vertrouwen op wat er gezegd is, daaruit leven en eventueel ook doen wat er gezegd wordt. Met die uitdrukkingen heeft men dikwijls problemen, omdat men zich de Here Jezus niet voor kan stellen als Degene Die gehoorzaam was. Zo gewend als men is aan de gedachte dat wij Hem zouden gehoorzamen, dat Hij ons Hoofd is en dat wij naar Hem zouden luisteren. God heeft immers via Hem gesproken en Hij is onze Heere in de zin van onze Meester. Dat is allemaal waar, maar neemt niet weg dat onze Heer deze positie van Heer en Meester, Koning en Hogepriester heeft ontvangen nadat Hij, zegt de Schrift, eerst zelf gehoorzaamheid, nederigheid en geloof heeft geleerd. Hij weet precies wat dat is om Zich te moeten onderwerpen aan een ander. In de eerste plaats aan Zijn hemelse Vader en in de laatste instantie ten opzichte van Kajafas, Annas, Herodus en Pilatus. Hij was eerlijk, openhartig en deed geen concessies aan de waarheid. Hij onderwierp Zich en zei: "Gij hebt macht over Mij". Hij heeft niet gevochten om aan een veroordeling te ontkomen. Hij leed onrecht terwijl Hij Zich onderwierp. Naar de mens kwam het niet goed, maar volgens het Woord Gods wel. Het Koninkrijk dat Hij zou hebben, heeft Hij ontvangen en voor wat betreft de troon van Zijn vader David, die zal Hij in de toekomst inderdaad krijgen. De Here Jezus geloofde dat en daar leefde Hij uit.

Hebreeën 5 : 8

8 Hoewel Hij de Zoon was, *nochtans* gehoorzaamheid geleerd heeft, uit hetgeen Hij heeft geleden.

Als u het gelooft, komt het begrijpen vanzelf wel. Als je het niet eerst gelooft, zal je het ook helemaal nooit begrijpen. Hij heeft gehoorzaam-

heid geleerd uit hetgeen Hij heeft geleden. Hij heeft geschreeuwd in gebed tot Zijn Vader in de hemel, tot Zijn God in de hemel, tot het laatst aan toe, met sterke roeping en tranen. Hij heeft gebeden tot Degene Die Hem uit de dood zou verlossen. Zo heeft Hij gehoorzaamheid, nederigheid, onderwerping, dienstbaarheid en ondergeschiktheid geleerd, in de praktijk ervaren uit hetgeen Hij heeft geleden.

Hebreeën 5 : 9

9 En geheiligd zijnde, is Hij allen, die Hem gehoorzaam zijn, een oorzaak der eeuwige zaligheid geworden;

Hij is tot oorzaak voor eeuwige zaligheid geworden voor een ieder die Hem gehoorzaam is. De heerlijkheid en de macht die Hij over ons heeft, vindt zijn oorsprong in Zijn uiterste dienstbaarheid en gehoorzaamheid en zelfs Zijn volkomen geloof. De Bijbel zegt over Hem dat Hij Zijn Godheid aflegde zonder enige reserve en als mens zelfs de oude mens aflegde en Zijn leven opgaf om daarna door God verhoogd te worden. Dat is dan dus de weg die wij als gelovigen voor ons hebben. Het is onderwerping aan de Vader die de garantie is voor de aanstelling door de Vader tot zoon. Dat wordt dan ook als loon beschouwd. In de Bijbel is loon hetzelfde als erfenis. De gedachte is dat men als kind trouw zou zijn in de dienst aan de Vader, omdat een kind nu eenmaal in niets verschilt van een dienstknecht. Na zoveel jaren zou een vader als loon dat kind tot eerstgeborene stellen, tot zoon stellen. Bij gebleken geschiktheid en trouw ontvangt hij de erfenis. Dat heet dan "vergelding des loons". De Here Jezus was onderworpen aan de Vader met het oog op de erfenis. Daarom zegt Hebreeën 1 : 4 dat "Hij uitnemender naam boven de engelen heeft geërfd". Niet wat anders invullen en zeggen dat Hij van oorsprong immers Jehova is, dus Hij had van oorsprong al een positie boven de engelen en sinds Zijn werk hier op aarde erop zit, heeft Hij die positie weer terug gekregen. Zo staat het er niet. Het beschrijft ook niet waarom het zo gegaan is. De positie van de mens Jezus van Nazareth, ver boven de engelen, is een positie die Hij als Kind van de Vader verdient heeft. Hij heeft Zich ervoor gekwalificeerd en de erfenis ontvangen. Het was des Vaders welbehagen. Die Vader is de Vader van alle mensen en engelen, maar het was Zijn welbehagen dat in Hem al die volheid wonen zou. Daarom zei Hij tevoren al: "Deze is Mijn Zoon, de Geliefde in Wie Ik Mijn welbehagen heb". (Matthéüs 3 : 17) Het was de bedoeling dat Hij het zou worden. Net zoals dat het bij Izak al voor zijn geboorte de bedoeling was dat die eerstgeboorterecht zou krijgen van Abraham. Het moest wel op voorgeschreven wijze gebeuren. Vandaar dat Hebreeën ook spreekt over een loopbaan die gelopen moet worden om die heerlijkheid te ontvangen.

Het kan zijn dat wij niet begrijpen hoe de Godheid afgelegd kan worden, maar als de Schrift het zo zegt, dan moet het toch niet zo moeilijk zijn om ons dat voor te stellen. Per slot: elk mens die geboren wordt, is per Bijbelse definitie een aarden vat en dat vat zou gevuld moeten worden met een inhoud, een volheid, en dat zou als het goed is het Woord Gods moeten zijn. De Here Jezus wordt beschouwd als een vat dat eerst leeg gemaakt is. Het was ooit vol en het werd leeg gemaakt. Daarna is het leeggemaakte vat gelijk aan alle andere lege vaten. Ik geloof dat de Here Jezus geboren werd in Bethlehem zonder enige kennis, net als elk ander kind. Daarna moest Hij leren. Leren lopen en praten, maar ook de Schrift leren kennen. Hij kon nog niet de wet opzeggen toen Hij 3 jaar was. Hij moest leren, omdat er niks was. Hij was een leeg vat, een aarden vat, een vat dat uiteindelijk ook gebroken werd. Dan gaat het vervolgens om wat in het vat zit. Olie, of water dat in wijn veranderd is. Of een schat in aarden vaten. Het enige verschil tussen de Here Jezus en de mensheid in het algemeen, is dit: Hij heeft Zichzelve geledigd en daarna gevuld met het Woord Gods. Daarom werd Hij verheerlijkt, daarom wekte God Hem op uit de dood en zelfs als eerste. Daarom heeft God Hem uitermate verhoogd, op grond van gehoorzaamheid, nederigheid en geloof.

De uitspraak van de Here Jezus "Ik heb macht het leven af te leggen en het weder op te nemen" (Johannes 10 : 18) wordt dikwijls geïnterpreteerd als dat de Heer zomaar Zijn leven kon afleggen, dood neervallen wanneer Hij zou willen, en ook weer gewoon kon opstaan indien Hij zou willen. Het wordt ook dikwijls in verband gebracht met Zijn kruisiging. De uitdrukking "Hij gaf de geest" wordt dan geïnterpreteerd als dat Hij bewust daar Zijn geest, namelijk Zijn leven, aflegde. Dat laatste is niet vol te houden omdat de term "de geest geven" ook in verband met heel wat andere mensen in de Bijbel genoemd wordt. En wat betreft de uitdrukking "Hij heeft macht af te leggen en weder op te nemen": die uitdrukking leg ik graag naast Johannes 1 : 12.

Johannes 1 : 12

12 Maar zovelen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij macht gegeven kinderen Gods te worden, *namelijk* die in Zijn Naam geloven;

Was dit in de eigen kracht van die kinderen? Nee. Dat is het antwoord op de vraag: Had de Here Jezus macht in eigen kracht het leven af te leggen en op te nemen? Ik denk het niet. Hij kon het ook niet in eigen kracht, Hij moest een beroep doen op Zijn Vader in de hemel. Misschien zou Hij dat wel gedaan hebben, maar Hij kon het niet in eigen kracht. De uitdrukking in Johannes 1 betekent dan ook dat zovelen Hem aangenomen hebben,

die heeft Hij het recht gegeven om kinderen Gods te worden. Niet in eigen kracht uiteraard, want je kunt nooit iemands kind worden in eigen kracht. Hetzelfde geldt voor de uitspraak "Ik heb macht het leven weder op te nemen". Vervang het woord macht door recht, dat is heel legitiem, en je hebt geen probleem. Hij zou het afleggen maar Hij had het recht, zwart op wit, op grond van het Woord Gods, dat Hij het weer zou terug ontvangen. Daar leefde Hij uit, dat was Zijn toekomstverwachting.

De kruisiging van de Here Jezus wordt in de Bijbel beschreven als vernedering, sterker nog, als uitermate vernedering. Als wij van dit Schriftgedeelte terugbladeren naar Johannes 3 komen we dezelfde termen tegen. In Johannes 3 : 13 is namelijk sprake van iemand Die uit de hemel is nedergekomen, namelijk de Zoon des mensen. Dat is vernedering dus. Daarna staat er:

Johannes 3 : 14, 15 zie zijlijn 19 (pag. 45)

- 14 En gelijk Mozes de slang in de woestijn verhoogd heeft, alzo moet de Zoon des mensen verhoogd worden;
15 Opdat een ieder, die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Om het eeuwige leven te hebben, zou men geloven in de Zoon des mensen, Die verhoogd geworden is, zoals typologisch uitgebeeld in het verhogen van de slang in de woestijn. Deze uitspraak gaat niet over Zijn kruisiging, want dat was geen verhoging, maar een vernedering. De verhoging van de slang in de woestijn was een uitbeelding van Zijn verhoging tot aan de rechterhand Gods, Zijn uiterste verhoging. Datzelfde geldt ook voor vers 16.

Johannes 3 : 16

- 16 Want alzo lief heeft God de wereld gehad, dat Hij Zijn eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een ieder die in Hem gelooft, niet verderve, maar het eeuwige leven hebbe.

Die eniggeboren Zoon is Degene Die zit aan de rechterhand Gods. Hij is de verhoogde Zoon des mensen uit vers 14 en ook de verhoogde slang uit vers 14. Het gaat over God Die Zijn Zoon gesteld heeft aan Zijn rechterhand in de hemel, opdat eenieder die zijn vertrouwen op Hem stelt, Degene Die leeft tot in alle eeuwigheid, in Hem eeuwig leven zou ontvangen. Hier wordt de opgewekte Christus gepredikt. Als Hij niet is opgewekt, is de prediking leeg. De prediking is niet Zijn dood, maar Zijn opstanding uit de dood. God heeft Hem uit de dood opgewekt en in Hem

de Bijbel, weten heel goed dat "Zoon van God" in zijn hoogste betekenis een aanduiding is van de Messias. Zij beschouwen zoonschap niet als de aanduiding van iemands wezen en zijn het dus met de opvatting over de derde persoon van de Godheid niet eens. Die terminologie is niet Bijbels. Er zijn nog vijf toepassingen voor de term Zoon van God. De duivel is dat. De mens is van nature een zoon van God en Adam in het bijzonder. Engelen zijn zonen Gods en heel Israël wordt zoon Gods genoemd. Allemaal in dezelfde Bijbel. Als Psalm 2 zegt, in het NT toegepast op de Here Jezus Christus, "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd", is er in de Bijbel geen twijfel over dat dit was op de dag van Zijn opstanding. Toen werd Hij als zodanig gesteld. Over welke zoon van God gaat het? In de eerste plaats de Messias, (officiële Joodse leer) en daarna die Zoon van God Die aangekondigd wordt in 2 Samuël 7, waar God tot David zegt dat "Iemand uit zijn lijf een onwankelbaar koninkrijk zal ontvangen". Die zou Zijn Naam een huis bouwen. Een zoon van David, aangehaald later in Handelingen 2. Dan zegt God daarbij: "Hij zal Mij tot Zoon zijn en Ik zal Hem tot Vader zijn". Naar Joodse verwachting zou de Messias weliswaar Zoon van David zijn, maar wel degelijk ook Zoon van God. Daarom antwoordde Petrus de Heer ook dat Hij de Christus, de Messias was, de Zoon van de levende God.

Zijlijn 19

Vooral in het Johannes-evangelie staan veel uitspraken die geschreven worden alsof ze toen al gerealiseerd waren, terwijl we uit andere Schriftgedeelten weten dat dat niet het geval was nog in die dagen. Het is een vooruitgrijpen op de toekomst. Dat is een normale literaire vorm. Wij gebruiken dat in de omgangstaal trouwens ook. Wij zeggen iets in de tegenwoordige tijd, maar het gaat over de toekomstige tijd. Bijvoorbeeld: Ik ga volgende week naar... We zeggen het in de tegenwoordige tijd, maar het zou moeten zijn: ik zal volgende week gaan...

Zijlijn 20

De enige naam boven alle naam is die van Jehova. In Jesaja wordt de naam Jehova verbonden aan de Verlosser, de Heilige Israëls, de Messias. Het is de Naam des Heeren. In Handelingen 2 zegt Petrus: "Al wie de naam des Heeren aanroept, zal zalig worden." Hij citeert uit Joël 2. Daar staat in het Hebreeuws: "Al wie de naam Jehova aanroept ...". Verderop in Handelingen gaat het om de naam van Jezus: "Want er is onder de hemel geen andere naam gegeven waardoor wij moeten zalig worden". Het is een Naam boven alle naam, ver boven alle overheid, macht, kracht en heerschappij en alle naam die genaamd wordt. (Efeze 1 : 21)

hebben wij leven ontvangen. God heeft Hem gesteld tot Vorst des levens en Vorst en Zaligmaker. In die Naam zal men zalig worden.

1 Korinthe 15 : 15-17

- 15 En zo worden wij ook bevonden valse getuigen Gods; want wij hebben van God getuigd, dat Hij Christus opgewekt heeft, Dien Hij niet heeft opgewekt, zo namelijk de doden niet opgewekt worden.
- 16 Want indien de doden niet opgewekt worden, zo is ook Christus niet opgewekt.
- 17 En indien Christus niet opgewekt is, zo is uw geloof tevergeefs, zo zijt gij nog in uw zonden.

De Here Jezus stierf voor onze zonden, maar wij leven nog en zijn nog in onze zonden als er geen leven is in de opgewekte Christus. De opstanding is niet alleen de bekrachtiging daarvan, maar als dat eeuwige leven er niet is, hebben wij het ook niet ontvangen en zijn we nog wie we altijd waren, zondige mensen, en zijn wij nog in onze zonden en staan wij ook zo voor God. Onze verzoening met God berust op de opstanding van Christus, waardoor wij met Hem zijn opgewekt en met Hem gezet zijn in de hemel. God heeft ons wedergeboren door de opstanding van Christus. Bij Filippenzen 2 : 9 wordt verwezen naar Hebreëen 1 : 4. Daar wordt diezelfde verheerlijking van Christus genoemd en wordt gezegd dat "Hij uitnemender Naam boven de engelen heeft geërfd". De gedachte daar is dat de Here Jezus een positie heeft ontvangen boven de engelen, aan de rechterhand der Majesteit in de hoogste hemelen. (vers 3) Daarna staat in vers 4: "zoveel treffelijker geworden". Dat was Hij dus niet. Hij werd treffelijker dan de engelen toen Hij uitnemender Naam geërfd heeft. In de rest van dat hoofdstuk worden Schriftplaatsen aangehaald uit het Oude Testament waarin deze positie van de Here Jezus, danwel van de Zoon des mensen, werd aangekondigd. De positie die gesteld zou zijn boven de engelen en daarmee boven alle overheden en machten in de hemelen. De naam boven alle naam is Jehova. De Here Jezus is Jehova Jezus. Jehova uit het Oude Testament is Dezelfde als de Here Jezus in deze tijd. Daar zit een geschiedenis tussen van vernedering en verhoging, maar dat neemt niet weg dat Jezus de naam Jehova ontvangen heeft. De naam Jehova is in de Bijbel de uitdrukking van het Wezen Gods in het Oude Testament. In Hebreëen 1 : 3 wordt dat aangehaald. Daar wordt gezegd dat Jezus van Nazareth het afschijnsel is van Gods heerlijkheid en het uitgedrukte beeld van Zijn wezen en Zijn naam is Jehova. Het is die positie die Hij ook sinds Zijn opstanding inneemt. Dat impliceert dat Hij die positie daarvoor niet innam. In oudtestamentische tijd heette Hij geen Jezus. Die naam kreeg Hij toen Hij mens werd. In die periode heette Hij geen

Jehova en was Hij ook niet de uitdrukking van het Wezen Gods. Bij Zijn opstanding komen die twee bij elkaar en ontvangt Jezus de naam Jehova. Hij krijgt uitnemender naam. Sindsdien is deze Mens de uitdrukking van het Wezen Gods. Als mens draagt Hij de naam Jezus en als uitdrukking van Gods heerlijkheid en van Gods wezen, draagt Hij de naam Jehova. In één adem noemen wij Hem "de Heere", want dat is het Nederlands equivalent van de naam Jehova. **zie zijlijn 20** De Here Jezus bidt in:

Johannes 17 : 5

- 5 En nu verheerlijk Mij, Gij Vader, bij Uzelven, met de heerlijkheid, die Ik bij U had, eer de wereld was.

Er staat niet "eer Ik mens werd", maar "eer de wereld was". Als wij vaststellen dat de Here Jezus heerlijkheid aflegde bij Zijn geboorte, bij Zijn menswording, moeten wij ook vaststellen dat de heerlijkheid van Jehova in het Oude Testament niet meer zo groot was als dat die oorspronkelijk geweest moet zijn vóór de grondlegging (nederwerping) der wereld. In den beginne schiep God de hemelen en de aarde, maar door één of andere oorzaak, kwam deze wereld in de macht van de zonde en in de macht van de satan terecht. Daarop volgde een oordeel van Godswege over deze wereld, in het bijzonder over de aarde. Die wérd namelijk "woestheid en ledigheid en duisternis", zoals Genesis 1 : 2 zegt. Hemel en aarde werden geoordeeld door water. Petrus zegt dat als commentaar daarop in 1 Petrus 3 : 6. De gedachte is, dat als daarna in de zeven dagen van Genesis 1 deze geoordeelde wereld tot op zekere hoogte hersteld wordt (restitutieleer) en zich nog steeds in de macht van de zonde bevindt, dat geen eervolle zaak voor God is. **zie zijlijn 21 pag. 46** En dus verloor Hij daarmee heerlijkheid. Het zou zelfs beschouwd kunnen worden als in strijd met Zijn rechtvaardigheid. De rechtvaardige en heerlijke God neemt verantwoordelijkheid op Zich voor het bestaan, dan wel voortbestaan, van een zondige wereld. Dat is een fundamentele redenering in dat verband.

Die verantwoordelijkheid heeft Hij inderdaad ook gedragen. Het leidde uiteindelijk tot de dood van de Here Jezus. Hij legde steeds meer heerlijkheid af, inclusief de Naam en die eindigde aan het vloekhout. De Joden hebben een pracht van een verhaal. Zij willen namelijk niet horen over "God een Vader" en "God een Zoon". Ze kennen die wel, maar ze noemen het anders. Omdat ze het niet met de christenen eens willen zijn gebruiken ze deze termen niet. Het verhaal is dan zo: het mannelijke van God, maar men bedoelt God de Vader, zegt: Ik ga een schepping maken. Toen kwam het antwoord van het vrouwelijke van God, maar men bedoelt de Zoon Die uit de Vader voortkomt en daarmee vrouwelijk staat ten opzichte van de Vader, die zei: dat is goed, maar dan ga Ik mee. De uitdrukking

is daarna ontstaan dat God meeding met de schepping. Dat vrouwelijke van God zijn christenen geneigd te noemen "de Zoon", maar beter is te zeggen "Jehova". Het is de uitdrukking van Gods wezen, de buitenkant en dat is altijd vrouwelijk ten opzichte van het wezen zelf.

Binnen het protestantisme hebben ze een heel ander verhaal, maar het komt op hetzelfde neer. Die zeggen: Jehova, in de Bijbel, is de verbondsgod. Men zegt dat zo, omdat men een hele theorie heeft over het verbond. Men maakt geen onderscheid tussen verschillende verbonden. Men ziet het allemaal als één geheel, verbondstheologie. Dat betekent niet dat er meerdere goden zijn, dat bedoelt men ook niet. Men bedoelt te zeggen dat als God met mensen in een relatie treedt, in wat dus een verbond genoemd kan worden, Hij dat doet onder die Naam. Dan noemt Hij Zich, of laat Hij Zich noemen, Jehova. Dat is echter precies hetzelfde als het verhaal uit Joodse bron. Het betekent dat Jehova Degene is Die met de wereld meegaat en dus uiteindelijk de wereldgeschiedenis bepaalt, de weg bepaalt naar het gestelde doel. Het doel is uiteraard de verheerlijking Gods. En dat niet alleen, het doel is ook de rechtvaardiging Gods. Omdat dat zo duidelijk in de Bijbel staat, kon ik ook zeggen dat Hij niet alleen heerlijkheid verloor, maar vermoedelijk ook rechtvaardigheid. Als het niet verder zou leiden dan dat, zou God een onrechtvaardig God zijn. Hij zal een oordeel moeten brengen over de zonde, maar Hij doet het niet. Of Hij heeft het gedaan, maar komt er op terug. Hij oordeelt de wereld, maar daarna herstelt Hij hem, zonder dat er werkelijk iets veranderd is. De gedachte is dat God dat doet, maar dat het bestaan van de wereld leidt tot lastering Gods.

De geschiedenis van Israël staat model voor van alles en nog wat. Gods handelen wordt erin tot uitdrukking gebracht. Daarin is Israël aan de ene kant een uitbeelding van heel de wereld als zodanig en bij gelegenheid aan de andere kant een uitbeelding van de Gemeente. Het beginsel is dat Gods handelen met Israël demonstratief gebeurt, omdat het uitdrukking geeft aan Gods handelen met de totale wereld. Tot Israël wordt gezegd: "Om uwentwil wordt Mijn naam gelasterd". (Jesaja 52 : 5; Romeinen 2 : 24) Onder de heidenen over de hele wereld namelijk. Niet alleen het bestaan van Israël, maar het bestaan van heel de wereld is tot oneer van God. God laat deze oude gevallen wereld bestaan, heeft hem zelfs min of meer hersteld in de zeven dagen van Genesis 1, opdat Hij uit een oude gevallen zondige wereld een Nieuwe Schepping tot stand zou brengen.

Als ik bij de Joodse gedachtegang aansluit, verwekt God als Man een Nieuwe Schepping via de vrouw, namelijk de schepping. Als dat gebeurd is, verdwijnt die oude schepping definitief. Theoretisch zouden we zeg-

gen dat God de zondige wereld had moeten oordelen. Dat doet Hij echter niet. In plaats daarvan maakt Hij uit die oude wereld een nieuwe en zelfs een betere wereld, in elk geval. Dat is de reden van het bestaan van de wereld, zoals we die vandaag kennen. Dat staat op verschillende plaatsen in de Bijbel. Bijvoorbeeld in Romeinen 8, waar staat dat heel de schepping tot nu toe in barensood is. De vertalers dachten dat het een soort van beeldspraak was en hebben ervan gemaakt: "als in barensood tot nu toe". Er staat echter: "heel de schepping is in barensood". Uit die wereld zou een nieuwe wereld voortgebracht worden. Vandaar dat in de Bijbel belangrijke figuren nogal eens geboren worden uit een buitenechtelijke relatie, uit een hoer of een vreemde vrouw. Onder die omstandigheden zijn die vreemde vrouwen, met een verhaal eraan vast, altijd een uitbeelding van de wereld in het algemeen en wat smaller toegepast van Israël, die trouwens letterlijk "die hoer" genoemd wordt.

Er is ook nog een andere lijn die we zouden kunnen volgen. In Romeinen 3 wordt na een lange uiteenzetting alsnog de situatie van heel de mensheid beschreven. Daarvan staat, met citaten uit het Oude Testament, dat er van heel die mensheid niemand is die goed doet, tezamen zijn zij afgeweken en onnut geworden. Onnut waarvoor? Als de mensheid nuttig zou zijn geweest, waarvoor dan? Wat was dan het doel van de schepping als zodanig en van de mens in het bijzonder? Van ons, die kinderen Gods zijn geworden, die wedergeboren zijn en dus eerstelingen zijn geworden van een Nieuwe Schepping, wordt gezegd dat wij nuttig geworden zijn. Wij zijn nu ineens in staat gesteld - bekwaam gemaakt - om God te dienen. De schepping zou God moeten dienen en dus bijdragen aan de eer en heerlijkheid Gods. In de praktijk is de schepping, deze oude wereld, vanwege de werkzaamheid van zonde en daarmee de dood, daartoe niet in staat. Het verlossingswerk dat God in Christus tot stand brengt, heeft feitelijk dus als doel om een schepping voort te brengen, die alsnog nuttig is. Als die oude schepping dan niet nuttig gemaakt kan worden in zichzelf, heeft God het zo geregeld dat die oude schepping toch nuttig is, maar dan doordat die oude schepping fungeert als de moeder waaruit een Nieuwe Schepping verwekt wordt. Wij, die Nieuwe Schepselen zijn, zijn bekwaam gemaakt om God te dienen en leven dus, als het goed is, tot heerlijkheid Gods.

Romeinen 6:4

4 ... opdat, gelijkewijs Christus uit de doden opgewekt is tot de heerlijkheid des Vaders, alzo ook wij in nieuwigheid des levens wandelen zouden.

Dit zijn heel elementaire dingen, die staan in de eerste hoofdstukken van

Zijlijn 21

Het voortbestaan van die zondige mens en dat er steeds meer zondaren komen is niet tot eer van God. Sommigen nemen het in onze dagen God nog steeds kwalijk en ontkennen zelfs op die grond het bestaan van een God, want een God Die dat soort zaken toestaat, bestaat niet of Hij is geen God. Dat is de filosofie, maar wel de verkeerde. Men zou moeten zeggen dat het niet tot heerlijkheid van God is, dat het zo voortbestaat. Dan komen we dichter bij de Bijbel terecht, want dat wordt in Johannes 17 gezegd. De Heer verloor heerlijkheid bij het tot stand komen van de tegenwoordige wereld.

Romeinen. Het gaat aan de ene kant om de heerlijkheid Gods en aan de andere kant wellicht om de rechtvaardigheid Gods. Dat Hij rechtvaardigheid verloor, heb ik nooit gelezen in de Bijbel, maar dat God er prijs op stelt om Zijn rechtvaardigheid te demonstreren, wat Hij ook doet via de dood en opstanding van de Here Jezus Christus, wordt uitgebreid uiteengezet in Romeinen 3. God heeft Christus voorgesteld tot een verzoening, tot een betoning van Zijn eigen rechtvaardigheid. Aan de ene kant worden wij als gelovigen geacht God te verheerlijken. Aan de andere kant worden wij wel degelijk geacht God te rechtvaardigen.

Die graduele ontluistering, verlies van heerlijkheid van Godswege, zien we de gehele oudtestamentische geschiedenis door. Het dieptepunt is de dood van de Here Jezus. Dat is tevens het eindpunt. Daarna volgt uiterste verhoging. Het is diezelfde route, die van vernedering naar uiterste verhoging, die we ook in veel oudtestamentische geschiedenissen tegenkomen. Het valt niet altijd op, maar het komt erg veel voor. Opvallend is de geschiedenis van Jozef. Een weg van vernedering en verwerping, eerst door zijn eigen broeders, daarna in Egypte. Een weg van laster. Hij wordt geacht dood te zijn, hij wordt verkocht, komt in slavernij, in de gevangenis en van het ene moment op het andere wordt hij uitermate verhoogd. Hoger kon niet. Dat geldt later ook voor de "Zoon van Jozef".

De Here Jezus zag er niet slechts vernederd uit, Hij wás vernederd en wérd verhoogd. In dit hele gedeelte gaat het vooral om dat woordje "daarom" aan het begin van dit vers. Niet "God heeft Hem vervolgens uitermate verhoogd", maar "dáárom heeft God Hem uitermate verhoogd". De verhoging van de Here Jezus was naar Bijbelse maatstaven niet omdat Hij uit de hemel afkomstig was. Als Hij oorspronkelijk in de hemel thuis hoorde en uiteindelijk in de hemel is om die reden, waarom dan heel het gedoe daar tussenin? Dat is daarmee niet verklaard. Sommigen zeggen dat Hij uitermate verhoogd was, omdat Hij van Godswege, via de Heilige Geest, in Maria verwekt was en dus niet alleen Zoon was in de zin van erfgenaam Gods, maar ook Zoon in de zin van uit God geboren van nature. Waarom dan niet meteen? Als u zegt dat al wat de baarmoeder opent, voor God is bestemd, is dat zo, maar wel meteen en niet na zoveel jaar en zeker niet na deze weg van lijden. De Bijbelse argumentatie is een heel andere. God heeft Hem uitermate verhoogd, omdat Hij eerst Zich uitermate liet vernederen en gehoorzaam werd tot de dood des kruises. Dáárom heeft God Hem verhoogd. De Bijbel kent voor zover ik weet geen andere reden. Er zijn heel wat zaken die in de Bijbel genoemd worden waarbij verschillende redenen worden opgegeven. Dat kan best meervoudig zijn, maar ik heb dat in de Schrift nooit gevonden. Ik ken er maar één en dat is dat de verhoging van

de Here Jezus is op basis van Zijn gehoorzaamheid, Zijn onderdanigheid, Zijn vernedering zoals het hier heet en Zijn geloof. Meestal heet het "Zijn geloof" of "Zijn gehoorzaamheid". Dat vinden we hier in vers 8 ook terug. Om die reden heeft God Hem uitermate verhoogd. De gedachte is aan de verhoging van een Mens, die notabene al was overleden. Dieper kan een mens niet vernederd worden. Daarna werd Hij uitermate verhoogd, tot aan de rechterhand Gods.

De titel Zoon des Mensen, die de Here Jezus voor Zichzelf gebruikt, komt eigenlijk alleen voor in de Evangelien en één keer in Handelingen 7 : 56 en daarna nooit meer. De oorsprong van de term ligt in Daniël 7. Daar zien we de Zoon des mensen in de hemel. In Psalm 8 komt hij ook voor, wat onterecht vaak niet op de Here Jezus van toepassing gebracht wordt, terwijl dat in Hebrëen 2 expliciet staat. Het is die titel die de Here Jezus gebruikt, die geërfd is van Adam, via Seth, Enos, Kenan, Mahalalel, Noach, Abraham, David, Salomo enzovoorts. Zo noemt de Here Jezus Zichzelf tijdens Zijn omwandeling op aarde en daarna horen we er eigenlijk niet meer van, behalve nog bij de steniging van Stefanus in:

Handelingen 7 : 56

56 En hij zeide: Ziet, ik zie de hemelen geopend, en den Zoon des mensen, staande ter rechter *hand* Gods.

De Zoon des mensen, geplaatst in een positie aan de rechterhand Gods. Het bijzondere is dat het hier niet de Zoon van God is aan de rechterhand Gods, maar de Zoon des mensen. De gedachte is, en dat blijkt ook uit de omstandigheden en de redevoering van Stefanus, dat deze Jezus weliswaar door de Joden verworpen was, maar niettemin door God uitermate verhoogd. Deze Jezus is nu aan de rechterhand Gods, uitermate verhoogd. God heeft Zich over Hem ontfermd en gezet aan Zijn rechterhand en bovendien als Zijn eigen Zoon gesteld. Het opvallende is echter dat de Here Jezus Zichzelf steeds Zoon des mensen noemt, maar na deze gebeurtenis nooit meer zo genoemd wordt. Daarna wordt Hij gewoonlijk de Zoon van God genoemd. Dat is de hoogste titel terwijl toen Hij op aarde was, de hoogste titel "Zoon des mensen" was. In het Johannes-evangelie worden deze beide titels met nadruk aan elkaar verbonden. God heeft aan Zijn Zoon - Zoon van God - al het oordeel gegeven omdat Hij de Zoon des mensen is. (Johannes 5 : 26)

Johannes 5 : 25-27

25 Voorwaar, voorwaar zeg Ik u: De ure komt, en is nu, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze gehoord hebben, zullen leven.

- 26 Want gelijk de Vader het leven heeft in Zichzelf, also heeft Hij ook den Zoon gegeven, het leven te hebben in Zichzelf;
- 27 En heeft Hem macht gegeven, ook gericht te houden, omdat Hij des mensen Zoon is.

De Zoon des mensen heeft inderdaad het recht, de macht, om gericht te houden over de gehele aarde. Hij is de erfgenaam van Adam, Hij zou de hele aarde aan Zich onderwerpen. God heeft aan Zijn Zoon deze dingen gegeven, omdat die Zoon van God aan de andere kant de Zoon des mensen is en dus de Erfgenaam van Adam.

Genesis 9 : 6

- 6 Wie des mensen bloed vergiet, zijn bloed zal door den mens vergoten worden; want God heeft den mens naar Zijn beeld gemaakt.

Ik geloof dat het in de hoogste betekenis van de uitdrukking "die mens" inderdaad de Zoon des mensen is, namelijk de Here Jezus Christus. Hij is het beeld Gods. Als deze uitspraak in het Nieuwe Testament staat, betekent dat niets als dat elk mens zou zijn. Dat is wat men denkt, maar het is niet zo. De mens is van nature niet het beeld Gods. Dat kunnen we ook aan hem zien. Wij moeten er van alles bij verzinnen om dat een beetje aannemelijk te kunnen maken. De mens is niet het beeld Gods, het zou het beeld Gods moeten zijn. "Laat ons mens maken naar Ons beeld en Onze gelijkenis". (Genesis 1 : 26) **zie zijlijn 21** De eerste mens die een beelddrager Gods is, is niet Adam, maar de laatste Adam. (1 Korinthe 15 : 45) Al de rest gaat daaraan vooraf. Dat betekent gewoon dat de schepping van Adam slechts vooruit grijpt op wat uiteindelijk zou moeten komen. Adam is niet die mens, de Here Jezus Christus is die Mens. Dat vinden we in Psalm 8 waar de vraag gesteld wordt: Wie is de mens dat Gij zijner gedenkt? Wie is de zoon des mensen? Een latere generatie dus. Het antwoord geeft Hebreëen 2: de Here Jezus.

De gedachte is dat er een mensheid geformeerd zou worden naar Gods beeld en gelijkenis, maar de eerste van die mensheid zou niet deze eerste Adam zijn, maar de laatste Adam. De laatste Adam is de eersteling van de nieuwe mensheid en daarna volgen als het goed is u en ik. Wij worden naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd. Wij zouden het beeld van Gods Zoon gelijkvormig worden. Wij zouden namelijk beelddragers Gods worden. De mens is geen beelddrager Gods. Als je gelooft dat de mens beelddrager Gods is, zit je met uitdrukkingen waarin op zeer triomfante wijze gezegd wordt dat de Here Jezus Christus dat is. Dan betekent

het dus allemaal niets meer. En je zit aan de andere kant met de uitdrukkingen waar staat dat wij, u en ik, beelddragers Gods zouden worden, naar datzelfde beeld in gedaante veranderd zouden worden, (2 Korinthe 3) of het beeld van Gods Zoon gelijkvormig zouden worden. (Romeinen 8) Die teksten betekenen niets als we het al van nature waren. Er is altijd wel iemand die zegt dat de mens oorspronkelijk beelddrager Gods was, maar dat door de zondeval is kwijtgeraakt. Dat wordt alleen maar gezegd als deze discussie gevoerd wordt. Als die niet gevoerd wordt, wordt stug volgehouden dat de mens in het algemeen beelddrager Gods is. Als daar vraagtekens bij en Bijbelteksten naast gezet worden, zegt men dat dit beeld Gods verloren is. Als was het een soort omhulling. Toen was hij ineens naakt en toen moest hij bekleed worden. Dat klopt ook niet, want de mens was altijd al naakt, alleen zag hij het niet. Hij was het zichzelf niet bewust. Er worden steeds argumenten bijgeslept, die in zichzelf niet deugen. De mens is niet beelddrager Gods. Wij dragen namelijk het beeld van de eerste mens. (1 Korinthe 15) Daar staat dat de eerste mens uit de aarde aards was. De tweede Mens is uit de hemel. Wij moeten veranderd worden naar (tot) Zijn beeld. Door wedergeboorte, waarbij wij deel krijgen aan het leven van de laatste Adam, namelijk Christus, worden wij veranderd en zo beelddragers Gods.

De tekst: "de mens is geworden één Onzer, kennende goed en kwaad" (Genesis 3 : 21) betekent dat God goed en kwaad al kende, de mens nog niet, maar wel na de zonde van Adam. Toen kende hij ook het kwade. Volgens dat Schriftgedeelte, had God Zelf deel aan het kwade. Ik zeg niet dat Hij het kwade, de zonde dus, heeft uitgevonden of in de wereld gebracht, zoals sommigen wel beweren. De tekst brengt dikwijls problemen met zich mee, omdat sommigen deze tekst gebruiken om aan te geven dat het goede en kwade van oorsprong en van nature aanwezig waren in God. De Joden leren dat trouwens ook. Die hebben ook het idee dat het kwade met het vrouwelijke van God mee ging en het goede bleef bij het mannelijke van God. De bedoeling is dat dit straks allemaal weer bij elkaar wordt gebracht. Zo leren de Joden dat officieel. De gedachte is wel degelijk dat God deel had aan het kwade, Zich daarvan bewust was. Eigenlijk is het zo dat de Heer, Jehova dus, het vrouwelijke van God, de buitenkant, daar al wel degelijk de schuld van de wereld droeg. "Dien Die geen zonde gekend heeft, heeft Hij tot zonde gemaakt". (2 Korinthe 5 : 21) Wanneer gebeurde dat? In de oppervlakkige redenering: bij Zijn menswording. Als we er iets dieper op ingaan: vanaf het moment dat Hij heerlijkheid verloor. Die verloor Hij toen Hij medeverantwoordelijk werd voor het bestaan van deze zondige wereld. Vóórdat Adam zondigde. Vóórdat de aarde woestheid, ledigheid en duisternis wérd.

Zijlijn

21

In de Statenvertaling staat: "laat Ons mensen maken naar Ons beeld en Onze gelijkenis". Dat staat er echter niet. Er staat niet mensen, er staat een woord in het enkelvoud en men had het woord dus eigenlijk moeten vertalen met mens. Men vat het echter op als mensheid, dat is ook enkelvoud en men heeft het dus maar vertaald met mensen. Er staat echter echt een enkelvoud. Daar komt bij dat er niet het woord voor mens staat, er staat adam en dat is niet het woord voor mens. Dat heeft men er wel van gemaakt, maar dat is ten onrechte. "Adam" is het woord voor "rood". Er staat dus: laat Ons adam maken, één dus. De vertalers hebben begrepen dat het niet gaat om één mens, maar om velen. Daar hebben ze gelijk in, alleen is het niet goed dat ze dit meteen in de vertaling hebben gelegd, nadrukkelijker dan dat het in de grondtekst staat. Daar zit het probleem.

Als er staat: "Het Lam dat geslacht is van voor de grondlegging (= *nederwerping*) der wereld" (Openbaring 13 : 8) dan zegt men: het Lam is de Here Jezus en Hij werd geslacht toen Hij gekruisigd werd. Maar er staat: "Van vóór de grondlegging der wereld". Dat kan chronologisch nooit kloppend gemaakt worden, maar wel via een andere redenering. Dat Lam droeg de zonde der wereld dus al vóór die nederwerping, vóór de woestheid, ledigheid en duisternis. Daarmee stond ook vast dat Hij daarvoor zou sterven. Hij werd tot zonde gemaakt en zou die ook dragen. Als daarna de zondeval van Adam plaatsvindt, kan er gezegd worden: "Hij is geworden als één Onzer, kennende goed en kwaad". "Onzer" is meervoud, maar niet noodzakelijk drie. Als u het mij vraagt, kom ik niet verder dan twee, namelijk het wezen Gods en de uitdrukking van het wezen Gods. "De uitdrukking van het wezen Gods" betekent Degene Die uitvoering geeft aan Gods gedachten. Die wordt verantwoordelijk gesteld voor het bestaan van de zondige wereld als zodanig. Adam, die uit deze zondige wereld geformeerd werd, uit stof van een zondige wereld, en die dus eigenlijk een zondaar was vanaf het moment dat hij zijn ogen open deed, was zich die zonde niet bewust, maar nadat hij gezondigd had wel. Zo is het ons ook gegaan. Wij waren al een zondaar van voor dat we onze ogen open deden en dat bleek daarna al spoedig. Zo is het met Adam ook gegaan.

"De mens keert tot de aardbodem weder omdat hij een zondaar is", maar zo staat het er niet. Dat is maar een deel van het verhaal. Er staat namelijk: "de mens keert tot de aarde weder, omdat hij daaruit genomen is". Stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren. (Genesis 3 : 19) In dat verhaal speelt de zonde geen rol. De zonde heeft er wel een rol in, omdat de mens uit de aarde is, is hij een zondaar en daarom zondigt hij, en hij keert vervolgens tot de aarde weder. De apostel Paulus zegt hier over: er zijn zelfs mensen die niet actief gezondigd hebben, er geen weet van hadden, maar ze zijn wel gestorven. Het waren dus wel zondaren. (Romeinen 5 : 12) Waar komt die dood dan vandaan? Uit het feit dat zij reeds zondaren waren. Ze keerden tot de aarde weder, omdat ze daaruit genomen zijn. Dat neemt de morele verantwoordelijkheid voor de zonde van de mens niet weg. Wij staan schuldig tegenover God, omdat wij zondaren zijn. U kunt er niets aan doen dat u een zondaar bent, Adam ook niet. Hij werd geformeerd uit die oude gevallen wereld, die in het oordeel lag. Vandaar dat er ook steeds staat dat Adam, de eerste mens uit de aarde, aards was. (1 Korinthe 15 : 47)

De Heer Zelf, Jehova, de uitdrukking van het Wezen Gods, heeft de verantwoordelijkheid voor deze zondige wereld op Zich genomen en heeft Zich met deze wereld geïdentificeerd en er Zich over ontfermd. Dat wordt in het Oude Testament nogal eens uitgebeeld. Eén van de mooiste geschie-

denissen vind ik die van David en Batseba. In kringen waar men onder de wet leeft, mag je niet zeggen dat dit iets moois was, maar het was wel zo. David die zich ontfermt over Batseba en die daar de consequenties van moest dragen en dat ook deed. David is een type van de Heer Zelf, Jehova, de Here Jezus Christus. Batseba, de dochter (*bath*) of huis (*beth*) van de zeven. De dochter van het huis van de zeven is een beeld van de wereld die in zijn geheel een huis genoemd wordt. Het huis Gods is in die zeven dagen van Genesis 1 gemaakt. Batseba, was onderworpen (getrouwd) aan Uriah (= licht). Ik hou het op de wereld die onderworpen was aan de engel des lichts, de morgenster, de lichtdrager, kortom de duivel zelf. Het was een wettig huwelijk en wat doet David? Die wordt verliefd op Batseba, want alzo lief heeft God de wereld gehad, een wereld die verbonden was met een andere man, de duivel namelijk. Maar die stuurt hij de strijd in en die komt om. Zo overwint Hij degene die het geweld des doods had en zo is de vrouw vrij van de wet des mans. Dat slaat niet alleen op Israël, maar ook op de hele wereld. (Romeinen 7) De vrouw vrij van de wet des mans, zodat zij kan worden eens anderen. Ze trouwt met David. Die man heeft daarmee een schuld op zich geladen; er komt ook een straf van Godswege. Daarna wordt er een zoon uit geboren, maar daar mankeerde wat aan. Hij was ziek en David was in de rouw, zeven dagen lang. Dan overlijdt het kind en is het feest. Dat is een prachtige uitbeelding van onze tegenwoordige bedeling. De naamloze zoon, de eerste die daar geboren werd, is een beeld van de Gemeente. Zolang die er is staat de rest van de geschiedenis stil. Dat is de eerste vrucht van dat huwelijk. Daarna wordt alsnog Salomo geboren, een beeld van de openbaring van het Koninkrijk. Prachtige beeldspraak.

En dan hebben we nog niet eens over al die andere zaken als Rachab de hoer, als beeld van de tegenwoordige wereld, maar wel gelovig en ze krijgt zonen en uiteindelijk wordt David daaruit geboren. Hij stamt uit de lijn van Rachab de hoer en wordt ook genoemd in Matthéüs 1 in het geslachtsregister van de Here Jezus. Ze is een beeld van deze wereld, wordt opgenomen in de familie en daaruit wordt de Zoon geboren. Zo vinden we dat nog veel vaker. Dat betekent inderdaad dat David, nadat de profeet Nathan hem heeft gewezen op zijn schuld nadat hij Batseba tot zich had genomen, in Psalm 51 schrijft: "In zonde heeft mij mijn moeder ontvangen, tegen U alleen heb ik gezondigd, reinig mij van mijn ongerechtigheid, neem mijn misdaden van mij weg, geef mij een nieuw hart en neem Uw Heilige Geest niet van mij". Dat zijn woorden van de Here Jezus dus, zoals altijd met de woorden van David. Ook daar vinden we dus in uitgedrukt dat de Heer Zelf schuld op Zich laadde toen Hij Zich over deze wereld ontfermde. Dat deed Hij niet bij Zijn geboorte in Bethlehem, maar bij de totstandkoming van deze tegenwoordige wereld.

Op grond van o.a. Romeinen 8 zeg ik altijd dat die oude wereld in zonde viel, waarna we terecht komen bij de tegenwoordige wereld die in die zeven dagen van Genesis 1 gemaakt is, maar dat is een zwangere wereld. Daar is die verbintenis tot stand gekomen, daar is een vorm van gemeenschap tussen man en vrouw. Het was Eva die gezondigd had (zie ook 1 Timótheüs 2 : 14) en Adam ging met haar mee. Ik denk dat dit inderdaad een uitbeelding is van de wereld die gezondigd heeft, maar de Heer gaat met die wereld mee. Vervolgens komt daaruit een nieuwe wereld tot stand. Dat betekent dat heel de heilsgeschiedenis maar één doel heeft, namelijk het herstel van de heerlijkheid Gods en daarmee ook de rechtvaardigheid Gods. Bovendien, als we vaststellen dat heel de heilsgeschiedenis vervuld wordt in de geschiedenis, danwel in de persoon van de Here Jezus Christus, wat heeft de Here Jezus Christus dan gedaan? "Ik heb U verheerlijkt op de aarde en dus Vader geef Mij de heerlijkheid die ik bij U had eer de wereld was". Het is niet in de eerste plaats een werk ter verlossing van de mensheid of tot redding der wereld. Het doel is de heerlijkheid Gods en het middel is de redding der wereld. Wij worden verlost en gered tot heerlijkheid Gods. Daar varen wij wel bij, het is ook tot heerlijkheid van ons en tot zegen van ons, maar het is niet het doel. Sinds wij gered zijn zouden wij net als de Here Jezus Christus leven tot heerlijkheid des Vaders en in nieuwigheid des levens. (Romeinen 6 : 4)

Filippenzen 2 : 10

10 Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn.

Er zijn er die hieruit concluderen dat allen die in de hemel, op de aarde en onder de aarde zijn daardoor behouden worden, omdat ze hun knie buigen voor de Here Jezus. Dit is populair in de leer van de alverzoening. Het is echter ten onrechte, want het vers wordt geciteerd uit:

Jesaja 45 : 21

21 Verkondigt en treedt hier toe, ja, beraadslaagt samen: wie heeft dat laten horen van ouds her? Wie heeft dat van toen af verkondigd? Ben Ik het niet, de HEERE? en er is geen God meer behalve Mij, een rechtvaardig God, en een Heiland, niemand is er dan Ik.

De Heere heeft tevoren dingen verkondigd, die in de loop van de geschiedenis vervuld werden. God is God mede omdat Hij de toekomst kent. Aan dat feit zou men Hem als God moeten herkennen is de uiteenzetting hier. Er staat: Wie heeft dat van toen af verkondigd? Ben Ik het

niet, Jehova? Ben Ik het niet, de Heere? HEERE staat hier met hoofdletters. Dat betekent dat in de grondtekst Jehova staat. Jehova betekent "Ik ben" en dus staat er: Ben Ik het niet, Jehova? En er is geen God meer buiten, of behalve Mij. Een rechtvaardig God - let op hoe vaak dit in de Bijbel staat, net alsof het ter discussie staat, en dat staat het ook - en een Heiland. Niemand is er dan Ik. Wie is dan de Heiland? Jehova Zelf en Hij is God. Daarnaast is er niemand. Er is er maar Eén namelijk. Voor zover sommigen hier Vader en Zoon in herkennen, Ze zijn Eén. Zo staat het hier. Ik ben Jehova, er is buiten Mij geen God. Ik ben Heiland en niemand is er dan Ik.

Jesaja 45 : 22, 23

- 22 Wendt U naar Mij toe, wordt behouden, alle gij einden der aarde! want Ik ben God, en niemand meer.
- 23 Ik heb gezworen bij Mijzelf, er is een woord der gerechtigheid uit Mijn mond gegaan, en het zal niet wederkeren: dat Mij alle knie zal gebogen worden, alle tong Mij zal zweren.

Hier wordt gesproken over het Evangelie, waarin de gerechtigheid en de rechtvaardigheid Gods geopenbaard wordt. (Romeinen 1) Een woord dat niet herroepen zou worden. Elke knie zal zich buigen en elke tong zal Hem belijden. Dat wordt ook in Filippenzen 2 aangehaald.

Jesaja 45 : 24

- 24 Men zal van Mij zeggen: Gewisselijk, in den HEERE zijn gerechtigheden en sterkte; tot Hem zal men komen; maar zij zullen beschaamd worden allen, die tegen Hem ontstoken zijn.

Als je Filippenzen 2 : 10 en deze versen naast elkaar legt wordt duidelijk dat die naam van Jezus de naam van Jehova is en dus is het de Here Jezus. Hier wordt het oordeel aangekondigd over degenen die tegen Hem ontstoken waren, ongelovigen dus. Je kunt uit Filippenzen 2 : 10 absoluut niet concluderen dat alle mensen behouden zullen worden. De conclusie moet zijn dat allen aan Hem onderworpen zullen worden, maar dat betekent dat een deel geoordeeld zal worden, bij diezelfde gelegenheid, en dus juist niet behouden wordt.

Jesaja 41 : 11, 12

- 11 Ziet, zij zullen beschaamd en te schande worden, allen, die tegen u ontstoken zijn; zij zullen worden als niet, en die lieden, die met u twisten, zullen vergaan.

Na deze verzen komen we terug bij de oorspronkelijke uiteenzetting. De bedoeling was, dat tot ons zou doordringen dat dit algemene principe dat men door dienstbaarheid en nederigheid verhoogd zou worden van Godswege, in de eerste plaats van toepassing was op de Here Jezus Christus. Die ons op die wijze dan ook een voorbeeld heeft nagelaten. Wij zouden nederigheid leren, omdat de weg van nederigheid nu eenmaal leidt tot verhoging. Het is een weg van zelfverloochening, wellicht van onrecht lijden, van dienstbaarheid. Uiteindelijk zijn deze begrippen positief, omdat ze allemaal leiden tot hetzelfde resultaat: de verhoging. Wij lijden opdat dat nieuwe leven openbaar zou worden. Zover wij met de Here Jezus lijden, zullen wij ook met Hem verheerlijkt worden. Wij zijn verzekerd dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons geopenbaard zal worden. (Romeinen 8 : 18) De Here Jezus is ons voorgedaan, heeft daarmee de weg gewezen, maar ook de weg geopend. Daarin heeft Hij ook de overwinning behaald en wij zouden Zijn navolgers zijn. Hier in Filippenzen gaat het erom dat wij die weg van de Here Jezus zouden gaan, een voorbeeld zouden nemen aan Zijn gehoorzaamheid, opdat ook wij in navolging van de Here Jezus deel zouden hebben aan Zijn heerlijkheid.

- 12 Gij zult hen zoeken, maar zult hen niet vinden; de lieden, die met u kijven, zullen worden als niet, en die lieden, die met u oorlogen, als een nietig ding.

Dat gaat over precies hetzelfde. Het gaat om de complete uitdelging van alle ongelovigen, althans, van degenen die in opstand waren of zijn tegen de Heere. Er wordt met grote nadruk gezegd dat allen aan Hem onderworpen zullen worden, maar het betekent dat allen door Hem geoordeeld zullen worden. Aan Hem is al het oordeel te geven. (Johannes 5 : 27) De Vader heeft aan de Zoon al het oordeel gegeven, omdat Hij de Zoon des mensen is. Men zou dat ook kunnen beschouwen als een commentaar op deze verzen, in het bijzonder die uit Jesaja 45. Dezelfde uitdrukking wordt ook gebruikt in Romeinen 14.

Romeinen 14 : 10, 11

- 10 Maar gij, wat oordeelt gij uw broeder? Of ook gij, wat veracht gij uw broeder? Want wij zullen allen voor den rechterstoel van Christus gesteld worden.
11 Want er is geschreven: Ik leef, zegt de Heere; voor Mij zal alle knie zich buigen, en alle tong zal God belijden.

Dit is rechtstreeks ontleend aan Jesaja 45. Hier wordt het in verband gebracht met de opname van de Gemeente, meer specifiek met onze openbaring voor de rechterstoel van Christus. De gedachte is dat weliswaar alle knie zich voor Hem zal buigen; iedereen zal door Hem geoordeeld worden, maar dat wil nog niet zeggen dat dit collectief en op hetzelfde tijdstip gebeurt. Dat gaat in fasen en in categorieën. Uiteindelijk zal alle knie zich voor Hem buigen en zal men Hem moeten erkennen als de Ene waarachtige en rechtvaardige God, Die een rechtvaardig oordeel zal brengen. Als God dat zal doen, en Hij daarbij zichtbaar zal zijn, wordt de Here Jezus gezien als de uitdrukking van het Wezen Gods. Het is Jehova, maar wij kennen Hem als de Here Jezus. Het is de Zoon des mensen, maar wij kennen Hem ook als God. Meer valt er niet te zien en meer is er dus ook niet van voor te stellen. Als God Zich voorstelt en dus een voorstelling geeft van Wie Hij is, dan verschijnt de gedaante van Jehova in oudtestamentische tijd. Sinds de opstanding verschijnt dan de gedaante van de Here Jezus, in Wie God en mens in elkaar verbonden zijn.

Filippenzen 2 : 10, 11

- 10 Opdat in de Naam van Jezus zich zou buigen alle knie dergenen, die in den hemel, en die op de aarde, en die onder de aarde zijn.

- 11 En alle tong zou belijden, dat Jezus Christus de Heere zij, tot heerlijkheid Gods des Vaders.

Let op dat hier de namen Jezus en Christus erbij staan. Die staan er uiteraard in Jesaja niet, maar de apostel Paulus geeft aan dat het Hem wel is. In Jesaja is het slechts de Heere, maar hier wordt gezegd dat die naam Heere gegeven is aan de Here Jezus. En dus slaat Jesaja 45 inderdaad op Jezus Christus de Heere. Het doel van heel het werk Gods, dan wel het doel van de Here Jezus Christus, is de heerlijkheid Gods. Allen die nu nog tegen Hem in opstand zijn, zullen zich in de toekomst aan Hem moeten onderwerpen en zullen Hem erkennen als de ene, echte God en dus als hun Heer. Maar die Heer zal in veel gevallen hen veroordelen en tot niets maken. Dat betekent dat de Here Jezus de allerhoogste positie heeft ontvangen die maar denkbaar is. Misschien is er iets hogers, maar dat kunnen wij niet denken. God is Degene Die niemand ooit gezien heeft. Hij is een onzienlijk God, Die een ontoegankelijk licht bewoont. De Godheid zeggen wij meestal, om het wat abstracter te maken. Wij kunnen ons daar geen voorstelling van maken en voor zover er een voorstelling is, is het de Here Jezus. Als wij in de toekomst van doen hebben met de rechterstoel van Christus, als die te zien is, zien wij daarop Christus. Als jaren later sprake is van de grote witte troon van God, op de Jongste Dag uit Openbaring, en men kan het zien, zit de Here Jezus Christus op die troon. Je kunt het het oordeel Gods noemen, maar de Vader heeft al het oordeel aan de Zoon gegeven. Als er dus een rechter gezien wordt op die troon, is het Christus. In Openbaringen zien we trouwens gewoonlijk het Lam, dat ons voorgesteld wordt als de Leeuw uit de stam van Juda. De vernederde, Die verhoogd is geworden. **zie zijlijn 22**

Filippenzen 2 : 12

- 12 Alzo dan, mijn geliefden, gelijk gij te allen tijd gehoorzaam geweest zijt, niet als in mijn tegenwoordigheid alleen, maar veelmeer nu in mijn afwezen, werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven;

Vreze en beven is de uitdrukking in de Bijbel voor zwakheid en een beetje onzekerheid. Paulus schrijft aan de Korinthiërs in 1 Korinthe 2: "Ik was bij u in zwakheid en in vele beving". Vreze, of vrees in het algemeen, veronderstelt onderwerping aan... Niet zozeer angst, maar rekening houden met. Dus heeft het van doen met de erkenning dat er nu eenmaal krachten en mensen zijn, die sterker zijn dan wij. Wij zouden hen vrezen en dus zou men God vrezen. Hier gaat het om het bewerken van de zaligheid met vreze en beven. Dat wil zeggen wellicht in zwakheid, in nederigheid, in dienstbaarheid, naar het voorbeeld van de Here Jezus

Zelf. Paulus zegt: "Ik roem in mijn zwakheden want als ik zwak ben, ben ik machtig, want God heeft gezegd dat Zijn kracht in mijn zwakheid zal volbracht worden." (2 Korinthe 12) Hier zegt hij hetzelfde.

Let vooral op het woord "alzo", op deze manier, naar dit voorbeeld, op de wijze van de Here Jezus dus. Hoe bewerken wij onszelf zaligheid met vreze en beven? Door gehoorzaamheid. Zij zijn altijd gehoorzaam geweest en het is uiteraard de bedoeling dat men daarmee doorgaat en zich zo zaligheid zouden bewerken. De Here Jezus was "gehoorzaam tot de dood des kruises". (vers 8) Wij zouden die gehoorzaamheid navolgen en voor ons staat er dan bij dat het zou leiden tot de zaligheid van onszelf. **zie zijlijn 23** Als dat is "alzo", dat wil zeggen op de wijze van de Here Jezus, betekent dit dat Zijn gehoorzaamheid geleid heeft tot Zijn zaligheid. Wij verkrijgen op dezelfde wijze zaligheid als Hij, namelijk door geloof. Daarom kan Efeze zeggen dat wij "gezegend zijn met elke geestelijke zegening in Christus". Zijn zegeningen zijn ook de onze. Wij hebben deel aan de zegeningen van Christus. Zijn zaligheid is onze zaligheid en wordt op dezelfde wijze bewerkt. Efeze zegt dat Zijn uitverkiezing ook onze uitverkiezing is. Zijn predestinatie tot zoonschap is onze predestinatie tot zoonschap. Zijn verlossing is onze verlossing. Zijn begenadiging is onze begenadiging. Zijn erfdeel is ons erfdeel. Zijn kracht is onze kracht. De rijkdom der heerlijkheid van Zijn erfenis is eveneens de onze.

Wij zouden ons onderwerpen aan het Woord Gods en daarbij blijven. Hebreëen 5 leert dat Hij gehoorzaamheid geleerd heeft uit hetgeen Hij heeft geleden. "Volmaakt zijnde is Hij tot oorzaak van eeuwige zaligheid geworden voor allen die Hem gehoorzaam zijn". Dat zijn fundamentele uitspraken. Zijn gehoorzaamheid is een synoniem voor Zijn geloof en nederigheid. "Leert van Mij dat Ik zachtmoedig ben en nederig". Nederigheid hoort bij gehoorzaamheid en onderwerping. Zachtmoedigheid brengt de Bijbel in verband met geloof, een zacht gemoed, een ontvankelijk gemoed. "Ontvang met zachtmoedigheid het Woord Gods dat in u geplant wordt, hetwelk uw zielen (uzelf is dat) kan zalig maken". (Jakobus 1) Men verslikt zich in de uitdrukking "werkt uws zelfs zaligheid met vreze en beven". Sinds wanneer zouden wij door werken onze eigen zaligheid bewerken? Wij worden toch uit genade zalig, zonder de werken? Niet uit werken, opdat niemand roeme en degene die niet werkt wordt zijn geloof gerekend tot gerechtigheid? De term zaligheid staat in ons christelijke dan wel evangelische jargon voor wedergeboren worden, eeuwig leven ontvangen, naar de hemel gaan, kind van God zijn, etc. Dat is terecht, maar dat neemt niet weg dat het begrip zaligheid in de Schrift nog wel wat meer betekent dan dat alleen. Zaligheid staat voor alles wat tot het leven en de godzaligheid behoort. (2

Petrus 1 : 3) Het staat voor alles wat een mens maar van God kan ontvangen. Wat God ons wil geven in Christus, is niet slechts dit kindschap Gods, maar zoonschap Gods. Die aanstelling maakt deel uit van die zaligheid. De volle zaligheid bestaat niet uit dat men kind van God wordt, maar dat men zoon van God wordt. Kind van God worden is de eerste zeer belangrijke en noodzakelijke fase op die weg. Hij zou dus velen, zondaren van vlees en bloed, leiden tot zoonschap. Daar is Hij nog steeds mee bezig. Dat is onze zaligheid en die komt niet tot stand buiten ons praktische leven om. Die komt tot stand door werken. Dat zette Jakobus ook uitgebreid uiteen in die Schriftplaatsen waar velen zich in verslikken.

Jakobus 2 : 14

14 Wat nuttigheid is het, mijn broeders, indien iemand zegt, dat hij het geloof heeft, en hij heeft de werken niet? Kan dat geloof hem zaligmaken?

Luther haalde de vraag eruit en zei: volgens Paulus wel. Als je deze vraag hier uithaalt en het aan Paulus zou vragen, zou hij ja gezegd hebben. Daar had Luther groot gelijk in. De gedachte van Jakobus is echter nee, dat blijkt uit de context. Dit had tot gevolg dat Luther dacht dat Jakobus niet in de Bijbel thuis hoorde. Wanneer we het vers echter laten staan waar het staat, dan komen wij in de context van Jakobus tot de conclusie dat hij het heeft over andere dingen dan waar Paulus het over heeft. Als Paulus het heeft over het geloof dat de mens zalig kan maken, heeft hij het over wedergeboren worden. Dat heeft alles van doen met zalig maken. Waar Jakobus het over heeft, is niet de wedergeboorte als zodanig, maar wat erop volgt. Hij heeft het over de zaligmaking der ziel. (Jakobus 1 : 21) Dat gaat niet over de wedergeboorte als zodanig. Hij gaat er vanuit dat zijn lezers wedergeboren zijn. Hij heeft het erover dat die zaligheid uitgewerkt zou worden in het leven. Dat wil zeggen als men naar de Geest zalig geworden is, als men uit de Geest geboren is, als men kind van God is, zal dat alleen betekenis kunnen hebben, wanneer dat ook naar buiten in het praktische leven blijkt. Dat is niets anders dan wat Paulus zegt: "Wandelt waardig de roeping waarmee gij geroepen zijt". Dat gaat over een volstrekt praktisch leven en hij geeft er nogal wat adviezen en aanwijzingen bij. Dat doet Jakobus ook. De vraag bij Jakobus is of dat geloof iemand naar de ziel - naar zijn praktische leven - zalig kan maken? Het antwoord daarop is nee. Zalig maken betekent niets anders dan iets ontvangen van de Heer. Hij geeft ons iets, Hij zegent ons. Jakobus zegt dat wij de Heer wel kunnen bidden, maar als wij ons niet aan de Heer onderwerpen, Hij ons niets zal geven. (Jakobus 1 : 7) Daarbij gaat het er niet om of iemand een gelovige is of niet, maar of hij in de praktijk uit geloof leeft. Als hij dat niet doet, moet hij vooral niet menen

"Werkt de zaligheid van uw zelf". Dat woord gebruiken wij nooit meer, maar wij hebben een zelf. In de volksmond komt het nog voor: "van je eigen". "Zelf" is een zelfstandigheid; dat is wie wij zijn. Er is een ander woord voor in de Bijbel, maar dat woord helpt ons niet, omdat we dat ook niet kennen" de ziel. Dat is niet wie wij in aanleg zijn, maar wie wij in de praktijk zijn. Wie wij in aanleg zijn, dat is geest. Wie wij in de praktijk zijn naar buiten toe, dat heet ziel. Dat is ons ego, dat is wie wij zijn. Hoofdzakelijk heeft het dus te maken met wat we in de praktijk doen, de wijze waarop wij onze lichamen gebruiken. Dat is een deel van ons wezen. Het gaat hier om de zaligheid van ons ego en dat is ons praktische leven.

dat hij iets van de Heer zal ontvangen. Waar mensen klagen dat gebeden niet verhoord worden, dat de Heer niet hoort, kon het wel eens zo zijn dat die mensen niet leven uit geloof, zich niet onderwerpen aan de Heer. Kortom: een geloof zonder werken kan een mens niet zalig maken.

Jakobus heeft in hoofdstuk 1 al uitdrukkelijk gezegd dat God ons gebaad heeft door het woord der waarheid, opdat wij zouden zijn eerstelingen Zijner schepselen. (Jakobus 1 : 18) Als de term "eerstelingen" in de Bijbel op mensen toegepast wordt, dan heet het eerstgeborenen, namelijk degenen met eerstgeboorterecht. Dat is een juridische term in verband met erfrecht. Waartoe zijn wij kinderen Gods geworden? Opdat wij tot eerstgeborenen van een Nieuwe Schepping gesteld zouden worden. Maar wat moet er dan in de tussentijd nog gebeuren? Dat wij daders zouden zijn des Woords (Jakobus 1 : 22) en niet alleen hoorders. Dat wij onszelf niet met valse overleggingen zouden bedriegen. Dat is dat wij kinderen Gods zijn en het daarmee klaar is. Het ene uiterste is dat men zegt dat men moet werken om überhaupt behouden te worden en het andere uiterste is dat men zegt dat men door geloof wedergeboren wordt en het daarmee klaar is. Het is waar dat men dan kind van God is en dat daar niets meer aan veranderd kan worden. Er zou echter nog wel degelijk wat aan veranderd worden. Er zou wat aan toegevoegd worden, want het kind zou volwassen worden én erfgenaam worden. Dat is de bedoeling van elk kind naar Bijbelse maatstaven. Dat heet net zo goed zaligheid. Daartoe zouden wij ons onderwerpen aan de Heer en Zijn Woord en dan zou Hij Zijn werk aan ons volbrengen.

Filippenzen 2 : 13-15

- 13 Want het is God, Die in u werkt beide het willen en het werken, naar *Zijn* welbehagen.
- 14 Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken.
- 15 Opdat gij moogt onberispelijk en oprecht zijn, kinderen Gods zijnde, onstraffelijk in het midden van een krom en verdraaid geslacht, onder welke gij schijnt als lichten in de wereld;

Het gaat dus om praktische dingen. Als we nu begrijpen dat het bij de Here Jezus in Zijn leven om praktische dingen ging, Zijn praktische dienst, Zijn onderwerping aan het Woord Gods, aan de Schriften, dat is aan Zijn hemelse Vader, maakt dat het een stuk concreter en duidelijker voor ons. De Heer zei nooit: "Mijn Vader heeft gezegd..." De Heer zei: "Er staat geschreven..." Dat is kennis der Schriften, daar leefde Hij uit, daar geloofde Hij in, die had Hij kennelijk bestudeerd en die hield Hij Zijn tijdgenoten voor. Hij trok er de consequenties uit. Dat wordt van een ieder

van ons verwacht: geloof, onderwerping aan het Woord Gods, wat een ander ook zegt. God heeft gesproken en wij zouden nederig zijn en ons daaraan onderwerpen. Dat is precies het tegenovergestelde van arrogantie, dat is tegenspreken. Zeggen: dat staat wel in de Bijbel, maar of het echt zo is..., is arrogant. Dat is niet nederig en ook niet bescheiden. Het is het toppunt van hoogmoed zich te stellen boven het Woord Gods en in twijfel te trekken wat er staat. Alsof wij het beter zouden kunnen weten. Bescheiden en nederig is het als wij zeggen: het staat in de Bijbel en daar hou ik mij aan. Zo bewerken wij onze eigen zaligheid in ons praktische leven. Niet alleen tot loon in de hemel, maar ook voor nu in onze tegenwoordige tijd. Het mag dan zo zijn dat beloofd is dat aan ons heerlijkheid geopenbaard zal worden, (Romeinen 8) dat betekent niet dat we dan pas heerlijkheid zouden ontvangen. Dat staat er ook niet. De gedachte is dat wij die heerlijkheid nu reeds ontvangen en dat het uitwerkt in ons leven en in ons wezen. Wij zullen niet veranderd worden naar het beeld Gods, wij worden veranderd naar het beeld Gods. Wij zullen niet heerlijkheid ontvangen, wij worden nu reeds in gedaante veranderd van heerlijkheid tot heerlijkheid en daarom heet het: bewerkt de zaligheid van uw ego nu reeds. Ons leven zou nu reeds heilig zijn, zalig zijn en gezegend worden. Niet alleen maar in de toekomst.

Onze zaligheid, dan wel de zaligheid van onze ziel, komt tot stand via werken, zoals Jakobus 2 het zegt. Maar dat zijn niet zomaar werken, het zijn de werken waarvan Efeze 2 : 10 zegt: "... werken welke God voorbereid heeft opdat wij daarin zouden wandelen". Dat betekent dat wij moeten weten welke werken van ons verwacht worden. Het zijn werken die de Heer heeft voorbereid. Die kan niemand ons dus vertellen. Hoe weten wij dan wat die werken zijn? De gedachte is dat God ons die bekend zou maken. Hij zou namelijk in ons het willen bewerken. In de praktijk betekent dit, dat Hij bepaalde wil tot werken in ons zou bewerkstelligen. Daar zou Hij voor zorgen. God werkt in ons het willen en daarna ook de uitwerking daarvan, het werken. Hij legt als het ware de wil in ons om bepaalde dingen te doen en Hij geeft ons daarna dus ook de mogelijkheid om die wil uit te voeren. Hoe weten we dan wanneer het de wil van God is? Als het niet uitgevoerd blijkt te kunnen worden, was het niet de wil van God. De wil die Hij in ons bewerkstelligt, zal worden opgevolgd door werken, want dat geeft Hij ook. Als wij onze wil niet kunnen volbrengen, is dat niet goed voor ons gevoel van eigenwaarde, maar daar heeft de Heer verder niets mee te maken. Daarom wordt van ons ook nederigheid verwacht. Dat helpt al een heel stuk. We zouden onder alle omstandigheden de Heer danken als iets lukt. Of het specifiek Zijn wil was of niet, weten we niet zeker.

Omdat Hij het is Die willen en werken bewerkstelligt, blijft het dus allemaal genade. Zelfs als we loon naar werken ontvangen, loon voor deze goede werken, dan nog is het genade. We kunnen niet anders. Toen Petrus en Johannes in Handelingen 4 voor de Raad moesten verschijnen, was hun antwoord eveneens: we kunnen niet anders. Precies hetzelfde verhaal. Het is namelijk God Die in ons werkt, beide het willen en het werken naar Zijn welbehagen. Daarom blijft het genade. Een belangrijk aspect daarvan bestaat niet uit vergeving van zonden, maar uit de bekwaamheid om God te dienen. Niet op grond van onze diploma's, maar op grond van onze wedergeboorte. God heeft ons, en kennelijk is dit ook van toepassing op alle Korinthiërs, (2 Korinthe 3) bekwaam gemaakt om dienaren van het Nieuwe Verbond te zijn. Op grond van dat wij nieuw leven hebben ontvangen. Daar volgt dan nog wel het één en ander op, maar dat wij de Heer mogen dienen, is Zijn genade. Dat wij er vervolgens loon voor ontvangen, is logisch. Dat je voor een baas mag werken is gewoonlijk ook de goodwill van degene die je aangenomen heeft. Voor het werk krijg je loon. Het begint met de baan die je krijgt. Als je daarna loon krijgt, heb je dat verdiend. Zo is dat ook in onze situatie als kinderen Gods. We hebben door genade Gods een baan gekregen en dat onze levens daardoor zin en inhoud krijgen, is genade Gods. Dat er een antwoord is op de vraag waarom we hier zijn, dat we op zinnige wijze onze levens kunnen besteden, is genade Gods. Dat we straks niet met lege handen in de hemel staan, is genade Gods. Dat we in de hemel zijn straks, is ook genade Gods. Als we daarna overkleed blijken te zijn, is dat eveneens genade Gods. Maar het heeft wel van doen met onze bereidheid om ons aan de Heer te onderwerpen.

Romeinen 12 : 2

- 2 En wordt dezer wereld niet gelijkvormig; maar wordt veranderd door de vernieuwing uws gemoeds, opdat gij moogt beproeven, welke de goede, en welbehagelijke en volmaakte wil van God zij.

Daarna wordt in de volgende verzen gesproken over de specifieke verantwoordelijkheden die verschillende gelovigen hebben. Welke verantwoordelijkheid wij hebben, zouden wij proeven, maar dat komt pas nadat wij veranderd zijn geworden (althans voor een deel minstens) door de vernieuwing van ons denken. Waar wij het Woord Gods en daarmee de Waarheid Gods leren verstaan, zullen wij ook leren begrijpen en ervaren wat de goede en welbehaaglijke wil is voor ons persoonlijk leven. Niet naar ons welbehagen, maar naar Zijn welbehagen.

Kolossenzen 1 : 9b, 10

- 9b ... dat gij moogt vervuld worden met de kennis van Zijn wil, in alle wijsheid en geestelijk verstand;
- 10 Opdat gij moogt wandelen waardiglijk den Heere, tot alle behagelijkheid, in alle goede werken vrucht dragende, en wassende in de kennis van God;

Het gaat hier over geestelijk verstand. Daardoor zou men namelijk vervuld worden met de kennis van Zijn wil, hier specifiek met betrekking tot onze wandel.

Kolossenzen 1 : 12

- 2 Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel *te hebben* in de erve der heiligen in het licht;

Wij zouden vervolgens loon ontvangen daarvoor, wat we in Filippenzen maar ook in de andere brieven nog meerdere malen tegenkomen. Waar God een bepaalde wil in ons legt, hebben wij de verantwoordelijkheid om die wil ook ten uitvoer te brengen.

1 Timótheüs 3 : 1

- 1 Dit is een getrouw woord: zo iemand tot eens opzieners ambt lust heeft, die begeert een treffelijk werk.

De gedachte is dat men daar lust toe kan hebben, daar is niets verkeers mee. In sommige kringen gebruikt men andere termen. Als de Heer echter werkelijk een wil in ons hart legt, zouden we dat niet ventileren, maar gewoon doen. Als je het anderen vertelt, wordt het alleen maar moeilijker om het ten uitvoer te brengen, terwijl het onze verantwoordelijkheid is om het gewoon te doen. Zeker als we er zo zeker van zijn. Het willen kan in ons hart ook bewerkstelligd worden, niet alleen intuïtief, maar ook omdat het op één of andere wijze gewekt wordt. Wanneer we horen dat voor bepaalde activiteiten bepaalde zaken of mensen nodig zijn, kan daarmee de wil gewekt worden om daarin betrokken te zijn. Het gaat niet louter intuïtief of uitsluitend via de werking van de Geest. Net als dat het de bedoeling is dat wij door de Geest geleid worden in heel de waarheid, heeft de Heer niettemin aan de Gemeente sommigen tot leraren gegeven. Het is dus niet alleen de Geest Die het doet.

We hebben drie Schriftplaatsen gezien (Romeinen 12, Kolossenzen 1, Filippenzen 2) waar staat dat God in ons die wil oproept. Hij doet ons die wil kennen en onze verantwoordelijkheid als kinderen Gods, is om daar op in te gaan, om dat uit te werken. Wij zijn namelijk dienstknechten van

God. Wij hebben een Heer Die wij zouden dienen. Dat betekent niets als dat geen praktische consequenties zou hebben in ons leven. Wat dat voor ieder individueel betekent, is ieders eigen verantwoordelijkheid. In verband daarmee lezen we in Romeinen 12 dat wij allen rekenschap zouden moeten geven aan onze Heere. Als de Heer ons Zijn wil werkelijk bekend heeft gemaakt, geeft Hij ons de mogelijkheden om dat uit te voeren. Tegelijkertijd is het onze begrenzing. Dat staat in Romeinen 12 erbij. Hij geeft gaven, verantwoordelijkheden aan gelovigen, maar met mate. Wij zijn dienstbaar, het gaat niet om een carrière of iets dergelijks. Het gaat om dienstbaarheid, in navolging van de Here Jezus, zoals het hier vanaf vers 5-8 gegeven werd. Zoals de Here Jezus uitvoering heeft gegeven aan de wil van God voor Zijn leven. Hij sprak de woorden Gods en deed de werken Gods. Zo heeft Hij Zijn eigen zaligheid bewerkt met vreze en beven en zo zouden wij dat dus ook doen naar Zijn voorbeeld om vervolgens ook door Hem beoordeeld te worden.

Vers 14 zegt: "Doet alle dingen zonder murmureren en tegenspreken". Sinds de Israëlieten het werkwoord murmureren zo vaak vervoegd hebben in de woestijn, weten wij dat het gaat om mopperen, klagen. Als God een bepaalde wil in ons hart gelegd heeft, zouden we dat gewoon uitvoeren. Als we eerlijk zijn voor onszelf, weten we dikwijls heel goed wat de wil van God is voor ons leven in het algemeen en soms ook op een bepaald tijdstip in het bijzonder. Wij zouden daar uitvoering aan geven en het doen zonder murmureren en zonder tegenspreken. Het woord tegenspreken staat daar niet, dat is net iets te sterk. Het woord betekent eigenlijk samenspraak, overleg. Men zou het gewoon doen. De gedachte is namelijk dat een ander er niets mee te maken heeft. Het woord is ook nog uit te leggen als gedachten, dat wil zeggen dat we er niet met anderen over spreken, maar met onszelf. Wij weten vaak heel goed hoe of wat, maar kunnen ook altijd argumenten bedenken om het toch maar niet te hoeven doen. Bezwaren inbrengen tegen onszelf. Dat is de dagelijkse levenspraktijk van vele mensen. Niet alleen met betrekking tot God, maar in het algemeen met betrekking tot hun eigen verantwoordelijkheden. We kunnen altijd wel wat bedenken om er onder uit te komen.

Tegenspreken is onder andere vertaald met: boze bedenkingen, kwade gedachten, boze gedachten, boze overdenkingen, kwade overleggingen, ijdele overleggingen, twistige samensprekingen, tegenspreken, toorn en twisting. Het bijvoeglijk naamwoord staat er dan apart bij. Duidelijk is in ieder geval dat aan dit woord niets positiefs is en dat het in principe gaat om overleggingen, met name met zichzelf. Het heeft altijd van doen met het zoeken van excuses. Intriges bedenken, manipuleren, zich onder de verantwoordelijkheid uitkletsen. Dat is wat hier staat. Deze dingen

die God in ons werkt, zouden wij gewoon doen, zonder murmureren en zonder kwade overleggingen. Gewoon doen, zonder rancune, zonder op elkaar te zien of de verantwoordelijkheid naar een ander te schuiven. Wanneer we dat zo doen, zullen wij daar van Godswege in elk geval voor beloond worden. Dat dit wellicht te midden van de mensen en van de broeders en zusters dikwijls niet eens gaat om eervolle zaken, zou ook nog best kunnen. Men legt er misschien geen eer mee in, maar dat was ook niet de bedoeling, althans, niet hier. De bedoeling is dat wij heerlijkheid van de Heer zouden ontvangen in de Dag van Christus. Het gaat erom dat God een goed werk in ons begonnen heeft en Hij wil dat voleindigen, voltooiën, in onze dagen des vlezes. Zo zou dat zijn en zo zouden wij doen. Het resultaat daarvan wordt in vers 15 besproken. We zullen niet pas onberispelijk en oprecht zijn straks in de Dag van Christus, maar nu reeds. Te midden van een krom en verdraaid geslacht, dat heet zo, omdat er niemand is die goed doet. (Romeinen 3 : 12) Het is een wereldbevolking die in de praktijk leeft onder de heerschappij van satan. Het enige goede wat gedaan zou kunnen worden, is het wandelen in die goede werken welke God voorbereid heeft. Wij zouden daarin wandelen tijdens ons leven hier.

Efeze 2 : 2, 10

- 2 In welke gij eertijds gewandeld hebt, naar de eeuw dezer wereld, naar den overste van de macht der lucht, van den geest, die nu werkt in de kinderen der ongehoorzaamheid.
- 10 Want wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus tot goede werken, welke God voorbereid heeft, opdat wij in dezelve zouden wandelen.

Er zijn maar twee mogelijkheden: of wij wandelen in de misdaden en de zonden, in overeenstemming met de god dezer eeuw, of wij zijn Zijn maaksel, geschapen in Christus Jezus en wandelen in de goede werken, welke Hij voorbereid heeft, in overeenstemming met de goede, welbehagelijke en volmaakte wil van God. Dat is zwart-wit voorgesteld, maar dit kan. God heeft ons bekwaam gemaakt om dienaren Gods te zijn onder het Nieuwe Verbond. (2 Korinthe 3) Want wij allen moeten geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus. (2 Korinthe 5) Wij zouden onberispelijk en oprecht als kinderen Gods leven te midden van deze wereld. De Heer heeft Zich voor ons overgegeven, opdat Hij ons trekken zou uit de tegenwoordige boze eeuw (Galaten). Dat is geen theoretische kwestie, die vanzelf wel goed komt. Het is een praktische kwestie, waarvoor wij zelf in belangrijke mate verantwoordelijkheid dragen.

Gelovigen zouden onberispelijk en oprecht zijn. Onstraffelijk, zonder vlek of rimpel, zoals het elders gezegd wordt. De Heer zou ons reinigen en onberispelijk voor Zich stellen. Dat gebeurt op deze wijze, via het bad des waters, door het Woord. Dat Woord zou in ons deze praktische uitwerking hebben die hier beschreven staat in vers 12, 13 en 14. Dat is de bedoeling van het tegenwoordige werk van Christus aan ons en in ons. Hij reinigt ons door het Woord, dan wel door Zijn bloed, door Zijn leven. De bedoeling daarvan is dat wij gereinigd zijnde, de levende God zouden dienen. (Hebreeën 9 : 14) Hij zou onze gewetens reinigen van dode werken, niet omdat dat zo leuk is voor ons, maar opdat wij in die situatie in staat zouden zijn om de levende God te dienen. Het onberispelijk, oprecht en onstraffelijk zijn is niet maar een theoretische aangelegenheid of vaststelling van een feit. Het gaat om een praktische aangelegenheid, waarbij wij ook in de praktijk van ons leven niet alleen in Hem geloven, maar ook voor Hem zouden lijden, dan wel lijdzaam zouden zijn, zoals aan het eind van hoofdstuk 1 staat. Vervolgens zouden wij als kinderen Gods leven, oprecht en onstraffelijk te midden van een krom en verdraaid geslacht.

Hebreeën 12 : 11-13

- 11 En alle kastijding als die tegenwoordig is, schijnt geen *zaak* van vreugde, maar van droefheid te zijn; doch daarna geeft zij van zich een vreedzame vrucht der gerechtigheid dengenen, die door dezelve geoefend zijn.
- 12 Daarom richt weder op de trage handen, en de slappe knieën;
- 13 En maakt rechte paden voor uw voeten, opdat hetgeen kreupel is, niet verdraaid worde, maar *dat* het veelmeer genezen worde.

We hadden het eerder al over lijdzaamheid. Hier wordt daarvoor een ander woord gebruikt en heet het kastijding. Het gaat onder alle omstandigheden om opvoeding. Wij als kinderen Gods, te midden van een krom en verdraaid geslacht, worden immers opgevoed tot zoonschap. Het gaat om rechte paden, een rechte weg, een rechte loopbaan. Dat gaat over het Nieuwe Verbond, dat is recht. Het is het beste om als kinderen Gods principieel door het leven te gaan en dus een rechte weg te bewandelen. Op de lange termijn is dat absoluut het eenvoudigste. Niet dat het makkelijk is, maar alles bij elkaar is het toch het simpelste. Als wij als kinderen Gods hier op aarde leven, krijgen we sowieso problemen, omdat we leven in een wereld die beheerst wordt door de duisternis. Als je dan toch onenigheid hebt met zo ongeveer iedereen, moet je er vooral voor zorgen dat je in de eerste plaats geen onenigheid hebt met jezelf en altijd recht staat tegenover de Heer. Naar eer en geweten.

Wij schijnen als lichten in de wereld. Dat licht in de wereld is de uitdrukking of het beeld van dat priesterlijke volk aan wie de woorden Gods zijn toebetrouwd, opdat wanneer iemand dat licht zoekt, dat licht er ook daadwerkelijk zou zijn. Wanneer iemand de waarheid zoekt, dan hoort er een priester ergens in de omgeving te zijn, die die waarheid kan doorgeven. Dat is de functie van de Gemeente in onze dagen. Niet op agressieve wijze door alles op alles te zetten om de wereld te bekeren, maar we moeten wel bereid zijn om verantwoording af te leggen van de hoop die in ons is. God heeft aan de Gemeente en ter wille van de Gemeente evangelisten gegeven opdat het Evangelie gepredikt zou worden. Niet ten behoeve van de wereld of ten behoeve van de openbaring van het Koninkrijk, maar tot opbouw - uitbreiding namelijk - van de Gemeente.

Kolossenzen 4 : 4-6

- 4 Opdat ik dezelve moge openbaren, gelijk ik moet spreken.
- 5 Wandelt met wijsheid bij degenen, die buiten zijn, den bekwamen tijd uitkopende.
- 6 Uw woord zij te allen tijde in aangenaamheid, met zout besprengd, opdat gij moogt weten, hoe gij een ieder moet antwoorden.

Wij worden geacht een ieder te antwoorden en dus verantwoording af te leggen van de hoop die in ons is. Dat antwoorden gebeurt door Woord met zout besprengd. Dat is ontleend aan oudtestamentische typologie, want zout is een beeld van de Heilige Geest. Wij zouden Gods gedachten onder woorden brengen, dan wel doorgeven. Dat is bovendien ontleend aan spijsoffers. Daar moest altijd zout over, volgens de Bijbelse voorschriften. Echt leven is er niet zonder zout, namelijk zonder de Heilige Geest. Wij zijn dus wel degelijk het licht der wereld en het zout der aarde en de Heer zegt dat ook tegen Zijn discipelen nog ver voor Zijn dood en opstanding. De discipelen zijn op voorhand de uitbeelding van de Gemeente. Zij zouden daar de eerstelingen van zijn en dus wordt het tot hen gezegd. De functie van licht der wereld en zout der aarde werd hen in de praktijk pas gegeven na Zijn opstanding. "Gijlieden zult Mijn getuigen zijn" en "degene die Zijn getuigen zijn bij het volk". Daarna is het van toepassing op heel de Gemeente als zodanig. Dat is ook de verantwoordelijkheid die wij hebben.

Filippenzen 2 : 16

- 16 Voorhoudende het woord des levens, mij tot een roem tegen den dag van Christus, dat ik niet tevergeefs heb gelopen, noch tevergeefs gearbeid.

Men zou leren op voorhand in de praktijk om daarna een soort immuniteit te hebben tegen al die ellende die nu eenmaal in het praktische leven in deze zondige sterfelijke wereld op ons af zou komen. Daar is christelijk onderwijs oorspronkelijk ook voor bedoeld geweest. Daar is kennis van de Schrift ook voor nodig. Kennis van het Woord Gods heeft niet tot doel dat wij bij gelegenheid, wanneer wij onder bepaalde omstandigheden verkeren, in ons leven op een kruispunt komen, dat we dan weten of we links- of rechtsaf moeten. Dat is wet. De Bijbel schrijft ons niet voor wat wij doen moeten, integendeel. Waar de kennis van de waarheid voor nodig is, is dat of we nu links- of rechtsaf gaan, afhankelijk van de omstandigheden, die we lang niet altijd zelf in de hand hebben, dat wij niet-temin staande kunnen blijven. Onze positie kennen en onze kracht bewaren, dat wil zeggen dat Zijn kracht in onze zwakheid volbracht wordt.

Wat hier vertaald is met "voorhouden", wordt elders vertaald met "acht geven op", dan wel "waken over" of "aanmerken". Dat betekent namelijk "aandacht geven aan". Wij zouden aandacht geven aan dit woord, wat voor de gelegenheid heet "Woord des levens". Dat heet zo omdat het onze levens zou vullen. Niet alleen onze harten en zeker niet alleen ons verstand. Het gaat om praktische zaken. Dat woord zou in de praktijk inhoud geven aan onze levens, omdat dat woord het willen en het werken in ons zou bewerkstelligen. Omdat we via dat woord veranderd zouden worden in ons denken en de goede welbehaglijke wil van God zouden proeven. Daarom heet het "Woord des levens". De bedoeling is niet dat wij het Woord zouden beheersen. De bedoeling is dat dit Woord ons zou beheersen. Dat betekent dat wij niet de Bijbel aan ons zouden onderwerpen, maar dat wij ons aan de Bijbel zouden onderwerpen. Daarna zou dat Woord in de praktijk onze levens in hoge mate bepalen. Ons leven wordt gevormd door die dingen waar onze aandacht naar uitgaat. Leven is beleven. Dan zou het wel degelijk zo zijn dat dit Woord onze beleving bepaalt.

Hoewel ons leven er misschien in de praktijk helemaal niet anders uitziet dan dat van ongelovigen, is het toch de bedoeling dat er een enorm verschil zit in de beleving. Hoe je de dingen beziet en ervaart. Verzoeking is niet leuk, maar de Schrift zegt: "Acht het voor grote vreugde broeders, indien gij in velerlei verzoeking valt". Dat betekent dus dat je het toch positief kunt beleven. Kastijding schijnt geen zaak van vreugde te zijn, lazen we in Hebreëen 12, maar als je het ervaart als opvoeding, dan kun je het heel positief ondergaan. Vandaar "Woord des levens". Wij zeggen zo makkelijk, omdat de Bijbel het ook zegt, dat het Woord leven is. De vraag is echter of wij dat ook ervaren, of wij beseffen wat de uitdrukking feitelijk betekent. Woord is namelijk geen leven, het is een stijlfiguur die betekent dat het Woord onze levens zou bepalen. Het zou ons werkelijk doen leven. Het Woord geeft ons dat leven Gods, het eeuwige leven, te leven in de praktijk. Het Woord bepaalt onze beleving. Dat is de bedoeling van onderwijs en opvoeding. Niet opdat daardoor ons leven vervolgens bepaald zou worden, maar opdat het ons voldoende kracht en potentie in onszelf zou geven om het leven te kunnen leven, om staande te kunnen blijven onder alle omstandigheden. Om te kunnen relativiseren, om de dingen te kunnen aanvaarden zoals ze zijn. **zie zijlijn 24**

Waar de Filippenzen - en ook wij - acht geven op dat Woord, het Woord des levens voorhouden en onderwerpen aan de onderwijzing, strekt dat tot eer. In elk geval van de apostel Paulus. Daar denken wij misschien niet meteen aan, maar de apostel zelf kennelijk wel. Hij leert ze deze dingen namelijk en dat strekt hem straks tot eer. Dat is de bedoeling van

de bediening van de apostel Paulus, namelijk de onderwijzing van de Gemeenteleden als zodanig en de voorbeeldfunctie die hij heeft voor de Gemeente, waarvan hij zichzelf in ieder geval tot voorbeeld stelt. Daarom zegt hij dat het één en ander hem tot roem zal strekken in de Dag van Christus. Zijn werk zou resultaat hebben voor wat betreft dit goede werk wat de Heer begonnen is. Hij introduceert de gedachte in Filippenzen 1 : 6, maar hier in Filippenzen 2 : 16 gaat het er nog steeds over. De "Dag van Christus" is diezelfde "Dag van Jezus Christus". Zoals al die Filippenzen, en alle gelovigen, zal ook de apostel Paulus ooit geopenbaard worden voor de rechterstoel van Christus om van Hem loon te ontvangen. Bij voorkeur het volle loon, omdat hij de loopbaan heeft gelopen die hem is voorgesteld en de Filippenzen zouden dat uiteraard ook doen. Paulus identificeert zich met de Filippenzen. Hij gaat er van uit dat ze samen zijn, één geheel, bij elkaar horen, in gemeenschap zijn en dat zegt hij ook in het volgende vers. Paulus zou niet de baas van de Filippenzen zijn, integendeel. Ze behoren tot hetzelfde Lichaam, zijn allemaal kinderen Gods, waarvan hij ook zegt:

Filippenzen 2 : 17

17 Ja, indien ik ook tot een drankoffer geofferd worde over de offerande en bediening uws geloofs, zo verblijde ik mij, en verblijde mij met u allen.

Er staat "tot een drankoffer geofferd", maar het woord is gewoon het woord voor "uitgieten". Dat men het toch vertaald heeft met "tot een drankoffer offeren", is omdat het volgende woord "offer" is. Het gaat dus over een offerande van de Filippenzen, kennelijk het spijsoffer en over het offer wordt dan drank uitgegoten. Dat is in overeenstemming met de voorschriften van het spijsoffer. Het grondidee blijft dat het leven van deze Filippenzen een offerande zij aan de Heer. (Romeinen 12 : 2) Dat zij hun "lichamen stellen tot een levend, heilig, Gode welbehaglijk offer", om vervolgens veranderd te worden in hun denken en de goede, welbehaglijke wil van God te proeven. Deze Filippenzen worden geacht een offer te zijn, dat wil zeggen zichzelf geofferd te hebben, naar het voorbeeld van de Here Jezus. (Filippenzen 2:5-8) Wat dat offer voorstelt, staat er ook meteen bij. De term offer is zonder meer beeldspraak, want de betekenis staat er achter. Er staat "offerande en bediening". Daarbij gaat het niet om het offer, maar om de bediening. Die bediening is als het ware dat offer of andersom. Het is de bediening uws geloofs. Uw dienst in het geloof, uw wandel uit geloof. Waar wij uit geloof leven, kan dat alleen daar waar wij onszelf offeren aan onze Hogepriester, aan ons Hoofd voor de dienst aan God. De bedoeling is dat de Filippenzen daarvoor beschikbaar zijn en dus alle dingen zouden doen zonder murmure-

ren en tegenspreken. Dat is hun offer, hun bediening en de apostel zegt: "Als ik daar deel van mag zijn, als ik daarover uitgegoten wordt, behoort ik bij dat offer en verblijd ik mij en verblijd mij dus met u allen. Ze worden als één geheel beschouwd en dus zijn ze allemaal blij.

Filippenzen 2:18

18 En om datzelfde verblijdt gij u ook, en verblijdt ook ulieden met mij.

Uitgebreider kun je dit niet zeggen. Ik verblijd mij en ik verblijd mij met u, en andersom, u verblijdt u hopelijk met mij. Iedereen blij en gelukkig, juist daar waar men uit genade ontvangen heeft niet alleen in Christus te geloven, maar ook voor Hem te lijden. Juist dat brengt gemeenschap en blijdschap.

Filippenzen 2:19

19 En ik hoop in den Heere Jezus Timotheus haast tot u te zenden, opdat ik ook welgemoed moge zijn, als ik uw zaken zal verstaan hebben.

De apostel Paulus spreekt hier over Timótheüs en daarna vanaf vers 25 over Epafros, hier Epafroditus genaamd. Deze Epafroditus is kennelijk degene die deze brief aan de Filippenzen bezorgt, de man die bij Paulus is en als boodschapper fungeert. Maar voor hij Epafroditus noemt, noemt hij eerst Timótheüs, die ook gezonden zou worden van Paulus naar de Filippenzen, echter nu nog niet.

Filippenzen 2:23

23 Ik hoop dan wel dezen van stonde aan te zenden, zo haast als ik in mijn zaken zal voorzien hebben;

Op één of andere wijze was Timótheüs nog bezig voor de apostel Paulus en kon nog niet weg en daarom wordt Epafroditus alvast gestuurd. Timótheüs zou dan later volgen, was de bedoeling. Dat lijkt voor ons niet interessant, maar de aardigheid is dat ze beiden beschreven worden. Paulus geeft een beschrijving van Timótheüs en van Epafroditus. Het gevolg daarvan is, dat we daarmee nog twee voorbeelden krijgen van dit "gevoelen hetwelk ook in Christus Jezus was". We hebben namelijk eerst het voorbeeld van de Here Jezus Zelf, (vers 5-8) daarna van Timótheüs, (vers 19) daarna van Epafroditus (vers 25) en daarna het voorbeeld van Paulus zelf. (Filippenzen 3 : 4-16) Om één of andere reden is dat de meest uitgebreide. Dat ligt ook voor de hand, omdat de apostel zelf model staat voor de Gemeente als zodanig. Vandaar dat hij zo uitgebreid beschreven

wordt, in laatste instantie pas. Het leven en de dienst van een kind van God is niet onderworpen aan voorschriften. Wij leven namelijk niet onder de wet. Wat zou het toch makkelijk zijn als de Bijbel nu gewoon zei wat we zouden moeten doen. Dat soort boeken worden wel geschreven, maar de Bijbel doet het zo niet, eenvoudig omdat dat in de praktijk gewoon wet is en bovendien ook niet op ieder mens individueel van toepassing. De gedachte is namelijk niet dat wij zouden wandelen volgens de voorschriften die ons gegeven zijn. De bedoeling is dat het leven van Christus in ons openbaar zou worden en dat beantwoordt niet aan voorschriften uiteraard. Dat is waar het om gaat. De mens met zijn individuele eigenschappen kan zich niet zomaar aan wetten of regels onderwerpen zonder dat het ten koste gaat van zijn persoonlijkheid of zijn levensgeluk.

Naarmate een mens beantwoordt aan wat van hem verwacht wordt, naar diezelfde mate verliest hij zijn eigen persoonlijkheid en daarmee verliest hij zijn blijdschap. Daarom werkt de wet niet. Het meest fundamenteel is dat de mens een zondaar is, niet tot goed in staat, ook niet als je hem daartoe verplicht. In het algemeen geldt dat waar voorschriften zijn, dit ten koste gaat van de vrijheid van de mens en dat is in strijd met het wezen van de mens. Onderwijs en opvoeding heeft tot doel om de mens inwendig, naar het hart, zodanig te vormen dat hij in de vrijheid die hij vermoedelijk later heeft, zich weet te gedragen volgens bepaalde normen en waarden zonder dat het verplichte voorschriften zijn. Hij is vrij om te doen wat hij wil, maar hij wil slechts dit. In de Bijbel heet zo iets dat wet geschreven wordt in het hart van de mens. Maar dat is wat met de natuurlijke mens ook zou moeten gebeuren. Dit staat los van nieuwtestamentische of Bijbelse waarheid.

Wetten en regels die opgelegd worden, zijn alleen voor kinderen, voor mensen die geen verantwoordelijkheid kunnen dragen. Verder zijn ze voor een deel nodig voor de samenleving als geheel. Het belangrijkste zijn de normen en waarden, dat is wet in het hart namelijk. Dat is niet iets wat opgelegd wordt, maar wat ingebakken wordt. De Bijbelse term is "ingeschreven in het hart". Daarmee komen we terecht bij Bijbelse waarheid die zegt dat de wet in stenen is gegraveerd en dus opgelegd aan het vlees voor de mens niet uitvoerbaar is. Hij gaat er sowieso aan dood, maar het kost hem ook zijn levensgeluk, zijn vrijheid. Daarom is het nodig dat wet, dan wel onderwijs, geschreven wordt in het hart van de mens. Dat zou gebeuren onder het Nieuwe Verbond. In die omstandigheid waarbij dat onderwijs, die wet geschreven is in het hart van de mens, daar is hij vrij en zal zich toch gedragen in overeenstemming met wat verwacht mag worden. Een gelovige, een kind van God, zou zich zo gedragen als de Heer het van hem verwacht. Dat werkt. Alleen onze verwachting van een

kind, van een gelovige, is dikwijls wat anders dan de verwachting die de Heer ervan heeft. Dat komt omdat wij generaliseren en dikwijls onszelf tot voorbeeld voor anderen willen stellen en onze eigen normen, terwijl de Heer andere verwachtingen heeft. Van Gods kant zijn die verwachtingen uiteraard volstrekt op de persoon in kwestie toegesneden. De bedoeling is dat het Woord Gods in onze harten geschreven zou worden, dat we met zachtmoedigheid het Woord Gods in onze harten laten schrijven, opdat het onze zielen zou zalig maken. (Jakobus 1) Als dan de meer bijzondere aanwijzingen noodzakelijk zijn, komen ze niet in de vorm van voorschriften en regels. Dan zou het toch weer opgelegde wet worden. Ze komen tot ons in de vorm van voorbeelden, opdat wij ons daaraan zouden spiegelen.

Daarmee hebben we alle natuurlijke opvoedingsmogelijkheden gehad. De één is dat mensen onderwezen worden op betrekkelijk theoretische wijze en dus worden kinderen naar school gestuurd. Het andere is dat de mens van nature, als kind terwijl hij nog zoekende is, zich voorbeelden zoekt. In het ideale geval fungeren de ouders als voorbeeld. Die komen in ieder geval het eerst in aanmerking. Daar zouden ouders dus gebruik van moeten maken. Het belangrijkste is dat de ouders leven op zodanige wijze die ze ook van hun kinderen verwachten. Dat betekent dat het leven van de ouders voor de kinderen ook niet verborgen zou zijn. Daarnaast is er nauwelijks iets. Verder moeten er soms maatregelen genomen worden om bepaalde organisatie binnen het gezin te laten lopen. Als het echter gaat om de opvoeding van het kind tot volwassen mensen, die in staat zijn om hun eigen leven inhoud te geven en verantwoordelijkheid te dragen, is dat in hoge mate afhankelijk van het voorbeeld wat kinderen krijgen. Kinderen nemen primair een voorbeeld aan hun ouders, tot aan de pubertijd en daarna ontdekken ze de buitenwereld en ontdekken ze voorbeelden in andere mensen. Helaas tegenwoordig in popidolen, imago's. Ze identificeren zich met andere mensen, kleden zich zoals die andere mensen, meten zich bewegingen aan van anderen. In onze dagen is dat knap uit de hand gelopen met speciale jeugdculturen. Wij zullen het daar verder niet over hebben, maar we zouden wel weten op wat voor wijze een mens opgroeit en volwassen wordt. De bedoeling is dat wij aan de ene kant ons laten onderwijzen, zoals elk kind onderwezen moet worden. Dat gebeurt bij ons als kinderen Gods via het Woord dat in ons geplant wordt. Het is daarna bepalend voor onze gedachten. Het bepaalt ons referentiekader. We kunnen alleen maar nadenken over dingen die we weten. Daarom moet je wat weten, anders valt er helemaal niets te bedenken. Aan de andere kant hebben wij voorbeelden nodig, mensen met wie wij ons zouden identificeren.

Voor het doel van onze opvoeding als kinderen Gods tot zonen Gods, worden wij onderwezen in de waarheid als zodanig. Bij voorkeur zo breed mogelijk, naar gelang onze mogelijkheden. Vervolgens krijgen wij voorbeelden aangereikt. Het mooiste voorbeeld vind ik altijd Hebreëen 11. Wij spraken immers over de zaligheid der ziel, onzes zelfs zaligheid. Daar spreekt Hebreëen 10 ook over. Wij zouden namelijk uit het geloof leven en ons daaraan niet onttrekken. Uit geloof in en dus trouw aan en in onderwerping aan het Woord van God, het Woord des levens. De apostel besluit hoofdstuk 10 met: "Wij behoren niet tot degenen die zich onttrekken aan dit leven uit geloof ten verderve, maar tot degenen die geloven tot behouding onzes zelfs, tot behouding der ziel". Dat is precies hetzelfde thema als hier in Filippenzen 2. Daarna is de vraag hoe je dan uit geloof moet leven. Dat is niet leven volgens de voorschriften, want dat is leven uit de wet. Leven uit geloof wil zeggen dat men zich door het Woord Gods laat onderwijzen. "Héél de Schrift is van God ingegeven en nuttig tot onderwijzing opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werkt volmaaktelijk toegerust". (2 Timótheüs 3 : 17) Vervolgens volgen er in het hele volgende hoofdstuk voorbeelden. Abel, Enoch, Noach, Abraham, Sara, Izak, Jakob, Jozef, Mozes, Jozua, Gideon, Barak, Samson, Jeftha, David, Samuël en de profeten. Er wordt gedemonstreerd wat deze mensen door geloof gedaan hebben in hun leven. Hoe ze uit geloof geleefd hebben en hoe God hen gebruikt heeft. Voor sommigen had dat verblijdende consequenties tijdens hun leven op aarde. Voor anderen bepaald niet. Aan het eind van het hoofdstuk worden ook wat afschrikwekkende voorbeelden genoemd. Wat ook de consequenties zijn, het gaat erom dat men uit geloof zou leven.

Daarna wordt ons niet gegarandeerd dat we een gelukkig leven hebben, hoewel dat ongetwijfeld zo zal zijn, onder wat voor omstandigheden ook. Er is niets wat zoveel geluk, namelijk bevrediging, geeft als het dienen van de Heer. Men zou uiteindelijk beloond worden door de Heer Zelf. Men zou een betere opstanding krijgen, men zou vergelding des loons ontvangen. Dat wordt enige malen herhaald in hoofdstuk 11, maar ook aan het eind van hoofdstuk 10 staat het verscheidene malen. Hier in Filippenzen vinden we niet zo'n uitgebreide rij oudtestamentische figuren als voorbeeld voor leven uit het geloof, maar wel enkele heel belangrijke. De Eén is de Here Jezus Zelf, daarna Timótheüs, daarna Epafras en daarna Paulus zelf. De eerste en de laatste zijn natuurlijk bijster interessant, omdat ze beide model staan voor de Gemeente. De Here Jezus kennen wij immers als ons Hoofd, ons Voorbeeld, Degene Wiens leven wij hebben ontvangen. De andere kennen we als een type en voorbeeld van allen die de zaligheid beërven zouden. (1 Timótheüs 1 : 16)

Het idee in Filippenzen 2 : 19 is dat de Filippenzen kennelijk welgemoed zouden zijn als ze Paulus zijn zaken zouden verstaan. De Gemeente is één geheel en dus zouden de Filippenzen wellicht bezorgd zijn over de omstandigheden van Paulus. Daarom schrijft hij hen opdat zij welgemoed mogen zijn als ze horen dat het goed met hem gaat. Paulus op zijn beurt zegt dat hij Timótheüs zendt en dat het de bedoeling is dat die terugkomt met goede berichten uit Filippi, zodat ze allemaal welgemoed zouden zijn.

Filippenzen 2 : 20

20 Want ik heb niemand, die even alzo gemoed is, dewelke oprechtelijk uw zaken zal bezorgen.

Paulus zoekt iemand die inderdaad datzelfde gevoel heeft als Christus, die eenzelfde gezindheid heeft en dus welgemoed is, zodat die betrouwbaar is voor dit werk. Paulus zegt dat hij niemand anders heeft. De gedachte is dat voorgangers of opzieners nu eenmaal geen heerschappij hebben over de kudde, niet de baas zijn, maar integendeel, zij zouden de kudde dienen met een volvaardig gemoed, zei Petrus. (1 Petrus 5 : 2) Over dat gemoed gaat het hier ook. Over de gezindheid om oprechtelijk, zonder bijbedoelingen, zonder afwijkingen hun belangen te behartigen, hen te dienen. Hij verklaart het ook in het volgende vers:

Filippenzen 2 : 21

21 Want zij zoeken allen het hunne, niet hetgeen van Christus Jezus is. **zie zijlijn 25**

In die dagen beschouwde men dit opzienersambt als een beroep. Een ambt waardoor men aan de kost kon komen, althans, dat is de nette variant. Wat de apostel zegt, is dat ze dat ambt uitoefenen om er zelf beter van te worden. Niet ten behoeve van de Gemeente, maar op kosten of ten koste van de Gemeente. De Heer Zelf, net als Paulus hier, zat in oudtestamentische tijd ook met hetzelfde probleem. Hij beschouwde de leidslieden van Israël als herders van de kudde, maar in de praktijk weidden zij zichzelf. En vervolgens aten ze de kudde op. Dat komt ook in het Nieuwe Testament voor. In 2 Korinthe 11 verwijt de apostel de Korinthiërs zelfs dat ze dat nog leuk vinden ook. Dat ze misbruikt worden door hun eigen voorgangers en dat ze voorgangers kiezen die hen in hun gezicht slaan, die hun uitpersen en opeten. De apostel Paulus wijst op dit gevaar. Petrus noemt het trouwens ook wanneer hij zijn mede-oudsten toespreekt in 1 Petrus 5. Paulus zegt het hier heel simpel: "Zij zoeken allen het hunne." Ze zijn op hun eigen belang uit, terwijl hun werk en verantwoordelijkheid juist is dat zij het belang van de Gemeente zouden dienen.

Paulus beschrijft zichzelf als dienstknecht van Christus enerzijds, namelijk slaaf, maar de dienst als zodanig is de dienst van een dienaar. Dat is niet een slaaf, maar heeft betrekking op het werk dat hij doet. Paulus zegt dat hij een dienaar is van de Gemeente. Niet een dienstknecht, maar een dienaar. Hij dient de Gemeente, in dienst van Degene Die hem gesteld heeft. Filippenzen 1 opent met "Paulus en Timótheüs, dienstknechten van Jezus Christus" en later in Kolossenzen 1 : 24, 25 "... hetwelk is de Gemeente; Welker dienaar ik geworden ben". Hij verricht een dienstwerk ten behoeve van de Gemeente, in de dienst van God. De opziener, zo heet hij in de Bijbel, staat in dienst van God, maar het werk is dienend aan de Gemeente. De positie van de opziener maakt misbruik van de omstandigheden meer denkbaar. Hij dient dan niet het belang van de Gemeente, maar zijn eigen belang. Dat gevaar zit er altijd aan vast.

Paulus' probleem is dat hij niemand kan sturen dan Timótheüs. Die kon echter nog niet weg, omdat hij nog bezig was. Hij kon wel anderen sturen, maar die waren allemaal op hun eigen belang uit. Zij zouden geen heerschappij over de kudde hebben, (1 Petrus 5) over het "erfdeel des Heeren", maar ze zouden voorbeelden voor de kudde zijn. Timótheüs is dus ook een voorbeeld voor ons en hierna volgt Epafros ook.

Filippenzen 2 : 22

22 En gij weet zijn beproeving, dat hij, als een kind *zijn* vader, met mij gediend heeft in het Evangelie.

Dat kind is Timótheüs, de vader is Paulus. Het wordt een beproeving van zijn geloof genoemd. Dat betekent dat het niet makkelijk geweest is voor hem om in dit werk te staan, om Paulus te dienen. Maar Paulus zegt dat hij die beproeving doorstaan heeft en acht hem betrouwbaar. Hij zoekt inderdaad hetgeen van Christus Jezus is en niet het zijne.

Filippenzen 2 : 24, 25

24 Doch ik vertrouw in den Heere, dat ik ook zelf haast *tot u* komen zal.

25 Maar ik heb nodig geacht tot u te zenden Epafroditus, mijn broeder, en medearbeider en medestrijder, en uw afgezondene, en bedienaar mijner nooddruf;

Dat wilde hij zelf het liefst. De man schreef vanuit de gevangenis en was er kennelijk van overtuigd dat hij binnen afzienbare tijd daaruit zou worden vrijgelaten. Hij stuurt Epafroditus in elk geval. Er staat niet meteen bij waarom, maar de Filippenzen worden geacht dat precies te weten. We lezen het alsnog in hoofdstuk 4 : 18: "Maar ik heb alles ontvangen, en ik

Zijlijn

25

Het blijkt dus voor de apostel Paulus een probleem te zijn. Hier en in andere plaatsen vinden wij woorden van gelijke strekking, als: zij hebben mij allen verlaten. Demas heeft de tegenwoordige wereld lief gekregen. Ze zoeken allemaal hun eigen belang in plaats van de Gemeente te dienen. De Gemeente waarvan zij geacht worden dienaren te zijn. Dat blijkt bij Paulus en in zijn directe omgeving problematisch te zijn, maar ook in onze dagen en op lager niveau is dat net zo problematisch.

Wij zouden ons altijd bewust zijn dat we de Heer kunnen dienen, ook al zijn we eenzaam, ook al zitten we opgesloten. Het kan altijd, onder wat voor omstandigheden dan ook. En dus moet er blijdschap zijn op één of andere wijze, om wat men wel kan. Soms denk ik dat het juist dat is wat ons als christenen onderscheidt van de natuurlijke mens. Wij hebben altijd goede moed, wij hebben altijd hoop. Daar is altijd de zin van ons leven dat wij de Heer zouden groot maken in ons leven. Gevoelens van blijdschap en droefheid worden in hoge mate bepaald door de dingen die wij weten. We kennen de Heer en leren Hem kennen uit Zijn Woord. Naarmate we Hem leren kennen, en daar gaat het hier om in Filippenzen 3, kunnen wij Hem ook liefhebben. Als men Hem liefheeft, zal men Hem ook willen dienen en dan is er niets dat meer blijdschap geeft dan dat. Het komt ook steeds dichterbij en wordt steeds meer eigen. Blijdschap om de liefde voor Degene Die men niet gezien heeft, maar Die men kent uit het Woord. Hij openbaart Zich aan ons, maakt Zich aan ons bekend en het wekt liefde op. Zonder liefde kan er niet gediend worden.

heb overvloed; ik ben vervuld geworden, als ik van Epafroditus ontvangen heb, dat van u *gezonden was, als* een welriekende reuk, een aangename offerande, Gode welbehagelijk". Epafroditus was vanuit Filippi gezonden naar Paulus in zijn gevangenschap, om hem van het nodige te voorzien. Dat werd in hoofdstuk 2 : 25. "Uw afgezondene", is daar hetzelfde woord als apostel. Paulus ontving kennelijk ondersteuning uit diverse plaatsen. Vanuit Filippi in elk geval. Over deze Epafroditus staat dan dat Paulus hem nu terugzendt, kennelijk met deze brief om deze te bezorgen.

Filippenzen 2 : 26

26 Dewijl hij zeer begerig was naar u allen, en zeer beangst was, omdat gij gehoord hadt, dat hij krank was.

Er staat niet dat Epafroditus bezorgd geweest was over zijn eigen leven, hij maakte zich bezorgd over de Filippenzen, door wie hij was uitgestuurd. Hij had vermoedelijk liever gehad dat ze niet geweten hadden dat er wat met hem mis was. Nu maakte Epafroditus zich zorgen omdat vermoedelijk deze Filippenzen zich zorgen maakten. Dat is nogal wat. Hij maakte zich zorgen, omdat hij bang was in deze omstandigheden tot last te zijn voor de Filippenzen. Dat is onzelfzuchtigheid. Hij zocht het belang van de gelovigen als zodanig. Hij is kennelijk een dienaar van de Gemeente, die zich geen zorgen maakt over zichzelf, maar onder alle omstandigheden slechts over de Filippenzen. Daarna gaat het nog veel verder:

Filippenzen 2 : 27

27 En hij is ook krank geweest tot nabij den dood; maar God heeft Zich zijner ontfermd; en niet alleen zijner, maar ook mijner, opdat ik niet droefheid op droefheid zou hebben.

Wij weten niet wat er echt aan de hand was, maar dat het niet zomaar een ziekte geweest is, blijkt uit wat er vervolgens nog over staat. De apostel Paulus ervaart het ook voor zichzelf als een zegen dat God deze man Epafroditus gezegend en genezen heeft. Nogmaals, op welke wijze weten wij niet, of het een wonder was, dus ook niet. Er wordt wel gezegd dat de man grote risico's heeft genomen waardoor hij krank (ziek) geworden was tot nabij de dood. Wat het ook maar geweest moge zijn.

Filippenzen 2 : 28, 29

28 Zo heb ik dan hem te spoediger gezonden, opdat gij, hem ziende, wederom u zoudt verblijden, en ik te min zou droevig zijn.

29 Ontvangt hem dan in den Heere, met alle blijdschap, en houdt dezulken in waarde.

Het gaat om blijdschap in de dienst aan de Heer onder alle omstandigheden. **zie zijlijn 26** De dienst van de opziener in het algemeen is op diezelfde blijdschap gericht, want die zou heersen en met nadruk aanwezig zijn onder de gelovigen. Daar waar de blijdschap ontbreekt, is er iets grondig mis. Dat geldt onder alle omstandigheden. Die droefheid van Paulus zou dan ook de zorg van de Filippenzen geweest zijn. Het gaat om blijdschap, ondanks dat wij als gelovigen, en dus ook de Filippenzen, niet alleen in Christus zouden geloven, maar ook voor Hem lijden. We zouden een dienende taak en een dienende verantwoordelijkheid dragen en wellicht dus grote risico's nemen. Niettemin zouden zij zich verblijden, juist daarin. Blijdschap en geluk hebben rechtstreeks van doen met bevrediging die wij in het leven vinden. Er is niets dat zo bevredigend is als de Heer te mogen dienen. Een ieder van ons mag en kan dat. Dat is juist wat onze levens inhoud zou geven en bevrediging zou brengen en daardoor welbevinden, geluk en dus blijdschap. Juist als het moeilijk is, geeft het vaak des te meer bevrediging en dus toch meer blijdschap.

Filippenzen 2 : 30

30 Want om het werk van Christus was hij tot nabij den dood gekomen, *zijn* leven niet achtende, opdat hij het gebrek uwer bediening aan mij vervullen zou.

Ik zou "leven niet achtende" vertaald hebben met "zijn leven riskerende". Dat is namelijk een sterkere uitdrukking dan "zijn leven niet achtende". Hij heeft risico's genomen, heel bewust, door de gaven van de Filippenzen over te brengen naar Paulus. Dat hij in gevaarlijke omstandigheden terecht is gekomen, lijkt mij duidelijk. Het is een dienst van Epafroditus aan de Heer en Paulus stelt deze man tot voorbeeld, zonder uitgebreid verslag te doen van welke gebeurtenissen zich hebben afgespeeld.

Vers 30 spreekt niet over het werk van de Gemeente, maar dat van Christus. De Filippenzen wilden nog wat doen voor de apostel Paulus en Epafroditus zou daarin voorzien. Ik vind het een prachtig voorbeeld van hoe het leven van een christen in het algemeen eruit zou zien en in het bijzonder dat van de opziener. Het gaat om het werk van de Heer, om het belang van de Gemeente, van de gelovigen. Onze verantwoordelijkheid is dat we een gerust en stil leven zouden hebben opdat we elkander zouden dienen, ter wille van de Heer en ter wille van onze geestelijke groei. Daarvoor wordt Epafroditus tot voorbeeld gesteld.

3. Filippenzen 3

Filippenzen 3:1

- 1 Voorts, mijn broeders, verblijdt u in den Heere. Dezelfde dingen aan u te schrijven, is mij niet verdrietig, en het is u zeker.

De apostel wordt zich bewust dat hij dezelfde gedachte steeds herhaalt, dat hij steeds zegt "verblijdt u". Hij excuseert zich, maar wil het wel goed laten doordringen. Blijdschap zou er moeten zijn. Onze boodschap is immers de blijde boodschap; het Evangelie. Als dat geen blijdschap tot uitwerking heeft, mankeert er iets aan de boodschap of aan onze aanvaarding daarvan. Als je mensen met een uitgestreken gezicht uit de kerk ziet komen, kun je vaststellen dat het kennelijk geen blijde boodschap was, die gepredikt werd. Het gaat vaak om de mens en om wat de mens en de gelovige in het bijzonder allemaal moet om zich acceptabel te maken voor God. Dat is dwaasheid. God heeft ons aanvaard en tot Zich genomen. Daaruit zouden wij leven, dat is de blijde boodschap. Hij heeft ons bekwaam gemaakt om Hem te dienen. Als er één weg is die leidt tot heerlijkheid, tot voorgestelde vreugde, is het de weg van nederigheid, van dienstbaarheid. Om de vreugde die Hem voorgesteld was, heeft Hij het kruis verdragen en de schande veracht. (Hebreeën 12 : 2) Heel de Bijbel door komen we dat beginsel tegen. Dat is altijd de route, niet slechts voor de gelovige, maar ook voor de natuurlijke mens. Waar men leert wat te zijn voor anderen, leert te dienen en zichzelf weg te cijferen, daar zal men bevrediging, geluk en blijdschap vinden in het leven. Daarom kom je dat woord blijdschap ook zoveel tegen in deze brief, die in het bijzonder niet alleen over dienstbaarheid spreekt, maar ook over lijden.

Filippenzen 3:2

- 2 Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding.

Als we het nu zouden vertalen, zou het worden "wacht u voor de hond". Honden **zie zijlijn 27** wordt hier in overdrachtelijke betekenis gebruikt, als beeld van kwade arbeiders. Voor zover de hond arbeider is, past hij op de kudde. Het gaat over herdershonden. Honden doen in beginsel ongeveer hetzelfde werk als de herder zelf, maar als het goed is, is er één belangrijk verschil: de herder is de vriend van de kudde en soms ook de eigenaar, en de honden zijn van nature geen vriend van de kudde, integendeel. En juist daarom worden ze in dat vak gebruikt. Als een hond vals wordt, bijt hij het schaap dood. Honden hebben iets tegen schapen en andersom zijn schapen er bang voor. Daarom worden honden afgericht om rondjes

om de kudde te lopen. Op die manier houden ze de kudde bij elkaar. Niet de herder houdt de kudde bij elkaar, maar de honden, de vijanden van de schapen. De herder leidt de kudde, gaat die voor. Daarom heet hij in de Bijbel "voorganger". Hij zou ze brengen naar het voedsel, naar grazige weiden. Onze overste Herder doet dat. Honden worden dus gebruikt ten gunste van de kudde.

Onder honden wordt "kwade arbeiders" of "kwade herders" verstaan. (zie ook Jesaja 56 : 10, 11) Het blijkt, ook op vele ander plaatsen in de Schrift, dat de kwade arbeider, de valse leraar, in de praktijk afwijkt van het ongeveinsd geloof. Als er niet vertrouwd wordt op het Woord en op de beloften en het werk Gods aan ons en in ons, wordt er wet onderwezen. Dan wordt de mens aan het werk gezet voor zijn eigen verbetering en dikwijls voor de verbetering van zijn voorganger. Met "Ziet op de honden, ziet op de kwade arbeiders, ziet op de versnijding", wordt de apostel Paulus hier heel grof. Het is toch bepaald niet netjes om de Joden, die gewoonlijk door deze apostel aangeduid worden met de term "besnijdenis", te noemen "de versnijding". De vertalers hebben het goed vertaald. De gedachte is niet besnijding, maar "versnijding". Met andere woorden, er is toch wat misgegaan bij de besnijdenis, overdrachtelijk bedoeld uiteraard. Er is wat mis, daar waar de wet heerst. Versnijding heeft dus van doen met de verkeerde toepassing van de wet. Daar waar de toepassing van de wet uit de hand loopt. De apostel zet elders uiteen hoe dat zit met die wet. Er is met de wet zelf namelijk helemaal niets mis, integendeel, als wij op wettige wijze de wet hanteren. (1 Timótheüs 1 : 8) De wettige toepassing van de wet houdt in dat u en ik op grond van de wet niet onder de wet zijn. Met de wet in de hand kunnen wij zeggen dat wij er niet onder leven. Waarom niet? Omdat wij "der wet zijn gestorven". Wij zijn dóór de wet vóór de wet gestorven. (Galaten 2) In overeenstemming met de wet zijn wij dood en de wet heerst maar over de mens zo lange tijd als hij leeft. (Romeinen 7 : 1) En dus zijn wij niet onder de wet.

Dan is er nog de redenering van Romeinen 3. Daarin wordt uiteengezet dat de zonden in het algemeen rechtvaardige vergelding hebben ontvangen in de Here Jezus Christus. De zonden der wereld zijn geoordeeld in het vlees van de Here Jezus Christus, Die God voorgesteld heeft tot verzoening, tot betoning van Zijn rechtvaardigheid. Op volkomen rechtvaardige en wettige grond is de straf voor onze zonden gedragen, is de schuld die wij hadden betaald. Volgens Gods wettige boekhouding hebben wij geen schuld en ontvangen wij op grond van geloof leven. Doen wij dan de wet teniet door het geloof? (Romeinen 3 : 31) Helemaal niet, wij bevestigen zelfs de wet. Wij zijn niet tegen de wet, integendeel. Er is een rechtvaardige grond voor onze Zalige, voor het handelen van de hoogste

Zijlijn

27

In het Oude Testament staan veel voorbeelden van deze beeldspraak. In het algemeen zijn honden in de Bijbel een beeld van de heidenen. De heidenen waren de natuurlijke vijand van Israël. Daarom worden de heidenen gebruikt om Israël, de kudde dus, bijeen te houden, bij de Herder, bij de Heer namelijk. Dat is de functie van de heidenen en de functie zullen zij ook in de toekomst hebben. De Heer zal in de toekomst alle heidenen ten strijde verzamelen tegen Jeruzalem, om het volk tot bekering te brengen.

Rechter. Een handelen namelijk waarbij Hij zonden en misdaden niet toerekent. Hij zegt: het is niet ontvankelijk. Er is ooit een schuld geweest, maar die is betaald. Dat is wat Paulus ervan zegt. Als men daarna gelovigen alsnog de wet oplegt, noemt Paulus dat heel oneerbiedig de versnijding. Dan is er iets helemaal mis met de besnijdenis. Oorspronkelijk gaat het daarbij dikwijls om kwade arbeiders met een Joodse achtergrond, maar in onze dagen is die net zo goed heidens. Het is allemaal religie en godsdienst geworden, met de wet in de hand. Alsof God daar belang bij zou hebben, of wij. Te vrezen valt dat alleen de voorgangers daar belang bij hebben. Wij zouden toezien dat niet iemand verachttere van de wet, maar dat niemand "verachttere van de genade". (Hebreeën 12: 15) Omdat die menselijke overwegingen tot verbetering van de mens zo'n hardnekkige zaak is, gebruikt de apostel Paulus soms grove uitdrukkingen.

In vers twee worden dus drie termen ter aanduiding van valse herders gebruikt. Eigenaardig is dat de apostel "herder" niet eens gebruikt. Hij probeert hem kennelijk te vermijden, wellicht omdat zij niet de goede herders zijn. Zo lees ik dit vers. Daar heb ik ook een goede reden voor, want in vers 4-7, doet de apostel Paulus precies hetzelfde. Hij probeert één term te vermijden. Het woord wat hij zou moeten gebruiken, maar wat hij uitdrukkelijk niet gebruikt is "Jood". Wat hij zegt, is dat hij heel zijn jodendom en joodse achtergrond schade heeft geacht. Maar hij gebruikt de term niet. Op dezelfde wijze spreekt hij in vers 2 over de honden, de kwade arbeiders, de versnijding, maar hij had net zo goed de besnijdenis kunnen zeggen, maar hij laat dat weg. In dit geval zegt hij erbij waarom.

Filippenzen 3:3

- 3 Want wij zijn de besnijding, wij, die God in den Geest dienen, en in Christus Jezus roemen, en niet in het vlees betrouwen

Wij zijn de besnijding en niet zij. Wij die God in de Geest dienen en Christus Jezus roemen en niet in het vlees betrouwen. De apostel geeft hier de symbolische betekenis van de besnijdenis. Want dat is een teken. In Genesis ontvangt Abraham het teken van de besnijdenis. Daar wordt later van gezegd dat het een teken was van een verbond. Niet van het verbond van de wet, maar van het verbond met Abraham. Dan moet het dus een overdrachtelijke en geestelijke betekenis hebben. De geestelijke betekenis van de besnijdenis wordt hier gegeven. Bij de besnijdenis wordt het vlees besneden, de omhulling wordt weggenomen en maakt openbaar wat normaal gesproken verborgen is. Dat is precies wat de apostel zegt: "Wij zijn de besnijdenis". Wij namelijk die God in de Geest dienen, dat is wat normaal verborgen is. En in Christus Jezus roemen, Die

ook verborgen is. En niet in het vlees betrouwen: niet vertrouwen op de uiterlijke dingen. Dat hangt samen met 2 Korinthe 4, waar de apostel zegt dat wij altijd goede moed hebben, omdat wij niet zien op de zienlijke dingen, maar op de onzienlijke. De zienlijke dingen zijn tijdelijk, gaan voorbij, maar de onzienlijke dingen zijn eeuwig. Als men die instelling heeft, als men God in de geest dient en in Christus Jezus roemt en niet in de uiterlijke dingen (in het vlees betrouwt) dan is men besneden. Dat heet echter in de Bijbel de "besnijdenis des harten". (Romeinen 2 : 29) Waar de besnijdenis het wegnemen is van het vlees, van de buitenkant, en het openbaren van verborgen geestelijke dingen, is de besnijdenis een uitbeelding van dood en opstanding, of van wedergeboorte. De besnijdenis heeft van doen met tot stand komen van nieuw leven. Het heeft met voortplanting te maken. In dat verband staat in:

Kolossenzen 2:10, 11

- 10 En gij zijt in Hem volmaakt, Die het Hoofd is van alle overheid en macht;
11 In Welken gij ook besneden zijt met een besnijdenis, die zonder handen geschiedt, in de uittrekking van het lichaam der zonden des vleses, door de besnijdenis van Christus;

Let op, niet de besnijdenis van Jezus, want dat gebeurde 8 dagen na Zijn geboorte. De besnijdenis van Christus is Zijn dood en opstanding.

Kolossenzen 2:12, 13

- 12 Zijnde met Hem begraven in den doop, in welken gij ook met Hem opgewekt zijt door het geloof der werking Gods, Die Hem uit de doden opgewekt heeft.
13 En Hij heeft u, als gij dood waart in de misdaden, en in de voorhuid uws vleses, mede levend gemaakt met Hem, al uw misdaden u vergevende;

Besnijdenis is een beeld van dood en opstanding, het afleggen van de oude mens en het aandoen van de Nieuwe Mens. Abraham heeft dat teken begrepen, want als later ter discussie staat wat Abraham nu eigenlijk geloofd heeft, zegt Paulus in Romeinen 4 dat hij geloofde dat God de doden levend maakt. Hij roept dingen die niet zijn, alsof ze waren. Dat is opstanding uit de dood, het tot stand brengen van nieuw leven. God zal een Nieuwe Schepping tot stand brengen. Als teken van deze dingen, kreeg hij het teken van de besnijdenis. Het oude - de zienlijke wereld - gaat voorbij. Een Nieuwe Schepping van Godswege komt er voor in de plaats. Dat wordt geïllustreerd in de verwekking van Izak door Abram die

"verstorven" was en door Sara, die het niet meer "ging naar de wijze der vrouwen". De gedachte is dat degenen die aan de wet vasthouden, dus eigenlijk helemaal niet besneden zijn. Die houden namelijk vast aan de oude schepping, met daarbij het Oude Verbond. Ze houden vast aan de oude mens, aan de tegenwoordige boze eeuw.

Romeinen 2 : 28, 29

- 28 Want die is niet een Jood, die het in het openbaar is; noch die is de besnijdenis, die het in het openbaar in het vlees is;
- 29 Maar die is een Jood, die het in het verborgen is, en de besnijdenis des harten, in den geest, niet *in* de letter, *is de besnijdenis*; wiens lof niet is uit de mensen, maar uit God.

Hij spreekt over een verborgen besnijdenis, een besnijdenis des harten of een besnijdenis in de geest. Deze verklaring van de besnijdenis staat ook in het Oude Testament.

Deuteronomium 10 : 16

- 16 Besnijdt dan de voorhuid uws harten, en verhardt uw nek niet meer.

Ons hart heeft geen voorhuid. Het betekent daarom besnijdt uw voorhuid, namelijk uw hart. Het hart is de zetel van het geloof en besnijdenis daarvan wil zeggen dat ons geloof niet gericht zou moeten zijn op de zichtelijke of uiterlijke dingen. Men zou met het hart geloven (Deuteronomium 30) in het Woord Gods, in onzichtelijke dingen. Waar we dat doen, zijn wij echt besneden. Niet met het type, maar de vervulling daarvan.

Deuteronomium 30 : 6

- 6 En de HEERE, uw God, zal uw hart besnijden, en het hart van uw zaad, om den HEERE, uw God, lief te hebben met uw ganse hart en met uw ganse ziel, opdat gij levet.

Dat is een uitspraak over het Nieuwe Verbond, zoals het zou aanbreken. Meer letterlijk gaat het hier om de toekomstige bekering van het Joodse volk, van Israël als zodanig. Het gaat over het Nieuwe Verbond tegenover het Oude Verbond en daarom zijn deze dingen in onze dagen aan de Gemeente net zo goed in werking.

Jeremia 4 : 4

- 4 Besnijdt u den HEERE en doet weg de voorhuiden uwer harten, gij mannen van Juda en inwoners van Jeruzalem!

opdat Mijner grimmigheid niet uitvare als een vuur, en brande, dat niemand blussen kunne, vanwege de boosheid uwer handelingen.

Dan hebben we de wet en de profeten gehad. De oproep hier is om tot geloof te komen om de Heer in de geest te dienen en niet in het vlees te betrouwen. Wij zijn besneden, niet alleen omdat we gelovigen zijn, maar omdat wij nieuw leven hebben ontvangen. Aan ons is veel meer weggedaan dan in het Oude Testament mogelijk was.

Filippenzen 3 : 4

- 4 Hoewel ik heb, dat ik ook in het vlees betrouwen mocht; indien iemand anders meent te betrouwen in het vlees, ik nog meer;

Hij heeft naar het vlees toch nog wel wat meegekregen. Tot in onze dagen heerst onder christenen dikwijls de gedachte dat de echte christenen de Joden zijn die tot geloof zijn gekomen. Dat is het uitverkoren volk en de tendens heerst dat wij ons zouden moeten laten onderwijzen door de Joden in het algemeen. Zowel in orthodoxe als in vrije kringen. Als je dan toch onderwezen moet worden in Bijbelse waarheid, dan bij voorkeur van een christen met een Joodse achtergrond. Er zijn er zelfs die helemaal de verantwoordelijkheid afschuiven en zeggen dat wij geen onderwijs uit de Bijbel kunnen doen; dat we daarvoor bij de Joden moeten zijn. Vol aanbidding voor iemand die Joods schijnt te zijn, vaak om een reden die niet helemaal duidelijk is. Ik heb niets tegen de Joden, integendeel, ik heb er iets mee. Of ze gelovig zijn of niet. De beste bijbelleraren die ik ken uit de afgelopen 100-150 jaar waren inderdaad Joden. Christenen die vanuit het jodendom bekeerd waren tot de Here Jezus Christus. Zijn noemden zich niet "Messiasbelijdende Joden", zij noemden zich christenen, want dat is wat zij waren. De apostel moet van die Joodse dingen juist niets hebben. Als er één goede bijbelleraar is, dan was het deze Jood Paulus. Als er iemand wat verstond van de Schriften en dat gedemonstreerd heeft, was het deze apostel. Dan kunnen wij zeggen dat dit kwam door zijn Joodse achtergrond, maar waarom dan zegt hij zelf dat het niet zo is? Wij kunnen dat wel bedenken, maar Paulus spreekt dat tegen. Naar het vlees betekende dat misschien wat, maar naar de geest helemaal niets. Bovendien laat de man niet na om bij gelegenheid op te merken dat hij in dat Jodendom weliswaar een vooraanstaande positie innam, maar daarmee was hij wel vervolger der Gemeente. Dat is nog zwak uitgedrukt, want de Heer zei tegen Saulus: "Wat vervolgt gij Mij?" Hij was een vervolger van de Heer. Je kun hem dan moeilijk een gelovige noemen of zeggen dat hij goed onderwezen was. Hij mag dan aan de voeten van Gamaliël

Woorden betekenen niets. Pas als ze in een zin staan, krijgen ze een bepaalde betekenis. Wat is een stoel? Dat hangt er vanaf. Als een stoel bij een tafel staat, is het een ding om op te zitten. Maar als je door het noorden van Friesland en Groningen rijdt en ziet langs de weg een stoel, dan is het niet een ding om op te zitten, maar hangt er een klok in. Dan is het een klokkenstoel. Een stoel is namelijk gewoon een stelling die iets op moet houden. Daar kun je dus op gaan zitten, maar ook aan gaan hangen. Je weet dus niet wat het is zolang het woord niet in een context staat.

gezet hebben, maar zoveel goede dingen had hij daar niet geleerd. In het algemeen zat hij toch op het verkeerde spoor. In plaats van de Heer en de Gemeente te dienen, vervolgde hij hen en hij zei: "Ik heb het gedaan in onwetendheid." Daarna zegt hij dat hij zich op wat hij vóór zijn bekering geleerd had in het vlees, had kunnen beroemen.

Filippenzen 3:5

5 Besneden ten achtsten dage, uit het geslacht van Israël, van den stam van Benjamin, een Hebreëer uit de Hebreëen, naar de wet een Farizeër;

Paulus was een Jood, geen Mohammedaan. Die bestonden nog niet en die worden niet op de achtste dag besneden, maar in het dertiende jaar. Uit het geslacht van Israël, een Jood dus. Alles wat niet Jood is, is ook niet-Israël, althans op datzelfde aardse niveau. De term Israël is een verwarrende term. Je kunt niet zo zonder meer zeggen wat het is, want dat hangt af van het verband waarin het gebruikt wordt. **zie zijlijn 28** Het probleem met de term Israël is, dat men onder Israël het Joodse volk verstaat. Naar aardse maatstaven is dat nu zo. Maar wij zijn Israël, omdat wij de besnijdenis zijn, omdat wij het uitverkoren volk zijn in onze dagen. Wij zijn een koninklijk priesterlijk volk. In de hoge betekenis van de term Israël, in de zin van een volk, zijn wij dat. Maar op aardse niveau, waar afstamming en erfrecht een rol speelt, zijn de Joden Israël. Maar er zijn er nog meer die van Abraham afstammen, alleen zijn zij niet meer Israël. Dat zijn de 10 stammen die verstrooid zijn en die in de toekomst verzameld zullen worden. Ze zijn nu niet Israël. Sinds dat ze in ballingschap gingen zijn ze de titel, de naam en het recht op de titel kwijt geraakt. Ze zijn niet Israël en heten dus ook een heidens volk en worden aangeduid als "Lo-Ammi" in de Bijbel, (Hosea) tot in onze dagen. Daar is veel verwarring over. We bespraken al eerder dat alle echte verwarring gaat over de vraag: Wat is de Gemeente? Is de Gemeente Israël of is de Gemeente Israël niet? Het antwoord kun je niet zomaar geven. Dat hangt er vanaf wat je onder Israël verstaan wil. Daarna kun je altijd nog vaststellen of de Gemeente dat is of niet. Dat is de moeilijkheid van het verhaal.

Er is ontstellend veel verwarring over, ook over wanneer de Gemeente ontstaan is. Dat hangt rechtstreeks samen met de definitie van Israël en de Gemeente. Het zijn niet noodzakelijk twee verschillende dingen. Israël is de naam die gegeven is aan het volk van God. Maar alle volken zijn van God, want er is maar één God. Israël is de naam, gegeven aan dat volk dat God Zich specifiek tot eigendom verkoren heeft, opdat het Zijn koninklijke en priesterlijk volk zou zijn. De 10 stammen werden daarvan het eerst afgehaald en werden heidenen en worden sindsdien niet

genaamd met de naam van Israël maar met de naam van Izak. Ze heten "Saksen" (naar: zonen van Izak). Of "het volk van Omri", genoemd naar de vader van Achab. Ze hebben andere namen gekregen, want ze zijn niet Israël. Op dezelfde grond zijn de Joden van vandaag dus ook niet Israël, want ze zijn ook uit het ambt gezet. Voor zover er een natuurlijk Israël is op aarde, hebben we de Joden enerzijds, maar dan moeten we de ander 10 stammen ook niet vergeten. Als in de toekomst de Gemeente hier weg is en Israël hier op aarde alsnog opnieuw in de koninklijke en priesterlijke functie gezet zal worden, en dan definitief, gaat het niet slechts om de Joden, maar om alle 12 stammen van Israël. Daarin zijn de Joden maar gewoon twee van de 12 stammen.

In hoogste zin, als er een volk is dat de naam Israël met recht mag dragen, is het de Gemeente. Wij zijn dat koninklijk priesterlijk volk in onze dagen. "Ik zal u tot jaloersheid verwekken door Lo-Ammi" en "Ik ben gevonden door degenen die naar Mij niet vraagden". (Romeinen 10) En in Romeinen 11 zegt de apostel dat hij hoopt de Joden tot jaloersheid te verwekken, terwijl hij twee verzen eerder zegt dat een heidens volk dat zou doen. De clou daarvan is, dat Paulus zich helemaal niet als Jood ziet en hij wil het woord hier niet eens uitspreken. Voor zover hij toch Jood was, gaat hij er met een wijde boog omheen en zegt dan toch: "Ik heb het schade geacht." Paulus ziet zichzelf niet als Jood, maar als Romein. Als heiden, die het Evangelie brengt, in de eerste plaats aan de Joden, om hen tot jaloersheid te brengen. Hij zegt dat in Romeinen 11 nadat hij even daarvoor twee keer gezegd heeft dat heidenen dat zouden doen. Dat hij daarna het lef heeft om te zeggen dat hij dat gaat doen, kan alleen maar omdat hij zichzelf als heiden beschouwt. Hij noemt zich "apostel der heidenen". De term wordt meestal gelezen in de zin van dat hij naar de heidenen gezonden is. Het betekent echter "heidens apostel". Een heiden die apostel is. Dat was het grote verschil tussen hem en de andere apostelen. Hij was een heiden. Hij predikte overal het Evangelie, maar primair aan de Joden. Dat is een historisch feit. Waar hij ook kwam, hij ging altijd naar de synagoge. Ook al kwamen niet zozeer de Joden, maar de heidenen tot geloof, hij ging eerst naar de Joden. Hij als heiden bracht het Evangelie aan de Joden. Dat men in hem een Jood zag, was naar aardse maatstaven volkomen gerechtvaardigd. Als mens in het vlees zag hij zichzelf als Jood, maar als apostel was hij der heidenen apostel, leraar der heidenen.

Paulus distantieert zich hier compleet van zijn Joodse achtergrond. Hij zegt niet alleen dat hij het heeft weggedaan, hij zegt: ik acht het schade. Het is verlies, want hij weet dat zolang hij dat vasthoudt, hij geen winst heeft. Hij acht het schade, opdat hij Christus mocht gewinnen. Zijn Joodse achtergrond stond hem daar alleen maar bij in de weg. Dat wil

niet zeggen dat het voor iedere Jood die tot geloof komt zo is. Een Jood in het algemeen komt niet tot geloof, omdat zijn Joodse achtergrond hem in de weg staat. Voor de meeste Joden die tot geloof komen, gold, voor zover ik het uit het verleden heb kunnen bijhouden, dat ze zich daarmee compleet distantieerden van het Jodendom. Niet dat ze dat vergaten, niet dat de kennis die ze hadden ook nog gebruikt kon worden alsnog, maar het pakket als zodanig wordt beschouwd als een last. De Joodse achtergrond is 100 procent wettisch. Elke handeling - alles - is voorgeschreven. Als je een broek aantrekt, moet je eerst het ene been en dan pas het andere en die mag je niet verwisselen. Dat is voorgeschreven. Ik mag mijn Bijbel ook niet zomaar dichtslaan en niet op z'n kop neerleggen, het moet altijd met het voorste blad naar boven. Daar zijn allemaal voorschriften voor. Ik mag het ook niet zomaar pakken, want ik moet eerst mijn handen gaan wassen. Alles is voorgeschreven. Dat is Joods. Als u zegt dat er ook Joden zijn die dat niet zo sterk hebben, dan betekent dit dat zij ook niet zo sterk Joods zijn. Waar men denkt dat het gaat om voorschriften en regels, waar men onder zo'n dwangneurose leeft, vindt de boodschap dat we vrij zijn in Christus, niet alleen geen ingang, men kan er niets mee. Men kan zo niet leven, want dan moet men ineens zelf kiezen wat men moet doen. Daarom werkt het niet.

Men is gericht op zelfverbetering. Het Evangelie zegt dat wij vrij zijn om te doen en te laten wat we willen, maar we dragen daarvoor wel zelf de verantwoordelijkheid. Die wordt in de praktijk uit de weg gegaan. Daarom kwam men niet tot geloof, omdat er geen ruimte voor was. Ik las eens een uitspraak van een beroemde Nederlands rabbijn. Hij had een lezing gehouden op een bijeenkomst van Joden en christenen. Hij zette daarbij Joden en christenen tegenover elkaar en zei uiteindelijk: het christendom begint met de Messias, het Jodendom eindigt ermee. Hij bedoelt dat het christendom gebaseerd is op dat de Messias gekomen is. Kenmerkend voor het Jodendom is dat men wacht op de Messias. Maar hij zei dat het Jodendom daarmee eindigt. Te vrezen valt dat dat in overeenstemming is met het Woord Gods en dat alle Joden dus nog een keer christen worden. Het betekent dat Joden ooit een keer christenen zouden moeten worden, als de Messias komt namelijk. Zolang men vast houdt aan de Joodse identiteit, is de Messias niet welkom. Want als Hij komt, eindigt het Jodendom. Dat is volkomen Bijbels. Maar aangezien men het niet wil laten beëindigen, is de Messias niet welkom. Waarom komt een Jood niet tot geloof? Omdat hij zijn Jood-zijn niet wil opgeven. Hiermee vinden we ook geïllustreerd hoezeer het Jodendom verblind is. Deze uitspraak is honderd procent fundamentele Bijbelse waarheid en men ziet het niet eens. Men vertelt het verder, men spreekt erover en het dringt niet door.

In onze dagen is de gedachte nog steeds populair dat vooral degenen met een Joodse achtergrond de nodige autoriteit hebben om te vertellen hoe het moet en niet moet. De apostel verzet zich daartegen, niet alleen hier, maar ook in andere brieven. Bij deze gelegenheid zegt hij dat wanneer men zich op de Joodse achtergrond beroept, hij daar ook over mee kan praten. Dat doet hij dus ook. Hij deed dat ook al eerder in de tweede Korinthebrief, waar uitgebreid zijn positie als apostel ter discussie staat en waarin hij kennelijk komt te staan tegenover anderen en in het bijzonder diegenen met een Joodse afkomst. Ik denk zelfs, hoewel zijn naam niet wordt genoemd, tegenover de apostel Petrus met zijn nadrukkelijk Joodse achtergrond, die helaas nog wel eens de kop op stak. De apostel Paulus gaat daar heel uitgebreid op in. In die uiteenzetting zegt hij:

2 Korinthe 11 : 22-24

- 22 Zijn zij Hebreëen? Ik ook. Zijn zij Israëlieten? Ik ook. Zijn zij het zaad van Abraham? Ik ook.
- 23 Zijn zij dienaars van Christus? (ik spreek onwijs zijnde) ik ben boven *hen*; in arbeid overvloediger, in slagen uitnemender, in gevangnissen overvloediger, in doods *gevaar* menigmaal.
- 24 Van de Joden heb ik veertig *slagen* min een, vijfmaal ontvangen.

De apostel Paulus geeft aan hoezeer hij Jood is, maar ook hoeveel hij met de Joden te stellen heeft gehad in de loop der tijd. Of dat nu een aanbeveling is? Die opsomming gaat nog even door en is een aardige aanvulling op de uiteenzetting in Filippenzen 2 en 3, omdat de apostel meteen melding maakt dat ook hem uit genade is gegeven, in de zaak van Christus, niet alleen in Hem te geloven, maar ook voor Hem te lijden. Ook lijden in de wat negatieve toepassing van de term. Ook in deze dingen doet de apostel voor hen dus niets onder, integendeel. Hij doet het hier zelfs nog netjes, want als we in Galaten 1 kijken, lezen we het volgende:

Galaten 1 : 13, 14

- 13 Want gij hebt mijn omgang gehoord, die eertijds in het Jodendom was, dat ik uitnemend zeer de Gemeente Gods vervolgde, en dezelve verwoestte;
- 14 En *dat* ik in het Jodendom toenam boven velen van mijn ouderdom in mijn geslacht, zijnde overvloedig ijverig voor mijn vaderlijke inzettingen.

Het gaat om dezelfde uiteenzetting. Het gaat om prediking van het Evangelie, heerschappij van de Genade, tegenover eventuele heerschappij

Ik heb geen Schriftplaatsen verzameld waarin de term "Jood" in verband met de apostel Paulus gebruikt wordt, maar ik ben me bewust dat er nogal wat zijn. Het is gewoonlijk zo dat men Paulus "Jood" noemt en hij ontkent dat dan niet. Hij maakt daar bovendien ook gebruik van, al was het maar door met vrijmoedigheid het woord te voeren in de diverse synagogen die hij op zijn zendingsreizen bezocht. Hij liet het zich dus wel degelijk aanleunen. Hij beriep er zich echter nooit op dat hij Jood was. Het eigenaardige is echter wel, dat hij zich wel beriep op het feit dat hij Romein was. Dat berust op andere beginzelen, die volstrekt buiten het Jodendom omgaan. Het kan dus zijn dat de apostel enerzijds zegt dat hij een geboren Jood is, terwijl hij bij een andere gelegenheid kan zeggen dat hij een geboren Romein is. Dat staat ook zwart op wit in de Schrift. Hij kon zich van beide bedienen. Op basis waarvan Paulus een Romein is, weten wij niet, behalve dan dat we moeten vaststellen dat zijn vader ook Romeins burgerschap had, hoewel zijn vader een Farizeeër genoemd wordt en dus een Jood. Daar speelt dus hetzelfde verhaal.

pij van de wet. Naar Joodse maatstaven was hij door zijn omgang in het Jodendom zeer te roemen. Als iemand zich kan beroepen op zijn Joodse achtergrond, leefwijze en verdiensten, dan is het in de eerste plaats Paulus. Alleen zegt hij dat het helemaal niets betekent. Hij zegt bij herhaling dat hij het schade en drek heeft geacht, opdat hij Christus mocht gewinnen. Naar het oordeel van de apostel Paulus, en dat blijkt ook uit zijn geschiedenis, heeft men niets voor als men een Jood is, integendeel, dan heeft men een veel grotere stap te maken. Het staat een mens eerder in de weg dan dat hij tot onderwerping aan de Here Jezus Christus komt en tot aanvaarding van die zaligmakende genade Gods, die aan alle mensen, inclusief de Joden, verschenen is. (Titus 2 : 11) Als de apostel hier in Filippenzen 3 dus spreekt over zijn Joodse achtergrond, zegt hij dat hij in het vlees meer kan roemen dan zij dat kunnen. In 2 Korinthe 11 noemt hij het dwaasheid om dat te doen en dat is het natuurlijk ook.

Dat "besneden ten achtsten dage" hoort er nog net even bij, omdat Joodse proselieten pas veel later besneden worden. Niet als kind, maar als ze tot het Jodendom overgaan. Daarnaast zijn er nog de Ismaëlieten, opgevolgd door de Islamiëten, die ook pas veel later besneden werden. Iemand die besneden wordt ten achtsten dage, wordt als Jood geboren. Maar we lezen hiervoor al: "Wij zijn de besnijding en zij zijn de versnijding". Dat was de aanloop naar dit Schriftgedeelte. Paulus is afkomstig uit de stam van Benjamin. Dat is tamelijk zeldzaam, want dat was maar een kleine stam. Niettemin was het de geliefde zoon van Jakob en de geliefde broer van Jozef. De term Hebreeër uit de Hebreeën betekent feitelijk "van de overzijde". Heber is hetzelfde woord als over, of ook wel "voorde", een oversteekplaats of doorwaadbare plaats door het water. De term Hebreeër betekent precies hetzelfde, van de andere kant gezien. Bovendien was hij puur in godsdienstig opzicht een farizeeër, dat wil zeggen orthodox.

Filippenzen 3 : 6

6 Naar den ijver een vervolger der Gemeente; naar de rechtvaardigheid, die in de wet is, zijnde onberispelijk.

Paulus had er in de praktijk wat voor over om het Jodendom te verdedigen door de Gemeente te vervolgen en dus onberispelijk te zijn naar de normen van wet en naar de rechtvaardigheid, die in de wet is. Alles bij elkaar kun je het gewoon "Jood" noemen. Het is echter wel merkwaardig dat hij de term niet gebruikt en hij heeft daar ongetwijfeld een bedoeling mee. De reden is dat het illustratief is voor wat hij hier net uiteenzet. Als hij in zeven punten zegt "ik ben een Jood", dan voegt hij er aan toe dat hij alles om Christus' wil schade en drek heeft geacht. Hij distantieert zich

ervan. Ik denk dat dit de reden is waarom hij het woord niet gebruikt. Hij wil er als het ware niet mee te maken hebben. **zie zijlijn 29**

Het probleem is dat wij nogal dikwijls vooroordelen hebben over de apostel. Wij zien hem als een fanatieke Jood, klein van stuk, en kennen hem bovendien als de man die het Evangelie op zendingsreizen bracht aan heidenen. Wij zien dus de Jood die het Evangelie brengt aan de heidenen. Maar bij nader inzien is dat weliswaar niet onjuist, maar het is wel degelijk een misverstand en een vooroordeel wat door de Bijbel niet onderschreven wordt. Het is namelijk wel waar, maar het is een gedachtegang die ontwikkeld is buiten de uitspraken van de Bijbel om. Het is in de Bijbel terug te vinden, maar als wij het netjes doen en Schriftplaatsen met elkaar vergelijken en een afweging maken, zullen we zien dat de apostel zichzelf in de eerste plaats niet ziet als een Jood die het Evangelie brengt aan de heidenen, maar als een heiden die bij voorkeur het Evangelie brengt aan de Joden. Dat is dus precies andersom. Omdat dat niet algemeen bekend is, kom ik er steeds op terug. Petrus was een Jood die het Evangelie naar de heidenen bracht. Hij zegt: "Mannen broeders, gij weet dat God van over lang mij verkoren heeft dat de heidenen uit mijn mond het Evangelie zouden horen en geloven". (Handelingen 15 : 7) Dat is wat Petrus zegt, waar Paulus bij was bovendien, nadat de man net terug was van zijn eerste zendingsreis. Paulus bracht ook het Evangelie aan de heidenen, meer en in groter aantal. Op het probleem dat daaruit ontstaat, de vraag of de heidenen ook onder de Joodse wet moeten leven, is hij de eerst aangewezen om daar antwoord op te geven. Hij zegt dan:

Handelingen 15 : 10

10 Nu dan, wat verzoekt gij God, om een juk op den hals der discipelen te leggen, hetwelk noch onze vaders, noch wij hebben kunnen dragen?

Dat was Petrus dus. Paulus komt van een hele andere kant binnen. Hij komt als heiden het Evangelie brengen aan de Joden en zelfs toen hij daar in Handelingen 15 in Jeruzalem was. Hij kwam uit Antiochië om verslag uit te brengen aan Joodse gelovigen in Jeruzalem over het Evangelie dat hij predikte en over de gevolgen daarvan. Dat is nog zo belangrijk, dat hij dat nog een keer herhaalt in Galaten 2.

Galaten 2 : 2

2 En ik ging op door een openbaring, en stelde hun het Evangelie voor, dat ik predik onder de heidenen; en in het bijzonder aan degenen, die in achtung waren, opdat ik niet enigszins tevergeefs zou lopen of gelopen hebben.

Hier hebben we de Jood, uit Antiochië, die naar Jeruzalem aan gelovigen in de gemeente daar het Evangelie voorstelt. Primair aan Joodse gelovigen. Dat blijft ook altijd zo. Als de apostel de essentie van onze bedeling uiteenzet in Romeinen 9-11, dan kun je op geen enkele wijze tot een andere conclusie komen dan dat de apostel Paulus zichzelf schaart bij de heidenen, bij gelovigen uit de heidenen in ieder geval. Het probleem is echter dan Romeinen 9-11 een nogal gecompliceerde uiteenzetting is, die men gewoonlijk maar langzaam verwerkt, omdat er zoveel ingewikkelds staat. Daardoor raakt men dikwijls met gemak de draad kwijt. Dat is altijd een probleem wanneer we vers voor vers bespreken en er diep induiken. Het risico is altijd dat we de draad kwijtraken, zeker ook daar. Mede ook door allerlei vooroordelen die ook daarover bestaan. Eén punt daaruit in dat verband is de vraag wat de Gemeente is. Daar gaat het over in Romeinen 9-11. Wat is de Gemeente wel en wat is ze niet? En aan de andere kant: wat is Israël? Wat is het verschil tussen de Gemeente en Israël en waarom zijn ze toch identiek ondanks de verschillen? Dat is lastig, maar het is wel zo. Het hele punt is dat de gelovigen van vandaag volgens Romeinen 8 bestemd zijn tot eerstegeboorterecht, tot zonen. Wij worden opgeleid, opgevoed tot zonen en wij zullen de heerlijkheid van de zonen Gods in de toekomst ontvangen. Wij zouden het beeld van Gods Zoon gelijkvormig worden en dus eerstgeboorterecht ontvangen. Daaraan zit vast koningschap en priesterschap. Als wij als gelovigen van vandaag verordineerd zijn tot zoonstelling, hoe zit het dan met Israël? Want wij dachten dat Israël geroepen was tot zoonstelling. Paulus antwoordt in Romeinen 9 dat dit ook zo is, maar dan wordt het ingewikkeld.

Romeinen 9:2-4

- 2 Dat het mij een grote droefheid, en mijn hart een gedurige smart is.
- 3 Want ik zou zelf wel wensen verbannen te zijn van Christus, voor mijn broederen, die mijn maagschap zijn naar het vlees;
- 4 Welke Israëlieten zijn, welker is de aanneming tot kinderen, en de heerlijkheid, en de verbonden, en de wetgeving, en de dienst van God, en de beloftenissen;

Ook hier vermijdt Paulus het woord Joden. Hij heeft iets tegen het woord, net als in Filippenzen. Voor hen is de aanstelling tot zonen, maar in hoofdstuk 8 staat dat wij hebben "ontvangen de Geest der aanstelling tot zonen". (vers 15, 23) Ook in Efeze 1:5 staat dat wij in Christus tevoren verordineerd zijn tot aanstelling tot zonen. En dus zegt Paulus dat het inderdaad voor Israël bestemd is, voor zijn broeders naar het vlees, voor de Joden. Oorspronkelijk was dat ook zo, maar de vraag is in hoeverre de

Joden Israël zijn. Daar komt dan de uiteenzetting over, die hier op neer komt dat waar men ongelovig is, en dus niet wandelt in de voetstappen des geloofs van Abraham, men toch moeilijk aanspraak kan maken op de titel Israël en men moeilijk kan verwachten dat men geroepen is tot zoonchap. Als men Abraham niet navolgt in zijn geloof, hoe zou men zijn erfgenaam zijn? Waar Israël, het volk als zodanig, zich onderscheidt van de andere volkeren, juist en vooral in de eerste plaats door dat zoonchap en dus door priesterschap - heel Israël was geroepen tot priesterlijk volk van tussen de overige volken uit - hoe kan dat volk fungeren als dienstknecht Gods, als priester, als het zelf niet gelooft, maar integendeel verwerpt? En dus liet de Heer via Hosea tot Israël zeggen:

Hosea 4:6

- 6 Mijn volk is uitgeroeid, omdat het zonder kennis is; dewijl gij de kennis verworpen hebt, heb Ik u ook verworpen, dat gij Mij het priesterambt niet zult bedienen; dewijl gij de wet uws Gods vergeten hebt, zal Ik ook uw kinderen vergeten.

Dit werd niet gezegd tot de priesters, maar tot het hele volk. Israël, het Joodse volk, heeft zich gediskwalificeerd en de priesterlijke functie wordt inmiddels aan een ander volk gegeven. Dat was niet onverwachts, want het staat ook al in Deuteronomium 32, aangehaald in Romeinen 10. God had al eerder aangekondigd dat Israël ongelovig zou zijn, waarna Hij Zelf dat priesterlijke ambt aan een ander volk zou geven. Dat andere volk kan dan aanspraak maken op de titel Israël. Het is naar aardse maatstaven officieel niet Israël, het is een heidens volk.

Deuteronomium 29:29

- 29 De verborgene dingen zijn voor den HEERE, onzen God; maar de geopenbaarde zijn voor ons en voor onze kinderen, tot in eeuwigheid, om te doen al de woorden dezer wet.

Dit gaat over de verborgene dingen van onze bedeling, van het lijden dat op Christus komen zou en de heerlijkheid daarna volgende. Mozes zegt dat God de verborgene dingen niet wil openbaren. Ze zouden echter wel ooit geopenbaard worden.

Efeze 1:9

- 9 Ons bekend gemaakt hebbende de verborgenheid van Zijn wil, naar Zijn welbehagen, hetwelk Hij voorgenomen had in Zichzelfen.

Die verborgen dingen zijn het. Deuteronomium 30 spreekt over de toekomstige bekering van Israël. Dat moet nog steeds gebeuren. Maar voordat het zover is, is er sprake van verborgene dingen. Dat slaat dus op onze bedeling. Zonder ze bekend te maken, wordt het toch wel genoemd.

Deuteronomium 31 : 16

16 En de HEERE zeide tot Mozes: Zie, gij zult slapen met uw vaderen; en dit volk zal opstaan, en nahoereren de goden der vreemden van dat land, waar het naar toe gaat, in het midden van hetzelfde; en het zal Mij verlaten en vernietigen Mijn verbond, dat Ik met hetzelfde gemaakt heb.

Dat verbond was hier nog geen 40 jaar, want ze waren nog niet in Kanaän. Het verbond gaat in hoge mate over wanneer zij in het land gekomen zullen zijn. Maar voor ze in het land komen, geeft God al aan dat zij Hem zullen verlaten. Paulus zegt, dat het vanaf dat moment oud en verouderd is en nabij de verdwijning. (Hebreeën 8)

Deuteronomium 31 : 17

17 Zo zal Mijn toorn te dien dage tegen hetzelfde ontsteken, en Ik zal hen verlaten, en Mijn aangezicht van hen verbergen, dat zij ter spijze zijn, en vele kwaden en benauwdheden zullen het treffen; dat het te dien dage zal zeggen: Hebben mij deze kwaden niet getroffen, omdat mijn God in het midden van mij niet is?

Daar opent de Romeinenbrief mee. God heeft de wereld losgelaten, in de eerste plaats Israël, maar daarna ook de volkeren. Bijna letterlijk zeggen de Joden het bovenstaande zo, want de Joden moeten veel dingen verplicht doen. Als je hen vraagt hoe het komt dat hen zoveel ellende en vervolging overkomt, hebben ze daar een voorgeschreven antwoord voor: omdat wij geen tempel hebben. Dat is hetzelfde als: omdat mijn God in het midden van mij niet is. Ze hebben geen tempel en dus woont de Heer niet in hun midden. Vandaar die hang naar een tempel, bij voorkeur in Jeruzalem. Dat is precies wat hier staat en er staat ook bij waarom de Heer hen verlaten heeft, namelijk omdat ze Hem verlaten hebben. Zij verbergen zich voor Hem en dus verbergt Hij Zich voor hen.

Deuteronomium 31 : 18

18 Ik dan zal Mijn aangezicht te dien dage ganselijk verbergen, om al het kwaad, dat het gedaan heeft; want het heeft zich gewend tot andere goden.

"Ganselijk" dient vertaald de worden met "verbergende", dat is een Hebraïsme.

Deuteronomium 32 : 16

16 Zij hebben Hem tot ijver verwekt door vreemde *goden*; door gruwelen hebben zij Hem tot toorn verwekt.

Let op de combinatie "tot ijver verwekken" en "tot toorn verwekken". Tot jaloezie verwekken is hetzelfde als tot ijver verwekken.

Deuteronomium 32 : 17, 18

17 Zij hebben aan de duivelen geofferd, niet aan God; aan de goden, die zij niet kenden; nieuwe, die van nabij gekomen waren, voor dewelke uw vaders niet geschrikt hebben.

18 Den Rotssteen, Die u gegeneerd heeft, hebt gij vergeten; en gij hebt in vergetenis gesteld den God, Die u gebaard heeft.

Paulus spreekt later over de demonen. Zij hebben de Steen veracht, verworpen, niettemin is de Rotssteen tot Hoofd des hoeks geworden. (o.a. Handelingen 4 : 11) Toch van een tempel, maar dat is een zijlijn.

Deuteronomium 32 : 19-21

19 Als het de HEERE zag, zo versmaadde Hij hen, uit toornigheid tegen zijn zonen en zijn dochteren.

20 En Hij zeide: Ik zal Mijn aangezicht van hen verbergen; Ik zal zien, welk hunlied einde zal wezen; want zij zijn een gans verkeerd geslacht, kinderen, in welke geen trouw is.

21 Zij hebben Mij tot ijver verwekt door hetgeen geen God is; zij hebben Mij tot toorn verwekt door hun ijdelheden; Ik dan zal hen tot ijver verwekken door diegenen, die geen volk zijn; door een dwaas volk zal Ik hen tot toorn verwekken.

Het woord "trouw" in vers 20 is hetzelfde woord als "geloof". Ijver, ofwel toorn uit vers 16 en vervolgens ijver, ofwel jaloezheid. Zij zouden tot jaloezheid verwekt worden door een volk dat niet Israël is. Een heidens volk dus, Lo-Am. Als het Am is, vertaalt men dat met volk, maar eigenlijk is het altijd Israël. Als er staat volk, in de zin van niet Israël, is het Goi. Hier staat Am en het is vertaald met "geen volk", maar het heeft de betekenis van "niet Mijn volk". Ze hebben God tot ijver verwekt door hetgeen geen God is, Hij zal hen tot ijver verwekken door hetgeen geen volk is. Wat kan dat nu anders betekenen dan dat het ongelovige Israël terzijde

gesteld zou worden door God, uit het ambt gezet als Gods koninklijke en priesterlijke volk, waarna dat koningschap en priesterschap, kortom de priesterlijke functie van de eerstgeborene gegeven zou worden aan een ander, namelijk een heidens volk. Dit vers wordt door de apostel Paulus aangehaald in Romeinen 10. Hier in Deuteronomium 32 is er een verwisseling tussen twee volkeren. **zie zijlijn 30** Het ene volk wordt in de plaats gesteld van het andere, zodat het andere jaloers wordt op het ene. In Romeinen 10 gaat Paulus op deze materie in en stelt zich de vraag: heeft Israël dit niet geweten? Ze konden het wel weten.

Romeinen 10 : 19

19 Maar ik zeg: Heeft Israël het niet verstaan? Mozes zegt eerst: Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken door *degenen, die geen volk zijn*; door een onverstandig volk zal ik u tot toorn verwekken.

Hier haalt hij Deuteronomium 32 aan. Een onverstandig of dwaas volk, Lo-Ammi, is een volk dat de wet niet heeft. Dat zijn onwetenden, onverstandigen, vanuit Joods standpunt.

Romeinen 10 : 20

20 En Jesaja verstout zich, en zegt: Ik ben gevonden van degenen, die Mij niet zochten; Ik ben openbaar geworden den genen, die naar Mij niet vraagden.

Dit vers ontleent Paulus aan Jesaja 65 : 1. Het is zelfs zo dat de verborgene dingen openbaar zijn geworden aan degenen die er niet eens om vroegen. Een heidens volk dus. Tegen Israël zegt hij (zodat degenen uit vers 20 in ieder geval geen Israël zijn):

Romeinen 10 : 21

21 Maar tegen Israël zegt Hij: Den gehelen dag heb Ik Mijn handen uitgestrekt tot een ongehoorzaam en tegensprekend volk.

Van de Here Jezus staat dat Hij het tegenspreken der zondaren tegen Zich verdragen heeft, (Hebreeën 12 : 3) wat ook een verwijzing is naar deze uitspraken. Een ongelovig Israël zou tot jaloersheid verwekt worden door een heidens volk, een dwaas volk, dat de wet niet heeft. Dat kan alleen als het daarbij gaat om een gelovig volk. Dat is de verwisseling.

Romeinen 11 : 11

11 Zo zeg ik dan: Hebben zij gestruikeld, opdat zij vallen zou-

den? Dat zij verre; maar door hun val *is* de zaligheid den heidenen *geworden*, om hen tot jaloersheid te verwekken.

Was het de bedoeling dat zij zouden struikelen? Dat niet, maar het is wel uitgebreid aangekondigd in het Oude Testament. Het leidt dus geen twijfel dat de heidenen dat "geen volk" zijn uit Romeinen 10 : 19. We hebben een Lo-Ammi, niet Gods volk, een dwaas volk, een onverstandig volk, hier staat een heidens volk, dat Israël tot jaloersheid zou verwekken.

Romeinen 11 : 12-14

- 12 En indien hun val de rijkdom is der wereld, en hun vermindering de rijkdom der heidenen, hoeveel te meer hun volheid!
- 13 Want ik spreek tot u, heidenen, voor zoveel ik der heidenen apostel ben; ik maak mijn bediening heerlijk;
- 14 Of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken, en enigen uit hen behouden mocht.

De apostel heeft net uitgebreid uiteengezet dat de Joden tot jaloersheid verwekt zouden worden door een heidens volk. Dat hij als Jood nu de Joden tot jaloersheid zou verwekken is toch in strijd met wat hij net allemaal gezegd heeft? Dat zouden de heidenen doen. Het mag tot duidelijk zijn, dat wanneer hij zegt: "of ik enigszins mijn vlees tot jaloersheid verwekken mocht", dat dit aan moet sluiten bij het tot jaloersheid verwekken uit vers 11 en bij hoofdstuk 10 : 19 en Deuteronomium 32 : 21. Paulus ziet zichzelf helemaal niet als Jood, maar als heiden. Hij als heiden, hij als Romein, hoopt als Romein enigen uit zijn vlees tot jaloersheid te verwekken en te behouden. Hij noemt zichzelf dan ook apostel der heidenen. Op die grond moeten we de uitdrukking dus lezen als "heidense apostel". Wat is koning der Joden? Dat is toch Joodse koning? Wat betekent apostel der heidenen? Toch ook gewoon heidense apostel? Als u zegt, hij was toch de apostel die het Evangelie bracht aan de heidenen? Als er echter één aangewezen moet worden die dat deed, was hij het niet, maar Petrus. Wanneer Paulus zegt: "der heidenen apostel", wil dat zeggen dat hij zelf een heiden is. De gedachte is dat Paulus zich apostel der heidenen noemt, wat dus betekent heidense apostel, en als heiden zijn bediening volvoert. Hij doet dat als Romein en daarmee distantieerde hij zich van zijn Joodse positie, zoals we ook in Filippenzen gezien hebben.

Oppervlakkig kijkend naar de hoofdstukken 9 t/m 11 denken wij dat het gaat om óf de Joden, onder de naam Israëlieten, óf de heidenen. Maar nauwkeuriger lezend, zeker via de verwijzing naar Deuteronomium 32, is het niet maar een tweedeling. Het is niet enkel de Joden en de heidenen,

Zijlijn

30

Die verwisseling vinden we al bij de bekende beelden als Ismaël en Izak, Jakob en Ezaü, Ruben en Jozef, Efraïm en Manasse, Salomo en Nathan. Dat is de verwisseling waar het in Romeinen 9-11 over gaat. Jakob wist ervan toen het gebeurde. En wij denken dat toen Izak de eerstgeboortezegen moest doorgeven aan zijn oudste zoon, hij bedrogen werd door Jakob en Rebekka. Naar de mens is dat tot op zeker hoogte het geval. Maar wij weten dat Izak zei dat het voelde als Ezaü, maar dat de stem van Jakob was. Wat zal hij erbij gedacht hebben? Berustend als Izak altijd was, het meest in het oog lopende kenmerk van Izaks karakter, zal hij het wel gelaten hebben, denk ik. Maar zo was het niet. Hebreeën 11 zegt dat door het geloof, Izak Jakob gezegend heeft. Hij wist het dus. Hij heeft het alleen niet nodig gevonden dat ook te zeggen. Hij heeft het laten gebeuren, maar wist wat hij deed. Van Jakob staat dat wanneer hij Efraïm en Manasse zegent, hij zijn handen verstandelijk stuurde en zelfs zei dat hij wist wat hij deed.

De Heer vertelde de gelijkenis van de ontrouwe wijngaardeniers. (Matthéüs 21) Een heer had een wijngaard en verhuurde die aan landlieden, maar die weigerden de vrucht van die wijngaard bij hem in te leveren. Hij stuurde zijn personeel (profeten) en uiteindelijk stuurde hij maar de erfgenaam, de zoon in de hoop dat ze die zouden ontzien. Maar de landlieden zeiden: "Laten wij de zoon doden en de wijngaard aan ons behouden." Dat waren letterlijk de woorden van Kajafas die zei: "Laat ons die ene Man doden, want dan houden wij het volk." Zij vingden de zoon, brachten hem buiten de wijngaard (de legerplaats, Jeruzalem) en zij doodden hem. De vraag was nu wat de heer met de kwade landlieden zou doen en het antwoord was: hij zal hen doen verloren gaan, een kwade dood aandoen en de wijngaard verhuren aan andere landlieden, die hun vrucht wel zullen opbrengen. Toen zei de Heer: het koninkrijk Gods zal van u worden weggenomen en gegeven worden aan een ander volk dat zijn vrucht zal voortbrengen. De Farizeeën en schriftgeleerden begrepen dat Hij van hen sprak en zij zochten Hem te vangen. Zij waren de kwade landlieden, maar wie zijn die andere landlieden aan wie die wijngaard verhuurd wordt? Het probleem is dat wanneer je zegt: de Gemeente, er nog wel een paar opmerkingen zijn. De Gemeente was er toen immers nog niet.

maar het is het Joodse volk (volk Israël), daarnaast een ander heidens volk en daarna pas de heidenen. Het gaat in het bijzonder om één heidens volk, volgens Deuteronomium 32. Daar stond niet: "Ik zal ulieden door de heidenen tot jaloersheid verwekken", maar "Ik zal ulieden tot jaloersheid verwekken door een volk dat niet Israël is". Dat wil zeggen, het is niet "Am" in de zin van volk Gods. Eén volk, een heidens volk. Hier staat het ook: "door een onverstandig volk". Niet door de volken, wel door heidenen, maar niet door alle. Door één heidens volk en dat is Efraïm, de tien stammen van Israël. Dat is een heidens volk. Dat zou zijn vrucht voortbrengen. **zie zijlijn 31** Als die landlieden, de Joden, tot geloof gekomen zouden zijn, wat voor vrucht zou het dan gehad hebben? Het christendom, de Gemeente. Het Jodendom eindigt bij de komst van de Messias en bij de komst van de Messias begint het christendom. Daar zou de Gemeente of het Koninkrijk uit ontstaan moeten zijn. Eerst de eerstelingen, dan de rest. Als die wijngaard gegeven wordt aan een ander volk, dat wel vruchten voortbrengt, wat is dan de vrucht? Ook de Gemeente uiteraard, want daar ging het om. Het eerste heidense volk dat tot aanvaarding kwam van Christus en het christendom, waren de Britten. En omdat het Oude Testament zegt dat Efraïm het eerste zou zijn, kunnen we concluderen dat dat Efraïm is. Dat is een heel andere route dan de Brits-Israël beweging. Het komt weliswaar op bepaalde punten precies gelijk uit, maar dit argument is veel sterker dan welk archeologisch historisch argument ook. Stel dat andere heidense volk dat deel van Israël is, wat al 2500 jaar geleden heidens geworden is, en Paulus rekent zich als heiden tot degenen die Israël tot jaloersheid zou verwekken, hoort Paulus dan bij de tien stammen van Israël? Eigenlijk wel en dat heeft hij ook al gezegd, namelijk in:

Romeinen 11:1

- 1 Ik zeg dan: Heeft God Zijn volk verstoten? Dat zij verre; want ik ben ook een Israëliet, uit het zaad Abrahams, van den stam Benjamin.

Dat zei hij in Filippiëzen ook. Wat heeft Benjamin ermee van doen? Wat is de functie van de stam van Benjamin? De splitsing van het rijk inder tijd, in wat wij noemen de twee en de tien stammen, lag in werkelijkheid toch iets anders. Zowel David als Salomo waren stamoudsten, in de eerste plaats van de stam van Juda. Van daaruit hadden ze koningschap over hun eigen stam. David had eerst 7 jaar alleen koningschap over zijn eigen stam Juda en daarna nog 33 jaar over alle stammen van Israël. Die scheiding was er dus altijd: de koninklijke stam Juda en daarnaast de andere 11 stammen. Toen Salomo was overleden, zou Rehabeam hem opvolgen. Die kondigde zijn koningschap aan met de mededeling dat hij

eerst de belasting ging verhogen. De lasten zouden zwaarder gemaakt worden, zei de koning der Joden en via de Joden over heel Israël. Het volk Israël kwam hiertegen in opstand. Ze stuurden de regering naar huis en stelden een andere koning aan uit de stam van Efraïm, uit Jozef, de stam met het eerstgeboorterecht, Jerobeam dus. Rehabeam stuurde het volk weg en zei: "kom over drie dagen maar terug". Toen kwamen ze op de derde dag terug, zodat we zien dat "over drie dagen" hetzelfde is als "op drie dagen". Rehabeam drukt zich daarna zo grof uit, dat de vertalers het niet eens vertaald hebben. De strekking is dat hij de lasten veel zwaarder zou maken.

1 Koningen 12:19

- 19 Alzo vielen de Israëlieten van het huis Davids af, tot op dezen dag.

Elf stammen onttrokken zich aan dat koningshuis van David, aan Rehabeam, behalve de eigen stam van Rehabeam. Die had wat nauwere connecties. Rehabeam werd dus geen koning over Israël, maar alleen over zijn eigen stam. Voor wat Israël betrof, dat is dus eigenlijk het hele volk, dat koos Jerobeam tot koning. Dat was in overeenstemming met de wil van God en met de beloften die God tevoren al aan deze Jerobeam gedaan had. Israël viel af van Juda. Daarna heb je twee volken: de stam Juda en de rest van Israël. Maar wie heet er nu Israël? De rest van Israël dus en niet Juda. Als het sindsdien over de Israëlieten gaat, is dat niet over de stam van Juda. Die zijn juist niet Israël. Die andere stammen zijn Israël. Alleen nadat die andere stammen in ballingschap waren weggevoerd en onder de heidenen verdwenen en nadat die hun naam Israël verloren, claimden de Joden alsnog de titel Israël, als enige overgebleven erfgenamen. Dat kan, maar het is tweede keus. Daarna stellen wij vast dat wij nu theoretisch hebben gesproken over één stam tegenover 11. Levi telt niet mee, want die woonde verspreid onder de andere stammen. Anders zouden we 13 stammen gehad hebben. Er zou dus een splitsing geweest zijn tussen Juda, die bij Rehabeam bleef, het huis Davids, en de andere 11. De Heer kondigde dat van tevoren al aan en beloofde het als zegening aan Jerobeam uit Efraïm. Hij zei op voorhand tegen Jerobeam:

1 Koningen 11:30-32

- 30 Zo vatte Ahia het nieuwe kleeft, dat aan hem was, en scheurde het, in twaalf stukken.
31 En hij zeide tot Jerobeam: Neem u tien stukken; want alzo zegt de HEERE, de God Israëls: Zie, Ik zal het koninkrijk van de hand van Salomo scheuren, en u tien stammen geven.

32 Maar een stam zal hij hebben, om Mijns knechts Davids wil, en om Jeruzalems wil, de stad, die Ik verkoren heb uit alle stammen van Israël.

De man ("hij" uit vers 32) had al een stam en als hem nog een stam gegeven wordt, wordt aan Juda nog een stam toegevoegd. Die stam wordt dus niet afgeplitst. Juda krijgt dus één stam extra, als zegening ter wille van de belofte aan David. De kleinste, namelijk Benjamin. Dus was het uiteindelijk een splitsing in 10 en 2, in plaats van 11 en 1. In 1 Koningen 11 wordt de splitsing van het rijk op voorhand aangekondigd, terwijl Salomo nog leefde. Het wordt aangekondigd aan Jerobeam, gunsteling van Salomo uit Efraïm en daarmee de drager van het eerstgeboorterecht in Israël. Abraham, Izak, Jakob, Jozef, Efraïm, Jozua en daarna Jerobeam. Hij wordt koning van heel Israël. Dat wordt hier aangekondigd. Een deel van Jeruzalem, met name de tempel, lag in het gebied van Benjamin.

1 Koningen 11 : 33-36

- 33 Daarom dat zij Mij verlaten, en zich nedergebogen hebben voor Astoreth, den god der Sidoniërs, Kamos, den god der Moabieten, en Milchom, den god der kinderen Ammons; en niet gewandeld hebben in Mijn wegen, om te doen wat recht is in Mijn ogen, te weten Mijn inzettingen en Mijn rechten; gelijk zijn vader David.
- 34 Doch niets van dit koninkrijk zal Ik uit zijn hand nemen; maar Ik stel hem tot een vorst al de dagen zijns levens, om Mijns knechts Davids wil, dien Ik verkoren heb, die Mijn geboden en Mijn inzettingen gehouden heeft.
- 35 Maar uit de hand zijns zoons zal Ik het koninkrijk nemen; en Ik zal u daarvan tien stammen geven.
- 36 En zijn zoon zal Ik een stam geven; opdat Mijn knecht David altijd een lamp voor Mijn aangezicht hebbe in Jeruzalem, de stad, die Ik Mij verkoren heb, om Mijn Naam daar te stellen.

Rehabeam kreeg sowieso de stam van Juda, zijn eigen stam, en van alle andere stammen kreeg hij Benjamin. Deze stam zou fungeren als een lamp, als licht onder de Joden. De stam van Benjamin hoorde eigenlijk gegeven te worden aan Jerobeam, die dan 11 stammen gehad zou hebben. Ter wille van David en van Jeruzalem, zou echter één stammetje aan Juda gegeven worden als licht. Het licht als zodanig wordt dus toch gegeven aan Jerobeam en zijn 11 stammen, alleen van die 11 wordt er één teruggeschoven, opdat Juda toch licht zou hebben. Als we in de twee stammen licht zoeken, moeten we het zoeken bij die Joden die afstam-

men van Benjamin. Volgens de Bijbel kom je dan terecht bij Paulus. Volgens mij hebben we hier dus een profetie over de latere functie van Paulus, die uit Benjamin is, en als het ware Jozef vertegenwoordigt bij Juda. Daar komt bij dat Benjamin de enige echte volle broer was van Jozef. Als Jerobeam een stam gekregen zou hebben, zou het zijn eigen stam geweest zijn, die van Efraïm dus. Als hij er daarna nog één gekregen had, die van Manasse en daarna nog één, zou het Benjamin geweest zijn. Wanneer heeft Benjamin gefungeerd als "lamp des Heeren" bij Juda? Dat vinden we niet, behalve dan als Paulus zegt dat hij dat licht is wat onder de heidenen zou schijnen (Handelingen 13) en wanneer hij zegt dat hij een Israëliet is uit de stam van Benjamin. Dat maakt hem bij uitstek de man die de Joden tot jaloersheid verwekken zal, als lamp des Heeren. Dat het gaat om de stam Benjamin staat er ook.

1 Koningen 12 : 21

- 21 Toen nu Rehabeam te Jeruzalem gekomen was, vergaderde hij het ganse huis van Juda en den stam van Benjamin, honderd en tachtig duizend uitgelezenen, geoefend ten oorlog, om tegen het huis Israëls te strijden, opdat hij het koninkrijk weder aan Rehabeam, den zoon van Salomo, bracht.

Dat hield hij over en niet onder de naam Israël. In 1 Koningen 11 : 38 zegt God namelijk al tegen Jerobeam: "Ik zal u Israël geven". En later in 1 Koningen 12 : 19: "Alzo vielen de Israëlieten van het huis Davids af, ..." De naam Israël ging dus mee met de 10 stammen en de rest heet voortaan naar de belangrijkste stam van de twee, de Joden en daarmee het Joodse volk. Deze beloften hier aan Jerobeam, van Jozef gedaan, worden vervuld via Paulus uit de stam van Benjamin. Er bestaan theorieën die zeggen dat alle 12 discipelen Benjaminieten waren. De inwoners van Galilea, waar alle discipelen vandaan kwamen, waren in het algemeen Benjaminieten, terwijl de Joden hoofdzakelijk in Judea woonden. Paulus is het in ieder geval wel en meldt dat hij uit Benjamin komt en dus de vertegenwoordiger is van de 10 stammen bij die ene, Juda. Waar de 10 stammen bij de wegvoering in Babylonische ballingschap heidenen zijn en dus lo-ammi - een heidens volk - zijn geworden, betekent het dat Paulus het heidense volk vertegenwoordigt bij de Joden. Dat past volledig in de uiteenzetting van Romeinen 10. Paulus de heiden probeert het Evangelie in de eerste plaats te brengen aan de Joden en doet dat als behorend tot dat heidense volk dat de Joden tot jaloersheid zou verwekken.

In Jesaja 11 wordt gesproken over de uiteindelijke bekering van heel Israël in de dagen van de wederkomst van Christus. Er wordt dan uitdrukkelijk gesproken over de nijd, jaloersheid, tussen Juda en Efraïm, tussen de 2

Filippi was een officiële Romeinse kolonie. Dat betekent dat degenen die in Filippi woonden, officieel burgers van Rome waren. Paulus oftewel Saulus, van Joodse huize, was een Romeins burger. Hij was er nooit geweest, maar was er wel burger van. Waar ook ter wereld, binnen het Romeinse rijk, werd hij beschouwd als Romeins burger en voor hem golden ook andere wetten dan voor de rest van de wereld. Toen men hem wilde geselen, zei hij: "Is het u geoorloofd een Romeinse man te geselen?" Toen schrok iedereen. Men had het recht om mannen te geselen, maar niet als ze Romeins burger waren. Daarvoor golden andere wetten.

en de 10 stammen. Die is er dan al die tijd geweest. Er wordt gezegd dat die jaloersheid daar zal verdwijnen. Als we een volk zoeken in de Bijbel, bij name, waardoor de Joden jaloers zijn, vinden we de naam van Efraïm. (Jesaja 11 : 13) Voor zover ik in het Oude Testament gelezen heb over licht dat uit de duisternis zou schijnen, (aangehaald in 2 Korinthe 4) dan is dat ontleend aan Genesis 1 : 3. Als wij in de profeten lezen van licht dat zou komen tot een volk dat in duisternis wandelt, een groot licht, en zoeken uit welk volk dat is, kom ik onvermijdelijk altijd terecht bij de 10 stammen en niet bij de 2. Licht der heidenen heet het, ofwel licht in Galilea der heidenen. Het volk dat in duisternis wandelt en licht zou zien, is een volk dat woont in Galilea der heidenen. In Galilea zelf woonden Joden. Bestaat er dan een Galilea der heidenen? Jazeker, want dat is gewoon Gallië en dat is Noord-west Europa, waar de Galliërs (Kelten) woonden. Het leidt geen twijfel dat het licht daar naartoe is gegaan, in het bijzonder naar Brittannië. Er staat bij dat het gaat om de stammen van Naftali en Zebulon en als men de stam van Zebulon in onze dagen aan kan wijzen, dan is dat hier, langs de kust van de Noordzee. Of dat waar is, weet ik niet, maar het is redelijk aannemelijk te maken. Galilea der heidenen moet toch iedereen aan het denken zetten. Wij kennen Galilea in de Bijbel alleen als waar Israël woonde, meer in het bijzonder waar de Joden woonden en waar de Here Jezus woonde, in Kapernaüm. Galilea der heidenen is een ander land. Jesaja spreekt vaak over het licht dat naar de heidenen zou gaan. Paulus citeert daaruit (Jesaja 42 en 49) in Handelingen 13 en zegt dat wat hij doet de vervulling is van deze profetieën.

Handelingen 13 : 47

47 Want alzo heeft ons de Heere geboden, *zeggende*: Ik heb u gesteld tot een licht der heidenen, opdat gij zoudt zijn tot zaligheid, tot aan het uiterste der aarde.

Tot Lands end aan toe... En dit is ook ongetwijfeld zo gebeurd. Je kunt het wegredeneren, maar wij zouden echter kijken of het past en dat is nu zeker het geval. Het geeft antwoord op alle problematiek die hier achter steekt. Als de apostel zich de "apostel der heidenen" noemt, noemt hij zich een heidense apostel en in het bijzonder uit de stam van Benjamin en met Romeins burgerrecht. **zie zijlijn 32**

De belangrijkste uiteenzettingen van de apostel Paulus stammen uit zijn tijd in gevangenschap in Rome. Paulus zat daar niet als Jood gevangen. Als hij Jood was geweest, hadden ze hem allang vrij gelaten. Dat staat ook zwart op wit in de Bijbel en dat is ook tot hem gezegd. Omdat hij zich op de keizer beroepen had, op grond van zijn Romeins staatsburgerschap, kon hij niet vrijgelaten worden, maar moest hij als gevangene naar Rome.

In Rome aangekomen verzamelt hij de Joodse leidslieden rond zich in zijn eigen huis en legt hen het koninkrijk Gods uit. (Handelingen 28) Maar als een Jood de Messias en dus de Koning verwacht, wat valt er dan uit te leggen? Niets, tenzij dan wat de Here Jezus ook al aan de Joden uitlegde. Hij zei dat het Koninkrijk Gods van hen genomen en aan een ander volk gegeven zou worden. Als Paulus het uitlegt, krijgen ze ruzie onderling en zegt Paulus samenvattend: "Het zij u dan bekend dat de zaligheid Gods de heidenen gezonden is en die zullen vrucht voortbrengen." Hij gebruikt de woorden van de Here Jezus en die van Petrus. (Handelingen 4) De zaligheid zal niet gezonden worden, maar *is* gezonden. Het is allang gebeurd. Hijzelf demonstreerde dat. Het was de Romein Paulus die het Evangelie en de zaligheid officieel bekend maakte aan de aan Joodse leidslieden in Rome. Hij gebruikt de woorden van de Here Jezus die zei: "Het Koninkrijk Gods zal gegeven worden aan een ander volk dat wel zijn vruchten voortbrengt." En ook gebruikt hij de woorden van Petrus:

Handelingen 4 : 10-12

- 10 Zo zij u allen kennelijk, en het ganse volk Israël, dat door den Naam van Jezus Christus, den Nazarener, Dien gij gekruist hebt, Welken God van de doden heeft opgewekt, door Hem, *zeg ik*, staat deze hier voor u gezond.
- 11 Deze is de Steen, Die van u, de bouwlieden, veracht is, Welke tot een hoofd des hoeks geworden is.
- 12 En de zaligheid is in geen Anderen; want er is ook onder den hemel geen andere Naam, Die onder de mensen gegeven is, door Welken wij moeten zalig worden.

Petrus spreekt hier tot de Joodse leidslieden in Jeruzalem, het sanhedrin. Dat is precies hetzelfde vers wat de Here Jezus citeerde uit Psalm 118. Ook Petrus zegt: "geworden is", niet "zal worden". Het was allang gebeurd. Niet onder de Joden, maar onder de mensen, door welken zij, de Joden, zalig moeten worden. Het lijkt me een duidelijke zaak waar het hier over gaat. Het gaat om de Steen Die door de bouwlieden allang verworpen was en Die al tot "Hoofd des hoeks" geworden was en dus tot Hoofd van de Gemeente. Deze Steen was terecht gekomen bij een ander volk. Het was allemaal al gebeurd en dat is wat bekend gemaakt wordt en wat de haat der Joden oproept tegen de christenen. Dat is ook wat Paulus in Handelingen 13 tegenkomt, de Joden met nijdigheid vervuld op die heidenen. Paulus laat zien dat dit is wat de Schrift zegt. Maar hij zegt ook dat God hen gesteld heeft tot licht der heidenen, tot aan de einden der aarde. Daarom distantieert Paulus zich van zijn Joodse achtergrond. Hij beschouwt zichzelf niet als Jood. Hij ziet wel zijn Joodse verleden en maakt ook gebruik van het feit dat anderen hem als Jood beschouwen,

maar zelf laat hij het zich niet aanleunen. Integendeel. Het is een bediening als apostel der heidenen en dus een heidens apostel. Hij is een leraar der heidenen en dus een heidense leraar.

Er zijn in ieder geval drie Schriftplaatsen over de steen in het Oude Testament, die in het Nieuwe Testament worden aangehaald en worden gezien als beeld van Christus, de zaligheid in Christus en eventueel ook als beeld van het Koninkrijk. Het gaat om Jesaja 8, waar staat dat de steen een rotssteen der struikeling, een steen des aanstoots zou zijn. In Jesaja 28 is ook sprake van struikeling. Daar staat: "Zie Ik leg in Sion een grondsteen" (ook aangehaald in o.a. Romeinen 9) als fundament, waarop gebouwd zou worden. Tot slot in Psalm 118, de tekst die aangehaald wordt in Handelingen 4 en Matthéüs 21, namelijk de Steen des hoeks, door de bouwlieden veracht maar geworden tot een Hoofd des hoeks. Dus: een Steen waarover men struikelt, de Steen als fundament en de verworpen Steen, Die Hoofd van het bouwwerk geworden is. De Steen als Hoofd des hoeks wordt heel nadrukkelijk in Efeze 2 aangehaald. Daar is het de top van het bouwwerk en dus het Hoofd van de Gemeente. En in 1 Petrus 2 worden al deze drie teksten aangehaald en zelfs door elkaar. Ze worden geciteerd alsof het één tekst is, terwijl het ontleend is aan de verschillende teksten. Het gaat om precies dezelfde Steen. Het Joodse volk zou vallen en de Steen zou een ereplaats krijgen bij een ander volk.

Jesaja 8:14

14 Dan zal Hij *ulieden* tot een Heiligdom zijn; maar tot een steen des aanstoots en tot een rotssteen der struikeling den twee huizen van Israël, tot een strik en tot een net den inwoners te Jeruzalem.

Een heiligdom is een heilig ding, niet noodzakelijk een heilig huis. Het woord "maar" bestaat in het Hebreeuws niet en zou eigenlijk vervangen moeten worden door "en". De vertalers meenden een tegenstelling te zien en hebben er "maar" voor ingevuld. Hij zal twee dingen zijn: Heiligdom én Steen des aanstoots. Voor twee huizen van Israël. Te vrezen valt dat het één van toepassing is op het ene huis en het andere op het andere huis van Israël. Dat staat er zelfs bij. Het is namelijk tot strik en tot net, wat overeenkomt met rotssteen der struikeling, de inwoners te Jeruzalem. Dat zijn de 2 stammen. Voor wie is Hij dan een Heiligdom? Voor het andere huis van Israël. Petrus maakt de uitsplitsing ook, maar het wordt nooit expliciet gezegd dat het gaat om Efraïm.

1 Petrus 2:7,8

7 U dan, die gelooft, is Hij dierbaar; maar den ongehoorza-

men *wordt gezegd*: De Steen, Dien de bouwlieden verworpen hebben, Deze is geworden tot een hoofd des hoeks, en een steen des aanstoots, en een rots der ergernis;

8 Dengenen *namelijk*, die zich aan het Woord stoten, ongehoorzaam zijnde, waartoe zij ook gezet zijn.

Ook hier vinden we weer de drie teksten aangehaald, namelijk uit Jesaja 8, Jesaja 28 en Psalm 118. Tot de ongelovigen wordt gezegd dat het de Steen is Die zij verworpen hebben, of de Steen waarover men struikelt.

1 Petrus 2:9,10

9 Maar gij zijt een uitverkoren geslacht, een koninklijk priesterdom, een heilig volk, een verkregen volk; opdat gij zoudt verkondigen de deugden Desgenen, Die u uit de duisternis geroepen heeft tot Zijn wonderbaar licht;

10 Gij, die eertijds geen volk waart, maar nu Gods volk zijt; die *eertijds* niet ontfermd waart, maar nu ontfermd zijt geworden.

Gij komt overeen met "u dan" uit vers 7. Voor hen die geloven is het een kostelijke steen. Dit vers grijpt terug naar uitspraken over Israël in Exodus en Deuteronomium. Uit Jesaja 8 is de conclusie dat die Steen een kostelijke Steen is en een Heiligdom voor de 10 stammen van Israël. Hier staat het voor de gelovigen. Het gaat tenslotte om de gelovigen die hun oorsprong vinden in het begin van onze bedeling, primair uit de 10 stammen van Israël, waarvan staat: "Gij die eertijds lo-ammi (geen volk) waart". De uitspraken in Efeze en Kolossenzen hebben mij indertijd voor wat vraagtekens gezet, omdat er staat: "Gij die eertijds heidenen waart, vervreemd van het burgerschap Israëls". De suggestie is dat het in de eerste plaats gaat om heidenen die vroeger, of van oorsprong, Israëlieten waren. De Kelten woonden rond heel de Middellandse Zee in die dagen. Dat kan dus heel goed.

Filippenzen 3:7-9

7 Maar hetgeen mij gewin was, dat heb ik om Christus' wil schade geacht.

8 Ja, gewisselijk, ik acht ook alle dingen schade te zijn, om de uitnemendheid der kennis van Christus Jezus, mijn Heere; om Wiens wil ik al die dingen schade gerekend heb, en acht die drek te zijn, opdat ik Christus moge gewinnen.

9 En in Hem gevonden worde, niet hebbende mijn rechtvaardigheid, die uit de wet is, maar die door het geloof

van Christus is, *namelijk* de rechtvaardigheid, die uit God is door het geloof;

Paulus heeft hetgeen hem gewin was (vers 7) schade geacht, opdat hij Christus zou gewinnen. Dat is een betrekkelijk relatief begrip. De dingen die hij schade gerekend heeft, zijn de dingen die hij hiervoor opgesomd heeft en die zonder uitzondering niet zozeer van doen hebben met zijn wereldse, maar met zijn godsdienstige achtergrond als Jood. Hij heeft het als verlies beschouwd, opdat hij winst zou mogen behalen. Vers 7 begint in het Grieks met "gewin" en vers 8 eindigt ermee. De bedoeling was dat Christus zijn winst zou zijn, dat hij deel zou krijgen aan het leven van Christus. Niet fundamenteel en theoretisch, want dat had hij allang. Elk kind van God heeft deel aan het leven van Christus, is met Christus opgewekt en gezet in de hemel. We lezen dat door alle nieuwtestamentische brieven, beginnend in de Romeinenbrief. Het gaat hier om de praktische uitwerking daarvan, dus in het praktische leven ofwel de ziel van de gelovigen. Wij die kinderen Gods zijn, zouden veranderd worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, het beeld van de Zoon Gods gelijkvormig worden, kortom opgroeien tot zoonschap en daartoe ook opgevoed worden en de nodige ervaring opdoen.

"Bevinding" heet dat in Romeinen 5. Wij zouden bevinding opdoen om tot zonen gesteld te worden en de prijs der roeping Gods die van boven is, te mogen ontvangen. (vers 14) Het gaat namelijk niet om onze eigen levenswandel en zeker niet om een wandel uit de wet, zoals de apostel zegt in vers 9. Wij zouden een rechtvaardigheid hebben die door het geloof van Christus is. Deze uitdrukking sluit rechtstreeks aan bij de woorden uit Romeinen 3, waar gezegd wordt dat in het Evangelie de rechtvaardigheid Gods wordt geopenbaard, die tot stand gekomen is door, dan wel uit het geloof van Jezus Christus. Rechtvaardigheid die komt tot allen en over allen die geloven. Dat dat niet alleen maar een fundamentele theoretische waarheid is, maar ook een praktische, wordt daarna uiteengezet; in elk geval uitgebreid in Romeinen 6. Daarin wordt gezegd dat wij der zonde en der ongerechtigheid gestorven zijn en levend zijn gemaakt met Christus, der gerechtigheid zouden leven en de gerechtigheid ook zouden dienen. Om die rechtvaardigheid gaat het. Niet de rechtvaardigheid die inhoudt dat onze zonden vergeven zijn, dat we behouden zijn voor de eeuwigheid, maar de rechtvaardigheid die tot stand komt en tot uitdrukking komt in ons praktische leven. Dat is hier aan de orde en dat is dus bepaald niet hetzelfde als de rechtvaardigheid uit het geloof, waardoor wij kinderen Gods zijn geworden. Het gaat om de praktische uitwerking daarvan in ons leven en dus in ons doen en laten. In onze wandel, dan wel in onze ziel. Dat is ook wat de apostel

daarna zegt. Het is een rechtvaardigheid die uit God is door het geloof. Waartoe rekende hij deze dingen, en juist en vooral deze religieuze zaken, schade en drek? Opdat hij Christus zou gewinnen.

Filippenzen 3 : 10

10 Opdat ik Hem kenne, en de kracht Zijner opstanding, en de gemeenschap Zijns lijdens, Zijn dood gelijkvormig wordende;

Er wordt gezegd "opdat ik Hem kenne". Dat wordt op drie punten toegelicht. Wij zouden namelijk Christus kennen, namelijk de kracht van Zijn opstanding. Wij zouden deel hebben aan Zijn lijden en wij zouden deel hebben aan Zijn dood. Dat zijn drie dingen, maar het komt steeds op hetzelfde neer. Hier raakt men echter makkelijk het spoor bijster, omdat men bij de kracht Zijner opstanding gewoonlijk geneigd is te denken aan een historische gebeurtenis waarbij die kracht in werking was en daarna niet meer. Maar dat is ten onrechte. De "kracht Zijner opstanding" is die kracht waarvan hij schreef in:

Efeze 1 : 19, 20

9 En welke de uitnemende grootheid Zijner kracht zij aan ons, die geloven, naar de werking der sterkte Zijner macht,
20 Die Hij gewrocht heeft in Christus, als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt; en heeft *Hem* gezet tot Zijn rechter *hand* in den hemel;

Die kracht zouden wij kennen. Daarvan staat dat het een kracht is die werkt aan ons. Het is niet een kracht die eenmaal aan ons gewerkt heeft toen wij wedergeboren werden, maar die nog steeds in ons werkt. Die kracht is toen begonnen in ons te werken en werkt nu met dezelfde kracht door in ons. Het gaat om de levenskracht van Christus. Natuurlijk is dat de kracht waardoor Hij uit de dood opstond, maar daar bleef het niet bij. Dat is het leven wat nog steeds werkt. Wat wij hebben ontvangen, is eeuwig leven, het leven van Christus. Dat leven zou geleefd worden. Dat is de bedoeling van het tot stand komen van leven. Niet alleen de totstandkoming ervan, maar de daarop volgende werking. Dat stelt de apostel hier aan de orde. Waar die kracht aan ons werkt, worden wij het beeld van Gods Zoon gelijkvormig, opdat Hij de Eerstgeborene zou zijn onder vele broederen. (Romeinen 8) Daar heet die kracht de Geest, Geest Gods, Geest van Christus, Geest des zoonschaps, de Geest Die ons leidt naar onze aanstelling tot zonen. Waar die Geest in ons werkt, worden wij het beeld van Gods Zoon gelijkvormig. In 2 Korinthe 3 staat dat wij

veranderd zouden worden van heerlijkheid tot heerlijkheid, naar hetzelfde beeld in gedaante veranderd. Romeinen 12: wij zouden veranderd worden door de vernieuwing van ons gemoed, van ons denken. Wij zouden daadwerkelijk een ander mens worden, in ons denken, in onze wereldbeschouwing. **zie zijlijn 33** Wij zouden anders tegenover de dingen staan. Dingen die belangrijk zijn voor de oude mens zijn voor ons dikwijls niet meer belangrijk en dingen waar de oude mens helemaal geen belang bij heeft, zijn voor ons uitermate belangrijk.

"Zijn dood gelijkvormig wordende". In Romeinen 6 staat dat de Here Jezus Christus "der zonden eenmaal gestorven" is. Vreemd genoeg wordt de tekst dikwijls gelezen als dat Hij eenmaal gestorven is vanwege de zonden. Of de zonden worden helemaal weggelaten. De clou van het vers en daarmee de basis van het hele hoofdstuk, is dat Hij eenmaal gestorven is, niet zozeer dóór de zonden, maar vóór de zonde. Dat is waar het hoofdstuk over gaat. Daar begint het hoofdstuk ook mee: Zullen wij in de zonde blijven? De Here Jezus, is eenmaal gestorven en dat betekent dat het eenmaal en voor altijd is. Dat blijft ook zo. Niet dat Hij gestorven is, want Hij leeft. Het gaat erom dat Hij der (voor de) zonde gestorven is, voor zover Hij leeft, leeft Hij Gode. Hij is eenmaal voor de zonde gestorven en Hij leeft voor God. Die naamval "der" is voor ons wellicht wat moeilijk, maar die andere uitspraak is makkelijk: dat Hij leeft, leeft Hij Gode. Hij leeft namelijk om God te dienen. Als er staat dat Hij der zonde gestorven is, wil dat zeggen dat Hij daardoor niet langer de zonde dient. Ik zeg niet dat hij dat gedaan heeft, alleen dat er staat dat het niet kan en dat Hij het nooit meer doet.

Hetzelfde geldt trouwens voor Zijn opstanding en Zijn aanstelling tot Hogepriester, danwel Zijn offer als Hogepriester. Daarvan staat ook dat het eenmaal is. De betekenis is, dat het eenmaal is gebeurd en nooit meer anders wordt. We hebben ons eraan te conformeren, ons eraan te onderwerpen en eruit te leven. Het mag bovendien wat moeilijk zijn om dit uiteen te zetten met betrekking tot de persoon van de Here Jezus, maar wij weten dat wij geacht worden gestorven te zijn met Christus, begraven te zijn met Christus, met Hem te zijn opgewekt en met Hem gezet te zijn in de hemel. Zijn wij dood? Het antwoord is ja. Dood en leven zijn betrekkelijke begrippen. Ze hebben van doen met een relatie die er al of niet is. Dood wil zeggen geen relatie en leven wil zeggen dat er wel een relatie is. Leven is gemeenschap en dood is scheiding. Wij zijn dood, nog steeds, net als de Heer. We zijn der zonde dood. Wij hebben immers deel aan Zijn dood. Dat blijft ook zo, dat verandert niet meer. Hij is nog steeds dood voor de wereld en wij ook. Eenmaal en voor altijd. Voor zover Hij leeft, (Romeinen 6) leeft Hij Gode en voor zover wij

levend zijn, zijn we levend voor God, opdat we God zouden dienen. "Zijn dood gelijkvormig wordende" wil dus zeggen dat wij ons niets van de wereld zouden aantrekken. Dat we niet betrokken zouden zijn in specifiek wereldse dingen. Wij zijn in het vlees en zijn daarom ook mede van vleselijke dingen afhankelijk. Maar betrokken zijn in de wereld (de tegenwoordige boze aïon) is nergens voor nodig en hoeft ook niet. Eén en ander zit in de eerste plaats, zoals Romeinen 12 : 2 ook impliceert, in ons denken. Wereldgelijkvormigheid zit niet in ons gedrag als zodanig, maar zit in ons denken. In belangrijke mate kunnen wij dezelfde dingen doen die de natuurlijke mens doet. Aangezien wij ze anders beleven en er anders tegenaan kijken, zijn we toch anders en niet wereldgelijkvormig. Sommigen denken dat wereldgelijkvormigheid bestaat uit de wijze waarop wij ons kleden of dergelijke.

Het gaat in Filippenzen 3 : 10 niet primair om lichamelijk lijden, hoewel het er dikwijls een gevolg van is, maar om emotioneel lijden, om inwendig lijden, verdriet. Daar zou men deel aan krijgen. Als men niet Zijn dood gelijkvormig wordt, geen gemeenschap heeft aan Zijn lijden, dan zal men ook geen deel hebben aan de kracht Zijner opstanding in de praktijk van het leven. Die prijs der roeping Gods zal men ook niet ontvangen. Wat voor een kroon valt er te behalen als men de loopbaan niet loopt?

Filippenzen 3 : 11 **zie zijlijn 34, pag. 77**

11 Of ik enigszins moge komen tot de wederopstanding der doden.

Het gaat erom dat men niet alleen hoorder des Woords, maar ook dader des Woords en des werks zou zijn. Paulus gebruikt hier "enigszins", wat betekent "in enige zin". Honderd procent gaat niet, daar streeft hij ook niet naar. Het gaat om een uitwerking van het leven van Christus in de apostel Paulus. Honderd procent kan niet, maar hij zoekt er wel naar.

Aan de ene kant denken we dat vaststaat dat we op zullen staan, aan de andere kant zeggen we dat we al opgestaan zijn, dus waar spreekt de apostel dan over? Wanneer we in het Grieks kijken wat er staat, zien we dat daar een woord staat dat nergens anders zo gebruikt wordt. Het is niet mogelijk om het met een andere Schriftplaats te vergelijken. "Wederopstanding der doden" zou men letterlijk vertalen met "uitopstanding der doden", maar dat is vreemd Nederlands. De vertalers hebben dus een keuze moeten maken. Het normale woord voor opstanding wordt hier vooraf gegaan door het voorzetsel "uit". Wat de vertalers gedaan hebben, is niet zo verkeerd. Ze hebben het woord opstanding vooraf laten gaan door een voorzetsel. "Wederopstanding"

Wij hebben hier geen blijvende stad, geen blijvende positie. Wij leven als vreemdelingen in deze wereld en schijnen als lichten in de wereld te midden van een krom en verdraaid geslacht. Daarom lijden wij, worden wij verworpen en dragen wij smaadheid. Maar ook worden wij bewogen, gemotiveerd door andere krachten die bezit van ons nemen. We hebben de kracht Zijner opstanding, waardoor wij dingen kunnen en doen die wij van nature helemaal niet kunnen en doen. Dat is de kracht Zijner opstanding die in ons werkt in positieve zin, maar het brengt automatisch gemeenschap Zijns lijdens met zich mee. Dat is een natuurlijke reactie daarop.

Er worden nogal wat wilde theorieën opgehangen aan dit vers. Dat gaat dan vervolgens verder met de volgende verzen, want wat dan die "prijs der roeping Gods die van boven is in Christus Jezus is", wordt dan helemaal twijfelachtig. Men raakt vaak al ver vóór vers 10 het spoor bijster. Waar het om gaat, is de waarheid met betrekking tot het tegenwoordige werk van Christus. Ik ben geneigd het elke keer te herhalen, omdat ik gemerkt heb, hoe onbekend het thema is. Het gaat om het goede werk dat God in ons begonnen is toen wij wedergeboren werden. Als je vraagt wat de Here Jezus voor ons betekent, krijg je in de meeste gevallen als antwoord dat Hij voor onze zonden gestorven is. Dat is heel tragisch, zo'n antwoord. In de eerste plaats omdat het de indruk wekt dat Hij nog steeds dood is en in de tweede plaats omdat het een volledige ontkening is van het tegenwoordige werk van Christus. Dat Hij leeft, weet men wel, al zegt men dat niet meteen in zo'n antwoord. Men begrijpt alleen niet wat dat voor ons betekent, dat Hij leeft nadat Hij gestorven is, nadat Hij de reinigmaking onzer zonden teweeg gebracht heeft. Het gaat dus voor ons als gelovige niet meer om wat Hij gedaan heeft, maar om wat Hij nu in en aan ons doet. Daar spreekt feitelijk deze hele brief over. Het is het thema in alle nieuwtestamentische brieven.

is niet verkeerd. Het is opstanding uit de doden en er verandert niets mee wanneer het vertaald zou zijn met "uitopstanding der doden". Het verandert zelfs niet als het vertaald zou worden met "opstanding uit de doden". Opstanding uit de doden kun je altijd vertalen met "tussen uit de doden", maar het weinige wat je dan doet, is één voorzetsel vertalen met twee Nederlandse voorzetsels. Er staat "uit" en "tussen" is nog een voorzetsel. Ik vertaal dit soms zelf nog veel uitgebreider: "van tussen de overige doden uit". Niet dat dit er letterlijk staat, maar dat is wel de betekenis, want het gaat hier niet om de algemene opstanding, maar de opstanding van tussen de doden uit. Paulus heeft het hier niet over de lichamelijke opstanding. Het gaat over het deel hebben aan de kracht van Zijn opstanding. In de praktijk deel hebben aan het opstandingsleven van Christus. Naarmate we deel hebben aan dat leven, hebben wij deel aan opstanding van die ene Dode en dus van opstanding van tussen overige doden uit. Het was er echt maar Eén en de anderen bleven gewoon in de dood. Zelfs als dat "uit" of "weder" er niet bij zou staan, zou het nog niets veranderen. Een woord ontleent zijn betekenis niet aan het woordenboek. Het heeft geen betekenis zolang het niet gebruikt wordt in een zin of in een context. De betekenis van een woord wordt bepaald door de context. Niet door de etymologie, de afleiding van het woord, de samenstelling van het woord, maar door het verband waarin het staat. Zeker in de Bijbel, waar de context zeer duidelijk is en de samenstelling van Schriftgedeelten, de wijze van opbouw, dermate duidelijk is, dat ik daar niet eens betere voorbeelden van ken.

Eén van de problemen waar wij dikwijls mee te maken krijgen, is dat men zelf filosofeert, zelf theorieën ontwikkelt en probeert die Bijbels te onderbouwen. Men probeert Bijbelteksten te vinden die de eigen theorie bevestigen. Dat is een verkeerde benadering. Losse teksten kan men makkelijk uit de Bijbel halen, uit hun context, en ze gebruiken ter ondersteuning van hun eigen theorie. Bij één van de theorieën voor vers 11 concludeert men dat het over de Jongste Dag gaat. "Opstanding uit de doden" over de opname van de Gemeente en "uitopstanding uit de doden" over een gedeelte van de Gemeente, die eerst wordt opgenomen en daarna pas de rest. Een andere theorie is deze: De gelovigen van deze bedeling wachten wat heerlijkheid betreft tot wat wij noemen de "opname van de Gemeente". Een enkele uitzondering daarop zou dan ook bestaan, namelijk de uitopstanding uit de doden van diegenen die hier overlijden en daarna regelrecht al hun heerlijkheid ontvangen in de hemel. Sommigen zijn dan dus al verheerlijkt en het meerendeel wacht op de heerlijkheid straks in de toekomst. Men heeft daar maar één tekst voor, namelijk deze in Filippenzen 3 : 11. Daar spreekt het vers echter niet over. Het gaat hier helemaal niet over lichamelijke opstanding.

Filippenzen 3 : 12

12 Niet dat ik het alrede gekregen heb, of alrede volmaakt ben; maar ik jaag er naar, of ik het ook grijpen mocht, waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben.

Het gaat om iets dat hij zou kunnen grijpen, terwijl hij nog hier leeft. Het gaat dus niet om lichamelijke opstanding, maar om de geestelijke toepassing. Wij leren uitgebreid dat wij nu reeds deel hebben aan de opstanding van Christus (*Efeze 1, parallelbrief Filippenzen, vermoedelijk rond dezelfde tijd geschreven*) en dat wij deel hebben aan de werking der sterkte Zijner kracht, die Hij gewrocht heeft in Christus als Hij Hem uit de doden heeft opgewekt. (Efeze 1 : 20) Het gaat erom dat die kracht daadwerkelijk bezit van ons zou nemen en dat wij werkelijk als wedergeborenen, als kinderen Gods, als eerstelingen van een Nieuwe Schepping, in de praktijk door het leven zouden gaan. Dat blijkt uit de hele context.

2 Korinthe 5 : 15

15 Als die dit oordelen, dat, indien Een voor allen gestorven is, zij dan allen gestorven zijn. En Hij is voor allen gestorven, opdat degenen, die leven, niet meer zichzelf zouden leven, maar Dien, Die voor hen gestorven en opgewekt is.

Niet ik, maar Christus leeft in mij. Dat is het hele verhaal. Dat wij afleggen de vorige mens, aangaande de vorige wandeling en laat ons de nieuwe mens aandoen die vernieuwd wordt tot kennis. (Kolossenzen 3 : 10) Het gaat om de uitwerking van het opstandingsleven van Christus in ons praktische leven. (2 Petrus 1) Paulus heeft het dus nog niet gekregen, volgens vers 12, maar voor een deel wel uiteraard. Als iemand zegt dat hij volmaakt is, of als er staat dat iemand volmaakt zou moeten zijn, dan betekent dat volwassen zijn. Volmaakt **zie zijlijn 35, pag. 78** in de Statenvertaling is het woord voor volwassen, volgroeid, volkomen, namelijk "het doel bereikt hebbende". Daar gaat het om voor kinderen Gods. Dat gebeurt via de gezindheid van Christus, waardoor men enerzijds deel krijgt aan de kracht van Christus, en anderzijds aan Zijn lijden en aan Zijn dood. Langs de weg van verdrukking wordt men volwassen. Zonder vallen wordt men niet groot. Zonder tegenslagen in het leven zou men nooit volwassen worden. Dit geldt voor zowel de natuurlijke mens, als ook voor de wedergeborene mens. Wij worden geoefend door de tegenslagen in het leven. Wij leren ze te weerstaan, te overwinnen en daar ontlenen wij onze kracht aan. De bedoeling is dat wij leren niet meer "mee te bewegen met allerlei wind van leer". (Efeze 4) Dat is volwassenheid.

"Jagen" is een sterk streven naar iets. In de Bijbel wordt het nogal eens gebruikt en gewoonlijk op een negatieve manier, bijvoorbeeld voor Nimrod en voor Ezau. Nimrod staat model voor de natuurlijke mens in het algemeen, het streven in de wereld, naar meer, groter, de werking van zuurdesem. Ezau is een beeld van de mens in het bijzonder, levend onder de wet, die dus zijn eerstgeboorterecht niet krijgt. Het Joodse volk, levend onder de wet. Het is van toepassing op degenen die in het vlees kunnen roemen, besneden zijn ten achtsten dagen, uit het geslacht van Israël, van Benjamin of van Juda, een Hebreëer uit de Hebreëën, naar de wet een Farizeeër, naar de ijver een vervolger der Gemeente, naar de rechtvaardigheid die in de wet is onberispelijk. Dan ben je knap aan het jagen geweest. Verregaande ambitie, voortkomend uit een verregaande hoogmoed van de natuurlijke mens. Paulus, jaagt naar heel wat anders en zo wordt het woord positief gebruikt. Hij jaagt naar "Christus te gewinnen" en daartoe acht hij het andere schade en drek. Hij jaagt naar de uitopstanding uit de doden, de uitwerking van het leven van Christus in hem. Paulus probeert het te grijpen, maar voor dat doel is hij zelf gegrepen. Dat is een aardige illustratie van het begrip lijden. Lijden houdt onder andere in dat men gegrepen is, of ergens door gegrepen wordt. Hij zegt dat hij gegrepen is door Christus Jezus ten behoeve van deze bediening, die hem was toevertrouwd. God heeft hem gegrepen omdat Hij Zijn Zoon in Hem wilde openbaren.

Galaten 1: 15, 16

- 15 Maar wanneer het Gode behaagd heeft, Die mij van mijner moeders lijf aan afgezonderd heeft, en geroepen door Zijn genade,
16 Zijn Zoon in mij te openbaren, opdat ik Denzelven door het Evangelie onder de heidenen zou verkondigen, zo ben ik terstond niet te rade gegaan met vlees en bloed;

Als men geroepen wordt van Godswege is het altijd om tot zoon gesteld te worden. Naarmate de Zoon geopenbaard wordt in de apostel Paulus, zal hij deel hebben aan dat zoonschap waartoe hij geroepen is. Paulus zegt dat hij van Christus Jezus gegrepen is om te jagen naar die volmaaktheid, naar die wederopstanding der doden. Hier in Galaten 1 zegt hij dat hij gegrepen is opdat Gods Zoon in hem geopenbaard zou worden. In de praktijk komt dat met elkaar overeen. Naarmate die Zoon Gods in Paulus geopenbaard zou worden, naar die mate kent hij de Here Jezus Christus en kent hij uit ervaring de kracht van Zijn opstanding, heeft hij gemeenschap aan Zijn lijden en is hij gelijkvormig aan Zijn dood. Daarmee wordt alsnog dat begrip wederopstanding der doden duidelijk verklaard.

Filippenzen 3: 13, 14

- 13 Broeders, ik acht niet, dat ik zelf het gegrepen heb.
14 Maar een ding *doe ik*, vergetende, hetgeen achter is, en strekkende mij tot hetgeen voor is, jaag ik naar het wit, tot den prijs der roeping Gods, die van boven is in Christus Jezus.

Hij zegt niet dat hij er al is, maar stelt zichzelf wel als voorbeeld. Hij probeert het te begrijpen en spoort hen aan hetzelfde te doen. Hij jaagt naar het wit. **zie zijlijn 36, pag. 79** Dat is beeldspraak. Het betekent het wit van een schietschijf. De roos. Het wit kun je goed zien, je kunt er goed op richten. Het gaat om het doelwit, het doel. Als je goed scherp wilt schieten, moet je niet achterom kijken. Dat geldt ook voor een kind van God. "Tot de prijs der roeping Gods", zou men lezen naast "tot hetgeen voor is". Twee keer hetzelfde. Dat zie je dikwijls bij de apostel Paulus. Hij noemt dan een bepaald doel, maar herhaalt dat een paar keer met verschillende woorden. Wat hebben wij voor ons, wat is er voor ons? Heerlijkheid, zoonschap. Hier staat "roeping Gods". Bij het woord roeping zouden wij moeten vragen: waartoe zijn wij geroepen? Om tot zonen te worden gesteld. Niet meer en niet minder. Wij als kinderen Gods, als eerstelingen Zijner schepselen, zijn geroepen om tot Zonen te worden aangesteld. (Romeinen 8) Daar jaagt Paulus naar, naar die kroon, naar dat loon. Hij strekt zich uit naar de heerlijkheid die aan hem geopenbaard zal worden.

De "prijs" wil zeggen de beloning, de betaling. De roeping Gods daar heeft hij al deel aan, maar of die roeping Gods ook gehonoreerd zal worden, is nog maar de vraag. Zal de prijs ook daadwerkelijk uitbetaald worden? Zal hij die heerlijkheid ontvangen? Wij zijn wedergeboren tot een levende hoop door de opstanding van Christus, tot een onvergankelijke, onverderfelijke en onverwelkelijke erfenis, die in de hemel voor ons bewaard wordt. (1 Petrus 1: 4) Het pasgeboren kind erft niets. Dat kan nu eenmaal niet. Dus zouden wij opgroeien in het geloof, deel krijgen aan dit leven van Christus, opdat wij ook delen zouden in Zijn heerlijkheid. Het was de bedoeling dat wij overkleed zouden worden en niet alleen maar bekleed. Sommigen lopen zelfs het risico naakt bevonden te worden. (2 Korinthe 5) Wij zouden ons uitstrekken om overkleed te worden. Om ons te motiveren, wijst de apostel op dat doel, op de prijs der roeping Gods. Wat gedaan is, is gedaan, we zouden nu vooruit kijken. Voor kinderen Gods geldt dit heel ons leven door. Wij kunnen vooruit kijken en ons uitstrekken naar die prijs der roeping Gods, die van boven is. We zouden geen prijs en eer van mensen ontvangen, (Johannes 5) zeker niet van degenen die onder de wet leven, maar wel van boven, van de Heer Zelf. Zijn eer zouden we zoeken en van Hem zouden wij eer ontvangen.

Zijlijn

35

Het gaat over twee verschillende dingen. Er is volmaaktheid naar de geest en volmaaktheid naar de ziel. Het ene gaat over onze staat (geest, positie), het andere over onze toestand (praktische omstandigheden). Het ene heeft te maken met wie wij zijn, het andere met hoe wij zijn. In de Romeinenbrief gaat het er in hoofdstuk 1 t/m 4 om hoe wij waren, zondig namelijk, besneden en/of onder de wet. Vanaf hoofdstuk 5 gaat het om wie wij zijn, hoe wij waren en wie wij zijn doordat wij met Christus zijn opgewekt. Daarna gaat de rest van het gedeelte over de praktische consequenties. Kolossenzen 2 zegt dat wij in Hem volmaakt zijn, in de zin van: in Hem zijn wij kinderen Gods, in Hem hebben wij deel aan Christus en aan Zijn volheid. De bedoeling is dat die volmaaktheid uitwerkt in de praktijk. Dat betekent dat wij niet langer de zonde zouden dienen, want wij zijn der zonde gestorven. Ook niet dat wij de wet zouden dienen, want wij zijn ook der wet gestorven. Wij leven onder de heerschappij van de genade. Wij zouden de gerechtigheid dienen in plaats van de ongerechtigheid in het praktische leven. De uitwerking van Christus in ons. Wij zijn heilig en daarom zouden wij heilig worden in heel onze wandel. Wij zijn volmaakt en dat zou tot uitdrukking komen in ons leven. Naar de geest zijn wij volmaakt, naar de ziel zouden wij het nog worden.

Wit als kleur heeft een prachtige betekenis. Alle licht wordt geacht wit te zijn. Wit is namelijk niet eens een kleur, als je het strikt neemt, het zijn alle kleuren in gelijke mate met elkaar vermengd. De verschillende kleuren ontstaan doordat bepaalde aspecten van het wit uitgefilterd worden. Wat er dan overblijft, vangt een bepaalde kleur en andersom. Vandaar dat je ook complementaire kleuren hebt, elkaars tegengestelden. Kleuren hebben in de Bijbel een bepaalde betekenis en zeker wit. Wit veronderstelt een verzameling te zijn van alle kleuren en is in werkelijkheid veelkleurig. Daarom zou men het in verband brengen met de veelkleurige wijsheid Gods, Die helaas werd wegvertaald in de Statenvertaling in Efeze 3. Daar wordt gezegd dat de apostel Paulus zich zou bezighouden met verkondiging van de veelkleurige wijsheid Gods. We sturen daarna het licht door een zogeheten prisma en dan breekt het licht uiteen in verschillende kleuren. De bekende kleuren van de regenboog. Officieel zeven kleuren en zo hoort het ook. Hij jaagt dus naar het wit, zich strekkende naar hetgeen voor is.

Daarna zegt Paulus dat wij Zijn navolgers zijn, dat wij hetzelfde gevoelens zouden hebben en op dezelfde wijze zouden opwassen.

Filippenzen 3 : 14 is een belangrijk vers, omdat het uitdrukt waar de apostel Paulus zich mee bezighoudt en wat zijn eigen hoop of toekomstverwachting is. De prijs die hier genoemd wordt, kennen wij ook uit een andere plaats. Als men het uitgebreider vertaalt, wordt het het woord ereprijs. Het woord zelf komt voor in 1 Korinthe 9 waar de apostel, zoals ook op andere plaatsen, spreekt over een loopbaan die men zou lopen.

1 Korinthe 9 : 24

24 Weet gijlieden niet, dat die in de loopbaan lopen, allen wel lopen, maar *dat* een den prijs ontvangt? Loopt alzo, dat gij *dien* moogt verkrijgen.

Hij spreekt hier over de letterlijke loopbaan in verband met de Griekse spelen. De ereprijs is de beloning voor het lopen van de loopbaan, op de juiste wijze, volgens de regels. Naar die prijs strekt de apostel zich uit. Dat is zijn doel. Wat die prijs is, staat er achter, min of meer, ongeacht hoe men het precies zou vertalen, want daar zijn wel een paar opties voor. Ik ben geneigd hem te lezen als "de prijs waartoe God ons geroepen heeft". Men is als gelovige immers van Godswege geroepen om deze prijs te behalen. Dat sluit zonder problemen aan bij de uitspraken hiervoor in vers 12, waar hij zegt: "Ik jaag ernaar of ik het", die prijs kennelijk, "ook grijpen mocht waartoe ik van Christus Jezus ook gegrepen ben." Of wij nu van Christus Jezus daartoe gegrepen zijn, of van God daartoe geroepen, maakt in de praktijk geen enkel verschil. Het is trouwens één van de gebruikelijke woorden in verband met onze toekomstige bestemming, in verband met de heerlijkheid die ons als gelovige beloofd is na het lopen van de loopbaan. Er zijn twee verschillende uitdrukkingen die daar het eerst voor in aanmerking komen, in de Schrift althans. De ene is: "Wij zijn tevoren verordineerd tot" en de andere is: "Wij zijn geroepen tot". In beide gevallen volgt daar hetzelfde woord op, namelijk: zoonschap of ook wel "aanstelling tot zonen", in de Statenvertaling helaas wegvertaald met "aanneming tot kinderen". We zijn geroepen tot zoonschap of tevoren verordineerd tot zoonschap. Dat staat letterlijk in Efeze 1. Eerst wordt gezegd dat God ons uitverkoren heeft voor de nederwerping der wereld, opdat we heilig en onberispelijk zouden zijn voor Hem. Daarna volgt:

Efeze 1 : 5

5 Die ons te voren verordineerd heeft tot aanneming tot kinderen, door Jezus Christus, in Zichzelf, naar het welbehagen van Zijn wil.

In het Grieks staat daar maar één woord, namelijk: zoonstelling. Aanstelling tot zonen en daarmee tot erfgenaam, tot koning, tot priester, in elk geval tot heerlijkheid en dat door Jezus Christus. In Romeinen 8 staat dat wij tot zonen gesteld zouden worden. Wij zouden daartoe geleid worden door de Geest. Dat staat een paar keer in Romeinen 8.

Romeinen 8 : 29, 30

29 Want die Hij te voren gekend heeft, die heeft Hij ook te voren verordineerd, den beelde Zijns Zoons gelijkvormig te zijn, opdat Hij de Eerstgeborene zij onder vele broeders.

30 En die Hij te voren verordineerd heeft, dezen heeft Hij ook geroepen; en die Hij geroepen heeft, dezen heeft Hij ook gerechtvaardigd; en die Hij gerechtvaardigd heeft, dezen heeft Hij ook verheerlijkt.

"Zijn" uit vers 29 kan ook heel goed worden vertaald met "worden". Wij zijn tevoren verordineerd tot zoonstelling om het beeld van Gods Zoon gelijkvormig te worden opdat Hij, Christus namelijk, de Eerstgeborene zou zijn onder vele mede-erfgenamen. Vele broeders of met de woorden van Hebreëen 2, te midden van vele zonen. In vers 30 wordt een klein beetje verschil gemaakt tussen beide uitdrukkingen. "Tevoren verordineren", heeft God gewoon gedaan. Dat roepen is dat Hij daarna ook degenen voor wie het bestemd is in kennis stelt en hen dus roept. Beide hebben echter dezelfde strekking. Hier lezen we ook op vele andere plaatsen "van", want steeds opnieuw als er van roeping sprake is, gaat het altijd over deze roeping tot zoonstelling, tot zoonschap, tot heerlijkheid, tot een erfenis, tot een kroon, of wat voor synoniemen daar nog meer voor gebruikt mogen worden. Hier heet het: "de prijs der roeping Gods". Het is een prijs waartoe men geroepen is, maar men kan ook zeggen dat de prijs die roeping is, dat wil zeggen de aanstelling tot zonen. Dat is waar het in de praktijk om gaat. Van Godswege zijn wij daartoe geroepen.

Er staat "de prijs der roeping Gods, die van boven is" **zie zijlijn 37, pag. 80** in vers 14, maar ik persoonlijk prefereer het te vertalen met "naar boven". Het maakt in de praktijk geen verschil. Men moet dat afwegen bij de vertaling. Als het "de roeping naar boven" is, betekent het dat wij daarboven een roeping hebben. Dan zijn we geroepen tot iets wat daar boven is. Wij gaan ook naar boven toe, wat ook in de rest van dit hoofdstuk staat. Als men vertaalt met "roeping Gods van boven", betekent het dat we van bovenaf geroepen worden. In de praktijk maakt dat dus geen enkel verschil. Wij zijn naar boven geroepen of wij worden van boven geroepen. Veel vertalers lossen het op door het "van boven" te vertalen

met "hoog". Dan is de richting eruit, is het niet meer een kwestie van er naar toe. Zo lezen we het in heel wat vertalingen: "de hoge roeping Gods". The high calling, in het Engels. Wij zijn tot iets hoogs geroepen en dat het in de hemel is, wisten we al. Bovendien staat dat ook een paar verzen verder en dat dit tot zoonschap en dus tot erfenis is, staat ook bij meerdere gelegenheden.

Filippenzen 3:15

15 Zovelen dan als wij volmaakt zijn, laat ons dit gevoelen; en indien gij iets anderszins gevoelt, ook dat zal u God openbaren.

Ook hier heeft het woord "volmaakt" weer de betekenis van "volwassen". Wij zouden dat gevoelen hebben uit Filippenzen 2 : 5. Vanaf dat vers krijgen wij de bekende voorbeelden van de Here Jezus, Timótheüs, Epafraas en daarna uitgebreid dat van Paulus en dan hier de samenvatting. Dit gevoelen, deze gezindheid is nu duidelijk genoeg geïllustreerd. Dit zou onze gezindheid moeten zijn in de dagen dat wij in het vlees zijn. Een dienende, nederige gezindheid, opdat wij zouden delen in de heerlijkheid van Christus in de toekomst.

Dit soort zaken is niet zo makkelijk op leerstellige wijze uiteen te zetten. Het gaat om een gezindheid en die heb je of die heb je niet. Er zullen er ongetwijfeld zijn, die, wanneer ze met dit soort dingen geconfronteerd worden, zeggen dat zij die gezindheid niet hebben. Als het goed is, komt die wellicht nog. Dat is in ieder geval de bedoeling en ook onderdeel van het werk dat God in ons begonnen is en dat Hij zou voleindigen tot op de Dag van Jezus Christus. (Filippenzen 1 : 6) Dat is eigenlijk de mooiste uitdrukking voor de opname van de Gemeente: de Dag van Jezus Christus. "Dag" is oordeel en dus onze openbaring voor de rechterstoel van Christus. Dat is Zijn dag, Zijn ure, daar wacht Hij op. Die gezindheid zou in ons zijn. In ieder geval weten wij dat dit de bedoeling is. God zou ons dit openbaren, mede via deze woorden.

Filippenzen 3:16

16 Doch, daar wij toe gekomen zijn, laat ons *daarin* naar denzelfden regel wandelen, laat ons hetzelfde gevoelen.

Dat "wij" en "ons" slaat terug op dezelfde "wij" als in vers 15. De apostel stelt vast dat er zijn die zo'n gezindheid niet hebben, maar voor zover wij die wel hebben, laten wij ons daaraan vasthouden. Waar wij toe gekomen zijn, waarmee gezegd wil zijn dat het niet van de ene op de andere dag gebeurt, laat ons naar dezelfde regel wandelen. Het gaat

om een leefregel. Niet alleen zouden u en ik die gezindheid hebben, maar we zouden er ook bij blijven. Laten we dat vasthouden vooral. Deze betekenis komt ook in veel andere Schriftgedeelten naar voren. Daar wordt vastgesteld dat vele gelovigen weliswaar goed beginnen, maar dat het daarna niet zo goed blijft. Men begint bijvoorbeeld met de Geest (Galaten) en men voleindigt in het vlees. Men begint met gerechtvaardigd uit het geloof en daarna gaat het ineens weer om werken. Of men begint met genade en daarna gaat het weer over wet. Het begint met nederigheid en onderwerping aan de Heer en daarna probeert men zijn heerschappij te vestigen over de Gemeente. Johannes zegt daarover dat het enige wat wij zouden doen, is blijven bij wat we gehoord hebben. Zijn woorden bewaren. Blijven leven uit het Woord Gods, uit het Evangelie. Het gaat er om dat wij standvastig zijn, onwankelbaar, altijd overvloedig in het werk des Heeren. (1 Korinthe 15)

Filippenzen 3:17

17 Weest mede mijn navolgers, broeders, en merkt op degenen, die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt.

Wij zouden niet alleen navolgers van Paulus zijn. Hij stelt zich hier voor zijn doen erg bescheiden op. Bij andere gelegenheid zegt hij gewoon: "Weest mijn navolgers." Maar dan wel: "gelijkerwijs ik ook van Christus." Hij zegt dan toch eerst dat hij navolger is van de Here Jezus Christus. Hier zegt hij het iets breder: "Weest mede mijn navolgers." Niet alleen hij is een voorbeeld voor de gelovigen, maar er zijn er meer en bovendien werd de brief geschreven door Paulus én Timótheüs zodat we toch op zijn minst twee voorbeelden hebben. Petrus zegt dat Christus ons een voorbeeld heeft nagelaten. We zouden dat voorbeeld navolgen. **zie zijlijn 38, pag. 81** De apostel Paulus zegt zelf in 1 Korinthe 11 dat hij bij overlevering heeft ontvangen wat hij zelf ook weer doorgegeven heeft. Het wordt doorgegeven van generatie op generatie. Wij volgen voorbeelden na. Niet met betrekking tot wat wij precies doen, want wat er precies gebeurde toen de Heer het zogeheten avondmaal instelde, weten wij nu nog niet. De Schrift zegt er ook nauwelijks iets over. Hoe die gelovigen toen samen kwamen, weten wij ook niet, want ook daar is nauwelijks een vers voor te vinden. Wij zouden navolgers zijn van degenen die ons voorbeelden hebben nagelaten. Niet voor wat de leer betreft, maar wel voor wat de gezindheid betreft. Dat werkt veel beter dan wet, want wetten opleggen ontnemt de mens zijn vrijheid, maar als de mens voorbeelden kan navolgen, doet hij dat juist gebruikmakend van zijn vrijheid. Zo is het met kinderen Gods ook. Wij krijgen geen wetten opgelegd, wij krijgen voorbeelden voorgesteld. Ons belangrijkste voorbeeld is uiteraard de Here

Zijlijn

37

Waar men hierin de zogeheten opname van de Gemeente leest, is dat ver gezocht. Over de opname als zodanig, als je het woord zo letterlijk mogelijk neemt, gaat het uiteraard niet. Dat kan ook niet, want wij kunnen ons niet uitstrekken naar of jagen naar die "opname". Er zijn er die het nodig hebben om het vers op de opname van de Gemeente te laten slaan. Men redeneert dan dat wij als Gemeente eigenlijk maar drie, hooguit vijf, brieven in de Bijbel hebben: Efeze, Filippenzen, Kolossenzen en misschien nog 2 Timótheüs. Men is dan de opname van de Gemeente kwijt, want die komt in die brieven niet voor. Men wil de "opname" echter niet kwijt en zoekt naarstig in deze brieven naar een tekst. Dat wordt "de prijs der roeping Gods", waar men zich dan naar uitstrekt. Uit het vers zou namelijk blijken dat niet alle gelovigen van onze bedeling deel hebben aan de opname. Daar moet je je naar uitstrekken, anders haal je het niet, blijf je achter en ga je door de grote verdrukking. Mocht dat het geval zijn, doe je er het beste aan om zo snel mogelijk te overlijden. Daarom gaat het hele verhaal dat maar een deel van de gelovigen deel zou hebben aan de opname niet op. De rest zou voor straf, omdat ze niet goed genoeg waren, door de grote verdrukking moeten. Dat is volstrekt onbijbels, onlogisch en ook onrechtvaardig. Dit gaat niet over de opname.

In Hebreëen 11 vinden wij veel voorbeelden van oudtestamentische gelovigen, die tot voorbeeld gesteld worden voor nieuwtestamentische gelovigen. Niet met betrekking tot wat zij precies deden, want dat was allemaal verschillend. Wel met betrekking tot hun gezindheid. Niet dat wat wij doen onbelangrijk is, maar belangrijker is dat wat in ons hart is. Dat is wat de Heer aanziet en zal beoordelen. Wij hebben dus voorbeelden. Dat is voor sommigen misschien niet zo'n prettige term, maar het christendom leeft door traditie, door wat van oudsher doorgegeven is. In ieder geval door de Here Jezus, daarna door de apostelen en zelfs wat doorgegeven is vanaf de eerste bladzijden van de Bijbel.

Jezus. Daarna enerzijds Abraham en aan de andere kant, specifiek wat de Gemeente betreft, de apostel Paulus. Wat Timótheüs betreft, men leest zijn beide brieven en het zal duidelijk zijn dat de apostel zich daar in hoge mate tot voorbeeld stelt voor Timótheüs. Als de apostel afscheid neemt van de oudsten in Efeze, doet hij weer precies hetzelfde. Hij vertelt nog eens precies wat zij al wisten, hoe zijn bediening, gedrag en wandel er indertijd had uitgezien en daarna drukt hij ze op het hart dat ze toezicht houden op de kudde. Hij stelt zich echter eerst zelf tot voorbeeld.

Filippenzen 3 : 18

18 Want velen wandelen *anders*; van dewelken ik u dikmaals gezegd heb, en nu ook wenende zeg, dat zij vijanden des kruises van Christus zijn;

Let op hoe het er niet staat. Er staat niet: "er zijn velen die de geboden overtreden" of "die mijn richtlijnen overtreden". Hij zegt enkel: "zij wandelen anders". Ze wandelen alsof ze vijanden zijn des kruises van Christus. Hij spreekt dus over hun gezindheid, niet eens over hun doen en laten, waarin overigens die gezindheid ook tot uitdrukking komt. Het eigenaardige is, als we dit vers zo letterlijk mogelijk nemen, het erop neer komt dat elke afwijking van het voorbeeld van de apostel Paulus door de apostel zelf beschouwd wordt als vijandschap tegen het kruis van Christus. Zwart-wit is het zo: óf men volgt Paulus óf men is vijand van het kruis van Christus. Eén van de twee. Daarna begin ik met de laatste uitdrukking: "het kruis van Christus". Hij werd pas de Christus in Zijn opstanding en dat was ná Zijn kruisiging. Zonder dat kruis zou Hij nooit de Christus geworden zijn. Als Hij niet eerst uitermate vernederd was, zou Hij nooit uitermate verhoogd zijn geworden. (Filippenzen 2 : 9) Als wij zouden delen in Zijn heerlijkheid, kan dat alleen wanneer wij ons kruis op ons nemen. De Heer heeft ons het voorbeeld nagelaten van lijdzaamheid, van lijden. Langs die weg kwam Hij tot heerlijkheid en dus is het kruis van Christus dat kruis waardoor Hij tot heerlijkheid kwam. Wij zouden uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende. (Hebreëen 13 : 13) Een hoofdstuk eerder staat dat Hij Zelf om de vreugde die Hem voorgesteld was, het kruis heeft gedragen en de schande heeft veracht. Schande en smaadheid hangen dus samen met dat kruis. Als men dat niet wil en dus niet doet, niet tot Hem uitgaat buiten de legerplaats, dan is dat omdat men kennelijk vijand is van dat kruis van Christus. Men wil dat kruis niet, die smaadheid niet. Men wil erkenning, niet buiten de legerplaats, maar in de legerplaats, in de wereld. Er zijn maar twee mogelijkheden: we zijn of in de tegenwoordige boze eeuw, of wij worden getrokken uit de tegenwoordige eeuw. Wij wandelen of in de duisternis of in het licht. Natuurlijk zijn er gradaties en compromissen,

maar die worden ons in de Bijbel niet serieus voorgehouden. We zouden een keuze maken. Het is dus of in de legerplaats of buiten de legerplaats en dus of onder de wet of onder de genade.

Er zijn nog wel meer plaatsen waar over deze kwestie gesproken wordt, namelijk dat zij vijanden zijn van het kruis van Christus. Op andere plaatsen staat dat zij de Heer als het ware opnieuw kruisigen. Als je het kruis gewoon passeert alsof het verder niets betekent, doe je alsof het nog moet komen, alsof het herhaald zou moeten worden.

Hebreëen 6 : 4-6

- 4 Want het is onmogelijk, degenen, die eens verlicht geweest zijn, en de hemelse gave gesmaakt hebben, en des Heiligen Geestes deelachtig geworden zijn,
- 5 En gesmaakt hebben het goede woord Gods, en de krachten der toekomstige eeuw,
- 6 En afvallig worden, *die, zeg ik*, wederom te vernieuwen tot bekering, als welke zichzelf den Zoon van God wederom kruisigen en openlijk te schande maken.

Het gaat om hen die wel met de Geest begonnen, maar in het vlees vol-eindigden. Ze vielen af. In 1 Timótheüs heet het: zij wijken af. Degenen die afvallig worden, loslaten of van het fundament afvallen, daarvan staat dat het onmogelijk is hen wederom te vernieuwen tot bekering. Die mensen kennen de boodschap, maar kiezen in de praktijk een andere richting. Daar kun je niets aan doen. Ze kiezen voor wereldse beginselen en dus is dat ontkenning van het feit dat wij der wereld gestorven zijn. Daarmee kruisigen zij de Zoon van God als het ware opnieuw. Hij is al als Zoon aangesteld, maar men ontkent het gewoon. Het feit dat Hij Zoon van God is, impliceert dat Hij de wereld geoordeeld heeft. Hij is gestorven en heeft daarmee officieel van Godswege een oordeel over de wereld gebracht. Als men als gelovige daarna toch uit deze wereldse beginselen leeft en zich dus bewust plaatst in de duisternis, betekent dit dat de Heer opnieuw gekruisigd zou moeten worden om ze alsnog te verlossen. De apostel heeft voor deze mensen weinig hoop. Zij zullen behouden worden, zegt hij op een andere plaats, maar als door vuur. (1 Korinthe 3) Wat loon of heerlijkheid betreft valt er niet zoveel meer te verwachten wanneer men de Zoon van God openlijk te schande maakt. En dus zegt vers 18: óf men volgt de richting van de Heer Zelf en is navolger van Christus en navolger van Paulus, óf men is vijand van het kruis van Christus. Dat het daarbij inderdaad gaat om het bedenken van aardse dingen, staat in het volgende vers:

Filippenzen 3:19

19 Welker einde is het verderf, welker God is de buik, en welker heerlijkheid is in hun schande, dewelken aardse dingen bedenken.

Men zou verband leggen met vers 14, waar de apostel zich uitstrekt naar het doel, de prijs die hij hoopt te ontvangen bij de prijsuitreiking. In vers 19 spreekt hij over degenen die anders wandelen. Hun einddoel is het verderf. Hun god, die zij dienen, is de buik. Dat is niet de inwendige, maar de uitwendige mens. De prijs zou een kroon des levens zijn en verderf is uiteraard het tegenovergestelde, de dood. Wij zouden schande verachten en smaadheid dragen om verheerlijkt te worden in de toekomst. Dezen, "dewelke aardse dingen bedenken", strekken zich in de praktijk uit naar schande. De bedoeling is dat wij hemelse dingen zouden bedenken. (Kolossenzen 3) Die voorgaande uitdrukkingen zijn van toepassing waar men aardse dingen bedenkt. In Romeinen 6 wordt ook gesproken over twee verschillende mogelijkheden. De één is het dienen van de zonde en de andere is het dienen van de gerechtigheid. In verband met het dienen van de zonde staat er:

Romeinen 6:20, 21, 23

- 20 Want toen gij dienstknechten waart der zonde, zo waart gij vrij van de gerechtigheid.
21 Wat vrucht dan hadt gij toen van die dingen, waarover gij u nu schaamt? Want het einde derzelve is de dood.
23 Want de bezoldiging der zonde is de dood, maar de genadegift Gods is het eeuwige leven, door Jezus Christus, onzen Heere.

Het einde, het resultaat, van het dienen van de zonde is de dood. Dat wordt herhaald in vers 23. Het is niet maar het gevolg van de zondige natuur, zoals men het vers geneigd is te lezen. Het is het loon voor het dienen van de zonde. Men zou hier niet meteen aan lichamelijke dood denken, want dat overkomt iedereen. Het gaat om de werking van de dood, dan wel het verderf, reeds tijdens het leven. Terwijl men de zonde dient, werkt de dood. Het werkt het verderf in de hand. Het beïnvloedt, het besmet ons denken. Het heeft een volstrekt negatieve en verderfelijke uitwerking op ons wezen. Over het tegenovergestelde, dat wij niet slaven van de zonde, maar dienstknechten der gerechtigheid zijn, spreekt het laatste deel van vers 23. Het probleem van het vers is dat het gewoonlijk gelezen wordt als dat een zondaar dood gaat, maar dat God uit genade eeuwig leven geeft. Wij worden opgeroepen om dat te aanvaarden en tot geloof te komen. Dat is op zich wel waar, maar is

niet de strekking van dit vers. Dit vers is de samenvatting en de climax van het hele hoofdstuk. De uitdrukking "de bezoldiging der zonde is de dood" geeft commentaar op dat als wij in de zonde blijven (vers 1) en dus dienstknechten der zonde blijven in de praktijk, het verderf in ons werkt en verder niets. Dat leidt niet tot wat goeds, maar is alleen maar afbraak. Andersom: "de genadegift Gods is het eeuwige leven" slaat niet zozeer op dat wij uit Gods genade eeuwig leven zouden kunnen ontvangen. Degenen aan wie de brief geschreven werd, hadden dat eeuwige leven reeds ontvangen. De gedachte is dat het eveneens genade Gods is dat wij dat eeuwige leven ook zouden leven, dat dit leven actief zou zijn. Dat eeuwige leven zou geleefd worden. Paulus schrijft in zijn afscheidsbrief aan Timótheüs: "Grijp naar het eeuwige leven". Was hij dan nog niet wedergeboren? Natuurlijk wel. Hij zou ernaar streven om dat leven ook te leven. Paulus zegt in Filippenzen: "Niet dat ik het reeds gegrepen heb, of alrede volmaakt ben." De term "eeuwig leven" wordt daar niet gebruikt in de theoretische, maar in de praktische zin. Men zou zich uitstrekken dat dit leven ook daadwerkelijk geleefd zou worden.

1Johannes 2:24

- 24 Hetgeen gijlieden dan van den beginne gehoord hebt, dat blijve in u. Indien in u blijft, wat gij van den beginne gehoord hebt, zo zult gij ook in den Zoon en in den Vader blijven.
25 En dit is de belofte, die Hij ons beloofd heeft, *namelijk* het eeuwige leven.

Dit is geschreven aan gelovige mensen, die het eeuwige leven al ontvangen hebben. Zij hebben ook de zalving van de Heilige (vers 20) en in vers 27 staat ook: "de zalving die gij ontvangen hebt, blijft in u". Het zijn dus wedergeboren mensen. Die "ons" uit vers 25 zijn mensen die het eeuwige leven al ontvangen hebben. Wat heeft Hij ons beloofd? Dat dat leven ook geleefd zou worden, dat het tot uitdrukking zou komen, dat wij naar hetzelfde beeld van Christus in gedaante zouden veranderd worden. Hij is niet alleen een goed werk in ons begonnen, maar zal het ook voleindigen tot op de Dag van Christus. Het gaat hier dus ook om eeuwig leven in de praktische zin. Het zou geleefd worden, was de bedoeling.

1Johannes 2:15

- 15 Hebt de wereld niet lief, noch hetgeen in de wereld is; zo iemand de wereld liefheeft, de liefde des Vaders is niet in hem.

Het vlees wordt gezet tegenover de dingen in overeenstemming met de wil van God. Die liefde des Vaders is de liefde Gods, die in onze harten is

Bij nader inzien zou ons op moeten vallen, dat wij, naar Bijbelse maatstaven, niet uit de hemel de Zaligmaker verwachten. Wat wij verwachten is, dat wij de hemel ingaan en niet dat Hij uit de hemel komt, althans niet ter gelegenheid van de opname van de Gemeente. Wij gaan namelijk naar Hem toe. Er bestaat een compromis oplossing, waarbij de gedachte is dat ter gelegenheid van de opname van de Gemeente Hij ons tegemoet komt op de wolken. Dat struikelt echter altijd over de term dat Hij niet óns tegemoet komt, maar wij Hem. Wij gaan naar Hem toe en zullen daarna met Hem verschijnen in heerlijkheid, maar dat is pas minstens 7 jaar later, aan het eind van de 70-ste week van Daniël. Wij verwachten voor onszelf niet de Heer uit de hemel als wij het hebben over de wederkomst. Die gebeurtenis als zodanig is niet de verschijning van de Heer uit de hemel, maar de verschijning van ons in de hemel. Wij gaan daar naartoe.

uitgestort, waardoor de hoop niet beschaamt. De liefde Gods wordt in de Bijbel rechtstreeks in verband gebracht met het werk dat God aan ons doet en het resultaat van dit werk waarop wij hopen. (Romeinen 5)

1 Johannes 2 : 17

17 En de wereld gaat voorbij, en haar begeerlijkheid; maar die den wil van God doet, blijft in der eeuwigheid.

Let op: "die de wil van God doet". Dat is wat Hij ons beloofd heeft, dat wij dat zouden kunnen doen. Beter nog, dat Hij dat in ons zou doen. Dat gebeurt alleen als wij bij dat Woord, dat wij vanaf de beginne gehoord hebben, blijven. We zijn begonnen met de Geest en zouden voleindigen met de Geest (Galaten). Wij zouden de dingen beoordelen naar Bijbelse en daarmee naar Goddelijke maatstaven en niet naar menselijke. Daarna zou in vers 20 eventueel gezegd kunnen worden dat wij niet aardse dingen zouden bedenken, maar dat wij zouden zoeken (bedenken) de dingen die boven zijn en niet die op de aarde zijn. (Kolossenzen 3 : 1, 2)

Filippenzen 3 : 20

20 Maar onze wandel is in de hemelen, waaruit wij ook den Zaligmaker verwachten, namelijk den Heere Jezus Christus;

De uitdrukking "onze wandel is in de hemel", betekent zo ongeveer hetzelfde als die eerst twee verzen uit Kolossenzen 3. Ons burgerschap, (politeuma) onze wandel, is in de hemel. Wij zouden hemelse dingen zoeken, dan wel bedenken. De Here Jezus zei ook: "Zoek eerst het Koninkrijk Gods." (o.a. Matthéüs 6 : 33) Waar is het Koninkrijk Gods? Tot op heden verborgen in de hemel, dus het blijft toch hetzelfde. Zo zien we dat de Heer Zelf ook deze dingen begon te verkondigen. Daarna zijn ze aan ons bevestigd van degenen die Hem gehoord hebben. Zoek de dingen die boven zijn en alle dingen zullen u toegeworpen worden. We zouden niet bezorgd zijn, de Heer weet wat we nodig hebben en zal het ons geven. Daarheen zouden wij ons uitstrekken.

Wij zijn altijd geneigd, met de Statenvertaling in de hand, te zeggen dat er wel gesproken wordt over wandel, maar dat het eigenlijk iets moet zijn van burgerschap. Dat is ook zo, maar als men het hier vertaald had met burgerschap, zou dat te theoretisch vertaald zijn. De term betekent niet sec burgerschap. Het is een praktischer begrip. Het betekent dat al onze bewegingen, al ons doen en laten binnen dat kader van dat burgerschap valt. Het heeft van doen met burgerrecht, maar ook met de wandel dienovereenkomstig. Dat is één term, dus de vertaling met wandel is echt

niet verkeerd. Wij zijn burgers van de hemelen en daar is onze wandel. Wij leven namelijk in de hemel en zijn met Christus gezet in de hemel. Wij als kinderen Gods hebben deel gekregen aan het Koninkrijk Gods, danwel Koninkrijk van Christus. Dat Koninkrijk zelf echter is tot op heden slechts hemels. Het is nog niet op aarde, maar wij maken er wel deel van uit en zelfs op een heel bijzondere wijze. Wij worden nu opgeleid tot onze toekomstige functie als lid van de volksvergadering van een wereldrijk, niet alleen over de aarde, maar over heel de schepping. Ons burgerschap, onze wandel, ons hele doen en laten, is in de hemelen. Hoger dan de aarde, is de gedachte. Wij lezen vervolgens dat wij uit de hemelen onze Zaligmaker verwachten. **zie zijlijn 39**

De uitdrukking "waaruit wij de zaligmaker verwachten", betekent "op grond waarvan". "Uit" heeft heel dikwijls de betekenis van "op grond van" in de zin van "daaruit volgt". Uit het één komt het ander voort. Als onze wandel inderdaad in de praktijk in de hemel is, verwachten wij op grond daarvan de Zaligmaker. De apostel zegt niet "uw wandel", maar "onze wandel". Hij stelt zichzelf en Timótheüs tot voorbeeld. Als wij de Zaligmaker niet verwachten om ons vernederd lichaam te veranderen, is dat vermoedelijk omdat onze wandel dan helemaal niet in de hemel is. Als onze wandel in de hemel is, verwachten wij de Zaligmaker. De aard van de bediening van Johannes de Heer was de verwachting van de wederkomst van Christus in het algemeen én onze dienst als gelovigen, niet uit de wet, maar onder de genade. Vandaar dat lied, dat men inmiddels uit de bundel geschrappt heeft: "Vrij van de wet o, vreugdevol leven, niet meer aan Horeb vrezende of beven". Dat was kenmerkend voor zijn prediking. Niet veelzijdig, maar wel hoogst elementair en actueel, heel onze bedeling door. De verwachting van loon, kronen, van de Heer voor ons, op grond van trouwe dienst. Onze dienst aan Hem onder het Nieuwe Verbond en de verwachting van het loon dat Hij ons zou geven. Precies die twee dingen vind je in dit vers bij elkaar. Onze wandel is in de hemelen en op grond daarvan verwachten wij ook de Zaligmaker, namelijk de Here Jezus Christus. Naar de geest zijn wij al zalig, naar de ziel worden wij zalig, nu, en als Hij in de toekomst verschijnt om ons zalig te maken, kan dat alleen nog maar gaan om de zaligheid van het lichaam.

Filippenzen 3 : 21

21 Die ons vernederd lichaam veranderen zal, opdat hetzelfde gelijkvormig worde aan Zijn heerlijk lichaam, naar de werking, waardoor Hij ook alle dingen Zichzelf kan onderwerpen.

Hij komt ons vernederd lichaam verhogen, veranderen. Er komt een ander

lichaam voor in de plaats. Op dezelfde plaats waar het ene lichaam was, is ineens het andere lichaam. Dat is hetzelfde als wat uiteindelijk gebeurt met de hele oude wereld, zo staat in Openbaring 20. Aarde en hemel zijn daar verdwenen en er kwam een nieuwe hemel en een nieuwe aarde. Dat is een verandering. Hij neemt het oude weg om het nieuwe te stellen, (Hebreeën 10) maar dat wel in dezelfde plaats. Het oude is dan opgegaan in het nieuwe. In met name Hebreeën 9 staat daar een pracht van een illustratie van. De gedachte was dat er iets ouds was, het heilige, en daar achter was iets wat nog niet open was. De weg des heiligdoms was nog niet vrijgegeven. Op het moment dat het gordijn opengaat, het voorhangsel scheurt, gaat het heilige der heilige open. Het heilige is er daarna niet meer. Er is nog maar één vertrek en dat is het heilige der heilige. Het oude is weg. Daarom verwacht ik ook dat er na de opname van lichamen van gelovigen op aarde niets meer gevonden wordt.

In 1 Thessalonicenzen 4 staat dat de Heer Zelf zal nederdalen, maar dat is aan het eind van de 70-ste week van Daniël, dus na de 3,5 jaar van verdrukking over in ieder geval de Joodse staat. Dan zal Hij Zijn voeten zetten op de olijfberg en zal Hij in heerlijkheid verschijnen. (Zacharia 14) Vervolgens staat er dat zij die in Christus ontslapen zijn eerst, dus voordat Hij nederdaalt, opstaan. Met hen zullen wij die levend overgebleven zijn de Heer tegemoet gaan. De Heer zou nederdalen, maar vóórdat Hij nederdaalt, gaan wij Hem tegemoet. Hij daalt neder aan het eind van de 70-ste week, maar wij gaan Hem tegemoet aan het begin van de 70-ste week. De uitdrukking "de Heer zal nederdalen" heeft dus wel iets van doen met de opname van de Gemeente, maar het is niet hetzelfde tijdstip. Als de Heer nederdaalt, doen wij dat met Hem. Daarom gaan wij Hem eerst tegemoet, anders kunnen wij ook niet met Hem nederdalen. Het ligt voor de hand dat deze gebeurtenissen in de eerste plaats gerelateerd worden aan die dingen die in het oude testament allang zijn geopenbaard en die het vaste schema vormen voor de achtereenvolgende gebeurtenissen in verband met de wederkomst van Christus. Zijn nederdalen, Zijn verschijning aan Israël, is aan het einde van de 70-ste week van Daniël. (o.a. Zacharia 14) Wij verwachten persoonlijk eerst iets anders. Wij zouden Hem tegemoet gaan.

Kolossenzen 3:4

- 4 Wanneer *nu* Christus zal geopenbaard zijn, Die ons leven is, dan zult ook gij met Hem geopenbaard worden in heerlijkheid.

Naar Bijbelse maatstaven wordt Hij geopenbaard vanaf het einde van de 70-ste week. Het gaat hier in Kolossenzen 3 over exact dezelfde gedachte

als aan het eind van Filippenzen 3. Het gaat om een levenswandel, gericht op onze heerlijkheid en ook onze verschijning in heerlijkheid met Hem. Alle misverstanden over de positie van de Gemeente, de opname van de Gemeente en de wederkomst van Christus, komen allemaal voort uit het niet onderkennen van de eenheid tussen Christus en de Gemeente. Al wat de Schrift zegt over Christus, over de Messias, vanaf de eerste bladzijde van de Bijbel, is tegelijkertijd van toepassing op de Gemeente. Dat is de betekenis van "wij zijn Zijn lichaam". Wij hebben deel aan Hem. Daarmee is er onderling wel rangorde, het Hoofd is meerder dan het Lichaam, maar wij hebben deel aan Hem. Dat wordt ook samengevat aan het begin van Efeze 1: Wij zijn gezegend met elke geestelijke zegening in de hemel en in Christus. Dan volgt de opsomming: in Hem uitverkoren, in Hem gepredestineerd tot zoonstelling enzovoorts. Als Psalm 2 zegt: "Gij zijt Mijn Zoon, heden heb Ik U gegeneerd", slaat dat op de Messias, maar net zo goed op de Gemeente. Het bewijs daarvan vinden we in Openbaring 12. Daar worden diezelfde uitspraken van toepassing gebracht op dat kind, de mannelijke zoon, die daar geboren wordt en dat slaat op de Gemeente. Daarna volgt de 70-ste week van Daniël. Dat staat er echt allemaal bij. Wij zouden deel hebben aan Hem, in alle opzichten. Als Hij komt in heerlijkheid, komt Hij met de Gemeente in heerlijkheid. De heerlijkheid die wij ontvangen is niet vanzelfsprekend op grond van dat we kinderen Gods zijn en een hemelse bestemming hebben. Die vloeit voort uit onze dienstbaarheid aan Hem hier en nu. **zie zijlijn 40**

Naarmate onze wandel in de hemel is, verwachten wij in de praktijk ook de Zaligmaker Die ons zal zalig maken naar het lichaam, ons vernederde lichaam zal verhogen. In plaats van een aards krijgen wij een hemels lichaam. Toen de Heer ten hemel voer, wat bleef er toen van Hem achter? Niets, zelfs niet Zijn kleding. Het was hetzelfde lichaam, maar het was veranderd. De opgewekte Christus liet een leeg graf achter en bij Zijn volgende fase, wat wij Zijn hemelvaart noemen, verdween Hij helemaal van de aarde. Hij openbaarde Zich na Zijn opstanding aan Zijn discipelen in weliswaar hetzelfde lichaam, maar het was wel veranderd. Wat wij traditioneel Zijn hemelvaart noemen, was niet Zijn uitermate verhoging tot aan de rechterhand Gods. Die had al 40 dagen eerder plaatsgevonden. In werkelijkheid is deze hemelvaart Zijn laatste teken op aarde. Het teken van Zijn wederkomst. Wat de discipelen zagen, zal het gelovige overblijfsel uit Israël in omgekeerde volgorde zien. Bij die gelegenheid zien zij de "Engel des Heeren" in heerlijkheid, de Here Jezus. Zoals de herders in de velden van Efrata dat eens zagen. "En terstond was er met die engel een menigte van hemelse heirlegers, prijzende God". (Lukas 2 : 13) In Openbaring doen 24 oudsten precies hetzelfde rondom de troon. Het blijft steeds de uitbeelding van de Gemeente. Bovendien zegt Hebreeën

Wat voor zin heeft het om de opname van de Gemeente te vermelden na deze uitgebreide oproep tot dienstbaarheid? Het is niet alleen maar een oproep tot dienstbaarheid zolang we hier zijn, waarna we allemaal veranderd worden en allemaal gelijk zijn. Als daarboven geen verschil is, waarom zou er dan hier verschil bestaan? Als we geen schade kunnen lijden of als we geen loon kunnen ontvangen, wat voor motivering zou dat hebben voor ons leven hier? Dan is het gewoon een kwestie van alleen maar wachten. Wij wachten er niet op, wij zien er naar uit. Wij rekenen er ook op voor de toekomst. In afwachting daarvan zouden wij de Heer dienen. Onze dienst aan de Heer, onze bereidheid om Hem te dienen en dus eventueel voor Hem te lijden, is bepalend voor het loon dat we in de toekomst zullen ontvangen. Daar zien wij naar uit, zodat er een direct leerstellig en praktisch verband bestaat tussen onze dienst hier en de zogeheten opname van de Gemeente, die ik bij voorkeur noem: "onze openbaring voor de rechterstoel van Christus". Die term drukt namelijk duidelijker uit waar het in werkelijkheid om gaat.

12 dat wij gekomen zijn tot het hemelse Jeruzalem, tot een Gemeente van eerstelingen, van eerstgeborenen die in de hemel zijn opgeschreven. Wij zijn daar gekomen tot de vele tienduizenden engelen. Dat is de Gemeente. De Heer verschijnt dan met Zijn tienduizenden engelen, vrij naar wat er in Daniël over staat, maar dat zijn wij. Daartoe gaan wij Hem tegemoet. Wie de Gemeente uit Openbaring wegredeneert, weet niet wat de Gemeente is. Als het Koninkrijk geopenbaard wordt, gebeurt dat door de Heer, maar daarna meteen door Zijn Lichaam, de Gemeente.

Kolossenzen 1 : 12, 13

- 12 Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel te hebben in de erve der heiligen in het licht;
- 13 Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde;

Hij heeft ons bekwaam gemaakt om dienaren te zijn van het Nieuwe Verbond, (2 Korinthe 3) om deel te hebben aan de erfenis. De erfenis is loon. Daartoe heeft Hij ons getrokken - en nog steeds bezig zijnde - uit de tegenwoordige boze eeuw. (Galaten 1 : 4) Christus is de Koning van het Koninkrijk der hemelen. Aangezien aan Hem alles onderworpen is wat in de hemel en op aarde is, is Hij de Koning van het Koninkrijk Gods. Wij zouden daar een erfenis in hebben. Wij zouden delen in Zijn heerlijkheid en in Zijn heerschappij. Daarom lezen we aan de ene kant dat God een Mens gesteld heeft om de wereld te oordelen, tot rechter over levenden en doden, (Handelingen) maar in Korinthe staat dat wij de wereld zullen oordelen, dat wij de engelen zullen oordelen. Als het van ons gezegd wordt, en het wordt van de Here Jezus gezegd, dan zijn wij kennelijk één Lichaam. Overal waar in het boek Openbaringen het Lam genoemd wordt, gaat het over Christus en overal waar Christus genoemd wordt, gaat het tegelijkertijd over de Gemeente. Juist in de openbaring van Zijn Koninkrijk zijn wij Zijn Lichaam. Dan meer dan ooit en officieel in functie. Nu nog in opleiding, dan in functie. Dan wordt het ook nauwelijks meer apart vermeld.

We zouden ons realiseren dat de verandering van ons lichaam niet alleen maar als profetisch feit in de Bijbel vermeld wordt. Het wordt altijd in verband gebracht met het loon dat wij zouden ontvangen. Op één of andere wijze zou onze erfenis zich uitdrukken in de hoeveelheid heerlijkheid die wij lichamelijk zouden hebben. En dus zou ons lichaam veranderen in de toekomst, bij de opname van de Gemeente. Dat betekent meteen het zichtbaar ontvangen van de prijs. Dat blijft ook altijd zichtbaar, want het is verbonden aan ons lichaam. Het werkt als het ware van bin-

nen naar buiten: het begint bij de geest, daarna verder met de ziel en uiteindelijk drukt het zich uit in het lichaam. Het is een pracht van een uitspraak in vers 21, omdat het spreekt over de hoop die wij hebben. Daarop zou heel ons leven, heel onze wandel gebaseerd zijn. Dat is het enige zinnige. Anders hebben al die dingen over lijden, vernedering en dienstbaarheid geen enkele zin als het niet op één of andere wijze tot loon zou leiden. Dat verwachten wij alle dagen, opdat wij Hem alle dagen zouden dienen met die hoop.

Er is een direct verband tussen de opname van de Gemeente en ons leven, onze dienst als christenen aan onze Heer nu. Onze dienst hier zou moeten leiden tot ons loon straks. Dat is het belangrijkste verband. Dat hangt straks samen met de openbaring van de heerlijkheid van Christus en dus ook met de openbaring van de heerlijkheid van de Gemeente. Onze verandering, onze omzetting bij de opname van de Gemeente, is eigenlijk een vooruitgrijpen naar de uiteindelijke omzetting van heel de oude hemel en aarde naar Nieuwe op de Jongste Dag. Wij zijn in Christus een Nieuwe Schepping: (2 Korinthe 5) "Zo is dan wie in Christus is, een Nieuwe Schepping, het oude is voorbij gegaan, ziet, alles is nieuw geworden". Onze positie grijpt feitelijk vooruit op die Nieuwe Schepping. Dat blijkt ook uit het feit dat wij door de Schrift beschouwd worden als eerstelingen van een Nieuwe Schepping, van een Nieuw Verbond, in het Koninkrijk. Kortom, als een Gemeente van eerstgeborenen. Heel onze Gemeentelijke positie in de hemel in Christus, met een hemels vaderland en een hemelse erfenis, berust op deze eenvoudige gedachte dat wij eerstelingen zijn van een Nieuwe Schepping. Er is wel een verschil: wij als gelovigen hebben een hemelse bestemming, terwijl voor zover er mensen opgewekt worden op de Jongste Dag, en behouden zijn, hun toekomst op de nieuwe aarde is. Het beginsel is echter gelijk: het is de omzetting van een oude naar een Nieuwe Schepping. Dat wordt met deze laatste woorden van Filippenzen 3 ook gezegd. "Naar de werking waardoor Hij ook het heelal aan Zich kan onderwerpen".

Wij wonen weliswaar als gelovigen hier op aarde, maar ons burgerschap is in de hemel en dat betekent ook dat we met hemelse maatstaven gemeten zullen worden en beloond zullen worden dan wel schade zullen lijden. Het zijn hemelse normen die aangelegd worden van Godswege, nu al, maar in de toekomst uiteraard zeker.

4. Filippenzen 4

In het laatste deel van de brief worden namen genoemd voor wie enige vermaningen **zie zijlijn 41** bestemd zijn. De apostel begint dit hoofdstuk met "zo dan", dat terug wijst op het voorafgaande. Wat de apostel naar voren gaat brengen vloeit rechtstreeks voort uit de voorgaande uiteenzetting, waarvan het hoogtepunt staat in vers 20 van hoofdstuk 3.

Filippenzen 4:1

1 Zo dan, mijn geliefde en zeer gewenste broeders, mijn blijdschap en kroon, staat alzo in den Heere, geliefden!

Die kroon van Paulus, de heerlijkheid die hij zal ontvangen, wordt mede bepaald door deze Filippenzen. Zij zijn het resultaat van zijn arbeid. Hij zal er voor beloond worden. Die gemeente in Filippi is de kroon op de arbeid van Paulus. De bedoeling is dat ook zij kronen zouden ontvangen. Na 1 Thessalonicenzen 4 had ik ook 2 Korinthe 5 moeten noemen. Daar staat dat wij weten dat wanneer ons aardse huis gebroken wordt, wij een gebouw hebben bij God. Maar niet iedereen is hetzelfde. Er zijn drie mogelijkheden: naakt, bekleed en overkleed. Heerlijkheid wordt namelijk beschouwd als een kleed. Wij kunnen ons die dingen niet voorstellen, daarom wordt het ons bekend gemaakt in iets dat we wel redelijk kunnen begrijpen, via beeldspraak. Paulus vermaant de Filippenzen te blijven staan zoals de voorbeelden die ons hier gegeven zijn van de Here Jezus, Epafroditus, Timótheüs en van Paulus. Dit vers linkt aan Efeze 6, waar staat dat wij geen strijd hebben tegen vlees en bloed, maar tegen "overheden en machten en geestelijke boosheden in de lucht". Die willen dat we niet blijven staan, naar dit voorbeeld. Wij zouden de gehele wapenrusting Gods aandoen, opdat wij staan, staande blijven en stand houden. Drie keer hetzelfde, maar alle keren met grote nadruk. Men zou zo blijven staan in de dienst aan Hem en daarvoor in de toekomst loon ontvangen.

Filippenzen 4:2

2 Ik vermaan Euodia, en ik vermaan Syntyche, dat zij eensgezind zijn in den Heere.

Ook in de gemeente van Filippi was wel eens onenigheid. Het hoort zo niet te zijn, maar het komt helaas wel voor. Het wordt niet aangeemoedigd, uiteraard, integendeel. Het vermoeden bestaat dat die twee vrouwen zogeheten diaconessen waren, die in de gemeente speciale verantwoordelijkheid droegen. Ze konden het kennelijk niet eens worden. Het gaat erom dat de apostel hen vermaant eensgezind te zijn in de Heere. Wat voor de Gemeente in het algemeen geldt, is dat men één

van gevoelen zou zijn, eensgezind. Dat geldt speciaal voor degenen die in de Gemeente verantwoordelijkheid dragen. Of die groot is of klein, heeft daar niets mee te maken. De apostel gaat er kennelijk van uit dat, het begrijpen van de vorige drie hoofdstukken meer dan voldoende moet zijn om een geschil bij te leggen. Ik heb een hekel aan clichés, maar in dit geval: wees dan maar de minste. De minste zal namelijk de meeste zijn in het Koninkrijk Gods. Er zijn er ook die uit hoogmoed altijd de minste willen wezen, maar dat schiet niet op. Het ging immers om dienen. In Korinthe staat dat men de minsten zou stellen over de rechtszaken. God Zelf zei: "De minsten onder de mensen maak ik koning." (Daniël 4 : 17) Over een wereldrijk in Daniël, maar het gaat natuurlijk over de Here Jezus. Als men bereid is te dienen, zal blijken dat er heel wat onenigheid meteen de wereld uit geholpen is. Als we kijken naar de namen van beide vrouwen, betekent Euodia zoiets als "goede reis", en Syntyche "een goede relatie" of "een goed contact" en wordt ook wel vertaald met "voorspoed" of "geluk". De dames zouden hun naam dus eer aan moeten doen. Als wij in de Bijbel zomaar wat losse namen tegenkomen is de kans groot dat we ze ergens buiten de Bijbel in de oude christelijke geschiedenis tegenkomen. Dat is de enige manier om contact te leggen tussen het einde van de Bijbelse geschiedenis en het begin van de zogeheten kerkgeschiedenis. Dat gaat alleen via namen die in de Bijbel voorkomen en die we daarna in de oude kerkgeschiedenis tegenkomen. Euodia en Syntyche heb ik niet kunnen vinden. Dat geldt ook voor die oprechte metgezel uit vers 3.

Filippenzen 4:3

3 En ik bid ook u, gij *mijn* oprechte metgezel, wees dezen vrouwen behulpzaam, die met mij gestreden hebben in het Evangelie, ook met Clemens, en de andere mijn medewerkers, welke namen zijn in het boek des levens.

Wie die metgezel is, staat er niet bij. Het was iemand die hetzelfde juk droeg als Paulus. Wellicht gaat het hier om één van de oudsten of opzieners uit de gemeente in Filippi. Hij zou de vrouwen behulpzaam zijn, waarbij het woord "vrouwen" is ingevoegd, omdat er in de grondtekst "dezen" staat, in de vrouwelijke vorm. Uit dit vers blijkt inderdaad dat het gaat om mensen die een bepaalde verantwoordelijkheid droegen in het werk des Heeren. Juist zij zouden eensgezind zijn, vanzelfsprekend. Vervolgens noemt Paulus nog meer mensen die hij heel bewust niet bij name noemt, maar deze zijn bij de Heer bekend en dat is uiteraard het belangrijkste. Paulus noemt Clemens, waarbij de gedachte is dat Paulus hem persoonlijk dus niet, of nog niet, kende. Clemens wordt wat mij betreft genoemd, omdat hij ergens in de oude kerkgeschiedenis terug te vinden moet zijn. Daar wordt hij beschreven als één van de eerste bis-

Zijlijn

41

Helaas kennen wij het woord "vermanen" vooral in de betekenis van "streng toespreken", met het oog op het opleggen van een of andere wet, regel of hoe je dat allemaal ook noemen wil. Het liefst met opgeheven vinger. Vermanen zou dan iets zijn van: let op, als je dit of dit doet, dan ... of als je dit niet doet, dan ... In beide gevallen is wat volgt niet positief. In de Bijbel betekent het woord veel meer "vertroosten". In de zin dat het een belangrijke onderwijzing is die een positieve uitwerking op de gelovige heeft. Onderwijzingen, die vertroosten.

De eerste opziëners van de gemeente in Rome waren Linus, Clemens en Cletus. Linus is die uit 2 Timótheüs 4 : 21, de broer van Claudia en dus de zwager van Pudens. Claudia is de dochter van de Britse vorst Caradoc, die in gevangenschap in Rome was. Linus was haar broer en dus de Britse prins. Pudens was een Romein en getrouwd met Claudia. Hij was vermoedelijk familie van Paulus. De eerste opziëner uit die reeks is dus Linus, een Britse prins. De tweede, met 12 jaar ertussen, was een Ier. Welke kerk is dan de oudste: de Anglicaanse of de Roomse? Die retorische vraag stelde Hendrik VIII ook. Hij heeft nog steeds gelijk, want nog altijd wordt de Britse kerk beschouwd als de oudste kerk ter wereld. Dat is ook de officiële lezing van de Rooms-Katholieken, hoeveel problemen ze er ook mee hebben. De aardigheid is, dat we via wat namen die aan het eind van de brieven genoemd worden, (in Romeinen 16 worden zo'n 30 namen genoemd) zien hoe het verhaal uit de Bijbelse tijd wordt voortgezet. Zeker via die Ier Clemens en via Linus en Claudia, de Britse prins en prinses en Pudens, de schoonzoon van de koning, hebben wij een schitterende verwijzing naar de connectie tussen de Gemeente en Engeland, dat wil zeggen de Keltische en Angelsaksische volken. Dat is ongetwijfeld ook de bedoeling geweest van het noemen van die namen.

schoppen van Rome. Een bisschop is een opziëner en dus was hij aan het eind van de eerste eeuw **zie zijlijn 42** één van de eerste opziëners in Rome. Bij de Rooms-Katholieken was hij bisschop van Rome, die zij honderden jaren later tot paus hebben benoemd, inclusief hun onterechte vinding dat hij daarmee bisschop van de Gemeente over heel de wereld zou zijn. Hij was één van de leidinggevende broeders in de gemeente in Rome en stond bekend als Clemens Romanus, omdat er ook een andere Clemens was van Alexandrië, maar die is van latere datum. Van Clemens van Rome bestaan nog geschriften. In het bijzonder een brief namens de gemeente in Rome aan de gemeente in Korinthe. Daarin worden nogal wat plaatselijke omstandigheden vermeld. Schrijvers van de kerkgeschiedenis menen dat deze Clemens uit Rome dezelfde is als die uit Filippiëzen 4.

De hier genoemde Clemens kwam niet uit Filippi en ook niet uit Rome. Bovendien is hij daar ook niet gestorven. Hij kwam uit Ierland, Ibernica, Hebreeën dus eigenlijk. Hij is, als u het mij vraagt, een afstammeling van de 10 stammen van Israël, een Ier. Hij kwam binnen de kortste naar Glastonbury, de plaats waar Jozef van Arimatea in Brittannië (Somerset) de "12 heights of land" toegewezen kreeg en waar de eerste christelijke kerk gebouwd is. Deze Clemens was één van de eerste groep van 12 die dat gebied beheerden. Velen van hen zijn vanuit Glastonbury, destijds nog Avalon, uitgezonden in de wereld om het Evangelie te prediken, om de Heer te dienen. Deze Clemens is vanuit Avalon terecht gekomen in Rome waar hij lange tijd gediend heeft. Kennelijk ook in Filippi. En het verhaal van deze Clemens Romanus gaat nog verder. Hij heeft uit Rome moeten vluchten vanwege de christenvervolgingen in de tweede helft van de eerste eeuw. Hij staat te boek als de eerste paus die afstand deed van zijn troon en naar de Krim, het schiereiland in de Zwarte Zee, gegaan is. Hij heeft daar het Evangelie gebracht en wordt dan ook beschouwd als de beschermheilige, dan wel de apostel, van de Krim. Daar was echter ook vervolging en daar hebben ze hem aan een anker gebonden en in de Zwarte Zee geworpen. Gelovigen hebben zich ontfermd over zijn lichaam en dat naar Rome gebracht, alwaar hij begraven is. Dat is zo ongeloofwaardig, dat het wel waar moet zijn, want wie kan dit bedenken? De uit Ierland afkomstige Clemens gaat naar de Krim, de plaats waar tot vandaag bewijsbare overblijfselen gevonden worden van die 10 stammen van Israël. Daar zijn namelijk graven met inscripties met naam en toenaam en stamnamen van Israël, keurig in het Hebreeuws. Graven dus van meer dan 2000 jaar oud. Daar zijn ze geweest. Bovendien is redelijk aan te tonen dat de naam "de Krim" eigenlijk afkomt van de naam van Komri, omdat hij in de Bijbel altijd vertaald is met Omri. Die naam begint met een "ajien", die men al of niet uitspreekt. Komri, Komerius, Kimerius, de Krim. Zelfs in Nederland is die naam te vinden. Deze Clemens was

afkomstig van de uiterste grens in het westen, waarheen tot op dat moment de 10 stammen verdwenen waren. Hij is gestorven in het uiterste oosten, waar de sporen van die 10 stammen gevonden worden.

Clemens was een vertegenwoordiger van de 10 stammen van Israël en een man met een belangrijke geschiedenis. Dat is ongetwijfeld de reden dat hij hier in de Bijbel genoemd wordt. In Rome is een kerk gebouwd op de plaats waar hij gewoond zou hebben. Die is verwoest en daarna heeft men er weer een kerk op gezet. Negen meter lager is nog een kerk. Die hebben ze enige eeuwen geleden gevonden en opgegraven. Maar onder die onderste kerk, is nog veel meer. Daar zijn de oude straten van Rome en volgens de overlevering zou Clemens daar in een huurwoning (*insulae*) gewoond hebben, hoewel dit nooit echt te bewijzen is. Dit komt overeen met dat de man niet zelf uit Rome afkomstig was, maar er slechts tijdelijk gewoond heeft. Als je voor de kerk staat, heb je aan je rechterhand een kloostergebouw, waar netjes in het Latijn op staat dat het klooster beheerd wordt door dominicaanse monniken uit Ierland. Waarom staat er niet bij, maar wij weten dat wel. Clemens was een Ier. Clemens heeft geschriften nagelaten, waaronder die brief aan Korinthe, waarin melding gemaakt wordt van de vrijlating van de apostel Paulus na zijn tweejarige gevangenschap in Rome. Clemens vermeldt dat Paulus tot Spanje gereisd is en daarna tot het uiterste westen, wat de oude term is voor de Britse eilanden. Het is dus wel bekend. Dat deze "Sancte Clemente" in Ierse handen is, wordt daar absoluut niet verteld. Men vertelt dat hij vlak bij het Colosseum is geboren, maar dat is niet waar.

Filippiëzen 4 : 4

4 Verblijdt u in den Heere te allen tijd; wederom zeg ik: Verblijdt u.

Door twee keer hetzelfde te schrijven is het een belangrijke uitspraak, één die met nadruk herhaald wordt. Daarbij gaat het uiteraard om zich verblijden in de Heere. De blijde boodschap in Gods Woord (Evangelie) **zie zijlijn 43, pag 88** is dat er zaligheid is en dat men die kan verwerven zonder er iets voor te hoeven doen. Dan kun je namelijk ook niet tekort schieten. Dat betekent dat het gaat om zaligheid die de mens zo zonder meer ontvangt door geloof. Dat is dus een blijde boodschap. Waar men die boodschap aanvaard heeft, kent, gelooft en erop vertrouwt, zou men zich verblijden in den Heere. Het is namelijk het Evangelie van God, van Zijn Zoon Jezus Christus, onze Heere. Als een mens die boodschap werkelijk kent, gelooft en aanvaardt, dan is er altijd reden tot blijdschap, onder alle omstandigheden. Kenmerkend voor de Bijbelse boodschap is de blijdschap die het teweeg brengt. Van christenen, die die boodschap kennen,

wordt verwacht dat zij blij zijn. Ook onder droeve omstandigheden. Dat is omdat wij nu eenmaal hoop hebben. (1 Thessalonicenzen 4) Wij zijn wel bedroefd, bijvoorbeeld bij overlijden van dierbaren, maar niet zoals anderen die geen hoop hebben. Onze hoop is altijd een bron van blijdschap.

Het Evangelie is een boodschap met betrekking tot de toekomst. Het Woord Gods spreekt per definitie over de toekomst. Als in het Oude Testament (Jesaja) ter discussie staat hoe wij kunnen weten of het woord dat gesproken is door de profeet, echt de profeet des Heeren was en dus het Woord van God, zegt de Bijbel: als het uitkomt, was het van God en anders niet. God verkondigt de toekomstige dingen namelijk altijd van tevoren. Het Woord dat God spreekt heeft altijd betrekking op wat Hij Zelf aan het doen is. Hij vertelt waar Hij mee bezig is en wat het einddoel daarvan is. Dat is kenmerkend aan het Woord van God. Als Hij niet zou spreken over de toekomst, zou het per definitie geen Woord van God zijn. Bovendien had je er dan niets aan. Het eigenaardige is dat de tegenwoordige theologie er vanuit gaat dat profetie onmogelijk is. Als iets toch uitgekomen is, is de verklaring dat het na die tijd geschreven is. Daarmee zegt men dus eigenlijk dat God niet bestaat. Als profetie niet kan, dan spreekt God niet en als Hij niet spreekt, bestaat Hij niet.

God belooft en vervult Zijn Woord. Daarna schrijft de apostel aan Timótheüs: "Zovele beloften Gods als er zijn, zijn in Christus ja en amen". Waar wij enerzijds leven uit de vervulling van de oudtestamentische beloften, hebben wij reden tot blijdschap. Waar wij anderzijds leven uit de betere beloftenissen van het Nieuwe Verbond, die ons gedaan zijn, hebben wij nog meer reden tot blijdschap. Vandaar dat geloof en hoop weliswaar niet per definitie gelijke begrippen zijn, maar in de praktijk wel. Daarom worden ze ook dikwijls in één adem genoemd. Geloof is wat anders dan hoop. Geloof heeft van doen met het heden, hoop met de toekomst. In de Bijbel worden ze als synoniem beschouwd, want geloof is geloof in het werk Gods nu. Dat is een werk dat zijn vervulling zal vinden in de toekomst en dus is het hoop. Daarom is er blijdschap onder alle omstandigheden. Wat is nu meer reden tot blijdschap, dan dat wij weten te kunnen weerzien degenen die we hier zijn kwijt geraakt? Blijdschap dus onder alle omstandigheden. Daarom zegt de apostel het ook met nadruk en hij herhaalt het bij deze gelegenheid ook: "Verblijdt u in den Heere." Heel onze positie ligt vast in die Heer. Er staat niet: verblijdt u in Jezus Christus. Verblijdt u in de Heere, betekent nog altijd dat Hij onze Heer is en dat wij Hem zouden dienen. We zouden onze blijdschap vinden in onze dienst aan Hem. Blijdschap en vrede, geluk dus, vindt een mens alleen in zijn bezigheid, in wat hij doet en waar hij zijn leven mee vult. Sommige gelovigen zijn niet blij, omdat zij de Heer niet dienen. Dat

bevredigt niet. Waar men meent te moeten leven onder de wet, onder het Oude Verbond, daar dient men de Heer niet. Dat oude brengt geen blijdschap. Het kan niet bevredigen, omdat het nooit echt uit het hart kan komen. Wij die onder het Nieuwe Verbond leven, kunnen van harte, met onze gezindheid die gebouwd is door het Woord Gods, in alle vrijheid en bereidwilligheid de Heer dienen. Dat geeft bevrediging.

Schepselen Gods kunnen alleen vervulling vinden in hun leven als ze God dienen. Wij waren daartoe niet bekwaam, daarom is de mens van nature ook ongelukkig. God heeft ons echter bekwaam gemaakt door wedergeboorte, door ons een nieuw hart te geven, door Zijn Woord in ons hart te schrijven of te planten, opdat het onze zielen zou zalig maken. Wij zouden daarin onze blijdschap vinden. In de Heere dus. Dat wil niet zeggen dat die dienst altijd leuk is. Er zijn mensen die dingen doen die ze leuk vinden, maar als ze er mee bezig zijn, is het helemaal niet leuk. Het aardige ervan is echter het resultaat. De bezigheid zelf is niet leuk, maar het resultaat geeft wel vervulling. Het gaat niet om de blijdschap op het moment, want dat is niet altijd zo, maar het gaat om de algemene uitwerking die het heeft. Het brengt vrede. Het Nieuwe Verbond heet niet voor niets het "Verbond des Vredes". Dan vindt men vrede in het bestaan, in het leven, in de dienst als zodanig.

Blijdschap en vrede zouden kenmerkend zijn voor het leven van een gelovige. Men moet eerst vrede hebben met God, met Hem verzoend zijn. Het Griekse woord voor vrede heeft de betekenis dat twee partijen zijn samengevoegd. Vervolgens komt daar rust, vrede en bevrediging uit voort. Die spanning en die druk, die met oorlog en strijd gepaard gaat, zijn weggevallen. Daar begint het uiteraard mee. Eén van de problemen van de mens is dat hij niet alleen met God overhoop ligt, maar ook met zichzelf. Dat komt gewoonlijk omdat hij niet kan doen wat hij zou willen. Hetzij door omstandigheden, hetzij door eigen tekortkomingen. Wat hij zou willen, kan hij niet doen. Paulus zou erbij zeggen: "... en wat hij niet wil, doet hij wel." (Romeinen 7) Daardoor blijft altijd onvrede en strijd bestaan. Dat kan niet opgelost worden in de natuurlijke mens, maar bij een kind van God wordt dat wel degelijk volledig opgelost. Het punt is dat de wil om iets te doen, bewerkstelligt wordt van Godswege. (Filippenzen 2 : 13) Dan is er vrede en overeenstemming tussen wat men zou willen en wat men werkt. De wil van de mens, onze wil als gelovige, wordt veranderd. Die wordt bepaald door de inwonende Geest, door het Woord Gods dat wij leren kennen en dat in onze harten is geplant. Naarmate wij door het Woord Gods de Heer leren kennen, wordt onze wil onderworpen aan Zijn wil. God geeft ons de mogelijkheid om die wil ook gestalte te geven. Waar willen en werken met elkaar in overeenstemming zijn, is geluk.

Waarom heeft men "Evangelie" niet vertaald met "goede boodschap"? In het Oude Testament is het Hebreeuwse equivalent daarvan wel vertaald met "goede boodschap". In het Nieuwe Testament is "Evangelie" in het Grieks niet vertaald, maar is het een Nederlands woord geworden. Soms denk ik dat men het niet heeft vertaald, omdat de lezers er dan achter zouden komen dat het een blijde boodschap is. Nu is het een term die we in het gewone Nederlands niet gebruiken. Als je er niet speciaal naar vraagt, zal je nooit weten wat Evangelie betekent. Het is meer specifiek een blijde of goede boodschap waar men op zat te wachten. Een boodschap waarvan men weet dat die komen moet. Men verwacht iets, er gaat iets gebeuren en als de mededeling dat het is gebeurd gedaan is, heet het evangelie. Vandaar dat een geboortekaartje een blijde boodschap is, na het "in blijde verwachting" zijn. Het is de vervulling van wat aangekondigd was. In dit nieuwtestamentische geval is het de boodschap waarop men 4000 jaar heeft moeten wachten. Er staat dat God tevoren aan Abraham het Evangelie heeft verkondigd. (Galaten 3 : 8) In Romeinen 1 : 1 staat dat het ging om een boodschap die God tevoren beloofd had. Het is een blijde boodschap, namelijk van leven, rechtvaardiging en opstanding. De blijde boodschap van Christus.

Waar wij wat minder bescheiden of terughoudend in zouden zijn wellicht is in het altijd bereid zijn verantwoording af te leggen van de hoop die in ons is. Als je daartoe de gelegenheid krijgt, moet je dat ook zeker doen. Je hoeft niet altijd te proberen om er onder alle omstandigheden gelegenheid voor te scheppen. Er zijn mensen die het op het lijf geschreven is, ook als kinderen Gods, om dat wel te doen. Ik denk alleen niet dat dit in het algemeen voor alle kinderen Gods de regel is. Wij leven hier in deze wereld als vreemdelingen, op de wijze van Abraham. Wij horen hier in de wereld niet thuis. Wij zijn der wereld gestorven, wij zijn dood, wij zouden de wereld en daarmee ook onszelf voor dood houden. Wij zijn hier vreemdelingen, hebben hier geen blijvende stad, wij horen hier niet thuis. Wij hebben rechten in ons hemelse vaderland, waarvan wij burgers zijn. Wij zijn onderworpen aan andere beginselen, andere rechten en plichten. En dus past ons hier enige bescheidenheid. Wij hoeven niet onze belangen als kinderen Gods hier in de wereld te zoeken.

Daar vindt men bevrediging in. Als je de Heer echt wilt dienen, geeft Hij je de gelegenheid, op wat voor wijze dan ook. Het is de enige zinnige bezigheid van de mens en uiteraard dus ook van de gelovige.

Filippenzen 4 : 4 is de kern van het Evangelie. Dat de blijde boodschap tot redding is, is niet alleen voor de eeuwigheid, maar ook in ons leven reeds nu. In het algemeen kan men zeggen dat deze brief gelovigen opwekt om dienstbaar te zijn en daarmee te wandelen in navolging van de Here Jezus Christus. Waar wij hier in dit leven, in deze zondige wereld, zouden dienen, zouden wij vervolgens delen in de heerschappij van de Here Jezus Christus, Die ons in het hart van deze brief tot voorbeeld gesteld wordt. In dat verband zegt de apostel met grote nadruk: "Verblijdt u in den Heere, Die uw Meester is en Die gij dient." Verblijdt u in uw dienst, bij elke gelegenheid. Dat herhaalt hij, omdat het juist hierom gaat.

Filippenzen 4 : 5

5 Uw bescheidenheid zij allen mensen bekend. De Heere is nabij.

Wij dienen de Heere en bescheidenheid heeft de betekenis dat men zijn plaats weet. Bescheiden wil zeggen dat er onderscheid is. Iemand's bescheidenheid is dat iemand weet tot hoever hij kan en mag gaan. Of zoals Efeze 4 zegt:

Efeze 4 : 2, 3

- 2 Met alle ootmoedigheid en zachtmoedigheid, met lankmoedigheid, verdragende elkander in liefde;
- 3 U benaastigende te behouden de enigheid des Geestes door den band des vredes.

Dit zijn allemaal synoniemen voor bescheidenheid. Terughoudendheid is dat. Op die wijze benaastigt men zich (*zich met ijver op iets toeleggen*) om de geestelijke eenheid te behouden. Een geestelijke eenheid die tot stand gebracht is door het Verbond des Vredes (Band des Vredes). Dat is het Nieuwe Verbond. Waar wij elkander niet verdragen is oorlog, is strijd. Eensgezindheid bewaart men daar waar men zich weet te beperken, zijn eigen plaats kent en dus daar waar men nederig is. Waarom de zin "De Heere is nabij!" bij dit vers gevoegd is, weet ik niet. Het wordt hier als één geheel beschouwd. Het woord "bescheidenheid" is vanuit het Grieks lastig te vertalen, als je dat letterlijk wilt doen. In het woord ligt het begrip scheiding of scheiden. Het woord heeft de betekenis van dat men zijn plaats weet. Dat men zijn grenzen kent en aan deze kant van de scheidslijn blijft. Wij zouden onze plaats weten, anderen ruimte geven

en onszelf zeer terughoudend opstellen. Dat is de normale Nederlandse betekenis van bescheidenheid. Als wij ons bewust zijn dat de Heer nabij is, zullen wij ons ongetwijfeld wat bescheidener opstellen dan gebruikelijk. Als de Heer bij ons aanwezig is, zou ons doen en laten er heel anders uitzien. Dan zouden wij met heel andere dingen bezig zijn.

Het probleem van de natuurlijke mens is dat hij zijn grenzen niet kent en dus altijd verder zoekt, verder wil. Dat zijn beginselen die ons rechtstreeks bij het wezen van het kwaad - de duivel - brengen. Het heeft rechtstreeks van doen met hoogmoed en zelfoverschatting. Men moet voor zichzelf opkomen, men moet zijn recht zoeken en werken aan zelfverwerkelijking. Het gaat er altijd om dat men probeert zijn eigen grenzen te verleggen. Naar de mens zit daar wel wat in. Alleen zal de één je adviseren wat doortastender te zijn, de ander om een beetje kalmer aan te doen. Voor de gelovige geldt echter dat onze levens als kinderen Gods in de hand zijn van onze Heer, van Degene Die wij dienen. Zou het zo zijn dat wij hogerop moeten in Zijn dienst, dan regelt Hij dat wel. Dat hoeven wij zelf niet te regelen. Aan de andere kant is het ook zo dat die bescheidenheid, zoals die hier genoemd wordt, beschouwd moet worden als vrucht van de Geest. Als we het hele rijtje uit Galaten 5 bij elkaar nemen, kunnen we er ook net zo goed bescheidenheid voor invullen. Iemand met een dergelijke levenswijze hoort in een normale menselijke samenleving helemaal niet thuis. Men zal waarschijnlijk zeggen: aan zulke mensen heb je niets. Mensen die zich terughoudend opstellen, moet je niet in een bestuur of iets dergelijks hebben, want die trekken hun mond niet open. Ik denk wel dat het een goede christelijke levenshouding is. **zie zijlijn 44**

Terughoudendheid werkt onder alle omstandigheden het beste. Ik denk dat dit de levenswijze in het algemeen van de Here Jezus Zelf was tijdens Zijn leven op aarde. Hij ging bij gelegenheid weleens tekeer, waar het zijn relatie tot ongelovigen betrof, maar altijd alleen daar waar men het Woord van God aantastte. Dat is immers de waarheid, de bron van leven en waar men aan dat Woord komt, sprak Hij zijn publiek toe met adrengebroed en dat soort termen. Voor de rest was Hij zeer terughoudend. Hij streed niet tegen de Joden, de Farizeeën, laat staan de Sadduceeën. Zij streden tegen Hem, maar Hij was zeer terughoudend daarin. Uiteindelijk zei Hij zelfs helemaal niets. Dat is één van de belangrijkste voorbeelden die Hij ook gegeven heeft. Toen Hij eenmaal gevangen genomen voor een aardse rechter stond, zei Hij in het algemeen niets. Behalve als Hem een vraag gesteld werd met betrekking tot Bijbelse waarheid, dan gaf Hij daar antwoord op. Als het puur persoonlijk was en om Zijn eigen rechten ging, zei Hij helemaal niets. Dat zien we later ook bij Petrus, Stefanus en Paulus. Zij hadden een zeer terughoudende opstelling.

Filippenzen 4:6

6 Weest in geen ding bezorgd; maar laat uw begeerten in alles, door bidden en smeken, met dankzegging bekend worden bij God;

Mensen die bezorgd zijn hebben de neiging wat minder bescheiden te zijn. Als mensen grote zorgen hebben, doen zij de meest wilde dingen. Daarom staan die dingen hier bij elkaar: "Uw bescheidenheid is bij alle mensen bekend" en "maakt u geen zorgen". De Heer is nabij. In dit vers wordt voorzien in de belangrijkste behoefte van de mens. Er wordt ingegaan op het meest kenmerkende van de mens en dat is het feit dat hij zich zorgen kan maken over de toekomst, die hij niet in de hand heeft. Een dier doet dat niet, dat leeft bij het moment. Misschien brengen wij onze zorgen in gebed bij de Heer met de vraag of Hij het e.e.a. kan regelen, maar de bedoeling is dat wij helemaal geen zorgen zouden hebben. Dat doen wij echter wel. Wij denken aan morgen, wij maken plannen en zien op dat moment grote problemen. De gedachte is dat de zorgen die wij hebben uit ons denken ontstaan. Dat wij denken wordt door de Bijbel van harte aanbevolen. Wij zouden bijvoorbeeld onze hersenen gebruiken om de waarheid en de Heer te zoeken. Een mens moet denken. Hij is zo gemaakt dat hij dat kan en daarom moet hij dat ook. Het gevolg daarvan is dat wij ook zorgen zullen hebben over waar het naartoe moet. "Een mens lijdt dikwijls het meest door het lijden dat hij vreest, doch nimmer op komt dagen", luidt een gezegde. Paulus zegt hier: "Weest in geen ding bezorgd". Wij zouden wel degelijk verantwoordelijkheden dragen, maar over toekomstige dingen staat dat wij niet bezorgd zouden zijn. Als die zorg automatisch ontstaat wanneer wij over de dingen nadenken, is dat volkomen normaal, maar wat moeten we er dan mee? Wij mogen die bekend laten worden bij God, staat er. Een goede remedie voor bezorgd zijn is: "tel uw zegeningen". Als je problemen hebt, ga dan eens na wat niet problematisch is. Als je wat mankeert of wat tekort komt, tel dan eens je zegeningen. Zorg leidt tot gebed en komt voort uit het denken van de mens of uit de verantwoordelijkheid die hij draagt. Maar dat hangt samen en is eigenlijk niet van elkaar te scheiden. Hier staat zeker niet dat wij ons zorgen zouden maken en onze bezorgdheid gedetailleerd bij de Heer zouden brengen, Die het dan maar in moet vullen en of regelen. Dat staat er niet. Het staat er voorzichtig: "Laat het bekend worden bij God". Het gaat puur om een geestelijke aangelegenheid.

Filippenzen 4:7

7 En de vrede Gods, die alle verstand te boven gaat, zal uw harten en uw zinnen bewaren in Christus Jezus.

Daarmee zegt de apostel dat de zorg uit vers 6 in de eerste plaats veroorzaakt wordt door het verstand uit vers 7. Die vrede gaat alle verstand te boven en daarmee ook alle zorg. Uit bezorgdheid ontstaan begeerten, verlangens. Niet zozeer alleen materieel, maar altijd dat er geen reden meer is om bezorgd te zijn. Het begint met denken en dan ontstaan gevoelens; begeerte is zo'n gevoel. Zorg hebben, bezorgd zijn, zou begrensd moeten zijn. Het zou onze emoties, onze harten en zinnen, niet zodanig beheersen dat wij de controle kwijtraken. Dat zijn de twee verschillende aspecten van de inwendige natuurlijke mens. Aan de ene kant het denken, verstandelijk, intelligent en aan de ander kant emoties. Het probleem is dat het verstand de emoties soms op hol doet slaan. Andersom trouwens ook, want dat kan een wisselwerking zijn. De natuurlijke volgorde wordt hier gehanteerd, niet de ziekelijke. Eerst denken, daaruit ontstaan emoties. Eerst weten, daaruit ontstaat de gezindheid. Uit het denken ontstaat dan wellicht zorg en begeerte. Dat is helemaal niet problematisch, totdat de emotie de overhand krijgt en niet meer onder controle is. Zover zou het niet mogen gaan. Vandaar dat men in de Schrift kan lezen dat men zich wel degelijk zorgen maakt, dan wel zorg heeft voor. Paulus zelf overvalt, hij kan er zelf dus niets aan doen, de zorg voor de Gemeente. Voor zover men dat niet in de hand heeft, is er maar één ding aan te doen en dat is wat hier staat. Laat het bekend worden bij de Heer. Als je op je werk de dingen niet aankunt, moet je naar je baas, daar zit weinig anders op. Als hij je niet kwijt wil, zal hij er toch wat aan moeten doen. Dat is ook wat de Heer echt doet. Hij zorgt voor ons. Wij zijn Zijn personeel en we zouden bescheiden zijn, het niet zelf op willen lossen, maar het bij de Heer brengen. Dat doet niets af aan onze verantwoordelijkheid, die wij onder alle omstandigheden zouden dragen. Maar altijd binnen bepaalde grenzen. **zie zijlijn 45** Er zijn nu eenmaal dingen waar wij niet verantwoordelijk voor kunnen zijn.

Die "vrede Gods" is niet alleen emotie, maar de hele situatie waarin men leeft. Die gaat alle verstand te boven. Dat betekent dus dat wanneer wij ons verstand zouden gebruiken, wij alle redenen zouden hebben om zwaar bezorgd te zijn, maar toch hebben we vrede. Dat is wat de Heer ons geeft, als de hoogst verantwoordelijke, het Hoofd van het Lichaam. Wij leven onder het Nieuwe Verbond en dat is het Verbond des Vredes. Vrede zou kenmerkend zijn in het leven van de gelovige. Dat is nu juist wat er beloofd is. Dat is kenmerkend voor het leven in een Nieuwe Schepping, in het Nieuwe Jeruzalem of binnen de Gemeente. Waar dat in de praktijk niet zo is, is dat omdat men de begeerten niet bekend laat worden bij God om die daar vervolgens te laten. Ik ben mij ervan bewust dat sommigen dit soort opmerkingen gebruiken als excuus om geen verantwoordelijkheid te hoeven dragen. Maar zo zit het niet. Wij zouden onze

Zijlijn

45

We vinden hiervan een voorbeeld in Handelingen 6, waar men vaststelt dat de apostelen in Jeruzalem zo'n grote verantwoordelijkheid dragen in de gemeente, dat ze aan hun eigenlijke dienst niet meer toekomen. Daar vinden we het verhaal van de aanstelling van de diaconen, dat wil zeggen dienaren. Er worden grenzen getrokken voor de apostelen en daarbuiten zijn anderen voor. Een mens moet zijn grenzen kennen en weten wat hij wel en niet moet doen. Dat heeft echt van doen met bescheidenheid. Onderscheid kunnen maken en je eigen verantwoordelijkheid kennen. Eén van de dingen die ook een belangrijke rol spelen is dit: als wij een bepaalde verantwoordelijkheid hebben, bepaalde gaven hebben ontvangen, kan dat ook zijn in ons aardse werk. Daarin zouden we ook de Heer dienen. We zouden Hem dienen in alles, ook in ons persoonlijke leven. De Heer geeft ons een verantwoordelijkheid, gewoonlijk voor de rest van ons leven. Neem de Bijbelse voorbeelden maar. De priesters bijvoorbeeld, voor de rest van hun leven. Paulus, voor de rest van zijn leven, vanzelfsprekend. Hij moest trouw zijn aan de bediening en was daarmee een goede en getrouwe dienstknecht.

verantwoordelijkheid dragen; de Heer heeft ons een gave gegeven. Wat daar buiten gaat en waar wij niets mee kunnen, zouden wij in het kader van onze bescheidenheid aan de Heer overlaten. Dat zijn andere beginselen dan die in de natuur of in de samenleving gelden. In de wereld beschouwt de mens zich als de kroon op de schepping, dan wel als het hoogst bereikte in de evolutie. Als er wat gebeuren moet, moet de mens dat doen. Bij ons als kinderen Gods is dat dus niet zo. Daarvoor hebben wij een Hoofd en Die zou de dingen regelen. Hem zouden wij dienen. Dat neemt niet weg dat onze dienst bestaat uit het dragen van verantwoordelijkheid. Eenieder die weet wat zijn dienst is en daar serieus werk van maakt, weet wat het is om bezorgd te zijn en zou ook moeten weten wat het is om die zorg bekend te maken bij God. Die weet ook dat de vrede Gods de harten en zinnen bewaart in Christus Jezus.

Deze uitspraken hebben in het algemeen geen betrekking op het aardse leven van de mens. Het gaat om de dienst aan de Heer van de gelovige. In dat kader worden deze dingen beschreven. Wanneer wij deze uitspraken uitsluitend beperken tot de dienst aan de Heer, hebben wij misschien zorgen, maar we zouden Hem in de eerste plaats danken dat wij zo'n dienst hebben en dat wij betrokken mogen zijn in het werk des Heeren. Daar zouden we blij mee moeten zijn. Iemand die echt geen zorgen heeft, kent het leven niet. Als het bidden en smeken verhoord wordt, en er geen reden meer is tot zorg, blijft er nog altijd dankzegging over en dus: "Dankt God in alles". (1 Thessalonicenzen 5 : 18) Er staat ook: "Bidt zonder ophouden". (5 : 17) Bidden in de Bijbel, zeker in het Nieuwe Testament, wordt gebruikt in de meest brede betekenis, namelijk als aanduiding van heel de praktische dienst van een kind van God aan God. Dat heet alles bij elkaar bidden, omdat gebed het belangrijkste kenmerk is van het christelijke leven. Het is de uitdrukking van afhankelijkheid van de Meester, van de Heer. Daarom wordt die ene term bidden gebruikt voor heel het christelijke leven. Als in 1 Timótheüs 2 : 8 staat dat Paulus wil dat de mannen bidden op alle plaatsen, opheffende heilige handen, moeten zij niet op alle plaatsen bidden met opgeheven handen. Bidden staat daar voor heel de praktische dienst aan God. De handen die men opheft, zouden van Godswege gevuld worden (Leviticus). Die handen zijn heilig, omdat ze een bepaalde functie hebben gekregen. Apart gezet voor de dienst aan God.

De gewone Nederlandse betekenis van het woord bidden, is vragen. Daar zit wel wat aan vast. Het idee is dat je niet zomaar aan iedereen vraagt. Wij zijn geen bedelaars. Als je aan iemand wat vraagt, ga je er van uit, dat die iemand ook in staat is het gebed te verhoren. Waar het gaat om echt belangrijke dingen des levens, zeker in verband met kinderen Gods, bete-

kent dat wanneer we aan de Heer wat vragen, wij daarmee tegelijkertijd erkennen en zeggen dat wij Hem in staat achten, op grond van wat Hij kan en beloofd heeft, om in de behoefte te voorzien. Het is de uitdrukking dat wij vertrouwen op Hem als de Gever van wat wij nodig hebben.

"Harten en uw zinnen" heeft van doen met wat wij in modern Nederlands de psyche noemen. Het onder controle hebben van gevoelens. Dat kan doordat onze gedachten onder controle gebracht zijn. Ons denken zou veranderd worden. Wij zouden denken, maar bij voorkeur vanuit de waarheid en dus vanuit het Woord Gods. Dat is heel sterk omdat dan de basis van ons denken niet gelegen is in onze eigen ideeën of menselijke wijsheid, maar in het onvergankelijke Woord Gods. Daardoor zal het onvergankelijke Woord Gods via ons denken onze harten en zinnen bewaren. Het krijgt onze levens onder controle, voldoende in elk geval om daarbinnen de Heer te kunnen dienen. Meer is niet nodig. Het volgende vers gaat daar verder op in en eindigt met: "bedenkt dat zelve". Het gaat niet om piekeren of mediteren, maar bewust redeneren. Dat blijkt ook uit het Griekse woord dat hier gebruikt wordt: "logizomai". Dat is het woord voor rekenen, calculeren, boekhouden eventueel. Bedenk dat zelve, betekent dat men weet wat men doet.

Filippenzen 4 : 8

8 Voorts, broeders, al wat waarachtig is, al wat eerlijk is, al wat rechtvaardig is, al wat rein is, al wat lieflijk is, al wat wel luidt, zo er enige deugd is, en zo er enige lof is, bedenkt datzelve;

Men zou die dingen zelf bewust in de boekhouding zetten, zich ermee bezighouden, ze zoeken. Men zou zich er bewust op concentreren, op oriënteren. Dat kost vermoedelijk energie. Men zou er tijd voor vrijmaken. Men zou zoeken, bewust kiezen. Als je dat niet doet, komt alles wat in de wereld omgaat, vanzelf over je heen. Je wordt overal mee geconfronteerd. Je loopt dan tegen dingen aan die niet waarachtig zijn, die niet eerlijk zijn, die onrechtvaardig zijn, die onrein zijn, die niet lieflijk zijn en zeker ook niet welluidend zijn. Ze zijn niet deugdelijk en het heeft met lof ook niets te maken. Je krijgt er alleen grotere problemen bij. Het neemt je denken en je gevoelens in beslag. Wat je er aan doen moet, is je eraan onttrekken. Als je het niet veranderen kunt, moet je weglopen, je eraan onttrekken, niet meedoen. Dat heeft een positieve uitwerking op ons denken, op onze gemoedsrust en op ons hart. Dat hebben wij dus zelf in de hand. De bedoeling is nooit geweest dat een mens geleefd zou worden. Dan is de mens een slaaf. De natuurlijke mens wordt geleefd door de zonde, de religieuze mens door de wet en beiden uiteindelijk door de

dood. De bedoeling is echter dat de mens zelf zou leven, zelf zijn keuzes zou maken, zelf zou bepalen waar hij zijn leven mee vult en dus moet hij ook zelf kiezen om zijn leven aan zijn Heer ter beschikking te stellen. Dat heeft consequenties voor de rest van ons leven.

"Al wat waarachtig is", is al wat waarheid is. Al wat eerlijk is, in de zin van al wat eervol is. Al wat rechtvaardig is, waar uitdrukkelijk ook bij hoort het leven onder de heerschappij der genade. Dat is namelijk volkomen in overeenstemming met Gods recht. (Romeinen 3) Al wat rein en lieflijk is, spreekt voor zich. Al wat wel luidt gaat ook om de inhoud. Wij zouden deze dingen zoeken. In Kolossenzen 3 staat: "Zoekt de dingen die boven zijn" en daarna "bedenk de dingen die boven zijn". Dat is hier ook het geval. Dit zou men zoeken en men is er zelf verantwoordelijk voor. Men kan zijn beklag doen over al die onwaarachtige, oneerlijke, onrechtvaardige, onreine en onlieflijke dingen om ons heen. Dat heeft echter geen enkele zin. Onze verantwoordelijkheid is om waarachtige, eerlijke, rechtvaardige en reine dingen te zoeken. Bedenk dat zelve.

Filippenzen 4:9

- 9 Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn.

Dit sluit rechtstreeks aan bij vers 7. Deze keer wordt het niet gezegd tegen Timótheüs, zodat we er onderuit zouden kunnen, omdat hij in hetzelfde ambt stond als de apostel Paulus. Hier wordt het gezegd tot de Filippenzen in het algemeen en daarmee tot de gelovigen in het algemeen. Dat "in mij" slaat op alle vier de uitdrukkingen en niet alleen op "gezien". Het zijn vier woorden, leren, ontvangen, horen en zien. Leren en ontvangen kunnen we beschouwen als volstrekt overeenkomstig. Het gaat om leerstellige zaken, leerstellige waarheid, geestelijke dingen. Wij leren ze en daarmee ontvangen we ze. Als er vervolgens gesproken wordt over gehoord en gezien, gaat het om zintuigelijke waarneming. Dat staat los van leringen of theorieën en gaat over praktische dingen. Leren en ontvangen is leerstellig en heeft van doen met de geest. Horen en zien is praktisch en heeft van doen met de ziel en dus met de wandel. Het is een nadere uitwerking van wat de apostel reeds zij in Filippenzen 3 : 17: "Weest mede mijn navolgers, broeders, en merkt op degenen, die alzo wandelen, gelijk gij ons tot een voorbeeld hebt." Wanneer men navolger is van Paulus heeft men de garantie dat de God des vredes met ons is. Waar veel onvrede is, ook bij gelovigen, komt dit voort uit het nalaten van wat dit vers zegt.

Men laat zich niet door Paulus leren. Men is niet bereid wat van hem aan te nemen. Men hoort en ziet hem niet. Paulus is in het algemeen binnen het christendom geen populaire figuur. In ieder geval al niet sinds de Rooms-Katholieke kerk bestaat. Sinds men Petrus op een voetstuk heeft geplaatst, moet men van Paulus niet zoveel meer hebben. Dat is ook binnen het protestantisme tegenwoordig het geval. Paulus is altijd de gebeten hond. Van andere apostelen meent men nog iets te begrijpen, van Paulus niet meer. Als dat zo is, begrijpt men van die andere apostelen ook niets. Als je Petrus in ere houdt, moet je ook luisteren naar wat hij zegt, dus ook als hij verwijst naar de brieven van Paulus. Het is wijsheid die zwaar is om te verstaan, die verdraaid wordt bovendien en dan begrijpt men er niets meer van. Dat is wat er in de praktijk gebeurt. Er zijn zoveel Bijbelse onderwerpen waarvan ik denk dat ze zo duidelijk en zo dikwijls vermeld worden, met name door Paulus. Ik vind het verbijsterend dat men er in de praktijk vaak zo weinig van begrijpt. Het thema wet en genade kom je in nagenoeg alle brieven tegen, ook bij de andere apostelen. Zelfs in de Evangelieën, van de Here Jezus Zelf, en nog begrijpt men het niet. Degene waar men het moeilijkst onderuit komt, is Paulus, dus die moet het dan ontgelden. Niettemin lezen wij niet van Petrus dat hij oproept om zijn navolgers te zijn. Wij lezen wel dat Paulus het schrijft en vele malen. Niet alleen maar hier. Hiermee worden de grenzen bepaald waarbinnen wij zouden leven. Het is een samenvatting van het hoofdstuk, van de brief en ook van Gemeentelijke waarheid.

2 Timótheüs 3 : 10, 11

- 10 Maar gij hebt achtervolgd mijn leer, wijze van doen, voor-nemen, geloof, lankmoedigheid, liefde, lijdzaamheid.
11 *Mijn* vervolgingen, *mijn* lijden, zulks als mij overkomen is in Antiochië, in Ikonium *en* in Lystre; hoedanige vervolgingen ik geleden heb, en de Heere heeft mij uit alle verlost.

De apostel schrijft niet aan alle gelovigen, slechts aan één, die ook het opziensambt begeerd had en daar ook in stond. Dat neemt niet weg dat het via Timótheüs wel degelijk weer voor alle gelovigen geldt. Juist de opziens en oudsten worden geacht voorbeelden der kudde te zijn. Aan Timótheüs schrijft de apostel het uitgebreider en met grotere nadruk.

2 Timótheüs 3 : 12-14

- 12 En ook allen, die godzaliglijk willen leven in Christus Jezus, die zullen vervolgd worden.
13 Doch de boze mensen en bedriegers zullen tot erger voortgaan, verleidende en wordende verleid.

14 Maar blijft gij in hetgeen gij geleerd hebt, en waarvan u verzekering gedaan is, wetende, van wien gij het geleerd hebt;

Dat "maar" aan het begin van vers 14 slaat terug op vers 12 en 13, waarin wordt vastgesteld dat boze mensen en bedriegers tot erger voortgaan en dus van deze dingen afwijken. Bedoeld wordt kinderen Gods. Timótheüs wordt daarvoor gewaarschuwd.

Vaak wordt vers 14 slechts gedeeltelijk geciteerd: "Blijft gij in hetgeen gij geleerd hebt". Er valt dan dus niets meer te zoeken. Alles zou al geleerd zijn en iets anders of iets nieuws leren, mag dan niet. Het is echter maar een half citaat, als men het zo gebruikt. Het gaat erom dat Timótheüs weet van wie hij het geleerd heeft, maar vooral ook waarvan hem verzekering gedaan is. De gedachte is namelijk dat Paulus weliswaar het één en ander geleerd heeft aan Timótheüs, maar de verzekering betekent dat het ontleend is aan de Schriften en dus aan het Oude Testament. Dat komen we immers van Paulus altijd tegen in al zijn brieven. Hij zegt niet zomaar wat. Als hij wat uiteenzet, wordt dat altijd Schriftuurlijk onderbouwd. Het is niet enkel Paulus. Strikt genomen geldt dat voor alles wat in het Nieuwe Testament geschreven staat. Het is altijd gebaseerd op wat in het Oude Testament al was vastgelegd. Het gaat nu eenmaal om de vervulling van beloften Gods, om de uitwerking van het plan Gods. Zowel de beloften als het plan vinden wij terug in het Oude Testament.

De eerste woorden van de Here Jezus waren net zo: "Er staat geschreven..." Met grote nadruk. En zo bleef het ook tijdens Zijn bediening en later bij de apostelen en discipelen was het precies hetzelfde. Het is voor ons nu het minst belangrijke te weten van wie we iets geleerd hebben, zolang er maar verzekering van gedaan is. Als je maar weet dat het uit de Schriften komt. Paulus staat in een hele bijzondere positie, omdat hijzelf in het Oude Testament wordt aangekondigd. Het valt niet op, maar het is wel zo. In elk geval in nogal wat oudtestamentische symboliek, vooral in de geschiedenissen in het oude testament kunnen we de figuur van Paulus herkennen. Bijvoorbeeld in de reine man die de bok op Grote Verzoendag moest uitleiden naar de woestijn. (Leviticus 16) Wie brengt het dier buiten de legerplaats? Als u het mij vraagt Paulus. Hij zelf zegt in Handelingen 13 in Antiochië: "Gij oordeelt u het eeuwig leven niet waardig en daarom zullen wij naar de heidenen gaan, want er is geschreven: Ik heb u ook gesteld tot licht der heidenen tot aan het eind der aarde." Als we dat lezen in Jesaja 49, zeggen wij dat dit slaat op de Here Jezus Christus. Natuurlijk, maar Paulus past het op zichzelf toe. Dat moet hij, door de Geest geleid, zo doen. Je kunt ook zeggen dat het Paulus is, die

dat licht tot aan de einden der aarde brengt, naar de heidenen. Dat is ook wat hij letterlijk gedaan heeft. Het komt erop neer, dat zelfs de figuur van Paulus zelf aangekondigd wordt. Hij zou een bepaalde functie vervullen in de heilsgeschiedenis en meer in het bijzonder met het tot stand brengen van de omstandigheden van onze tegenwoordige bedeling. Hij identificeert zich met de Here Jezus Christus. Daarna valt in een belangrijke mate het onderscheid tussen de Heer en Paulus weg. In andere mate absoluut niet. Wij worden niet zalig door Paulus. Waar het gaat om de praktische dingen wordt hij met Christus vereenzelvigd en daarom zegt hij: "Weest allen mijn navolgers". Hij zegt er maar één keer bij: "gelijkwijs ik ook van Christus". Voor de rest stelt hij zichzelf als voorbeeld. Dat gebeurde eerder ook. Eerst het voorbeeld van de Here Jezus in hoofdstuk 2 en daarna in hoofdstuk 3 het voorbeeld van Paulus zelf.

Het is dus niet zo vreemd dat uitspraken, die wij zondermeer op de Here Jezus van toepassing brengen, op de apostel Paulus van toepassing gebracht worden. Dat kan heel goed en is ook in overeenstemming met de bijzondere aard van het profetisch woord. Bovendien als we die uitspraak uit Jesaja letterlijk nemen, vraag je je toch af of de Heer daar, bij de einden der aarde, geweest is ná Zijn opstanding. Ik ben geneigd te zeggen dat dit niet het geval was. Niet letterlijk in ieder geval. Als je datzelfde vraagt over Paulus, zien we dat daar niets over staat in de Bijbel, maar er zijn goede redenen om dat wel te geloven. Zo letterlijk mogelijk, in Brittannië dus. Over Christus wordt gezegd dat Hij het Licht is. Dat is de hoogste betekenis en de meest fundamentele bovendien ook. Maar in de praktijk worden die dingen van toepassing gebracht op Paulus. Zijn historische functie komen we in het Oude Testament tegen, zowel in de symboliek als in de profetie. Hij stelt zichzelf dan ook tot voorbeeld.

2 Timótheüs 3 : 15-17

- 15 En dat gij van kinds af de heilige Schriften geweten hebt, die u wijs kunnen maken tot zaligheid, door het geloof, hetwelk in Christus Jezus is.
- 16 Al de Schrift is van God ingegeven, en is nuttig tot lering, tot wederlegging, tot verbetering, tot onderwijzing, die in de rechtvaardigheid is;
- 17 Opdat de mens Gods volmaakt zij, tot alle goed werk volmaaktelijk toegerust.

Vers 15: Niettemin heeft hij er later nogal wat bijgeleerd kennelijk, ook in praktische dingen vooral. Dat "toerusten" uit vers 17 gebeurt inderdaad in de eerste plaats door de Schriften en vervolgens via de voorbeelden die wij hebben in Paulus, maar daarboven uiteraard van de Here Jezus Zelf.

Filippenzen 4:9

9 Hetgeen gij ook geleerd, en ontvangen, en gehoord, en in mij gezien hebt, doet dat; en de God des vredes zal met u zijn.

God heet hier de "God des vredes", omdat de gedachte niet alleen maar is dat God met ons zou zijn. Bij andere gelegenheden heet Hij de "God der vertroosting" of de "Vader der heerlijkheid". Daarbij gaat het eerst natuurlijk om God en de zegeningen die Hij geeft, maar daarna wel degelijk om die zegeningen. Vrede en rust zouden we hebben in het leven. Die strijd van de natuurlijke mens zou er niet meer zijn. Die is pas weg, wanneer wij in een andere strijd staan, namelijk als krijgsknechten van Christus. In die strijd zou men niettemin vrede hebben, hoe paradox dat ook is. Wanneer men vrede zoekt, kan dat alleen wanneer men zijn zorgen en begeerten bekend maakt bij God en alleen als wij trouw zijn aan de dingen die ons in de Schrift geleerd worden. Daarbuiten heeft het geen zin. Er is maar één weg om tot vrede en rust in het leven te komen. Dat wil niet zeggen dat er nooit meer moeilijkheden zijn. Dat is geen probleem, dat moet je een beetje hebben, anders leef je niet. Dat hoeft je echter je rust en vrede niet af te nemen. Als je die vrede zoekt, kan dat alleen als je de weg gaat die de Heer en de apostelen ons voorhielden. De weg van trouw zijn aan de Schrift, aan wat geleerd is, en een voorbeeld nemen aan de levens van Paulus en de Here Jezus en aan al diegenen die ons in de Bijbel tot voorbeeld gesteld worden. Dat zijn er nogal wat.

Er zijn voorwaarden aan verbonden. Niet als eis van Godswege, want Hij geeft ons de gelegenheid. Men zou geloven in de praktijk van het leven, trouw zijn aan en vertrouwen op de Heer. De loopbaan lopen die Hij ons voorstelt en die leidt tot deze omstandigheid. Met die omstandigheid en met die vrede kunnen wij leven. Vrede is voor een ieder van ons, als we die band met de Heer kennen en dus leven volgens het belangrijkste heersende beginsel onder dat Nieuwe Verbond; dat is leven uit de rijkdom van Gods genade. Daarin hebben wij vergeving ontvangen, vergeven wij elkander en geeft God ons ook wat te doen. Hij vult onze handen en geeft ons een bezigheid waarin wij Hem zouden dienen, waaraan wij trouw zouden zijn en waarin wij nu onze vrede en blijdschap vinden, terwijl wij vervolgens onze verwachting stellen op onze Zaligmaker. Hij zal onze vernederde lichamen veranderen. Van Hem ontvangen wij heerlijkheid, omdat Hij dat beloofd heeft.

Filippenzen 4 : 10-23 vormt het einde van deze brief. In deze laatste woorden zet de apostel Paulus uiteen dat wij als gelovigen geacht worden het voorwerp te zijn van het werk des Heeren. Een werk dat Hij in het

verleden aan ons begonnen is, toen wij tot geloof kwamen, en dat Hij voleindigen zal tot op de dag van Jezus Christus. Zo staat het in de aanhef van de brief in hoofdstuk 1 : 6. Het idee daarachter is, dat waar God een goed werk aan ons doet en volbrengt, wij als kinderen Gods ons daaraan zouden onderwerpen. Wij zouden ons ook van dat werk bewust zijn. In dat verband spreekt de apostel van lijden, van nederigheid en dienstbaarheid, zoals dat elke gelovige betaamt. In het bijzonder gaf hij het voorbeeld van de Here Jezus Zelf, met name in hoofdstuk 2, Die Zichzelf heeft vernederd, gehoorzaam geworden zijnde tot de dood des kruises. Daarna volgde de verhoging en dat geldt niet alleen voor de Here Jezus Zelf, als Eerste, maar voor een ieder van ons. Wij zijn geroepen om deel te hebben aan de heerlijkheid van Christus en zijn ons bewust dat het lijden van de tegenwoordige tijd niet opweegt tegen de heerlijkheid die aan ons zal geopenbaard worden, op grond van beloften Gods.

Over deze dingen spreekt de apostel hier ook in het laatste deel van deze Filippenzenbrief, in het hoofdstuk waar boven staat: "Vermaningen". Het zijn allemaal vermaningen, die rechtstreeks van doen hebben met de dienstbaarheid als zodanig van de gelovigen. Het heeft ook rechtstreeks van doen met wat elders "matigheid" wordt genoemd. Dat is één van de kenmerken van de christelijke deugden. Men moet zijn beperking kennen. Wij zouden Godzaliglijk en matiglijk leven, zegt de apostel in de tegenwoordige eeuw. (Titus 2) Dat woord wordt door de apostel op vele andere plaatsen ook gebruikt. Matigheid, nederigheid en dienstbaarheid, met alle consequenties van dien. We zouden onder alle omstandigheden in het leven leren, in het bijzonder om de Heer te leren kennen. Leven is één grote leerschool en het doel daarvan is niet hier gelegen, niet in het sterfelijke en vergankelijke (1 Korinthe 15) maar in het onvergankelijke, onsterfelijke en onverderfelijke. Wij zouden ons dat bewust zijn. Eén en ander valt ook binnen het kader van Paulus' uitspraak dat God alle dingen doet medewerken ten goede voor degenen die Hem liefhebben. (Romeinen 8 : 28) Liefhebben is het praktisch liefhebben en dat komt overeen met dienen. De Heer liefhebben, is de Heer dienen.

Het voordeel van het vers voor vers bestuderen van de Bijbel is dat het onmogelijk is ergens onderuit te komen. Ook niet onder dit Schriftgedeelte. Het heeft rechtstreeks van doen met de eenvoudige gedachte aan het begin van de Bijbelse uiteenzetting over het christelijke leven.

Romeinen 12:1

1 Ik bid u dan, broeders, door de ontfermingen Gods, dat gij uw lichamen stelt tot een levende, heilige *en* Gode welbehagelijke offerande, *welke* is uw redelijke godsdienst.

De uiterste consequentie daarvan is de collecte. Daarmee bedoel ik de uiterste consequentie aan de onderkant. Ik persoonlijk ben van mening dat het bijdragen in een collecte, dan wel een tiende geven van het inkomen, de meest eenvoudige, simpele en vrijblijvende manier is om de Heer te dienen. Het minste wat wij doen kunnen is iets in de collectezak steken. Er zijn er die het daarbij houden en menen hun christenplicht daarmee vervuld te hebben. Dat is niet zo. Het is het minste wat een mens kan doen en het komt ook helemaal achteraan in de brief. De toepassing op het allerlaagste niveau, ligt op het gebied van wat wij noemen "aards slijk".

Dat "lichaam stellen tot levend, heilig, Gode welbehaaglijk offer" betekent in de praktijk niets als het niet alleen van toepassing is op ons lichaam. Het heeft ook betrekking op alles wat wij "bezitten". Pas als het lichaam wat doet, en dus actief is, betekent het wat. Het lichaam kan alleen actief zijn als het tijd ter beschikking heeft. Als wij onze lichamen ter beschikking stellen, stellen wij ook tijd ter beschikking. Wij zijn met huid en haar het eigendom des Heeren. Er zijn mensen die spreken over het geven van tienden. Of dat moet of niet? Geldt dat nog voor ons onder het Nieuwe Verbond. Voor ons geldt dat wij echter honderd procent geven, alles! Wij lezen dat wij onze lichamen (leden) stellen tot wapenen der gerechtigheid (Romeinen 6) of tot Gode welbehaaglijk offer. (Romeinen 12) De uitwerking daarvan is dat wij geheel en al Zijn eigendom zijn. In het klassiek evangelisch jargon heette dat vroeger dat wij onze levens aan de Heer gaven of tot overgave kwamen. Wij zijn namelijk dienstknechten Gods geworden. De mens zou God kennen, Hem zoeken, tasten, vinden en Hem danken en Hem heerlijkheid geven, dat wil zeggen Hem dienen. Er is echter niemand die goed doet, niet tot één toe, tezamen zijn zij afgeweken en onnut geworden. (Romeinen 3 : 12) Wij zijn van nature niet nuttig om Hem te dienen en heerlijkheid te geven. De mens is in het algemeen niet tot heerlijkheid Gods. Hij kan echter wel tot heerlijkheid Gods gemaakt worden en daartoe dient heel dat verlossingsplan. Daartoe zijn wij wedergeboren. Wij zouden zijn:

Kolossenzen 1 : 12, 13

- 12 Dankende den Vader, Die ons bekwaam gemaakt heeft, om deel *te hebben* in de erve der heiligen in het licht;
- 13 Die ons getrokken heeft uit de macht der duisternis, en overgezet heeft in het Koninkrijk van den Zoon Zijner liefde;

Waar wij deel hebben aan dat Koninkrijk, zouden wij die Koning dienen. Wij zijn daartoe bekwaam gemaakt, zegt vers 12.

2 Korinthe 3 : 6

Die ons ook bekwaam gemaakt heeft, *om te zijn* dienaars des Nieuwen Testaments, niet der letter, maar des Geestes; want de letter doodt, maar de Geest maakt levend.

Het Oude Verbond der wet was in stenen gegrift en op het vlees gelegd en dus op de oude schepping. Wij zijn echter Nieuwe Schepselen geworden in Christus en leven in die Nieuwe Schepping onder een Nieuw Verbond. Daarin zijn wij alsnog bekwaam om God te dienen. Onze levens, als kinderen Gods in het algemeen, zouden tot heerlijkheid Gods zijn. Ook

de Gemeente, als geheel, zou zijn tot heerlijkheid Gods. Wij zouden in die heerlijkheid delen en wij zijn daartoe bekwaam gemaakt. Nu wij kinderen Gods zijn, zijn wij bekwaam om honderd procent te geven. Dat was de bedoeling, altijd al. Onder de wet en in de oude schepping ging dat niet, vanwege de heerschappij van de zonde. Maar nu wij geplaatst zijn onder de heerschappij van de genade en der gerechtigheid, zijn wij bekwaam om God te dienen. Wij zouden dat niet tien procent doen, maar honderd procent. **zie zijlijn 47** In de Hebreeënbrief wordt uiteen gezet dat wij die kinderen Gods zijn, God zouden dienen. Wij zouden ons melden bij Degene Die op de troon der genade gezeten is en ons daar beschikbaar stellen voor de praktische dienst aan God, dan wel aan Christus onder het Nieuwe Verbond der genade. Aan het eind van die brief wordt vastgesteld dat, waar wij deel hebben aan de nieuwtestamentische Godsdienst, wij tot priesters gemaakt zijn. De dienst aan God is per definitie priesterlijke dienst. Wij zijn een volk van priesters en koningen, gemaakt tot koninklijk priesterdom. Als priesters zouden wij ook iets hebben om te offeren. In de Hebreeënbrief staat van de Here Jezus dat Hij als Hogepriester iets zal offeren, namelijk Zichzelf. (Hebreeën 8 : 3) Hij Zelf is met heel Zijn eeuwige leven gesteld in de dienst aan God onder het Nieuwe Verbond. Ná Zijn opstanding dus.

In Romeinen 6 staat dat Christus is opgewekt tot heerlijkheid des Vaders en dat het de bedoeling is dat alzo ook wij, die één plant met Hem zijn geworden, tot heerlijkheid Gods zouden wandelen. Dat betekent dat wij onszelf tot offer ter beschikking zouden stellen. Daartoe gaan wij uit buiten de legerplaats. Wat de wereld betreft bevindt de Here Jezus Christus buiten de legerplaats. Hij is immers door de legerplaats verworpen, naar buiten gebracht en gedood. Strikt genomen is Hij dat, wat de wereld betreft, nog steeds. Daarom staat er in:

Hebreeën 13 : 13-15

- 13 Zo laat ons dan tot Hem uitgaan buiten de legerplaats, Zijn smaadheid dragende.
- 14 Want wij hebben hier geen blijvende stad, maar wij zoeken de toekomstige.
- 15 Laat ons dan door Hem altijd Gode opofferen een offerande des lofs, dat is, de vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden.

Wij zouden buiten de legerplaats gaan om Hem te dienen. Een stad in de Bijbel is altijd een koninkrijk en wij hebben dat hier niet. Wij zijn priesters en zouden dus iets offeren. Het gaat hier niet slechts om een gebed, maar om de vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden, ook als zij niet

aan het bidden zijn. Altijd. Wij zouden altijd het Woord Gods spreken en getuigen van de Waarheid en de hoop die in ons is. Dat kan in het gebed en door de liederen die wij zingen. Daarna steekt het onderwerp nog iets breder in elkaar.

Romeinen 3 : 10-14

- 10 Gelijk geschreven is: Er is niemand rechtvaardig, ook niet een;
- 11 Er is niemand, die verstandig is, er is niemand, die God zoekt.
- 12 Allen zijn zij afgeweken, te zamen zijn zij onnut geworden; er is niemand, die goed doet, er is ook niet tot een toe.
- 13 Hun keel is een geopend graf; met hun tongen plegen zij bedrog; slangenvenijn is onder hun lippen.
- 14 Welker mond vol is van vervloeking en bitterheid;

Hier worden de keel, de tong, de lippen en de mond genoemd. Het heeft alle vier van doen met het woord dat een mens spreekt, dat wat hij zegt en leert. Dat getuigt onbewust van wat er in zijn hart is. Niet met opzet misschien, maar hij doet het wel en dat blijkt niet best te zijn. Als een mens dan al één lichaamsdeel heeft waarmee hij uitdrukking geeft aan dat wat in hem is, is het zijn tong. Dat blijkt uit Romeinen 3, waar dat achter elkaar genoemd wordt. Daarna worden pas de handen en de voeten genoemd. Hun wandel en hun weg, maar in de eerste plaats hun tong.

Dat vinden we ook terug in Jakobus 3, waar boven staat: "Het misbruik der tong". De Bijbelse gedachte is, dat als een mens één lichaamsdeel gebruikt, het zijn tong is. Al kan hij niets meer, praten is het laatste wat hij kan. Juist de mond geeft uitdrukking aan wat in de mens leeft. Als wij veranderd zijn, wedergeboren zijn, geplaatst zijn in het licht, kortom, als onze harten gevuld zijn met het woord van Christus, dat rijkelijk in ons woont, (Kolossenzen 3 : 16) is het eerste lichaamsdeel dat in aanmerking komt om daar uitdrukking aan te geven de tong, de mond, de keel, de lippen: het woord dat wij spreken. Gewoon wat we zeggen in het dagelijks leven. Dat drukt uit wat er werkelijk in onze harten is. Vandaar dat we dit soort uitspraken hier ook vinden. In Efeze en Kolossenzen staat dat als dat woord van Christus rijkelijk in ons is, wij onder elkander zouden spreken in psalmen, lofzangen en geestelijke liederen met aangenaamheid in uw hart. Het komt er eerst via de mond uit. Hebreëen 13 : 15 zegt dat ook over de "vrucht der lippen, die Zijn Naam belijden". Dat zo doen kost het minste. Het is niets materieels, het is in hoge mate geestelijk. Het is onzienlijk.

Hebreëen 13 : 16

- 16 En vergeet de weldadigheid en de mededeelzaamheid niet; want aan zodanige offeranden heeft God een welbehagen.

Alles wat wij de Heer geven heet een offer. Romeinen 12: dat wij onze lichamen zouden stellen tot een levend, heilig en Gode welbehaaglijk offer. Vervolgens zouden wij veranderd worden in de vernieuwing van ons denken om te beproeven welke de goede en welbehaaglijke wil van God zij. Enerzijds gaat het om geestelijke dingen, om het Woord dat we gratis hebben ontvangen en zo door kunnen geven. Anderzijds vinden we de mededeelzaamheid en in de praktijk komt dat dikwijls neer op de collecte. Niet noodzakelijk, want mededeelzaamheid kan ook onder elkaar een rol spelen en zou dat bij gelegenheid ook moeten doen. Dit soort dingen zijn een beetje afhankelijk van de samenleving waarin wij leven. Die bepaalt in hoge mate of dit noodzakelijk is of niet. Het doet echter niets af aan het feit dat weldadigheid en dus mededeelzaamheid een christelijke deugd is. Het begint met mededeelzaamheid. Het meest praktische offer is dat van de weldadigheid en mededeelzaamheid. Vandaar dat we dat in vele brieven uitgebreid tegenkomen. De apostel zegt daarover in:

Filippenzen 4 : 10

- 10 En ik ben grotelijks verblijd geweest in den Heere, dat gij nu eenmaal wederom verwakkerd zijt om aan mij te gedenken; waaraan gij ook gedacht hebt, maar gij hebt de gelegenheid niet gehad.

Ze zijn actief geworden en hebben, kennelijk financieel, bijgedragen aan de apostel Paulus, die mede afhankelijk was van bijdragen van andere gelovigen. Kennelijk heeft Epafroditus het één en ander namens de Filippenzen gebracht, zo blijkt uit vers 18. Paulus beschrijft het daar meteen als een offer en wel een Gode welbehaaglijk, welriekend offer. Bijzonder is dat de apostel helemaal niet zegt dat hij het tekort kwam of hard nodig had. Integendeel. Wij komen nooit achter Paulus' welstand, hoe het hem materieel verging. Wij weten alleen dat hij soms bijdragen ontving, maar ook dat hij bij gelegenheid in zijn eigen levensonderhoud voorzorg door handenarbeid, door het maken van tenten. In brieven dankt hij weliswaar voor de bijdragen die er waren, maar je leest nooit dat hij erom vraagt. Als wij toch vinden dat hij erom vraagt, blijkt het niet voor hemzelf te gaan, maar om een collecte die overal op het zendingsveld gehouden werd ten gunste van de moedergemeente in Jeruzalem. Die hoofdstukken uit de tweede Korinthebrief gaan ook daarover. Vanuit de wereld werd geld ingezameld ten behoeve van de verarmde christenen

in Jeruzalem. Dat hoefde niet lang meer, want binnen afzienbare tijd zou Jeruzalem en daarmee ook de hele gemeente in Jeruzalem op houden te bestaan. De hele legerplaats namelijk. De belangrijkste achtergrond van de collecte op het zendingsveld voor de moedergemeente in Jeruzalem, is, dat de gelovigen in Jeruzalem afhankelijk waren geworden van de gelovigen onder de heidenen. Daarmee waren gelovigen uit de Joden ondergeschikt aan de gelovigen uit de heidenen. Waar wij verwachten, en ook min of meer lezen, dat het oorspronkelijke Evangelie vanuit Jeruzalem naar de heidenen gebracht werd, lezen we uiteindelijk dat de hele situatie omgekeerd is. Het Evangelie wordt door heidenen gebracht aan Jeruzalem of, anders gezegd, aan de Joden.

Wat betreft deze materiële dingen was dat precies hetzelfde. Het is de omkering van de normale gang van zaken. Dat is nu net wat in de geschiedenis van de apostel gebeurde. Een totale omkering van zaken, waarbij de zaligheid niet meer van de Joden naar de heidenen ging, maar vanuit de heiden gepredikt werd aan de Joden. De uiteindelijke verwoesting van Jeruzalem is daar het logische vervolg op. De gelovigen in Jeruzalem verkochten al hun onroerend goed en de opbrengst werd gebracht bij de apostelen. Iedereen weet dat dit economisch gezien niet zo verstandig is. Niet omdat men wat weggeeft, maar omdat men daarmee helemaal geen bezit meer heeft. Als je het naar de mens bekijkt, hebben ze het dus ook heel onverstandig gedaan. Dat zo'n gemeente dan verarmt, is op die grond ook economisch heel goed te verklaren. Ik denk echter dat het een heel andere achtergrond heeft. Dat blijkt ook wel uit Paulus' bediening. Hij zegt daar zelf later van dat hij aalmoezen wilde doen aan zijn volk in Jeruzalem (Handelingen 24 : 17) en daarmee ook in het bijzonder zijn liefde voor de Joden wilde demonstreren. Paulus was altijd die rare Romein, die zich blijkbaar van de Joodse traditie weinig aantrok. Maar uiteindelijk liet hij zien dat dit zo niet in elkaar stak. Hij ging naar Jeruzalem juist om hen ter wille te zijn. Daar brak echter meteen een rel uit en hij moest gered worden door de Romeinen. Het werkte dus niet. Het gaat er in dit verband om dat er tussen gelovigen onderling sprake is van mededeelzaamheid. Als men ergens wat tekort komt, zou het vanuit anderen op één of ander wijze aangevuld, in voorzien, moeten worden. Dat is een christelijke deugd om de eenvoudige reden dat in oudtestamentische tijd de Heer al "Jehova Jireh" heet, namelijk "de Heere zal voorzien". Wij hebben die verantwoordelijkheid ook om in nood te voorzien en/of te zorgen voor het onderhoud van de voorgangers.

De apostel zegt dat hij zeer verblijd is. In het Grieks is het woord "gedenken" hetzelfde als "gevoelen" uit Filippenzen 2 : 2 en 5, waar staat dat wij eensgezind zouden zijn en van hetzelfde gevoelen. Dat heeft met denken

te maken, maar het gaat dieper. Het gaat om de gezindheid. Als in vers 10 staat dat men aan hem gedacht heeft, betekent dit dat men aan Paulus toegewijd was en zich met hem betrokken wist. Dat is die gezindheid van Christus trouwens ook, Die immers ook bij ons betrokken is, Die weet wat wij nodig hebben, Die een liefderijk God en Heer is en voorziet in eventueel gebrek, vanwege de verbondenheid die er nu eenmaal is. Datzelfde gevoelen, die gezindheid namelijk van dienstbaarheid, vindt Paulus hier ook bij de Filippenzen. Daarover is hij verblijd. Niet omdat het hem zo goed uitkwam, maar gewoon omdat hij vaststelde dat die Filippenzen de juiste gezindheid hadden.

Filippenzen 4 : 11

11 Niet dat ik *dit* zeg vanwege gebrek; want ik heb geleerd vergenoegd te zijn in hetgeen ik ben.

Had de apostel op dat tijdstip gebrek of niet? We zullen het nooit weten. Het geluk van een mens, zijn welbevinden, is niet gelegen in zijn bezit. Men vindt zijn geluk, bevrediging, vrede, in wat men is. Daarna in wat men doet en daarna pas in wat men bezit. Het bezit dat wij hebben stelt ons in staat om bepaalde dingen te doen en dat is vervolgens weer bepalend voor wat wij zijn. Het gaat echter om wie wij zijn en dat is ook wat de apostel zegt. Op ander plaatsen zegt hij wel degelijk dat men vergenoegd zou zijn met het tegenwoordige, met wat er is, met wat men heeft. Maar hier zegt hij vergenoegd te zijn met wat hij is, namelijk dienstknecht van Jezus Christus. Wij zouden dat ook in de praktijk zijn, dan vinden we daarin onze blijdschap. Dan telt al het andere niet zoveel. Of men dan gebrek heeft of overvloed, maakt niet zoveel uit. Het maakt wel uit, maar het is niet bepalend. Sommige mensen denken dat het gaat om wat zij bezitten. Zij zijn wellicht bewust dat zij niets zijn en dat moet gecompenseerd worden door bezit. Dan lijkt het naar buiten eventueel wat. Dan moet het wel vertoond worden, anders werkt het nog niet. Het gaat erom dat men wat is en zodra men wat is speelt bezit niet meer zo'n rol. Wij, als kinderen Gods, zijn wat. Wij zijn tot iets gemaakt van Godswege, door wedergeboorte. Daardoor speelt bezit niet meer zo'n rol. Het gaat erom wie wij geworden zijn in Christus. Wij zijn kinderen Gods geworden, erfgenamen van God, mede-erfgenamen met Christus en wij wachten op ons toekomstige bezit. Dat is ons beloofd.

Filippenzen 4 : 12

12 En ik weet vernederd te worden, ik weet ook overvloed te hebben; alleszins en in alles ben ik onderwezen, beide verzadigd te zijn en honger te lijden, beide overvloed te hebben en gebrek te lijden.

Gebrek hebben kan beschouwd worden als vernederd te worden, zoals overvloed hebben beschouwd kan worden als verhoogd worden. De man heeft dat ondervonden. Hij zegt niet dat hij het beide ervaren heeft, maar dat hij in beide onderwezen is. Beide dingen zou een mens moeten leren, zowel tekort hebben en vernederd worden, als overvloed hebben en verhoogd worden. "Het zijn sterke benen die de weelde kunnen dragen", zegt men. Maar het moeten ook sterke benen zijn die de armoede kunnen verdragen. Beide uitersten zijn niet goed. Het gaat om matigheid, zowel aan de onderkant als aan de bovenkant. Wij zouden het leren.

Filippenzen 4 : 13

13 Ik vermag alle dingen door Christus, Die mij kracht geeft.

Dit geldt altijd, hoe het er ook voor staat in de praktijk van het leven. Vers 12 geeft meteen de beperking van vers 13. De apostel zegt hiermee niet dat hij allerlei kunsten kan doen die voor een normaal mens onmogelijk zijn. Hij heeft het over al die dingen die hij noemde in vers 12. Hij is in staat om al die dingen te doorstaan, weet ermee om te gaan. Dat is wat men bij gelegenheid leren moet, zowel de armoede als de overvloed. Hij laat de Filippenzen dus onzeker of die gift nu dringend nodig was of niet.

Filippenzen 4 : 14

14 Nochtans hebt gij wel gedaan, dat gij met mijn verdrukking gemeenschap gehad hebt.

Waar je naar aanleiding van vers 11 zou kunnen denken dat de man wellicht gebrek had, zou je uit dit vers concluderen dat hij het niet had. Verdrukking heeft hij in ieder geval, want hij zit in de gevangenis. Uiteindelijk is hun daad een uitdrukking van het gevoelen en van de gezindheid van deze Filippenzen. Voor zover Paulus grotelijks verblijd was, was het niet omdat zijn saldo omhoog ging, maar omdat hij vaststelt dat deze Filippenzen met hem en daardoor met zijn bediening meeleven en dus betrokken zijn bij het werk des Heeren. Zijn bediening werd gewaardeerd. Het gaat niet om de actuele nood, maar om de uitdrukking van wat het Woord uitwerkt in de Filippenzen.

Filippenzen 4 : 15, 16

15 En ook gij, Filippensen, weet, dat in het begin des Evangelies, toen ik van Macedonië vertrokken ben, geen Gemeente mij *iets* medegedeeld heeft tot rekening van uitgaaf en ontvangst, dan gij alleen.

16 Want ook in Thessalonica hebt gij mij eenmaal en andermaal gezonden, tot nooddrufft.

Filippi lag in Macedonië. Het is tragisch, maar alleen van de Filippenzen kreeg hij materiële bijstand. Toen hij in Thessalonica was, kreeg hij dus ook tweemaal een financiële bijdrage van de gemeente die zojuist gesticht was en waar hij net vandaan kwam, uit Filippi. Uit Thessalonica zelf dus niet en uit Korinthe ook niet, lezen we op een andere plaats. Korinthiërs waren bijzonder vleselijk, dus daar viel ook niet veel van te verwachten. Wat de Thessalonicenzen betreft, daar wordt in Handelingen meteen al negatief over gesproken. Paulus was maar kort in Thessalonica geweest en ging toen naar de Bereërs. Daar staat van geschreven dat zij de goeden waren, maar de Thessalonicenzen niet. Zij onderzochten in ieder geval niet dagelijks de Schriften of zij alzo waren. (Handelingen 17 : 11)

Filippenzen 4 : 17

17 Niet dat ik de gave zoek, maar ik zoek de vrucht, die overvloedig is tot uw rekening.

Hij is niet bezig met fundraising, maar hij beschouwt deze bijdrage als een vrucht. Hij zegt niet dat die vrucht overvloedig is op zijn rekening, maar op *hún* rekening. Als alle gelovigen zich zouden realiseren dat voor wat ze hier offeren aan de Heer zij straks boven beloond zullen worden, zou het er heel anders uitzien. Als we ons realiseren dat de Heer altijd bij ons en in ons is en elk woord hoort wat wij zeggen, zouden wij wel beter op onze woorden passen. Als allen die geacht worden het Woord te prediken, zich bewust waren dat het niet hun woord en hun boek is waaruit ze spreken, maar het Woord Gods, dan zouden ze heel wat voorzichtiger zijn met het trekken van voorbarige conclusies. Als we nu eens echt geloofden wat de Schrift daarover zegt, zag het er heel anders uit. Paulus maakt zich geen zorgen over of hij wel voldoende inkomsten heeft. De Heer zorgt voor hem. Als er inkomsten komen, zegt hij dat dit mooi is voor de gevers, want het komt op hun rekening te staan. Dat is de consequentie van onze positie als christenen en in overeenstemming met de inhoud van deze brief. Hier dienstbaar zijn en op "de dag van Jezus Christus" door de Heer beloond worden, wanneer door die dienstbaarheid dat goed werk dat God aan ons doet voltooid zal zijn.

Wij zouden in alles wat we doen, wat het ook is, het doen als voor Gode. Dat geldt ook voor de collecte. **zie zijlijn 47** Waar men daartoe niet bereid is, komt van het dienen van de Heer ook niets terecht. Als het geen geld mag kosten, mag het ook geen tijd kosten. Dat is denk ik de achtergrond van de uitspraken van de apostel. Hij zoekt niet de gaven, maar de vrucht van het Woord en die drukt zich nu eenmaal soms uit in geld. Onze werkelijke bestemming is niet hier, maar komt nog. Hierna bij de Heer hebben we tijd in overvloed en voor zover er bezittingen moeten zijn, zij wij

Zijlijn

47

Als spreker, of voorganger, zie je zelden tot nooit wat het resultaat is van je werk. Dat brengt soms best onzekerheid met zich mee. Wat de apostel hier zegt is dat de meest eenvoudige meetmethode de collecte is. Het gaat niet om het geld, maar iedereen die werk doet verwacht daar op één of andere wijze resultaat van te zien, al was het maar om te kunnen weten of je het goed doet of niet. Een boodschap mag wellicht goed zijn, maar kan soms helemaal niet overkomen. In heel veel gevallen komt het voor dat de boodschap helemaal niet goed is, maar dat de mensen er wel geld voor over hebben. Met andere woorden, die onzekerheid blijft altijd.

schathemeltje rijk. Als wij later tot zonen gesteld zijn, hebben wij tijd en mogelijkheden in overvloed. Daar zien wij naar uit.

Filippenzen 4:18

18 Maar ik heb alles ontvangen, en ik heb overvloed; ik ben vervuld geworden, als ik van Epafroditus ontvangen heb, dat van u *gezonden was, als* een welriekende reuk, een aangename offerande, Gode welbehagelijk.

Of zijn overvloed door die gave kwam, zegt hij er niet bij. Hoewel wij het als aards slijk beschouwen, beschrijft hij het als een welriekende reuk, een aangename offerande, Gode welbehaaglijk. In het Oude Testament had je twee soorten Levietische offers, namelijk de welriekende en de andere waar niets van gezegd wordt. Dat waren de noodzakelijke. De welriekende zijn de vrijwillige offers. Schuld- en zondoffers zijn verplicht en dus wordt daar verder niets van gezegd. De dank- of vredeoffers, het spijsoffer en het brandoffer zijn vrijwillige offers. Die worden in Leviticus beschreven als welriekende offers, Gode tot een welriekende reuk. Als we lezen dat "het Gode welbehaaglijk offer is", wordt dat vergeleken met de welriekende offers uit Leviticus. Als er staat een aangename offerande, is dat ook het geval. De andere offers zijn niet zo aangenaam, die zijn gewoon verplicht. De eerste uitdrukking zei het al: "een welriekende reuk". Paulus vergelijkt het dus met de vrijwillige offers en dat doet hij hier zelfs driemaal. De aardigheid is dat zondoffer en schuldoffer, die niet geacht werden welriekend te zijn, althans niet voor God, verplicht waren en van doen hebben met het wegdoen van onze schuld, de vergeving van onze zonden. Die zijn noodzakelijk om de zonden van de oude mens uit te delgen als het ware. Daar zijn zij een uitbeelding van. Ze zijn een uitbeelding van het lijden en de dood van de Here Jezus. Het oude wordt weggenomen. De andere drie offers die daarna kwamen, worden niet voorgeschreven, maar als vrijwillig voorgehouden. Als iemand zo'n offer wil brengen, zegt de Heer hoe dat moet. Dat worden de vrijwillige offers genoemd en dus ook de welriekende offers. Juist omdat ze niet van Godswege geëist worden, maar het resultaat en een uitbeelding zijn van nieuw leven, dat in de praktijk gewijd is aan de dienst aan God. Het idee van alle drie de offers is dat zij uitdrukking geven aan een leven dat gewijd is aan de dienst van God. Dat is dus niet verplicht, maar vrijwillig. Deze welriekende offers zijn een uitbeelding van het leven van Christus, Zijn opstandingsleven nu, tot heerlijkheid des Vaders en in nieuwheid des levens. (Romeinen 6 : 4)

Efeze 5:1,2

1 Zijt dan navolgers Gods, als geliefde kinderen;

2 En wandelt in de liefde, gelijkerwijs ook Christus ons liefgehad heeft, en Zichzelf voor ons heeft overgegeven tot een offerande en een slachtoffer, Gode tot een welriekenden reuk.

Dit is niet het beschrijving van het lijden en de dood van de Here Jezus voor de wereld, maar van Zijn dienst aan ons nu, sinds Zijn opstanding. Daarom heet het ook "Gode tot een welriekende reuk". Dat slaat niet op het zondoffer of het schuldoffer uit Leviticus, maar wel op het dank-, vrede-, spijs- of brandoffer. Hier vinden we beide dingen in één keer: enerzijds de toepassing van die offers op de Here Jezus Zelf, sinds Zijn opstanding, en anderzijds op ons als gelovigen. Wij zouden navolgers van Christus zijn. Wij delen in Zijn zegeningen, maar de weg daar naartoe gaat via dezelfde route, via dienstbaarheid. Daarom staat er: wandelt in de liefde en weest navolgers Gods, dan wel navolgers van Christus. Deze welriekende offers zijn altijd vrijwillige offers. Het is niet verplicht maar het zou wel het normale gevolg zijn van het feit dat onze zonden zijn weggedaan en wij nu kinderen Gods geworden zijn. Wij zijn wedergeboren en zijn daarmee behouden, maar de bedoeling is dat wij op grond daarvan vrijwillig onze lichamen stellen tot levend, heilig, Gode welbehaaglijk en dus welriekend offer (Romeinen 12). Paulus beschouwt dit offer op het laagste niveau wat er is, namelijk van aardse, materiele, vergankelijke dingen, desalniettemin welriekende reuk, aangename offerande, Gode welbehagelijk.

Filippenzen 4:19

19 Doch mijn God zal naar Zijn rijkdom vervullen al uw nooddrift, in heerlijkheid, door Christus Jezus.

God vervult naar Zijn rijkdom de nooddrift van Paulus via de Filippenzen, maar andersom zal het ook gebeuren. Dat is nu eenmaal de Bijbelse regel. De Heer Die wij dienen is Degene Die zorgt voor Degenen Die Hem dienen. Van alles wat je aan de Heer geeft word je echt niet armer. Je wordt er rijker van, terwijl het beste dan nog komt. Onze grote rijkdom zullen wij beleven en aanschouwen in de toekomst. Daarmee wil ik niets afdoen aan de rijkdom die wij nu reeds op aarde hebben. Paulus schrijft aan Timótheüs dat, als wij hier op aarde wat bezitten dan wel wat zijn, ons dat de gelegenheid geeft om dat te investeren in de toekomst. Wij kunnen dat wat wij hebben, de rijkdom, hoe beperkt misschien ook in de tegenwoordige eeuw, investeren in de toekomst. Dat is de beste investering die er bestaat. Zoveel hebben we hier niet, maar we stellen het Hem ter beschikking en wij zullen het met rente terugontvangen, in de Dag van Jezus Christus namelijk.

Filippenzen 4:20

20 Onzen God nu en Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Amen.

"Vader" betekent feitelijk "Degene van Wie wij alles ontvangen". Dat is de echte betekenis van Vader. Niet alleen in de zin van God de Vader en niet God de Zoon. Het is God Die Vader is, van Wie wij het leven hebben ontvangen en Die ons als het ware verwekt heeft. Hij is Degene uit Wiens hand wij leven. Onze hemelse Vader weet wat wij behoeven. Die Vader zij de heerlijkheid in alle eeuwigheid. Daartoe zijn wij als kinderen Gods geroepen, zijn we als mensen überhaupt geroepen, namelijk om God eer te geven en te verheerlijken in ons leven. Men zou God danken en verheerlijken. Daartoe zijn wij geroepen en zijn wij bekwaam gemaakt. Vandaar ook met grote nadruk het woord amen erachter. Het zij zo. Het gaat niet primair om onze heerlijkheid, maar om de Zijne.

Filippenzen 4:21

21 Groet alle heiligen in Christus Jezus; U groeten de broeders, die met mij zijn.

Wat hieruit blijkt is de verbondenheid van de gelovigen met elkaar. Daar zijn geen kerkmuren en geen instanties die zich ermee bezighouden. Het zijn gelovigen, allemaal kinderen Gods en gelijkwaardig in die positie.

Filippenzen 4:22

22 Al de heiligen groeten u, en meest die van het huis des keizers zijn.

Men vond gelovigen op alle niveaus van de samenleving en zelfs in de Keizerlijke hofhouding.

Filippenzen 4:23

23 De genade van onzen Heere Jezus Christus zij met u allen. Amen.

Genade duidt niet alleen op de vergeving van zonden. Zeker in verband met de Bijbel is het een onverdiende gunst. De belangrijkste gunst die wij als kinderen Gods ontvangen, is dat wij Hem mogen en kunnen dienen. Hij geeft ons een baan. Die krijg je gratis. Een loopbaan die wij zouden lopen, om zin en inhoud te geven aan onze levens. Uiteraard tot heerlijkheid Gods, maar zeker ook tot heerlijkheid van ons. Vandaar die genade, waardoor niet alleen onze zonden vergeven zijn, waardoor wij kind van God geworden zijn, maar zeker ook om als kind van God Hem te mogen

dienen, opdat wij vervolgens van Hem ook heerlijkheid en loon zouden ontvangen. Die genade zou met ons zijn, niet alleen de genade die wij ontvangen, maar ook die wij geven. Als wij kinderen Gods zijn, navolgers Gods en navolgers van Christus, betekent het dat wij ook elkaar onverdiende gunsten verlenen. Dat sluit niet alleen aan bij die collecte van het voorgaande Schriftgedeelte, maar het heeft helemaal van doen met onze positie en dienst als kinderen Gods. Niet alleen dat we elkaar genade zouden geven en elkaar dus zouden vergeven, maar ook dat wij mededeelzaam zouden zijn. Wij zouden voorzien in dat wat nodig is, daar waar wij dat kunnen en waar dat op onze weg ligt.

Wij leven uit wat de Heer ons geeft, we hebben daar niets voor gedaan en wij verdienen dat niet en wij zouden ook anderen geven wat zij in onze ogen wellicht ook niet verdienen. Of ze het verdienen of niet, heeft er niets mee te maken. Dat gaat ons ook niets aan. Als het gaat om kinderen Gods, levend uit genade, hebben we wel degelijk ook verantwoordelijkheid naar elkaar. Niet alleen in de geestelijke dingen, maar zelfs in de materiële. Het betreft namelijk heel ons leven. Die genade zou met ons zijn. Het is de genade van het Nieuwe Verbond. Men leeft van ouds onder het Oude Verbond, onder de wet die zich bezighoudt met alle aspecten van het praktische leven. Maar wij zijn daarvan verlost en leven onder de heerschappij van de genade, die zich bezighoudt met alle aspecten van ons leven. Al ons doen en ons denken, het is altijd genade. Het werpt een last van onze schouders, het maakt ons vrij en dus ook vrij naar elkaar. Uit die genade leven wij.

Wat de Schrift ons leert, is dat naarmate wij genade ontvangen, zouden wij genade geven. Naarmate wij genade geven aan anderen, zullen wij van Godswege ook genade ontvangen. Onze bediening, waartoe wij bekwaam gemaakt zijn, is een bediening der genade, een bediening van het Nieuwe Verbond. Wat wij om niet ontvangen hebben, zouden wij op dezelfde wijze om niet doorgeven zonder dat wij daar wat voor terug verlangen. Dat is het grondbeginsel. In de praktijk is daar heel goed uit te leven en zelfs heel gemakkelijk. Het maakt het leven een stuk simpeler. We zijn verlost zondaren, levend uit wat de Heer ons geeft en eventueel uit wat wij elkaar geven of van elkaar ontvangen.

Amen